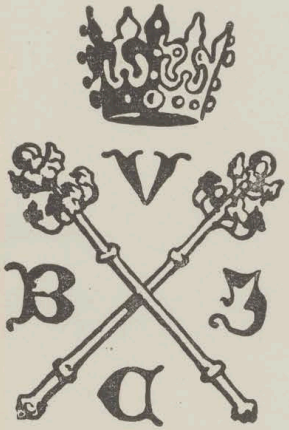

905071 II
Mag. St. Dr.

Panny ~~Zofiej Cyklarowni ta Xiężka~~ Darowana
~~od WW. Matey Poznanskich~~ Fo: 1684 Amen

OFFICIVM

Ná pierwszą Srzodę Quádrágezymy.

I

WIELGO-TYGODNIOWE

Według Mszałá y Brewiarzá Rzymskiego.

Ná roskazánie PIVSA Piątego

Wydáne.

Od CLEMENSA VIII. y VRBANA VIII.

Przeyrzáne.

Sióstr Karmelitanek Bossych konwentu Krakowskiego Ś. Marcina y Józefa

Przez Wielebne w Bogu Kármelitanki Bose

Do Druku podáne.

Z DOZWOLENIEM STARSZYCH.

W POZNANIV.
W Drukárni X. Woyćiecha Láktáńskiego. Roku P. 1648.

Approbatio ábo Potwierdzenie.

Wieczny Oćiec.

Dla grzechu ludu moiego ubiłemgo. *Isa: 53.*

Początek mowy.

WSzyſtek Chryſtuſow żywot, ieſt tey Xięgi przemowa y początek boleśći: ale oſobliwym obyczáiem Ogrod Getſemáni rzeczony *Luc: 22.* w ktorym ták począł tęſknić, lękáć ſię, y w ſmutku zoſtawáć, iż pot iego ſiał ſię iáko krople krwie ná ziemię zbiegáiącey.

Ty ztad Chrześćiáńſki czytelniku, iego porznieſz czytáć poſłuſzeńſtwo, przez ktore Oycu wiecznemu ofáruiąc ſię, okrutney zá nas poddał ſię śmierći, ſtawſzy ſię poſłuſznym áż do śmierći, á śmierći krzyżowey. *Philip. 2.*

GDziekolwiek Chryſtuſowe znaydzieſz Oblice, Grzbiet, Ręce, Nogi &c. ná to mieyſce przyłoſz twarz twoię, grzbiet, ręce, nogi. Nie náczey, tylko iákobyś Chryſtuſa do ćiebie ſłyſzał mowiącego. Tom. dla ćiebie ćierpiał, tobie przykład zoſtáwuiąc, ábyś náśláduiąc drog moich, żywot twoy, do Xięgi żywotá moiego ſtoſował.

Więc tedy nie tey Xięgi, ále żywotá twego potrzebá ábyś błędy poprawił.

Ieśli ták uczyniſz, będzieſz żył ſpolepſzeniem ná żywot wieczny. Amen.

Bibl Jag
905071 II St. Dr. 1979. K. 411/18(8)

REGESTR.

O kładzeniu ná głowy Popielcu wpierwſza Srzodę Quadrágeſ: 1
Proceſſya w Niedzielę Kwietnia, 4
Mſſa w Kwietnia Niedzielę, 17
W Poniedziáłek wielki Mſſa, 29
W Wtorek wielki Mſſa, 32
We Srzodę wielka Mſſa, 39
We Srzodę wielka Iutrznia, 49
We Srzodę wielka Laudes 64
W Wielki Czwartek Prima, Tertia &c. 71
W Wielki Czwartek Mſſa, 79
Nieſpor w wielki Czwartek, 86
Proceſſya w wielki Czwartek, kiedy Naś: Sákr: do grobu chowáia, 91
O Mándaćie Cżwartku wieczerzy Páńſkiey, 93
Kompletá w Wielki Czwartek, 99
W Piatek wielki Iutrznia, 101
W Piatek wielki Laudes, 115
W Piatek wielki Mſſa, 121
O Adorácyey Krzyża w wielki Piatek, 128
Proceſſya Wielkopiatkowa kiedy Naś: Sákrament z grobu do Oltarzá znowu zánoſſa. 137
W Sobotę wielka Iutrznia. 142
W Sobotę wielka Laudes 152
O benedykowániu nowego ogniá w wielka Sobotę, 154
Prophecya w wielka Sobotę 159
Litánia w wielka Sobotę 177
Mſſa w wielka Sobotę 180
Nieſpor w wielka Sobotę 182
Kompleta w wielka Sobotę 194
Proceſſya ná weśćiu Iutrzenki w Niedź: Zmartwych: Páńſkiego 196
Iutrznia Niedźiele Zmartwychwſtánia Páńſkiego 204

Laudes

Laudes Niedźiele Zmartwych: Páńskiego 216
Prymá Niedźiele Zmartwych: Páńskiego 215
Mßa w Niedzielę Zmartwych: Páńskiego 217
Nießpor w Niedźielę Zmartwych: Páńskiego 220
W poniedźiáłek Wielkonocny Iutrznia 225
W poniedźiáłek Wielkonocny Mßa 227
We Wtorek Wielkonocny Iutrznia 231
We Wtorek Wielkonocny Mßa 233
We Srodę Wielkonocna Iutrznia 236
We Czwartek Wielkonocny Iutrznia 238
W piatek Wielkonocny Iutrznia 240
W Sobotę Biała Iutrznia. 242

O KŁADZENIV
NA GŁOWY POPIOŁV
w pierwszą Srzodę Quádrágezymy.

W Tęn dzień odmowiwßy Nonę przed Mßą Conuentualną. Braćia niech tym porzadkiem do Kośćioła wnidą. Naprzod Konwent, ták żeby młodzi w Zakonie wprzod śli, potym Thauryferaryuß z thurybularzem, y Akolici bez świec, po nich Kápłan w kápie bronatney náśtąpi (ći ieżeliby się tráfiło, żeby Miniſtry byli przed Kápłánem poyda w Albách, Subdiakon z mánipularzem, á Diákon zſtoła y Mánipularzem bronatnemi) gdy do ſtopniow wielkiego Ołtarzá przyidą. Konwent niech się ná chory rozdzieli, vczyniwßy pierwey inclinácya zwyczáynym ſpoſobem; Kápłan zás do Ołtarzá wſtępuie (na ktorym będzie naczynie z popiołem ná boku Epiſtoły, á w kaćie Ołtarzá naczynie z woda święcona y z kropidłem) zkąd ná rogu Epiſtoły ſtoiąc benedykuie popioł, Gdy Conwent Antiphonę niżey położona ſpiewa, ſpoſobem Introitu Mßey.

BENEDIKOWANIE POPIOŁV.

Antiph: Exaudi nos Domine, quoniam benigna eſt miſericordia tua; ſecúndum multitúdinem miſeratiônum tuárum, réſpice nos Dómine.

℣. Saluum me fac DEVS: * quóniam intrauérunt aquæ vſque ad animam meam.

℣. Gloria Patri. &c. Sicut erat. Exaudi nos Domine.

Antyph: Wyſłuchay nas Pánie, bo łáſkáwe ieſt miłośierdzie twoie, á według mnoſtwá litości twoich, weyrzy ná nas Pánie.

℣. Wybaw mię Pánie: bo weſzły wody aſz do duſze moiey.

℣. Chwałá Oycu y Synowi y Duchowi S. Iáko byłá. Wyſłuchay nas Pánie.

Potym Kapłan obroćiwßy ſię do Ołtarza ſtoiąc mowi.

℣. Dńus vobiſcum. ℟. Et cum:

℣. Pan zwámi. ℟. Y z duchem tw:

OREMVS.

Omnipotens ſempitèrne.

Modlmy ſię.

WSzechmocny, wieczny Boże, przepuść pokutuiącym, bądź miłośćiw pokornie proſzącym; y

racz

rácz zesłáć Anioła twoiego z niebios, ktory niech błogo ✠ sławi, y poświę ✠ ći te popioły áby były lekárstwem zbáwiennym, wszystkim imię święte twoie, pokornie wzywáiącym, y samych siebe według sumnienia występkow swoich oskarzáiącym, przed oblicznością Boskiey łáskáwości twoiey, grzechy swoie opłákiwáiącym àbo o przeświętną pobożność twoię pokornie y vsilnie żądaiącym: y day przez wzywanie naświętsze imienia twego áby ktorzykolwiek niemi będą posypáni, ná odkupienie grzechow swoich, ciáłá zdrowie, y dusze obronę otrzymáli. Przez Chrystusa Páná nászego, ℟. Amen.

Modlmy się.

BOże, ktory nie śmierći, ále pokuty prágniesz ludzi grzesznych: ná vłomność kondytiey ludzkiey nałáskáwiey weyrzi, y te popioły, ktore ná pokazánie pokory y ná zásłużenie odpuszczenia, ná głowy násze włożyć postánowilichmy, błogo ✠ sławić rácz według twoiey pobożności, áby ktorzy popiołem się bydź, y dla złości nászey zasługi, że się w proch obrocimy znamy, grzechow wszystkich odpuszczenia, y zapłat pokutuiącym obiecánych, miłosiernie dostąpić záslużylichmy. Przez Chrystusa Páná nászego ℟. Amen.

OREMVS.

Deus qui humiliatione

Modlmy się.

BOże, ktory vpokorzonym nakłániasz się, y dosyć vczynieniem dasz się błagáć, vchá twoiey pobożności skłoń ná prośby násze y ná głowy sług twoich tych popiołem posypániem dotknionym, wley miłosierny łáski twoiey błogosławieństwo: á żebyś ich y Duchem ś. skruchy nápełnił; y to oco spráwiedliwie proszą skuteznie daleś, á to co pozwolisz wiecznie vtwierdzay, y żeby nienáruszenie trwáły postánow. Przez Chrystusa Páná nászego, ℟. Amen.

OREMVS. Omnipotens sempiterne

Modlmy się.

WSzechmocny wieczny Boże, ktory Niniuitom w Popiele y w łosiennicy pokutuiącym, odpuszczenia twego lekárstwá daleś: pozwol prośimy: á żebychmy ich ták náśládowáli odzieniem, iákobychmy odpuszczenia dostąpili. Przez Chrystusa Páná nászego ℟. Amen.

Potym ten ktory Celebruie wsypawszy kádzidło do Thurybularzá, trzy rázy wodą święc-

święcona popioł pokropi, mowiac Asperges me, *bez Psálmu y śpiewánia, y trzy rázy thurifikuie kádzidłem z thuribularzem,*

O dawániu Popielcu.

Dokończywßy benedykowánia, Kántorowie záczynáia Antyphonę Immutêmur. *Ktora Chor dáley śpiewa y kończy. Tym czaſem Káplan do ſrzodku Ołtarzá przyſtępuie, á godnieyßy z Bráćiey ábo Prezident wſtąpiwßy ná gráduſy dáie Popielec, temu ktory Celebruie, nie klęcącemu, ále głowę zchylona maiącemu, mowiac te ſłowá*

Memento homo quia puluis es, & in púluerem reuerteris.

Pomni człowiecze, boś ieſt proch y w proch ſię obroćiſz.

A ieżeliby inßego Káplána nie było, ſamże przed Ołtárzem vklęknawßy, dáie ſobie popielec, nic nie mowiąc. Potym wſtáie y we ſrzodku Ołtarzá ſtoiąc ná gráduſách ku ludziom, dwiemá pálcámi (to ieſt wielkim y ſkázuiącym ręki práwey) wßyſtkiey Bráćiey, popioł ná głowę kłádzie ná krzyż, mowiąc: Meménto homo, &c. *(iáko wyżey) Naprzod temu od ktorego ſam wziął popielec, potym Miniſtrom, potym Káplánom; ſtąd Akolitom, y Thuryferáryuſßowi weſpoł, náoſtátek drugiey Bráćiey, dwiemá á dwiemá, poczawßy od ſtárßych w Zakonie, gdy ná gráduśie wyżßym Ołtarzá, v nog tegoż Káplána vklękna; ná koniec świeckim, (ieżeliby ktorzy byli) tym ktorzy święcenie iákie máia Káplańſkie na głowie, á inßym zaś ná czele.*

Gdy popielec dáią śpiewáią Antyphony: Immutemur; *y inſze iáko niżey opiſano.*

Antiph: Immutêmur hábitu, in cinere, & cilicio ieiunêmus, & plorêmus ante Dóminũ; quia multùm miſericors eſt dimittere peccata noſtra DEVS noſter.

Antyph: Odmieńmy ſię w odzieniu w popiele, y w łośiennicy: pośćmy y płáczmy przed Pánem, bo mnogiego miłośierdzia ieſt, odpuśćić grzechy náſze Bog: náſz.

Antiph: Inter veſtíbulum, & Altâre plorábunt Sacerdótes miniſtri Dómini, & dicent: Parce Dómine, parce pópulo tuo; & ne claudas ora canentium te Dómine.

Ant: Miedzy przyśionkiem á Ołtarzem, będą płákáć Káplani ſtudzy Pánſcy, y będą mowić: Przepuść Pánie, przepuść ludowi twoiemu, á niezáwieray uſt o tobie ſpiewáiących Pánie.

Reſponſ. Emendémus in mélius, quæ ignoránter peccáuimus: ne

℟. Poprawmy tego w lepſzą, cośmy niewiádomie zgrzeſzyli: że, byśmy

ſubito præoccupáti die mortis, quærâmus ſpátium pœnitentiæ, & inuênire non poſſimus * Atténde Dómine, & miſerere; quia peccauimus tibi.

℣. Adiuua nos DEVS ſalutaris noſter: & propter honôrem nominis tui Dómine líbera nos. Atténde. Glória Patri, & Filio, & Spiritui S: Atténde.

byśmy znagłá dniē śmierći vprzedzeni, nie ſzukáli czáſu do pokuty á ználeść niemogliśmy. * ſłuchay Pánie, á zmiłuy ſię; bośmy tobie zgrzeſzyli.

℣. Wſpomoż nas Boże Zbawićielu náſz, á dla ſławy imienia twoiego Pánie wybaw nas. Słuchay Pánie. Chwała Oycu, y Synowi y Duchowi S. Słuchay.

Skończywſzy dáwanie popielcu Kápłan mowi.

℣. Dominus vobiſcum,

℟. Et cum ſpiritu tuo.

OREMVS.

Concede nobis Domine.

Modlmy ſię.

POzwol nam Panie obrony potycki Chrześćiáńſkiey świętymi záczą̨ć poſtámi, áby z duchownemi máią̨c ſię potykáć złośćiámi, wſtrzemięźliwośći bylichmy obronieni poſiłkámi. Przez Chryſtuſa Pána náſzego, Amen.

A gdy Konwent odpowie, Amen *tymże ktorym wyſłi porządkiem powracáią.*

Potym Zakryſtyan, ábo ktoſkolwiek inſzy z Kápłánow, włożywſzy ná ſię ſtułę, y naczynie z popiołem wziąwſzy, idźie do Infirmáriey: y dáie popielec chorym, potym y drugim ktożkolwiek będzie tak Zákonnikom, iáko y świeckim, ktorzy go przed tym ieſzcze niebráli.

PROCESSYA
w Kwietnią Niedzielę.

W Niedzielę Kwietnia odpráwiwſzy Tercya do Kośćiołá wchodzą, zá Konwentem ida Thuryferarius z thurybularzem kádzącym, Akolići z zápalonemi świecámi, Subdyakon y Diákon w Albie z ſtułą y Mánipularzem, y Kápłan w Kapie

brona-

bronatney; ktory powinna reverencya vczyniwſſy, y woda święcona wſſyſtkich pokropiwſſy, do Ołtarzá wſtępuie, á gdy ſię Brácia ná Chory rozdziela, do Benedykowánia Palm przyſtępuie, ktore ma ná rogu Epiſtoły, ná ſtole przy wyżſſym ſtopniu Ołtarzá, abo ná inſſym mieyſcu przyzwoitym położonę będą; á tym czaſem Kántorowie zácną, y chor ſpiewáć będzie Antyphonę niżey położoną.

Antiph: Hoſanna Filio Dauid: Benedictus, qui venit in nómine Dómini, ô Rex Iſrael: Hoſanna in excelſis,

Ant: Hoſanná Synowi Dawidowemu; Błogoſłáwiony, ktory idzie w imię Páńſkie, ô Krolu Izráelſki; Hoſanná ná wyſokośći.

Potym Kápłan ná rogu Epiſtoły ſtoiąc, y twarzą ſię do Ołtarzá obroćiwſſy, gdy Diákon y Subdiakon zá nim ſtáną mowi.

℣. Dóminus vobíſcum,

℟. Et cum ſpíritu tuo.

OREMVS.

Deus, quem diligere, &c.

℣ Pan zwámi,

℟ I z Duchem twoim.

Modlmy ſię.

BOże, ktorego kochać, y miłować, ſprawiedliwość ieſt; niewypowiedźiáney łáſki twoiey dáry w nas rozmnoſz: y ktoryś nam vczynił tę łáſkę, ábyśmy w śmierći Synà twego ſpodziewáli ſię tego co wierzemy: ſpraw to ábyśmy przes zmartwychwſtánie iego przyśli do kąd ścią̨gamy. Ktory z toba żyie.

Potym Subdiákon ná mieyſcu gdzie zwyczay ieſt ſpiewáć Epiſtołę, zwyczaynym głoſem ſpiewa Lekcya, y ná końcu cáłuie rękę.

Lekcya z Xią̨g Exodi:

In diebus illis: venerunt filij.

WOne dni: Przyśli Synowie Izraelſcy do Elim, gdzie było dwánaśćie zrodeł wod, y śiedmdźieśiąt palm: y obozem ſtáneli przywodzie, cap. 16 y ruſzyli ſię z Elim, y przyſzło wſzyſtko mnoſtwo Synow Iſráelowych na puſzczą Syn, ktora ieſt miedzy Elim y Synái piętnaſtego dniá Mieśiąca wtorego, potym iáko wyśli z ziemie Egiptſkiey, I ſzemrálo wſzyſtko zgromádzenie Synow Iſráelowych przećiw Moyżeſzowi y Aaronowi ná puſzczy, y mowili Synowie Izráelſcy do nich. Obyśmy pomárli byli od ręki Páńſkiey w ziemi Egiptſkiey, gdyśmy śiedzieli nád gárcy mięſa y iedliśmy chleb w ſytośći. Czemuśćie nas wywiedli ná tę puſzczą, ábyśćie wſzyſtko

ko mnoſtwo głodem pomorzyli? y rzekł Pan do Moyzeſzá, oto ia ſpuſzczę chleb z niebá: niechay wychodzi lud, á zbiera coby doſyć było ná káżdy dzień: ábym go doświadczył ieśliż chodzi w zákonie moim, ábo nie. A dniá ſzoſtego niechay nágotuią coby w nieśli: á niech będzie tyle dwoie, niż co zbierać zwykli ná kożdy dzień I rzekł Moyzeſz y Aaron do wſzyſtkich Synow Izráelowych: w wieczor poznaćie ze was Pan wyprowádził, z ziemie Egiptſkiey: á rano vyrzyćie chwałę Páńſką.

Tę Epiſtołę Subdiákon ſkończywſſy, do Kápłáná powraca, y rękę iemu cáłuie. Tym czáſem Konwent ná kſżałt Gráduału ſpiewa iednę z tych, ktore náſtępuią Reſponſorij, ktora Podprzeorzy, ábo Kántorowie będą woleli.

Reſponſ: Collegérunt Pontífices & Phariſæi Concílium, & dixérunt: Quid fácimus, quia hic homo multa ſigna facit? ſi mittimus eum ſic, omnes credent in eum: * Et vénient Románi, & tollent noſtrum locum, & gentem.

℣. Vnus autem ex illis Cáiphas nómine, cùm eſſet Pontifex anni illíus prophetáuit, dicens: Expedit vobis, vt vnus moriátur homo pro pópulo, & non tota gens pèreát. Ab illo ergo die cogitauêrunt interficere eum, dicentes: *

Et venient.

℟. In monte Oliuéti orâuit ad Patrem: Páter, ſi fieri poteſt, tránſeat á me calix iſte. * Spiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma: fiat voluntas tua.

℣. Vigilâte, & orâte, vt non intrétis in tentationem. * Spiritus quidem.

℟ Zebráli tedy Arcykápłáni y Pháryzeuſzowie rádę, y mowili: Coż czynimy; ábowiem ten człowiek wiele cudow czyni? Ieśli go tak zániechamy, wſzyſcy weń vwierzą * I przyidą Rzymiánie y wezmą náſze mieyſce y narod.

℣ A ieden z nich Káiphaſż imieniem, będąc Arcykápłánem onego roku, prorokuiąc rzekł im: Pożyteczno wam, aby ieden człowiek vmárł zá lud; á narod wſzyſtek nie zginął Od onego tedy dniá vmyślili, áby go zabili, mowiąc, * Przyidą Rzym:

℟. Ná gorze Oliwney modlił ſię do Oyca: Oycze ieśli może być oddal odemnie ten kielich. * Duch ći wprawdzie ieſt ochotny, ále ciáło mdłe: niech ſię dzieie wola twoiá

℣. Czuyćie á modlćie ſię, ábyś ćie nie weśli wpokuſzenie.* Duch ći w prawdzie.

Gdy

Gdy Responsoria śpiewáią, Diakon Księgi Ewángeliey ná Ołtarzu kładzie, á wziawszy nánicelle, podáie Kápłánowi łyżeczkę z kádźidłem, prosząc go áby ie benedikował; ktory benedykuie ie, y do Thurybularzá kładzie. Potym Diakon położywszy ábo oddawszy nánicelle, vklęknawszy przed środkiem Ołtarzá, mowi Orácya. Munda cor meum, *a wziawszy księgę z Ołtarzá, znowu przed Kápłánem vklęknawszy, o benedykcya go prosi, ná śpiewanie Ewángeliey ktora wziawszy, gdy go poprzedzą Thurysferáryusz, y Akolici z świecámi zápalonemi, po lewey stronie Subdiákoná máiąc, idzie ná mieysce Ewángeliey, gdzie záchowawszy wszystko, co się przy Mszy záchować zwykło, śpiewa Ewangelia,* Cum appropinquasset.

Ewángelia S. Máttheusá.

w Rozdziale 21.

WOn czás gdy się przybliżył IEZVS ku Ieruzálem, y poszedł do Betpháge do gory Oliwney, posłał dwu vczniow mowiąc im, Idźcie do Miásteczka, ktore iest przeciwko wam, á nátychmiast naydziećie oślicę vwiązáną, y ośle z nią: odwiązawszy przywiedźcie mi. A ieśliby wam kto co rzekł, powiedźcie; iż Pan ich potrzebuie: a zárázem puści ie. A to się wszystko stało, áby się wypełniło co iest powiedziano przez Proroká mowiącego: Powiedźcie Corce Syonskiey, oto Krol twoy idzie tobie cichy, siedzący ná oślicy y ná ośląciu Synu podiárzemney. Szedszy tedy vczniowie, vczynili iáko im był roskazał Iezus y przywiedli oślicę y ośle, y włożyli ná nie odzienie swoie, y wiádzili go ná nie. A rzesza barzo wielka ściáli szaty swoie ná drodze, á drudzy obcináli gáłąski zdrzew, y ná drodze ściáli. A rzesze na przod y názad idące wołáli mowiąc: Hosanna Synowi Dawidowemu: błogosławiony ktory idzie w imię Pańskie.

Skończywszy Ewángelia Subdyákon odnosi księgę Ewangeliey do Kápłáná, ktory pocáłuie ią, á Dyákon kádzi go Thurybularzem. Potym benedykuią Pálmy tym sposobem.

BENEDIKOWANIE.

Kápłan tonem iáko mowią Orátie ná godzinach, obroćiwszy się do Mszáłá ná rogu Epistoły, máiąc Ministrow zá soba stoiących, mowi:

℣. Dominus vobiscum,

℟. Et cum Spiritu tuo.

OREMVS

Auge fidem in te sperantium.

℣. Pan z wámi, ℟. I z Duchem S.

Modlmy

Modlmy ſię

ROzmnoż wiárę w tobie ufáiących Boże, y wyſłuchay łáſkáwie modlitwy wołáiących do ćiebie: niech przyidzie, nád námi wielorákie miłośierdzie twoie; niech będą błogoſłáwione ✠ y te látoroſłki pálmowe álbo oliwne: á iáko w figurze Kośćioła twoiego rozmnożyłeś Nóego z Arki wychodzącego y Moyzeſzá wyprowadzáiącego ſię z Ægiptu z Synámi Izráelſkimi; ták y my trzymáiąc pálmy y gáłąſki Oliwne, dobrymy ſpráwámi náſzymi, niech zábiezemy drogę Chryſtuſowi, á przez niego niech wnidźiemy do weſela wiekuiſtego. Ktory z tobą żyie y krolule, &c.

℣. Per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

℣. Surſum corda,

℟. Habêmus ad Dominum.

℣. Grátias agamus Dño Deo ñro.

℟. Dignum & juſtum eſt.

Verè dignum & juſtum eſt &c.

℣. Przez wſzytkie wieki wiekow.

℟. Amen.

℣. Pan z wámi.

℣. Y z Duchem twoim.

℣. Ku niebu ſercá.

℟ Mamy do Páná Bogá.

℣. Dźiękuymyſz Pánu náſzemu.

℟. Słuſzna y ſpráwiedliwa ieſt.

ZAprawdę godna y ſpráwiedliwa, ſłuſzna y zbáwienna rzecz ieſt, ábyśmy tobie bez przeſtánku, y ná káżdym mieyſcu dźięki oddawáli, Pánie Swięty, Oycze wſzechmogący Boże wieczny. Ktory uwielbionym ieſteś w rádźie Swiętych twoich. Tobie álbowiem ſłużą wſzytkie ſtworzenia twoie: ćiebie ſamego zá Stworcę y Bogá ſwego znáią: ćiebie wſzelkie dźieło ręki twoiey uſtáwicznie chwali, y błogoſłáwią ćie wſzyſcy Swięći twoi. Albowiem wielkie Iednorodzonego twego Synà imię, przed Krolmi y Mocárſtwy świátá tego wálnym głoſem, opowiádáią. Przed ktorym ſtoią Anieli y Archángeli, Páńſtwá y Mocárſtwá, ze wſzytkim orſzakiem woyſká niebieſkiego, pieśń chwały twoiey ſpiewáią bez przeſtánku.

SAnctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni ſunt cœli & terra gloriâ tuâ Hoſanna inexcélſis. Benedictus qui venit in nómine Dómini. Hoſanna in excelſis.

SWięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zaſtępow. Pełne ſą niebioſa y źiemiá chwały twoiey Hoſanną ná

wyſoko-

wyſokośći. Błogoſławiony ktory przyſzedł w Imię Páńſkie. Hoſanná ná wyſokośći.

A gdy Kápłan kończąc præfacyą będźie mowił. Sine fine dicentes, *Chor śpiewa* Sanctus *iáko przy Mſzy, Potym Kápłan rzecze.*

℣. Dominus vobiſcum,

℟. Et cum Spiritu tuo.

OREMUS.

Petimus Domine &c.

℣. Pan z wami.

℟. Y z Duchem twoim.

Modlmy ſię.

PRoſiemy ćię Pánie Swięty Oycze wſzechmogący, Boże wieczny: ábyś to ſtworzenie twoie, to ieſt oliwę ktoryieś z drzewá roſkazał wypłynąć, y ktorą gołębicá powracáiąca ſię do Arki w uſtách ſwoich przynioſłá, rácz ią Panie błogo ✠ ſławić, y poświę ✠ ćić, áby ći wſzyſcy ktorzykolwiek by iey záżyli, otrzymáli obronę duſz y ćiał ſwoich, y niech będźie Pánie ſrodkiem zbáwienia náſzego, twoiey łáſki Sákrámentem Przez Páná náſzego IEZUSA Chryſtuſa &c. ℟. Amen.

OREMUS.

Deus, qui diſperſa congregas.

Modlmy ſię.

BOże ktory roſproſzone rzeczy zgromadzaſz, y zgromádzone záchowuieſz: ktory ludźiom przećiw Iezuſowi, gáłęźie nioſzącym błogoſławiłeś: błogoſławże też te gáłáſki Pálmy y Oliwy, ktore ſłudzy twoi, ná cześć Imięnia twego wiernie biorą; áby ná ktorekolwiek mieyſce beda wnieśione, błogoſłáwieńſtwá twoiego mięſzkáńcy mieyſcá tego doſtąpili, y wſzelkie przećiwieńſtwo odpędźiwſzy práwicá twoiá broniła, ktorych odkupił Syn twoy Iezus Chryſtus á Pan náſz ktory ztobą żyie y krolуie &c. ℟. Amen.

OREMUS.

Deus qui miro diſpoſitionis &c.

Modlmy ſię.

BOże ktory z dźiwnego ſporządzenia twego rzeczy tych martwych y nie czuynych, dźiełо zbáwienia náſzego pokazáć chćiałeś: day to prośimy ćię, áby nabożne ſercá wiernych twoich zbáwiennie zrozumieć mogły, co ſię przez to Duchownym ſpoſobem znáczy, że dźiśiay będąc świátłośćią niebieſką nátchnione mnoſtwo ludzi, przećiw Zbáwićielowi wychodźiło, á pálmowe y Oliwne gáłąſki ná drodze pod nogi iego ſłáło. Pálmowe tedy gáłąſki z Kźiążęćia śmierći tryumfu oczekiwáią: rozſzczki záś oliwne, iż przyſzło poná-

ſzczenie duchowne, nieiáko nam źnáć dáią. Zrozumiáło álbowiem ná ten czás mnoſtwo to błogoſłáwionych tych ludźi, iż te rozſzczki ábo gáłąſki znákiem były, iż Zbáwićiel náſz uzaliwſzy ſię nád nędzą ludzką, przyſzedł ná tęn świat, áby ſię zá cáłość żywotá świátá tego z Kśiążęćiem śmierći mężnie potykał, y ſam śmierć dla nas podiąwſzy zniey zwyćięſtwo otrzymał. I dla tego oddáiąc mu powinną uſługę, tákie mu rzeczy oddáią y offiáruią, ktoreby y triumfy zwyćięſtwá, y obfitość miłośierdźia iego opowiádały. Co y my zupełną wiarą wierząc y wyznawáiąc, ćiebie Pánie Swięty, Oycze wſzechmogący, Boże wieczny, przez Páná náſzego IEZUSA Chryſtuſa pokornie prośiemy, ábyſmy w niem y przez niego ktoregoś nas członkámi uczynić raczył, z śmierći náſzey zwyćięſtwo otrzymawſzy, iego chwalebnego Zmartwychwſtánia uczęſtnikámi ſię ſtáli. Ktory z tobą żyie y kroluie &c.

OREMUS.

Deus, qui per oliuæ ramum &c.

Modlmy ſię.

BOże, ktoryś przykazał gołembicy, áby przez oliwną gałąſkę pokoy źiemi oznáymiłá: day to prośiemy ćię, áby te oliwne y innych drzewek gáłąſki, niebieſkim błogoſłá✝wieńſtwem twoim zoſtáły poświęcone, áby wſzyſtkiemu ludowi twemu były ku zbáwieniu. Przez Chryſtuſa &c.

OREMUS.

Bene✝dic quæſumus Domine.

Modlmy ſię.

BŁogoſław prośiemy Pánie te pálmy, ábo gáłąſki oliwne: á ſpraw to, áby co powierzchnie lud twoy ná część twoię dniá dźiśieyſzego czyni, áby toż duchownym ſpoſobem z wielkim nabożeńſtwem pełnił, z nieprzyiaćielá ſwego zwyćięſtwo otrzymawáiąc, y w miłośiernych ſię vczynkách kochąc, Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa &c. ℟ Amen.

Skończywſzy tę orácya, ten ktory celebruie, Benedykuie y kładźie kádzidło do Thurybularzá: potym trzy rázy Pálmy święcona woda pokropi, mowiąc Antiphonę Aſperges me, *bez Pſalmu y ſpiewánia, y trzy razy kádzi ie kádzidłem, potym mowi.*

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

OREMVS.

Deus, qui Filium tuum Ieſum,

℣. Pan zwámi. ℟. I z Duchem twoim.

Modl-

Modlmy ſię,

BOże ktorys Syná twego IEZVSA Chryſtuſa Páná náſzego, dla zbáwienia náſzego ná ten świát zeſtał, áby ſię vpokorzył dla nas, y nas náwrocił do ćiebie: ktoremu też gdy do Ieruzálem przyieżdżał aby wypełnił Piſmo: wiernych ludzi rżeſzá, ziáko naywierniejſzym nabożeńſtwem ſzáty ſwoie z gáłáſki pálmowemi na drodze ſłáli: ſpraw to proſiemy, á żebychmy też y my drogę mu wiary náſzey przygotowáli, z ktoreyby odwáliwſzy kámień obrázenia, y opokę wzgorſzenia, kwitnęły vciebie vczynki náſze ſpráwiedliwośći gáłáſkámi, á żebychmy iego ścieżek mogli náśládować. Ktory z tobą żyie y krolule w iedności Duchá S. Bog, przez wſzyſtkie wieki wiekow. R. Amen.

Tey orácyey dokończywſſy, á do ludzi ſię obroćiwſſy, niżey podanym porządkiem Pálmy rozdaie.

ROZDAWANIE PALM.

GOdnieyſſy z Bráćiey ábo ktory Præſiduie nád niemi, do Ołtarzá przyſtąpi á przed Kápłánem ſtoiąc, Pálme mu ofiáruie, ktora on nie cáłuiąc iey y nieklękáiąc od niego bierze. Nátychmiaſt Kápłan wpośrzod Ołtarzá ſtoiąc ná gráduſach, rozdáie Pálmy; naprzod pomienionemu Bratu, od ktorego on Pálme wziął, potym Miniſtrom przed nim klęczącym (ktorzy Pálmy wzięte y rękę práwą Kápłáná rozdawáiącego pocáłowawſſy, y wſtawſſy, po bokách Kapłáná ſtáną, żeby mu mogli Palm dla rozdawánia drugim do rąk dodawáć) potym inſſey Bráćiey porządkiem, poczynáiąc od ſtarſſych w Zakonie ták żeby po Miniſtrách przychodzili Kápłáni, á po tych Thuriferaryuſs weſpoł z Akolitámi: potym inni Bráćia dway á dway klękáiąc, y Pálme á potym rękę Celebruiącego cáłuiąc.

Gdy Pálmy Bráćiey rozdádza, ieżeliby byli świedcy iący, przyſtąpią też do wzięćia Palm, ieżeli co zbędzie z ręki Kápłáná celebruiącego. A gdy ſię to rozdawánie odpráwuie, Antyphony náſtępuiące Zakonnicy wſſyſcy ſpiewáią.

Antiph: Púeri Hebręorum portántes ramos Oliuárum obuiauèrũt Dómino, clamántes, & dicentes: Hoſanna in excelſis.

Antyph: Dziátki Zydowſkie nioſąc gáłąſki Oliwne záſzły drogę Pánu, woláiąc y mowiąc: Hoſanna na wyſokośći.

Antiph: Púeri Hebræórum veſtimènta proſternèbant in via, & cla-

Ant: Dziatki Zydowſkie odzienia ſłáli ná drodze, y woláli mowiąc:

mábant dicèntes: Hoſanna Filio Dauid: benedictus qui venit in nomine Dómini.

wiąc: Hoſanná Synowi Dawidowemu, Błogoſłáwiony ktory przyſzedł w imię Páńskie.

Ktore powoli y ſwym ſpoſobem odpráwiwſſy, ieżeli ſię ieſzcze nieſkończyło rożdawánie Palm, po dwá razy, ábo y więcey (ieżeli będzie tego potrzebá) niech ie powtarzaią.

Skończywſſy rozdawánie Palm, y Antyphon ſpiewánie. Kápłan do Ołtarzá ſię obroćiwſſy, ná rogu Epiſtoły, maiąc Miniſtrow zá ſobą ſtoiących mowi.

℣. Dominus vobiſcum,

℟. Et cum ſpiritu tuo.

OREMVS.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui ſalutem humani generis mirabili dispensatione operari dignatus es: da nobis quæsumus, ut ramos palmarum gestantes, et pueri hebræorum olim tibi occurrentes, et nos bonis operibus obuiare Christo tuo mereamur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

℣. Pan z wámi ℟ I z duchem twoim

Modlmy ſię.

WSzechmocny wieczny Boże, ktory ſpráwiłeś że Pan náſz Iezus Chryſtus ná oślęćiu ſiedział y náuczyłeś lud poſpolity, áby odzienie ſwoie, ábo gáłąſki drzew, ná drogę ſtáli, y hoſanna ſpiewáli, ná chwałę iego, day proſiemy á żebyśmy ich niewinności náśladować mogli, y ich zaſługi doſtąpić bylichmy godni. Przez tegoż Chriſtuſa Páná náſzego ℟. Amen.

Gdy Konwent odpowie Amen, *y włożywſſy zwyczáynym ſpoſobem kádzidło do Thurybularzá, Diákon obroćiwſſy ſię do ludzi twarzą, głoſem y tonem miernym, ręce złożywſſy przy pierśiách mowi:* Procedamus in pace, *A Konwent odpowiáda* In nomine Chriſti Amen, *y ſporządzáią Proceſſya w tęn ſpoſob.*

PROCESSYA.

WYchodzi *Thuriferaryuſz z Thuribularzem kádzącym: potym Subdiakon przygotowány nioſąc krzyż welom bronatnym záſłoniony, ſrzedni miedzy dwiemá Akolitámi z ſwieccámi zápalonemi, zá nim idzie konwent porządkiem ſwoim, náoſtátek ten ktory ma celebrować, z Dyakonem po lewey ſtronie, wſzyſcy Pálmy w ręku trzymáiąc. A Brácia będą nieść kśiąſżki, dla ſpiewánia Antyphon ktore náſtępuią, wſzyſtkich, ábo niektorych poki trwa onáſz Proceſsya.*

Antiph: Cúm appropinquâret Dóminus Ieroſolymam, miſit duos ex diſcipulis ſuis, dicens: Ite in caſtèllum, quod contra vos eſt: & inuenièris pullum áſine alligâtum,

Ant: Gdy przybliżał ſię Pan do Ieruzálem, poſłał dwu z vczniow ſwoich mowiąc: Idźćie do Miáſteczká ktore ieſt przeciwko wam, y znaydziećie zrzebie oślice vwiązáne

ſuper quem nullus hòminum ſedit: ſoluite, & adducite mihi. Si quis vos interógáuerit dicite: opus Dómino eſt. Soluèntes adduxèrunt ad IESVM: & impòſuerunt illi veſtimenta ſua, & ſedit ſuper eum: alij expandèbant veſtimenta ſua in via: álij ramos de arbòribus ſternèbant: & qui ſequebántur, clamabant: Hoſanna Benedictus, qui venit in nómine Dómini: & benedictum regnũ Patris noſtri Dauid: Hoſanna in excelſis, miſerêre nobis fili Dauid.

Antiph: Cum audiſſet pópulus, quia IESVS venit Ieroſolymam, accepèrunt ramos Palmârum: & exièrunt ei óbuiam, & clamabant pueri, dicèntes: Hic eſt, qui ventûrus eſt in ſalutem populi: Hic eſt ſalus noſtra, & redèmptio Iſráèl. Quántus eſt iſte, cui Throni & Dóminatiònes occúrrunt? Noli timêre filia; Sion: ecce Rex tuus vènit tibi, ſedens ſuper púllum áſinæ: ſicut ſcriptum eſt Salue Rex fabricator mundi, qui veniſti redimere nos.

Antiph: Ante ſex dies ſolèmnis Paſchæ, quando venit Dóminus in Ciuitatem Ierúſalem, occurrerunt ei pueri: & in manibus portábant ramos palmârum, & clamazáne ná ktorym ieſzcze żadẽ człowiek nie ſiedział: odwiążćie y przywiedźćie mi. A ieśliby was kto ſpytał, odpowiedźćie, iż Pan potrzebuie, odwiązawſzy tedy, przywiedli ie do Iezuſa: y włożyli ná nie odzienia ſwoie, y wśiadł Iezus ná nie, á inśi gáłązki zdrzew ná drodze ſłáli, ktorzy zaś pozad ſzli, wołáli: Hoſanna błogoſłáwiony ktory przyſzedł w imię Páńſkie, błogoſłáwione kroleſtwo Oycá náſzego Dawida, Hoſanna ná wyſokośćiáh żmiłuy ſię nád námi Synu Dawid:

Ant: Gdy vſłyſzał lud, że IEZVS przybliżał ſię do Ierozolimy, wzięli gáłąſki palmowe y wyśli przećiw niemu, á dziatki máłe wołáły, mowiąc: Ten ieſt ktory ma przyść ná zbáwienie ludzkie. Ten ieſt zbáwieniem náſzym, y odkupieniem Izraelá, ktoż to ieſt, ktoremu Throny y Páńſtwá záchodzą ná drogę? Nieboy ſię Corko Syońſka oto Krol twoy przyſzedł do ćiebie, ſiedzący ná oślim ſrzebięćiu Bądź pozdrowion Krolu ſtworco świáta, ktoryś przyſzedł odkupić nas.

Ná ſześć dni przed vroczyſtośćią wielkiey Nocy, kiedy Pan przyiechał do miáſtá Ieruzálem, zábiegły mu dziatki: á wrękách ſwoich nioſły gáłąſki Palmowe, y wołáły wiel

kim

bant voce magnâ, dicentes: Hosanna in excèlsis: benedictus, qui venisti in multitúdine misericordiæ tuæ, Hosanna in excelsis.

Antiph: Occúrrunt turbæ cum floribus, & palmis redemptori obuiam: & victori triumphánti digna dant obséquia: Filium Dei ore gentes prædicant: & in laudem Christi voces tonant per nubila, Hosanna in excélsis.

Antiph: Cum Angelis & púeris fideles inueniàmur triumphatóri mortis clamántes Hosanna in excèlsis.

Antiph: Turba multa, quæ conuénerat ad drem festum, clamàbat Dómino: Benedictus qui venit in nomine Dómini, Hosanna in excelsis.

kim głosem mowiąc: Hosanná na wysokościách: błogosławiony ktoryś przyszedł w wielkości miłosierdzia twego. Hosanna &c.

Zábiegáiąc tłuszcze z kwiatkámi y pálmami Zbáwicielowi drogę: y zwyćięzcy tryumphuiącemu godne oddáiąc vsługi: Synē go Bożym bydź narody vstami swemi opowiádáią, y ná chwałę Chrystusowi brzmiące głosy po powietrzu wydáią. Hosanna na wysokości.

Z Aniołámi y z dziatkámi wiernemi bydź pokazmy się zwyćięzcy śmierći wołaiąc. Hozanná ná wysokościách.

Tłuszcza wielka, ktora się była zeszłá ná dzień święty; wołała Panu mowiąc: błogosławiony: ktory przyszedł w imie Páńskie. Hosanná ná wysokościách.

Gdy do ostátniey stáciey przyida przed drzwi kościelne, dwáy Brácia ziednostáynemi głosami, niech wnida do kośćioła y zámknawszy drzwi zá sobą, wszystkie też Antyphony skończywszy, abo na ktorych dosyć będzie się zdáło Przeorowi, stoiąc w Kościele twarzy do Processyey obroćiwszy, niech śpiewáią wiersze, Gloria laus & honor, &c. *aż do tych słow,* Isráèl es tu &c. *nie śpiewaiąc ich, á Konwent niech też słowá ábo wiersze powtarza. Potym dwáy pomienieni niech śpiewáią wiersze* Israel es tu &c. *I Konwent iáko pierwey pomienione wiersze* Gloria laus, *niech powtarza, y tym porządkiem y drugie wiersze dway pomienieni niech śpiewáią, gdy Konwent po káżdych dwu wierszách swoie wiersze powtarza, to iest:* Gloria laus, *iáko niżey náznáczono.*

℣ GLoria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe

℣ CHwałá, sławá, y cześć, niechći będzie Chryste Iezu Kro-

Redemptor:
Cui puerîle decus prompſit Hoſanna pium.
℣ Iſráèl es tu Rex, Dauîdis & inclyta proles.
Nómine qui in Dómini Rex benedicte venis.
℟ Gloria, laus, & honor,
tibi ſit Rex Chriſte
Redemptor:
Cui puerîle decus prompſit Hoſanna pium.
℣ Cætus in excélſis te laudat cælicus omnis.
Et mortalis homo, & cuncta creâta ſimul.
℟ Glória, laus, & honor,
tibi ſit Rex Chriſte
Redémptor:
Cui puerîle decus prompſit Hoſanna pium.
℣ Plebs Hebræa tibi cum palmis obuia venit:
Cum prece, voto, hymnis, adſumus ecce tibi.
℟ Gloria, laus & honor,
tibi ſit Rex Chriſte
Redemptor:
Cui púerile decus prompſit Hoſanna pium.
℣ Hi tibi paſsúro ſoluèbant munia laudis:
Nos tibi regnánti pángimus ecce melos

Krolu y odkupićielu.
Ktoremu dziećinny głos nabożnie wyśpiewy wa, Hoſanna.
℣ Izrâelskim ty Krolem ieſteś, y ſławnym Dawidá potomkiem
Ktory w imię Páńſkie Krolu błogoſławiony przychodziſz.
℟ Chwałá, ſławá, y cześć,
niech ći będzie Chryſte Iezu,
Krolu y Odkupićielu.
Ktoremu dziećinny głos nabożnie wyſpiewa Hoſanná.
℣ Wſzyſtek dwor Anielſki, ćiebie chwali na wyſokośći.
I śmiertelny człowiek y wſzytkie ſtworzone rzeczy weſpoł
℟ Chwałá, ſława, y cześć,
niech ći będzie Chryſte Iezu
Krolu y odkupićielu:
Ktoremu dziećinny głos nabożnie wyſpiewywa, Hoſanna.
℣ Lud Zydowſki z Pálmámi tobie drogę záchodźi.
I my też z prośbámi, z ślubē y hymnámi, ſtáneliśmy przed o-
℟ Chwałá, ſławá, cześć, (blicz: twoią niechci będzie Chryſte Iezu, Krolu y Odkupićielu.
Ktoremu dziećinny głos nabożnie wyſpiewywa, Hoſanna.
℣ Ci tobie máiącemu ćierpierć, trybut chwały oddawali.
My záś tobie, krolui ącemu, weſołe oddawamy pienie. ℟ Chwa-

℟ Gloria, laus, & honor,
tibi ſit Rex Chriſte
Redemptor:
Cui púerile decus prompſit Ho-
ſanna pium.
℣ Hi placuêre tibi, placeat deuótio
noſtra:
Rex bone, Rex clemens, cui bo-
na cuncta plácent.
℟ Glória, laus, & honor,
tibi ſit Rex Chriſte
Redémptor:
Cui puerile decus prompſit Ho-
ſanna pium.

℟ Chwałá, ſławá, y cześć,
niechći będzie Chryſte Iezu,
Krolu y Odkupićielu.
Ktoremu dziećinny głos nabo-
żnie wyſpiewywa, Hoſanná.
℣ Ci podobáli ſię Máieſtatowi twe-
mu, niechże ſię też podoba ná-
ſze nabożeńſtwo,
Krolu dobry, Krolu łáſkáwy
Ktoremu wſzyſtkie dobre rze-
czy podobaią ſię.
℟ Chwałá, ſławá, y cześć, niechći
będzie Chryſte Iezu, Krolu &c:
Ktoremu dziećinny głos nabożnie
wyśpiewywa, Hoſanna.

Skończywſzy wſzyſtkie wierſze, ábo iáko ſię będzie zdáło Przeorowi, Subdiakon ſpodnią częścią krzyżá vderza we drzwi, ktore ſię záraz otworzą, y Proceſsya wchodzi, gdy Kántorowie záczną Reſponſoria. Ingrediente Dómino, *ktora Konwent wſzytek dáley ſpiewa, y Kántorowie wierſ, bez* Gloria Patri, *ſpiewáią.*

℟. Ingrediénte Dómino in ſanctam Ciuitatem, Hebræorûm púeri reſurrectiônem vitæ pronuntiántes. * Cum ramis palmârum Hoſanna clamábant in excelſis.

℣. Cùm audiſſet pópulus, quod IEZVS veniret Ierozolymam, exierunt obuiam ei * Cum ramis palmârum Hoſanna clamabant in excelſis.

℟ Gdy wchodził Pan do Miáſtá ś. Zydowſkie dziatki Zmartwychwſtánie żywotá ogłaſzaiąc, * z gáłąſkámi Pálmowemi Hoſanna wołáli ná wyſokośćiach.

℣. Gdy vſłyſzał lud że Iezus przyieżdżał do Ierozolimy wyśli przećiw niemu. * z gáłąſkámi Pálmowemi. Hoſanná wołali ná wyſokośćiach.

Skończywſzy tę Reſponſoria ná ſkinienie Przeorá, Kántorowie záczynáią Pſalm. Deus miſereatur noſtri, *ktory álternata mowiąc, ábo ná chory, z Kośćiołá wychodzą, á Mſa święta poczyna ſię, przy ktorey wſzyſcy ktorzy ſa w chorze, Pálmy w ręku trzymáią, gdy Páſſya ſpiewáią y Ewángelia, á niedłużey.*

Statio

Statio ad Sanctum Ioannem in Laterano.

INTROITVS.

DOmine, ne longè facias auxilium tuum à me, ad defensiônem meam áspice: libera me de ore leônis, & acórnibus vnicórnium humilitatem meam.

Psalmus. Deus Deus meus, respice in me, quare me dereliquisti? * longè á salûte mea verba delictôrum meôrum. Domine, ne longe.

℣ Dominus vobiscum ℟ Et cum:

OREMUS.

Omnipotens sempiterne, &c.

Modlmy się.

WSzechmocny wieczny Boże, ktoryś ludźkiemu narodowi dla náśládowania pokory przykładu, spráwiłeś że Zbáwiciel náśz ćiáło przyiął, y krzyż ćierpiał, pozwol miłośierny, á żebychmy, y ćierpliwośći iego mieć dowody, y Zmartwychwstánia uczęstnictwá záśłużyli. Przez tegoż Páná náśzego IEZVSA Chrystusa Synátwoiego, ktory z tobą żyie y kroluie, wiednośći Duchá S. Przez wszystkie wieki wiekow. ℟. Amen.

Y tę modlitwę tylko mowią.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Philippénses

Fratres. Hoc enim sentite, &c.

Stácya u Swietego Ianá przed Brama łáćińską.

INTROIT.

PAnie nie oddalay odemnie w spomożenia twego, weyrzy ná obronę moię: wybaw mię z pászczeki lwiey, á od rogow iednorożcowych vniżenie moie.

Psalm. Boże Boże moy, weyrzy ná mię, czemuś mię opuśćił? *daleko od zbáwienia mego słowá grzechow moich. Pánie nie oddalay.

℣. Pan zwámi. ℟. Y z duchem two:

Lekcya z Listu Páwłá Swiętego do Philippensow.

BRáćia to w sobie czuyćie, co y w Chrystusie IEZUSIE, ktyry będąc w postaći Bożey, nie poczytał zá drapieństwo że był rownym Bogu, ále wyniszczył samego śiebie, przyiąwszy postáć sługi, stawszy się ná podobieństwo ludźi, y postáwą náleźiony iáko człowiek. Sam się poniżył, stawszy się posłusznym áż do śmierći: á śmierći krzyżowey. Dla czego y Bog wywyższył go, y dárował mu imię: áby ná Imię IEZUSOWE wszelkie koláno klękáło, niebieskich, źiemskich, y podźiemnych, á iżby wszelki ięzyk wyznawał, iż Pan IEZUS Chrystus iest w chwale Bogá Oycá.

℟. Deo gratias. *to iest.* Dźięka Bogu.

Graduale. Tenuisti manum dextèram meam: & in voluntâte tua deduxisti me: & cum gloria assumpsisti me.

℣. Quam bonus Israel Deus rectis corde? mei autem pænè moti sunt pedes, pæne effusi sunt gressus mei: quia zelavi in peccatoribus pacem peccatorum videns.

Tractus. Deus Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti?

℣. Longe á salute mea, verba delictôrum meôrum.

℣. Deus meus clamabo per diem, nec exaudies: in nocte, & non ad insipientiam mihi.

℣. Tu autem in sancto habitas, laus Israel.

℣. In te speravèrunt patres nostri: speravèrunt & liberásti eos.

℣. Ad te clámavérunt, & salvi facti sunt: in te speravèrunt, & non sunt confusi.

℣. Ego autem sum vermis, & non homo: opprobrium hóminum, & abiéctio plebis.

℣. Omnes qui videbant me, aspernabántur me: locúti sunt lábiis, & movérunt caput.

℣. Sperávit in Dòmino, eripiat eum: sálvum faciat eum, quóniam vult eum.

℣. Ipsi verò consideravèrunt &

Uiąłeś mię zá práwą rąkę moię: á według woli twoiey prowádźiłeś mię: y przyiąłeś mię z chwałą.

℣. Iáko dobry Bog Izráelczykow tym ktorzy są prostego sercá? moie záś nogi práwie się potknęły, y kroki moie práwie szwánkowały: izem był ruszon záwiścią przeciw grzesznym, widzac pokoy grzesznych.

Tractatus. Boże Boże weyzrzyy ná mię: czemuś mię opuścił.

℣. Dáleko od zbawienia mego: słowá grzechow moich.

℣. Boże moy będę wołał we dnie, á nie wysłuchasz: y wnocy á nie ku głupstwu mnie.

℣. A ty mieszkasz w świątnicy, chwało Izráelska.

℣. W tobie mieli nádźieię Oycowie náśi: nádźieie mieli y wybáwiłeś ie. ℣. Do ćiebie wołáli, y zbáwieni są: w tobie nádźieię mieli, á nie są záwstydzeni. ℣. A iam iest robak á nie człowiek, pośmiewisko ludzkie, y wzgárdá pospolstwá.

℣. Wszyscy ktorzy mię widzieli náśmiewáli się ze mnie, mowili usty, y kiwáli głową.

℣. Nádźieię miał w Pánu, niechay go wyrwie, niechay zbáwi, ponieważ chce go.

℣. A oni przypátrowáli się y pá-

trzá-

conſpéxerunt me: diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem.

℣. Libera me de ore leônis: & á cornibus unicornium humilitatem meam.

℣. Qui timêtis Dominum, laudâte eum: univerſum ſemen Iacob magnificâte eum.

℣. Annuntiabitur Domino generatio ventûra: & annuntiabunt cæli juſtitiam eius.

℣. Populo qui naſcêtur, quem fecit Dominus.

trzáli ná mię: rozdzielili ſobie ſzáty moie, á o ſuknią moię los miotáli.

℣. Wybaw mię z páſzczeki lwicy á od rogow iednoreżcowych uniżenie moie.

℣. Co ſię Páná boićie, chwalćie go wſzyſcy: wſzyſtko naśienie Iákobowe wyſławiayćie go.

℣. Będzie opowiádał rodzay przyſzły: y będą opowiedáć niebioſa ſpráwiedliwość iego.

℣. Ludowi ktory ſię národźi, ktory uczynił Pan.

Potym ſię Páſſya záczyna, nie mowia: Munda cor meum, *áni proſza o błogoſłáwieńſtwo, liſtarzow nie nioſą, nie mowia:* Dominus vobiſcum, *áni* Gloria tibi Domine, *y kśięgi nie żegnáia.*

PASSIO
DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI.

Secundum Matthæum, In illo tempore: Dixit Iesus:

MĘKA
PANA NASZEGO IEZVSA CHRYSTVSA.

Według Swiętego Mattheuſzá, *Cap: 22.*

W Onczás: Rzekł Pan Iezus uczniom ſwoim: ✠ Wiećie iż po dwu dniu Páſchá będźie, á Syn człowieczy będźie wydan, áby był ukrzyżowan. C Tedy ſię zebráli przedniey ſzy Káplani y Stárſzy zludu, do dworu naywyſzego Káplána, ktorego zwano Káiphaſzem, y nárádźili ſię, áby Iezusa zdrádą poimáli y zábili. Lecz mowili: S Nie wdzień święty: by ſnać nie ſtał ſię rozruch między ludem. C A gdy Iezus był w Betchániey, w domu Symeona trędowátego, przyſtąpiłá do niego Niewiáſtá, máiąc álábáſtr olei ku drogiego, y wylałá ná głowę ie-

gdy u ſtołu ſiedźiał. A widząc uczniowie, zágniewáli ſię mowiąc: S Nácoż tá utrátá? ábowiem możono to drogo przedáć, y rozdáć vbogim. C A widząc Iezus rzekł im: ✠ Przecz ſię przykrzyćie tey Niewieśćie? bo dobry uczynek przećiw mnie uczyniłá. Abowiem záwſze ubogie maćie z ſobą, ale mnie nie záwſze maćie. Bo tá wylawſzy ten oleiek ná ćiáło moie, uczyniłá ná pogrzeb moy. Záprawdę mowię wam, gdźiekolwiek będźie przepowiádána táEwángelia po wſzytkim świećie, y to co uczyniłá, będźie powiedano, ná iey pámiątkę. C Tedy odſzedł ieden ze dwunaśćie, ktorego zwano Iudaſzem Iſzkáryotem, do przednieyſzych Káplánow, y rzekł im: S Co mi chcećie dáć, á ia go wám wydam? C A oni náznáczyli mu trzydźieści śrebrnych. A od onąd ſzukał pogody áby go wydał. W pierwſzy tedy dzień przaśnikow, przyſtąpili uczniowie do Iezusa mowiąc: S Gdźie chceſz ábyśmyć zgotowáli ieść Páſchá? A Iezus rzekł: ✠ Idźćie do miaſteczká niektorego, á rzeczćie mu: mowi Miſtrz: Czás moy bliſko ieſt, u ćiebie uczynić Páſchę, z uczniámi memi. C Y uczynili uczniowie, iáko im roſkazał Iezus: y zgotowáli Páſchę. A gdy był wieczor, ſiedźiał ze dwunaſtą uczniow ſwoich. A gdy oni iedli, rzekł: ✠ Záprawdę powiádam wam, iż ieden z was mnie wyda. C Y ia záſmućiwſzy ſię bárdzo, poczęli káżdy mowić: S A zażem ia ieſt Pánie? C A on odpowiádáiąc rzekł: ✠ Ktory macza ze mną rękę w miſie, ten mie wyda. Synći człowieczy idźie iáko nápiſano o nim: ále biádá człowiekowi onemu, przez ktorego Syn człowieczy będźie wydan, dobrze mu było, áby ſię był nie rodźił on człowiek. C A odpowiádáiąc Iudaſz rzekł: S Azażem ia ieſt Miſtrzu? C rzekł mu: ✠ Tyś powiedźiał: C A gdy oni wieczerzáli, wźiął Iezus chleb y błogoſłáwił, łamał, y dawał uczniom ſwoim, y rzekł: ✠ Bierzćie y iedzćie: to ieſt ćiáło moie. C A wźiąwſzy kielich dźięki czynił rzekąc: ✠ Piyćie z tego wſzyſcy. Abowiem tá ieſt krew moiá nowego teſtámentu, ktora zá wielu będźie wylana ná odpuſzczenie grzechow. A powiádam wam, nie bedę pił od tych mniaſt z tego owocu winney máćice, áż do dniá onego, gdy ie będę pił z wámi nowy w kroleſtwie Oycá mego. C Y himn odpráwiwſzy, wyſzli ná gorę oliwną. Tedy im rzekł Iezus: ✠ Wſzyſcy wy zgor-

zgorszenie wezmiećie ze mnie tey nocy. Albowiem iest napisano: vderzę pásterzá, y rosproszą się owce trzody. Lecz gdy zmartwych wstánę, vprzedzę was do Gálileiey. C A odpowiádáiąc Piotr, rzekł iemu: S Choćby się wszyscy zgorszyli z ćiebie, ia nigdy się nie zgorszę. C Rzekł mu Iezus. ✠ Záprawdę powiádam ći, iż tey nocy pierwey niż kur zápieie, trzykroć się mnie záprzysz. C Rzekł mu piotr. S Choćby mi z toba przyszło vmrzeć nie záprę się ćiebie. C Tákże y wszyscy vczniowie mowili. Tedy przyszedł Iezus do wśi z nimi ktorą zowią Gethsemáni, y rzekł Vczniom swoim ✠ Siedzćie tu aż poydę ońdzie, y będę się modlił. C A wziąwszy Piotrá, y dwu synow Zebedeuszowych, począł się smućić y tęsknić sobie, tedy im rzekł: ✠ smutna iest duszá moiá áż do śmierći: czekaycie tu, á czuyćie zemną. C A postąpiwszy trochę, padł ná oblicze swoie modląc się y mowiąc: ✠ Oycze moy ieśli można rzecz, niechay odyidźie odemnie ten kielich, wszákże nie iáko ia chcę, ále iáko ty. C Y przyszedł do vczniow swoich, y nálazł ie śpiące, y rzekł Piotrowi: ✠ Ták? niemogliśćie iedney godziny czuć zemna? czuyćieśz á modlćie się ábyśćie nie weszli w pokuse. Duchći w prawdzie iest ochotny, ále ćiáło mdłe. C Záś się powtore odszedł, y modlił się rzekąc: ✠ Oycze moy, ieśli niemoże ten kielich odyść, iedno àbym go pił, niech się dzieie wola twoia. C Y przyszedł powtore y ználazł ie śpiące, ábowiem oczy ich były obćiążone. A zostáwiwszy ie záś odszedł, y trzeći raz się modlił, tęż mowę mowiąc: Tedy przyszedł do vczniow swoich, y rzekł im: ✠ Iuż śpiyćie y odpoczywayćie: oto przybliża sie godzina, á Syn człowieczy będzie wydan w ręce grzesznikow, wstańćie podźmy; áto się przybliżył: ktory mię wyda, C A gdy on ieszcze mowił. Oto Iudasz ieden ze dwunaśćie przyszedł, á z nim wielka rzesza z mieczmi y z kiymi, posłáni od przednieyszych Kápłanow y starszych ludu. A ktory go wydał, dał im znák mowiąc: S ktoregokolwiek pocáłuię, tenći iest: imayćie go. C Y nátychmiast przystąpiwszy do Iezusa rzekł: S Bądź pozdrowion Rábbi: C y począłował go. A Iezus rzekł mu: ✠ Przyiaćielu ná coś przyszedł? C Tedy przystąpili, y rzućili się ná Iezusa, y

ſa, y poimali go. A oto ieden z tych ktorzybyli z Iezuſem, wyciągnąwſzy rękę, dobył kordá ſwego, á vderzywſzy ſługę Kśiążęcia Káplańſkiego vćiął vcho iego. Tedy mu rzekł Iezus: ✝Obroć kord ſwoy ná mieyſce iego, abowiem wſzyſcy ktorzy miecz biorą, mieczem poginą. Czyli mniemaſz, ábym niemogł prośić Oycá moiego: aſtáwiłby mi teraz wiecey niż dwánaśćie hufcow Aniołow! Iákoż ſię tedy wypełnią Piſma, iż ſię ták muſi ſtáć. C Oney godziny: mowił Iezus rzeſzom: ✝ Wyſzliśćie iáko ná zboyce zmieczmi, z kiymi, poimáć mię. Siedziałem ná káżdy dzień v was, vcząc w Kośćiele, á nie poimáliśćie mię. A to ſię wſzyſtko dźiało, ábyſię wypełniły piſmá Prorockie. Tedy Vczniowie wſzyſcy opuśćiwſzy go, po vćiekáli. A oni poimawſzy Iezuſa, wiedli do Káiphaſzá naywyſzego Káplána: gdzie ſię byli zebráli Doktorowie y ſtárſzy. A Piotr ſzedł zánim zdáleká, aż do dworu naywyżſzego Káplána. A wſzedſzy tám śiedział z ſługámi ábywiedział koniec. A przednieyśi Káplani, y wſzyſtka rada, ſiedząca, ſzukáli fáłſzywego świádectwá przećiw Iezuſowi, ábygo ośmierć przyprawili: y nie ználeźli, acz wiele fáłſzywych świádkow przychodziło. A nákoniec przyśli dwá fáłſzywi świádkowie y rzekli: S Ten mowił: mogę zepſować Kośćioł Boży, á po trzech dniách, záſię go zbudować. C A wſtawſzy nawyżſzy Káplan, rzekł mu S Nic nie odpowiádaſz ná to, co ći przećiwko tobie świadcza? C Lecz Iezus milczał. A przednieyſzy Káplan rzekł mu. S Poprzyśięgam ćię przez Bogá żywego, ábyś nam powiedział, ieśliś ty ieſt Chryſtus Syn Boży? C Rzekł mu Iezus ✝ Tyś powiedział: iednák powiádam wam, odtąd vyrzyćie Syná człowieczego śiedzącego ná práwicy mocy Bożey, y przychodzącego w obłokách niebieſkich. C Tedy naywyżſzy Káplan rozdarł ſzáty ſwoie mowiąc: S zbluźnieł, coż dáley potrzebuiemy świádkow? otośćie teraz ſłyſzeli bluźnierſtwo, co ſię wam zda? C A oni odpowiádáiąc rzekli: S Winien ieſt śmierći. C Tedy plwáli ná oblicze iego, y bili go kułakámi: á drudzy policzki twarzy iego záđawáli mowiąc: S Prorokuy nam Chryſtuśie, kto ieſt, ktory ćię vderzył? C A Piotr ſiedział przed domem ná podworzu; y przyſtapiłá

piłá do niego iedna służebnica, mowiąc: S Y tyś był z Iezusem Gálileyskim. C A on się záprzał przed wszystkiemi rzekąc: S Niewiem co mowi, C A gdy on wychodził ze drzwi, vyrzáłá go druga służebnica: y rzekłá tym co tám byli, S Y tęn był z Iezusem Nazaránskim, C A powtore záprzał się z przysięgą iż nie znam człowieká. A málo potym przystąpili ktorzy stali, y rzekli Piotrowi: S Prawdźiwieś y ty iest z nich, bo y mowá twoiá cię wydawa. C Tedy się począł przeklinác y przysięgác iż nie znał człowieká. A natychmiast kur zápiał. I wspomniał Piotr ná słowo Iezusowe, ktore mu był rzekł: pierwey niż kur zápieie, trzykroć się mię zaprzysz. A wyszedszy z dworu gorzko płákał. A gdy było ráno weśli wrádę wszyscy przednieyszy Kápłáni y stárszy ludu przećiwko Iezusowi, áby go o śmierć przyprawili. I związawszy przywiedli go, y podali Pontskiemu Pilatowi Stároście. Tedy vyrzawszy Iudasz, ktory go był wydał iż był skazan: żalem zdięty odniosł trzidzieści srebrnych przednieyszym Kápłánom y Stárszym mowiąc: S Zgrzeszyłe wydawszy krew spráwiedliwą. C A oni rzekli S co nam do tego, ty się patrz. C Y poszedszy obiesił się. A przednieyszy Kápłani wziąwszy srebniki mowili S Nie godzi się ich kłáść do Kárbony, bo iest zapłátá krwie. C Y nárádziwszy się kupili zá nie rolą gárncarzową ná pogrzeb pielgrzymow. Dla tego oná rola názwána iest halcedámá: to iest rola krwie, aż do dniá dźisieyszego. Tedy się wypełniło: co iest powiedziáno przez Ieremiasza Proroká mowiącego: y wzięli trzydzieści srebrnych zapłatę oszácowánego, ktorego oszácowáli z Synow Isráelskich: y dali ie ná rolą gárncarzową iáko im postánowił Pan. A Iezus stánął przed Stárosta: y pytał go Stárostá mowiąc: S Tyś iest Krol Zydowski? C Rzekł mu Iezus + Ty powiádasz. C A gdy nań skárzyli przednieyszy Kápłani y stárszy: nic nie odpowiedział. Tedy mu rzekł Piłat: S Niesłyszysz iáko wiele przećiw tobie świádectw przywodzą? C Y nie odpowiedział mu ná żadne słowo: ták iż się bárzo dziwował Stárostá. A ná dzień uroczysty, zwykł był Stárostá wypuszczáć pospolstwu iednego więźniá, ktoregoby chćieli. Y miał ná tęn czás więźniá znacznę-

cznego, ktorego zwano Bárabaszem. Gdy się tedy oni zebráli, rzekł Piłat: S ktorego chcecie wypuszczę wám: Bárábaszá, czyli Iezusa ktorego zowią Chrystusem? C Bo wiedział iż go z zazdrości byli wydáli. Lecz gdy on siedział ná stolicy sądowey, posłáłá do niego żoná iego, mowiąc: Nie miey ty nic z tym spráwiedliwym, álbowiem wielem cierpiáłá dziś weśnie dla niego. A przednieyszy Kápłani y Stárszy námowili pospolstwo, áby prosili Bárábasza, á Iezusa strácili. A odpowiedáiąc Stárostá rzekł im, S Ktorego chcecie ábym wam wypuścił ze dwu: C á oni rzekli: S Bárabaszá. rzekł im Piłat: S Coż tedy vczynię z Iezusem, ktorego zowią Chrystusem? C rzekli wszyscy: S Niech będzie vkrzyżowan. C rzekł im Stárostá: S coż wzdy złego vczynił? C á oni tym więcey woláli mowiąc: S Niech będzie vkrzyżowan. C á widząc Piłat iż nic nie pomagáło, ále więtszy się rozruch działo: wziawszy wodę vmył ręce przed pospolstwem, mowiąc: S Nie iestem ia winien krwie tego spráwiedliwego, wy vyrzycie C á odpowiadáiąc wszystek lud rzekł: S krew iego ná nas y ná Syny násze C Tedy im wypuścił Bárábaszá á Iezusa vbiczowawszy podał im áby był vkrzyżowan. Tedy żołnierze staroścíni wziąwszy Iezusa do ratusza zebráli do niego wszystkę rotę: á zwlokszy go włozyli nań płaszcz szarłatny y vplotszy koronę z ćierniá, włożyli ná głowę iego y trzcinę w práwicę iego. á kłaniáiąc się przed nim naygrawali go mowiąc: S Bądź pozdrowion krolu zydowski C á pluiąc nań wzieli trzcinę y bili głowę iego. A gdy się z niego náśmiewáli, z wlekli go z oney száty, y oblegli go wodzienie iego, y wiedli go ná ukrzyżowánie. A wchodząc náleźli człowieká Cyreneyczyka imieniem Symoná: tego przymusili áby nioss Krzyż iego: Y przyśli ná mieysce ktore zowią Golgotha, co się wykłáda mieysce trupichgłow, dáli mu pić wino z zołcią zmieszáne. á skosztowawszy niechćiał pić. A ukrzyżowawszy go rozdźielili odźienie iego, rzućiwszy los: áby się wypełniło to co iest rzeczono przez Proroká mowiącego: Rozdźielili sobie odźienia moie: á o suknia moią los miotáli. A siedząc strzegli go. Y włozyli nád głową iego, winę iego nápisana:

TEN iest IEZVS KROL ZYDOWSKI.

Tedy

Tedy byli vkrzyżowáni z nim dwa zboycy, ieden poprawicy, á drugi polewicy. A ći ktorzy przechodzili mimo, bluźnili go chwieiąc głowámi ſwymi y mowiąc: S. Ehey co rozwalaſz Kościoł Boży, á zá trzy dni go zá ſię buduieſz! záchoway ſam ſiebie; ieśliś Syn Boży z ſtąp z krzyżá. C Tákże y Arcykápłáni z Doktorámi y z Stárſzymi nagrawáiąc mowili: S. Inſzych rátował ſam ſiebie rátować nie może. Ieśli ieſt Krol Izráelſki, niech teraz zſtąpi z ktzyżá, á vwierzemy iemu, dufał w Bogu niech go teraz wybáwi, ieśli chce: boć powiedział: Ieſtem Synem Bożym. C. Tákże też y złoczyńce ktorzy byli z nim vkrzyżowáni vrągáli mu. A od ſzoſtey godziny ſtáłá ſię ćiemność po wſzytkiey ziemi aż do dziewiątey godziny. A około dziewiątey godziny záwołał Iezus głoſem wielkim, rzekąc: ✝ Eli eli lamáſabathání? C to ieſt ✝ Boże moy czemuś mię opuśćił? C A nie ktorzy tám ſtoiąc y ſłyſząc to mowili: S Eliaſzá ten woła, C A nátychmiaſt bieżawſzy ieden z nich, wziąwſzy gębkę nápełnił ią octęm, y włożył ná trzćinę y dawał mu pić. Lecz drudzy mowili: S Zániechay patrzaymy ieśli przydzie Eliaſz aby go wybáwił. C A Iezus záwoławſzy powtore głoſęm wielkim, wypuśćił Duchá. * A oto zaſłoná Kościelna rozdárłá ſię ná dwoie od wierzchu aż do dołu, y ziemiá zádrzałá, á ſkały ſię popádały, y groby ſię otworzyły, y wiele ćiał świętych ktorzy byli poſnęli powſtáło. Y wyſzedſzy z grobow po zmartwychwſtániu iego: weśli do Miáſtá świętego, y vkazáli ſię wielom. A ſetnik y ći co z nim byli ſtrzegąc Iezuſa, vyrzawſzy trzęſienie ziemie, y to co ſię dźiało, zlękli ſię bárzo mowiąc: S Záiſteć tęn był Synem Bożym. C Y było tám wiele niewiaſt zdáleká: ktore były poſzły zá Iezuſem do Gálileiy, poſtuguiąc mu miedzy krorymi byłá Márya Mágdálena, y Márya Iákubowá, y Iozefa Mátká, y Mátká ſynow Zebedeuſzowych. A gdy był wieczor przyſzedł niektory człowiek bogáty z Arymathiy imieniem Iozef ktory też był vczniem Iezuſowym. Ten ſzedſzy do Piłatá, prośił ćiáłá Iezuſowego. Tedy Piłat kazał oddáć ćiáło. A Iozef wziąwſzy ćiáło vwinął ie w czyſte prześćierádło, y położył ie w nowym grobie ſwoim, ktory był w ſkale wyko-

wykował, y przywálił do drzwi grobu kámień wielki y odszedł. A byłá tám Márya Mágdálená, y druga Márya śiedząc przećiwko grobowi. *Altera autem dies quæ &c.*

NAzáiutrz ktory iest dzień po przygotowániu, żebrali się Arcykápłáni y Fáryzeuszowie do Piłatá, mowiąc: Pánie wspomnieliśmy, iż on zwodzićiel powiedział ieszcze żywiąc: Po trzech dniách zmartwychwstánę. Przeto roskaż áby strzeżono grobu áż do dniá trzećiego, áby snać przyszedszy Vczniowie iego nie vkrádli go, y powiedzieli ludowi: Powstał zmartwych, y będzie ostátni błąd gorszy niż pierwszy. Rzekł im Piłat: Maćie straż idźćie strzeszćie iáko vmiecie. A oni szedszy obwárowáli grob, zápieczętowawszy kámień, strażą.

Tu mowią Munda cor meum, *Oczyść serce moie, prosi Diákon o błogosłáwieństwo, księgę kádzi, y co náśtępuie tonem tym ktora Ewángelia śpiewáia, śpiewa.*

Altera autem &c.

CRedo in unum DEUM. Patrem Omnipotentem, factôrem Cæli & terræ, visibilium omnium & invisibilium. Et in unum Dominum IESUM Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de Cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine: *Et Homo factus est.* Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato, passus & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in Cælum sedet ad dexte-

WIerzę w iednego Bogá Oycá wszechmogącego, Stworzyćiela Niebá y źiemie, y wszytkich widomych y niewidomych rzeczy. Y wiednego P. IEZUSA Chrystusa Synà Bożego iednorodzonego. Y z Bogá Oycá národzonego przed wieki Bogá z Bogá, świátłość z świátłości. Bogá prawdźiwego z Bogá prawdźiwego. Zrodzonego nie uczynionego spoliśtotnego Oycu, przez ktorego wszytkie się rzeczy stáły. Ktory dla nas ludźi y dla nászego zbáwienia stąpił z Niebios. Y wćielił się z Duchá S. z Máryi Pánny. *Y stał się Człowiekiem.* Ukrzyżowány też dla nas, pod Pońskim Piłatem, umęczon y pogrzebion iest. Y zmartwychwstał trzećiego dniá według Pism.

Y zno-

ram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem qui ex Patre Filioq; procédit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur; qui locûtus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma, in remissionem peccatorum Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. A.

Y znowu ma przyść z chwałą sądźić żywych y umárłych, ktorego kroleſtwu nigdy nie będźie końcá. Y w Duchá S. Páná ożywiáiącego, ktory zOycá y Synà pochodźi. Kto ry weſpoł zOycem y Synem, bywa czczony y uwielbiony; ktory mowił przez Proroki. Y w ieden S. Kátolicki y Apoſtolſki Kośćioł. Wyznawam iedenChrzeſt na opuſzcze nie grzechow. Y oczekiwam zmar twychwſtánia zmárłych. Y żywotá przyſzłego wieku. Amen.

Offertor. Improperium expectavit cor meum, & miseriam & sustinui qui simul mecum contristaretur, & non fuit: consolantem me quæsivi & non inveni: & dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto.

Offertor: Uragánia y nędze czekáło ſerce moie: y czekałem ktoby ſię był ſpołem ſmęćił, á nie było: ktoby pocieſzył a nie ználazłem: y dáli żołć ná pokarm moy, á w prágnieniu moim poili mię octem.

Potym Kápłan po cichu tę modlitwę mowi. Concede quæsumus &c.

POzwol Pánie prośimy, áby tá Ofiárá oczom Máieſtatu twego ofiárowána, y łáſkę nam nabożeńſtwá otrzymáłá, y ſkutek błogoſławioney wieczności ználázłá. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z toba żyie y kroluie wiedności Duchá S. Amen.

Potym głośno mowi.

℣. Per omnia sæcula sæculorum,
℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum,
℟. Et cum spiritu tuo.
℣. Sursum corda,
℟. Habêmus ad Dominum,
℣. Gratias agamus D. Deo nostro,

Vere dignum & iustam est: &c.
Przez wſzyſtkie wieki wiekow.
℟. Amen.
℣. Pan zwámi.
℟. I z Duchem twoim.
℣. Ku niebu ſercá.
℟. Mamy do Páná.
℣. Dziękuymyſz P Bogu náſzemu.

℣. Dignum & iuſtum eſt.

ZAprawdę godna y ſłuſzna y zbawienna rzecz ieſt, ábychmyć záwſze y nákażdym mieyſcu dziękczynienie oddawáli. Pánie święty. Oycze wſzechmocny wieczny Boże: ktory zbáwienie narodu ludzkiego ná drzewie krzyżá poſtánowiłeś, âby ſkąd śmierć początek wzięłá była: ſtąd żywot powſtał: á ktory nádrzewie zwyćiężał, ná drzewie był zwyćiężony, przez Chryſtuſa Páná náſzego, przez ktorego máieſtat twoy chwalą Anieli, czczą Pánſtwá, drżą władze niebioſa, y niebioſow mocárſtwá: y Błogoſłáwieni Seráphinowie ſpolną radośćią wyſławiáią: z ktoremi y náſze głoſy ábyś przypuśćić roſkazał, proſiemy z pokornym wyznániem mowiąc:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sábaoth. Pleni ſunt cæli & terra gloria tua, Hoſanna in excelſis, Benedictus qui venit in nomine Domini, Hoſánna in excelſis.

Swięty, Swięty, Swięty Pan Bog zaſtępow. Pełne ſą niebioſa y źiemiá chwały twoiey: Hoſanná na wyſokośćiách: błogoſłáwiony ktory przyſzedł w imię Pánſkie Hoſánná ná wyſokośćiách.

℟. Godna y ſłuſzna ieſt.

Communio Pater, ſi non poteſt hic calix tranſire, niſi bibam illum: fiat voluntas tua.

Oycze ieśli tęn kielich nie może bydz oddalony odemnie, ażbym z niego pił, niechże ſię ſtánie wola twoia.

Poſt Communio

Per huius Domine operatio:

Po Kommuniey.

PRzez tey Pánie ſkutek ofiáry y wyſtępki náſze niech będą oczyſzczone, y dobre prágnienia niech będą wypełnione. Przez P. náſzego Iezuſa: &c.

℣. Dominus vobiſcum,

℟. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino,

℟. Deo gratias:

Potym Kápłan po cichu tę modlitwę mowi

NIechći ſię podoba Przenaświętſza Troyco vſługá powolnośći moiey: y ſpraw to áby tá ofiará ktorą oczom Máieſtatu twego ia niegodny ofiárował, tobie byłá przyięmna, á mnie y tym wſzyſtkim zá ktorychemći ią ofiarował, przez miłośierdzie twoie niech będzie ubłagániem. Przez Chryſtuſa Páná náſzego, Amen.

Potym obroćiwſſy ſię do ludzi błogoſłáwiąc mowi:

Bene-

Benedicat vos omnipotens, &c. Niech was błogosławi Bog Wszechmogący, Oćiec ✠ Syn ✠ y Duch S. ✠ Amen.

℣. Pan zwámi. ℟. Y zDuchem twoim.

Initium Sancti Evangelij secundum Ioan:

In principio erat verbum, &c.

NA początku było słowo, á słowo było v Bogá: á Bogiem było słowo: To było ná początku v Bogá. Wszystko się przez niego stało: á bez niego nic się nie stáło, co się stáło. W nim był żywot, á żywot był świátłośćia ludzi: á świátłość w ćiemnośćiách świeći: á ćiemności iey nie ogárnęły. Był człowiek posłány od Boga, ktoremu było imie Ian. Ten przyszedł ná świádectwo: áby dał świádectwo oświátłości, áby przezeń wszyscy wierzyli. Nie był on świátłością: ále iżby świádectwo dał o świátłości. Była świátłość prawdziwa ktora oświeca wszelkiego człowieká, ná tęn świát przychodzącego. Ná świećie był: á świát iest vczynion przezeń, á świát go nie poznał. Przyszedł do swoiey własności, á swoisz go nie przyięli: á ilekolwiek ich przyięli go, dał im moc áby się stáli Synámi Bożymi tym ktorzy wierzą w imię iego: ktorzy nie ze krwie: áni zwoli ćiáłá: áni z woli męża: ále z Bogá się národzili. * A słowo stáło się Ciáłem, y mieszkáło miedzy námi (y widzieliśmy chwałę iego, chwałę iáko iednorodzonego od Oycá) pełne łáski y prawdy. ℟ Deo gratias.

Bogu dzięki

W PONIEDZIAŁEK WIELKI.

Stácya u Swiętey Práxedy.

INTROIT.

Iudica Domine nocentes &c.

OSadź P. szkodzące mie zwalc walczące przećiwko mnie: porwi broń y tarcza: á powstań mi ná pomoc Pánie, moey zbawienia mego.

Psalm. Dobądź mieczá y záwrzey przećiwko tym co mie prześláduią, rzecz duszey moiey iam iest zbawieniem twoim. Osądź.

ORATIO.

Da quæsumus omnipotens &c.

Modlitwá.

DAy prosiemy Wszechmogący Boże, áby my ktorzy w ták wielu przećiwieństwách znászey vłomności ustáiemy, przez przyczynę męki iednorodzonego Sy-

ná twego mogliśmy mieć odpoczynienie. Ktory z tobą żyie y kroluie, &c.

Druga modlitwá ábo przećiw prześládownikom Kośćiołá S. álbo za Oycá święt:

Ecclesiæ tuæ quæsumus Domine.

KOśćiołá twego prosimy ćię P. rácz przyiąć modlitwy, áby zepsowawszy wszelkie błędy y przećiwieństwa, w bespieczney wolności mogł ći służyć. Przez Páná nászego.

Zá Oyca Swietego.

Deus omnium fidelium.

BOże wszystkich wiernych Pasterzu y rządco, weyrziy ná sługę twego N. ktoregoć się podobáło vczynić Pásterzem Kośćioła twego, day mu prosimy, aby słowem y przykładem świecił, tym nád ktorymi iest Przełożonym, y áby do żywotá się wiecznego dostał z trzodą sobie powierzoną. Przez Páná nászego, &c.

Lekcya z Izáiaßá Proroká, In diebo il:

WOne dni: rzekł Izáiasz Prorok Pan Bog otworzył mi vcho, á ia się nie sprzećiwiam: nie vdał się ná wstecz. Ciało moie dałem biiącym, á policzki moie szczypiącym: twarzy moiey nie odwroćiłem od łáiących y pluiących na mię. Pan Bog wspomożyćiel moy, przetom się nie záwstydził. Przetożem postáwił twarz moię iáko natwárdszą skálę, y wiem że się nie záwstydzę. Bliśko iest ktory mię vspráwiedliwia, ktoż mi się sprzećiwi? stańmy społem kto iest Adwersarzem moim, niech ku mnie przystąpi. Oto Pan Bog pomocnik moy, ktoż iest ktoby mię potępił? Oto wszyscy potárći będa iáko szátá, mol ie zgrzyźie, Kto miedzy wámi boiący się Páná, słucháiący głosu iego? kto chodził wćiemnośćiách, á nie ma świátłá, niech ma nádzieię w imieniu Páńskim, á niech się spuśći ná P Bogá swego.

Gradual: Exurge Domine &c.

Psalm: 34. Powstań Pánie, á pilnuy sądu mego, Boże moy y Pánie moy sprawy moiey, ℣. Dobądź mieczá y záwrzyi przećiwko tym co mie prześláduią.

Tract: Domine.

Pánie nie według grzechow nászych ktoreśmy popełnili, áni według niepráwośći nászych odday nam ℣. Pánie nie pomniy ná niepráwośći násze dawne, niech nas prętko vprzedza miłośierdzie twoie: álbowiem bárzośmy się vbogiemi stáli. ℣. Wspomoż nas Boże Zbáwićielu nász: a dlá sławy imięnia twego P. wybaw nas: á bądź miło-

miłośćiw grzechom náſzym, dla imienia twego.

Ewángelia według Ianá S. w Rozdźia: 12.

SZeść dni przed Páſcha: przyſzedł Iezus do Bethániey: kędy był Łázarz vmárł ktorego Iezus wſkrzesił. I ſpráwili mu tám wieczerzą, a Martá ſłużyłá, á Łazarz był iednym z śiedzących z niemi vſtołu. Márya tedy wzięłá funt oleiku ſzpikanárdowego drogiego: y námázáłá nogi Iezuſowe, y vtárłá nogi iego włoſami ſwemi, y nápełnił ſię Dom wonnośći oleyku. Rzekł tedy ieden z Vczniow iego Iudaſz Iſzkariot, ktory go miał wydáć. Przecz tego oleyku nie przedano zá trzyſtá groſzy, á nie dano vbogim? á to mowił, nie iżby miał pieczą o vbogich, ále iż był złodźieiem, y mieſzek máiąc, co wkładano nośił. Rzekł tedy Iezus zániechayćie iey, áby ná dzień pogrzebu mego záchowáłá to. Abowiem vbogie záwżdy z ſoba maćie: á mnie nie záwżdy máćie. Dowiedźiáłá ſię tedy wielka rzeſza z żydow iż tám ieſt: y przyśli nie tylko dla Iezuſa, ále żeby byli vyrzeli Łázárza, ktorego wzbudźił od vmarłych.

Offertorium. Eripe me de inimic:

Pſal: 142. Wyrwi mię Pánie od nie przyiaćioł moich: do ćiebiem ſię vćiekł: náucz mię czynić wolą twoię, bo ty Bogiem moim ieſteś.

Modlitwá ktora Káplan ćicho mowi.

Hæc ſacrificia nos omnipotens.

TE ofiáry Wſzechmogący Boże niech ſpráwią, áby wſzechmocną oczyśćieni mocą twoią do ſwego czyſtſzemi wrocili ſię początku. Przez Páná náſzego, &c.

Druga przećiwko prześládownikom Kośćioła.

Protege nos Domine tuis &c.

BRoń nas Pánie, twoim táiemnicom ſłużących, áby Boſkiemi rzeczámi zábawiáiąc ſię y ſercem y ćiáłem ſłużyliśmyć Przez Páná náſzego &c.

Albo zá Oycá świętego.

Oblatis quæſumus Dne &c.

TEmi ofiarowánemi tobie podárunkámi Pánie bądź vbłagány: á ſługę twego, ktoregoć ſię podobáło vczynić Paſterzem Kośćioła twego, nieuſtáwáiącą obroną twoią rządź. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z toba żyie y krolule wiedności Duchá świętego. Przez wſzyſtkie wieki wiekow. ℟. Amen.

℣. Pán zwámi. ℟. I z Duchem tw:

℣, Ku niebu ſerca.

℟. Mamy do Páná.

Dzię-

Dziękuymyż P. Bogu nászemu
Słuszna y spráwiedliwa iest,
Záprawdę słuszna y spráwiedliwa y zbáwienna rzecz iest, ábyśmy zawsze y ná káżdym mieyscu dziękczynienie oddawáli &c.

Táż wßyßtká Prefacia co wNiedźielę Kwietnia ná kárćie 28.

Communio. Erubescant & reuer: Niech będą záwstydzeni y pohánbieni społem ći ktorzy się weselą ze złego moiego. Niech będą obleczeni wchánbę y wśromotę, ći ktorzy wielkie rzeczy mowią przećiwko mnie.

Modlitwá po Kommuniy.

Præbeant nobis Domine, &c.
Niechay nam Pánie dádzą twoie święte táiemnice goracey twoiey miłości zapał, ábychmy się y vczynkiem y skutkiem ich vćieszyli. Przez Páná nászego, &c.

Druga przećiwko prześládownikom Kościołá.

Quæsumus Dńe Deus noster.
Prośimy ćię Pánie Boże nász, ábychmy my ktorzy się zBoskiego twego vczestnictwá weselimy, ludzkim niebespieczeństwom nie podlegáli. Przez Páná nászego Iezusa Chrystusa, ktory z tobą żyie y krolule ná wieki wiekow, Amen.

Albo zá Oyca S.

Hæc nos quæsumus Domine.
Niech nas broni prośimy ćie Pánie, to przyięćie Sákrámentu twego Boskiego, á sługę twego N. ktoregoć się podobało vczynić Pásterzem Kościołá twego, wespoł z trzodą sobie powierzoną niechay zbáwi, y niech záwsze broni. Pr: Páná nászego Iezusa &c.

Modlitwá nad ludem.

Humiliate capita vestra Deo.
Poniżayćie głowy wásze Bogu.

ORATIO

Adiuua nos Deus salutaris &c.
WSpomoż nas Boże Zbawićielu nász, y do rozpámiętywánia dobrodzieystw, ktoremiś nas rácził odnowić, spraw á żebyśmy przyśli z weselem. Przez Paná nászego Iezusa Chrystusa, ktory ztoba żyie y krolule &c.

WE WTOREK WIELKI.

Stácya v Swiety Pryski.

INTROIT.

Nos autem gloriari &c.
MY mamy się chlubić w krzyżu Páná nászego Iezusa Chrystusa w ktorym iest zbáwienie, żywot,

wot, y zmartwychwſtánie náſze, przez ktorego zbáwieni ieſteśmy.

Pſal. Niech ſię nád námi Bog zmiłuie y błogoſłáwi nam: niech roświeći oblicze ſwe nád nami, á zlituie ſię nád námi. My mamy ſię.

Modlitwá.

Omnipotens ſempiterne Deus.

WSzechmogący wieczny Boże day nam ábyśmy ták męki Páńſkiey táiemnice obchodzili, żebyśmy odpuſtu doſtąpić mogli. Przez Páná náſzego, &c.

Druga molitwá ábo zá prześládownikow Kościołá, ábo zá Oycá S. iáko wyżey w Poniedziáłek

Lectio Ieremiæ Profetæ.

In diebus illis: Dixit Ieremias,

WOne dni, rzekł Ieremiaſz: Pánie vkázałeś mi y poznałem: tedy pokazałeś mi ſpráwy ich. A ia iáko báránek ćichy, ktorego niosą ná rzeź, á niepoznałem że myślili ná mię rády mowiąc: włożmy drewno wchleb iego: á wygłádźmy go z ziemie żywiących, y imienia iego wiácey niech nie wſpomnią. Ale ty Pánie zaſtępom, ktory ſądziſz ſpráwiedliwie, á nerki y ſerc doznaważ, niech uyzrzę pomſtę twoie nad niemi, bo tobie obiáwił ſprawę moię Pánie Boże moy.

Gradual. Ego autem.

AIa gdy mi ſię przykrzyli obłoczyłem ſię we włośiennicę, korzyłem poſtem duſzę moię, á modlitwá moiá do nádrá mego ſię ná wroći. ℣ Oſądź Pánie ſzkodzące mie, zwalcz walcące przećiwko mnie: porwiy broń y tarczą á powſtań mi ná pomoc.

PASSYA
PANA NASZEGO IEZVSA CHRYSTVSA.
Według Swiętego Márká,

ONego czáſu: Było Páſcha y Praśniki po dwu dni: y ſzukáli naywyſzy Kápłáni y Doktorowie, iákoby go zdrádą poimáli y zábili, Bo mowili: *S* Nie wświęto: ábý ſnać nie był rozruch w ludu. C A gdy był w Bethánicy wdomu Symeoná trędowátego, y śiedział vſtołu: przyſzłá Niewiáſtá álabaſtr oleyku ſzpikánárdowego drogiego: á ſtłukſzy álábáſtr, wylałá ná głowę iego, y byli niektorzy, co ſię gniewáli ſami wſobie, á mowili: *S* Ná coż ſię ſtáłá ta vtrátá oleiku?

ku? ábowiem mogł ſię tęn oleiek przedáć drożey niż zá trzyſtá groſzy, y rozdáć vbogim. C Y gniewáli ſię ná nie. A Iezus rzekł: ✠ Daycie iey pokoy, czemu iey przikrość czynicie? dobry vczynek przećiwko mnie vczyniłá: bo záwzdy vbogie maćie z ſobą: y kiedy będźiećie chćieć możećie im dobrze czynić. Lecz mnie nie záwzdy maćie, ta co miáłá vczyniłá: vprzedziłá pomáżáć ćiáło me ná perzeb. Záprawdę powiádam wam kiedykolwiek opowiádána będzie Ewangelia tá po wſzyſtkim świećie, y co tá vczyniłá powiádáć będą ná pámiątkę iey. C A Iudaſz Iſzkáriot ieden ze dwunaſtu odſzedł do naywyżſzych Káplánow, áby go im wydał, ktorzy vſłyſzawſzy vrádowáli ſię, y obiecáli mu dáć pieniądze: y ſzukał iákoby go czáſu pogodnego wydał. Y pierwſzego dniá przáśnikow, gdy Páſchę ofiárowáli, rzekli mu vczniowie. S Gdzie chceſz ábyśmy śli nágotowáli żebyś iadł Páſchę? C Y poſłał dwu z Vczniow ſwoich, y rzekł im: ✠ Idźćie do Miáſtá: y potka ſię zwámi człowiek, nioſąc dzban wody: idźćieſz zá nim, á gdziekolwiek wnidzie: powiedźćie Pánu domu. iż Náuczyćiel mowi: gdzie ieſt odpocznienie moie, kędybym iadł Páſchę z vczniámi moiemi? A on wam vkaże wieczernik wielki vſłány, y tám nágotuiećie nam. C I poſli Vczniowie iego, y przyśli do Miáſtá, y nálezli iáko im powiedział, y nágotowáli Páſchę. A gdy był wieczor, przyſzedł ze dwunaſtu: á gdy oni śiedźieli y iedli rzekł Iezus: ✠ Záprawdę powiádam wam, iż ieden z was wyda mię ktory ie zemną. C A oni poczęli ſię ſmęćić, y mowić miedzy ſobą. S Iżalim ia ieſt? C ktory im rzekł, ✠ Ieden ze dwunaſtu ktory zemną macza rękę w miśie. Synći człowieczy idzie iáko onim nápiſano: lecz biádá człowiekowi onemu, przez ktorego Syn człowieczy będzie wydan: lepiey mu było, áby ſię był człowiek on nie národził. C A gdy oni iedli, wziął Iezus chleb, y błogoſłáwiac łamał y dał im, y rzekł: ✠ Bierzćie, to ieſt ćiáło moie. C A wziąwſzy kielich, dzięki vczyniwſzy, dał im: y pili z niego wſzyſczy: y rzekł im: ✠ Tá ieſt krew moiá, nowego teſtámentu, ktora zá wielu będzie wylana. Záprawdę powiádam wam, iż iuż nie będę pił z tego owocu winney máćice, aż do onego dniá, gdy ie będę pić nowy

wy w Kroleſtwie Bożym. C A himn odpráwiwſzy, wyśli ná gorę oliwną. I rzekł im Iezus: ✝Wſzyſcy ſię z gorſzyćie zemnie tey nocy, iż napiſano ieſt: oderzę Páſterzá, á roſproſzą ſię owce. Ale gdy zmartwychwſtánę, vprzedze was do Gálileicy. C A Piotr rzekł mu ✝ choćiażby ſię wſzyſcy zgorſzyli z ćiebie, ale nie ia. C Rzekł mu Iezus: ✝ Zaprawdę powiádam ći, iż ty dziś tey nocy pierwey niż dwákroć kur zápieie, trzykroć ſie mnie záprzyſz. C A on tym więcey mowił: S By potrzeba y vmrzeć mi ztobą, nie záprę ſię ćiebie. C Tákże y wſzyſcy mowili. Y przyśli do folwárku ktoremu imię Gethſemáni, y rzekł vczniom ſwoim, ✝ śiedźćie tu aż ſię pomodlę, C Y wziął z ſobą Piotrá y Iákubá y Iana, y począł ſię ſtrachác y tęſknić ſobie, y rzekł im ✝ Smętna ieſt duſzá moiá aż do śmierći, zoſtańćie tu á czuyćie. C A odſzedſzy máło, padł ná ziemię: y modlił ſię żeby godzinà iezli może bydź odeſzłá od niego, y mowił: ✝ Abba Oycze, wſzytko tobie ieſt podobno, przenieś odemnie tęn kielich. Ale nie to co ia chcę, ále co ty. Y przyſzedł y ználaſt ie ſpiące, y rzekł Piotrowi: ✝ Symonie ſpiſz? niemogłeś czuć iedney godziny? czuyćie á modlćie ſię, ábyśćie nie weśli wpokuſzenie. Duchći wprawdzie ochotny, ále ćiáło mdłe. C Izáśie odſzedſzy modlił ſię, wtęż ſłowá mowiąc. A wroćiwſzy ſię ználaſt ie ſpiące, (bo oczy ich były obćiążone,) á nie wiedzieli coby mu odpowiedzieć, y przyſzedł po trzećie, á rzekł im ✝ Spiyćież iuż yodpoczywayćie. Doſyć, przyſzłá godzinà, oto będzie wydan Syn człowieczy w ręce grzeſznikow. Wſtańćie podzmy: oto ktory mię wyda, bliſko ieſt. C A gdy ieſzcze mowił, przyſzedł Iudaſz Iſzkárioť ieden ze dwunaſtu, á z nim wielka rzeſza ż mieczmi y z kiymi odnaywyżſzych Kápłánow y Doktorow y Stárſzych. A dał im był znák, ktory go wydał mowiąc: S Ktoregokolwiek pocáłuię, tęn ieſt, y imáyćie go y wiedźćie oſtrożnie. C A przyſzedſzy nátychmiaſt, przyſtąpiwſzy kniemu rzekł: S Bądź pozdrowion Miſtrzu C Y pocáłował go. A oni tárgnęli ſię nan rękomá, y poimáli go. A ieden niektory z tych co ſtali dobywſzy miecżá vderzył ſługę naywyżſzego Kapłáná, y vćiął mu vcho. A Iezus odpowiedziawſzy rzekł im, mowiąc: ✝ Iákoby ná zboy-

zboyce wyśliśćie z mieczmi y z kiymi poimáć mię, ná káżdy dzień byłem vwas w Kośćiele vczac, á niepoimáliśćie mię. Ale żeby ſię wypełniły Piſmá. C Tedy vczniowie iego opuśćiwſzy go wſzyſcy, vćiekli. A niektory młodzieniec ſzedł zá nim odziany prześćieráđłem ná gołe ćiáło, y poimáli go A on porzućiwſzy prześćieráđło nági vćiekł od nich. Y przywiedli Iezvsa do naywyżſzego Káplána, á żeśli ſię wſzyſcy Káplani, Doktorowie, y Stárſi. A Piotr zá nim ſzedł zdáleka, aż wewnątrz do dworu naywyżſzego Káplána, y ſiedział z ſłużebniki u ognia, y grzał ſię: lecz naywyſzy Káplani y wſzyſtka rádá, ſzukáli przećiw Iezuſowi świádectwa áby go na śmierć zdáli, á nie ználeźli. Abowiem wiele ich przećiw iemu fałſzywie świadczyli: lecz świádectwá zgodne nie były. A niektorzy poſtawſzy fałſzywie świadczyli przećiw iemu, mowiąc: S żeśmy ſłyſzeli iego mowiącego: Ia rozwáłę Kośćioł tęn ręką vczyniony, á zá trzy dni inny nie ręką vczyniony zbuduie. C Y niebyło zgodne ich świádectwo. A powſtawſzy w pośrzodek naywyżſzy Káplan, ſpytał Iezusa mowiąc: S Nic nie odpowiádaſz ná to, co tobie ći zárzucáią? C Ale on milczał, y nic nie odpowiedział. Znowu pytał go naywyżſzy Káplan, y rzekł mu: S Tyś ieſt Chryſtus Syn Bogá błogoſłáwionego? C A Iezus mu rzekł, + Iam ieſt, y vyrzyćie Synà człowieczego ſiedzącego na práwicy mocy Bożey, y przychodzącego z obłoki niebieſkiemi. C A naywżſzy Káplan rozdárſzy ſzaty ſwoie rzekł, C coż ieſzcze potrzebuiemy świádkow, ſłyſzeliśćie bluźnierſtwo, co ſię wam zda? C Ktorzy wſzyſcy oſądzili go winnym bydź śmierći, y poczęli nań niektorzy pluwáć, y zákrywáć oblicze iego, y bić go kułakámi, y mowić mu. S Prorokuy C á ſłużebnicy policzkowáli go. A gdy Piotr był w ſięni ná dole, przyſzłá iedná z ſłużebnic naywyżſzego Káplána, á widzac że ſię Piotr grzeie, poyrzawſzy nań rzekłá: S Ityś był z Iezuſem Nazarańſkim. C A on ſię záprzał mowiąc: S Ani wiem, ani rozumiem co mowiſz. C I wyſzedł precz ná podworze, á kur zápiał. Aż znowu gdy go vyrzáłá ſłużebnicá, poczęłá mowić: tym ktorzy około ſtali, iż y ten z onych ieſt: A on powtore ſię zaprzał. Azaſię pomáłey chwili, ći co tam

ſtali

ſtali: mowili Piotrowi. S Prawdźiwie z nich ieſt, bo y Gálileyczyk ieſt. C A on począł ſię kląc y przyſięgáć, iż nie znam człowieká tego o ktorym powiedaćie. A wnet powtore kur zápiał. Y wſpomniał Piotr ná ſłowá, ktore mu mowił Iezus: Pierwey niżli dwákroć kur zápieie, rtzykroć ſię mię záprzyſz, y począł płákáć. Wnet ráno uczyniwſzy rádę naywyżſzy Kápłan, y zſtárſzymi y zDoktorámi, y zwſzyſtka rádą związáwſzy Iezusa, wiedli y podáli Piłatowi. Y ſpytał go Piłat. S Tyś ieſt krolem żydowſkim? C A on odpowiedźiawſzy rzekł mu: ✠ Ty powiádaſz. C Y ſkárzyli nań naywyżſzy Kápłani o wiele rzeczy. A Piłat go záſię pytał o wiele rzeczy mowiąc: S Nic nie odpowiedaſz, pátrz w iáko wielkich rzeczách ći ćię winuią? A Iezus nic więcey nie odpowiedźiał, ták iż ſię Piłat dźiwował. A ná święto zwył im był wypuſzczáć iednego więźniá ktoregokolwiek zadáli. Y był co go názywano Bárábaſzem, ktory zbuntownikámi był w więźieniu, ktory był w rozruchu popełnił mężoboyſtwo. A gdy wſtąpiłá rzeſza, począłá prośić iáko im záwzdy czynił. A Piłat im odpowiedźiał y rzekł: S Chcećieſz puſzczę wam krolá żydowſkiego? C Abowiem wiedźiał, iż go z żazdrośći byli naywyżſzy Kápłáni wydáli. Lecz przednieyſzy Kápłáni poduſzczáli rzeſzą, áby im ráczey Bárábaſzá puśćił. A odpowiedźiawſzy Piłat, rzekł im: S Coż tedy chcećie uczynić krolowi żydowſkiemu? C A oni záſię wołáli: S Vkrzyżuy go. C A Piłat im mowił: S Coż wzdy uczynił? C A oni tym więcey krzyczeli: S Vkrzyżuy go. C A Piłat chcąc ludowi doſyć uczynić, puśćił im Bárábaſzá, á Iezusa ubiczowánego podał, áby był ukrzyżowan. A żołnierze wprowádźili go do śieni ratuſzney y zwołáli wſzyſtkiey roty, y oblekli go w purpurę, y włożyli nań, uplotſzy ćierniową koronę, y poczęli go pozdrawiáć. S Witayże Krolu żydowſki. C Y bili głowę iego trzćiną, y plwáli nań, á upadáiąc ná kołáná, kłániáli ſię iemu. A gdy ſię z niego náygrawáli zwiekli go z purpury y oblekli go wſzáty iego, y wywiedli go, áby go ukrzyżowáli, y przymuſili niektorego Symeona Cyreneńczyká idącego że wſi Oycá Alexándrá y Rufiná, áby nioſł Krzyż iego. Y przywiedli go ná mieyſce Golgothá: co ſię wykłáda mieyſce trupich głow, y dawáli mu

pić

pić wino zmirhą, y nie wźiął. A ukrzyżowawszy go podźielili száty iego, miecąc o nie losy, co kto miał wziąć. A była trzecia godźiná, y ukrzyżowáli go. Y był napis winy iego nápisany. KROL ZYDOWSKI. A z nim ukrzyżowáli dwu Łotrow, iednego po práwicy á drugiego po lewicy iego. Y wypełniło się Pismo ktore mowi: A ze złoczyńcámi iest policzon. A mimo przechadzáiący bluźnili go, kiwáiąc głowámi swemi y mowiąc: ℣ Hey ktory rozwalasz Kościoł Boży, á we trzech dniách znowu go buduiesz, wybaw sam siebie zkrzyżá. ℭ Także y nay wyższy Kápláni szydząc, ieden do drugiego z Doktorámi mowieli: ℣ Insze záchował, á sam siebie záchować nie może. Niechże teraz Chrystus krol Izráelski zstąpi z Krzyżá, ábyśmy uyrzeli y uwierzyli. ℭ Y ktorzy z nim byli ukrzyżowáni, sromośili go. A gdy była godźiná szosta, stáły się ćiemnośći po wszystkiey źiemi, áż do dźiewiątey godźiny. A dźiewiątey godźiny záwołał IEZUS głosem wielkim mowiąc: ✝ Eloi, Eloi, Lámásabáthání? ℭ to iest ✝ Boże moy, Boże moy, czemuś mię opuśćił? ℭ A słysząc niektorzy około stoiących, mowili: ℣ Oto Eliaszá woła. ℭ A przybiezawszy ieden, y nápełniwszy gębkę octu y włożywszy ná trzćinę dał mu pić mowiąc: ℣ Niechayćie, pátrzaymy ieśli przyidźie Eliasz, áby go zdiął. ℭ A IEZUS wypuściwszy głos wielki skonał. * Y rozdárła się ná dwoie zasłowá Kościelna, od wierzchu áż do dołu. A widząc Rotmistrz ktory stał przeciwko, iż ták wołáiąc zkonał, rzekł: ℣ Prawdźiwie Człowiek ten był Synem Bożym. ℭ Były też y Niewiásty, pátrzáiąc zdaleká, między ktoremi była Márya Mágdálená, y Márya Iákobá mnieyszego, y Iosephá Mátká, y Sálome: y gdy był w Gálileiy chodźiły zá niem, y służyły mu, y wiele innych ktore były społem z niem wstąpiły do Ieruzalem.

Co náśtępuie śpiewáia tonem Ewángeliey. Et cum iam sero &c.

AGdy iuż był wieczor (ábowiem był dźień Páschy przygotowánia, ktory iest przed Sábátem) przyszedł Ioseph z Arymáthyey żacny Senator, ktory też oczekiwał Krolestwá Bożego: y śmiele wszedł do Piłatá, prosił o Ciáło IEZUSOWE. A Piłat się zdźiwił ieśliby iuż umárł. A wezwawszy Rotmistrza, pytał go ieśliby iuż umárł. Y dowiedźiawszy się od Rotmistrzá, dárował Ciáło Iozephowi. A Ioseph kupiwszy

wszy prześćierádło, y zdiąwszy go uwinął w prześćierádło, y położył go wgrobie, ktory był wyćiosón z opoki y przywálił kámień do drzwi grobowych.

Offertor: Custodi me Domine.

STrzez mię Pánie od ręki grzesznika, y od niepráwych ludźi wybaw mię.

Modlitwá Sekretna.

Sacrificia nos quæsumus.

OFfiáry te Pánie prośiemy ćię niechay snádniey nas odnowią: ktore lekárskiemi są postánowione postámi. Przez Páná nászego IEZUSA Chrystusa, ktory z tobą żyie y krolule, ná wieki wiekow, Amen.

Inśe modlitwy iáko y w Poniedźiáłek, zá Kośćioł, ábo za Oycá Swiętego, ná kárćie 28. Prefacya tákże tá co w Niedźielę Kwietnia, y wßyßtko áż do Kommuniey.

Commonio. Aduersum me, &c.

MOwili przećiwko mnie ktorzy śiedźieli w bramie: y śpiewáli przećiwko mnie, ktorzy pili wino: ále ia modlitwę moię do ćiebie Pánie, czás upodobánia, Boże w wielkośći miłośierdźia twego.

Modlitwá po Kommuniey.

Sacrificia nos &c.

POświącániámi twemi Wszechmogący Boże, y wyśtępki náśze niech będą uleczone y lekárstwá wieczne od máiestatu twego niechay nam wypłyną. Przez Páná náśzego, &c.

Druga Modlitwá zá prześládownikom ábo zá Oycá Swiętego.

Modlitwá nád ludem.

Humiliate capita vestra Deo.

Ponizayćie głowy wáße Bogu.

TWoie miłośierdzie Boże, niechay nas oczyśći wszelkiego skradánia ię záśtárzałych nałogow á spośobnemi do przyięćia świętey nowośći niech uczyni. Przez Páná náśzego, &c.

WE SRZODĘ WIELKA

Stácya ad S. Mariã Maiorem.

INTROIT.

In nomine Iesu, omne genu, &c.

NA imię IEZUSOWE, niech wszelkie koláno klęka, niebieskich źiemskich, y podźiemnych álbowiem Pan nász stał ię posłusznym áż do śmierći, á śmierći krzyżowey: y dla tego P. IEZUS Chrystus iest w chwale u Bogá Oycá.

Psalm. Pánie wysłuchay modlitwę moię: á wołánie moie niech do ćiebie przyidźie. Ná imię &c.

Po Kyrie eleyson Kápłan mowi: Oremus.

mus. *to ieſt.* Modlmy ſię. *Potym Dyákon mowi.* Flectamus genua. *to ieſt.* Klękaymy ná koláná. *A Subdyákon odpowieda.* Levate. *to ieſt.* Wſtańćie.

Modlitwá.

Præſta quæſumus, &c.

SPraw Wſzechmogący wieczny Boże: áby my ktorzy z náſzych wyſtępkow uſtáwicznie ſię ſmęćimy, z onychże przez iednorodzonego Syná twego mękę wybáwieni zoſtáliśmy. Ktory ztobą żyie y krolule wiedności Duchá świętego ná wieki wiekow. Amen.

Lekcya Izáiaßá Proroká.

Hæc dicit Dominus Deus, &c.

TO mowi Pan Bog: Mowćie Corce Syon: Oto Zbáwićiel twoy idźie, oto zapłátá iego z niem, á dźieło iego przed niem. Y názową ie ludem świętym, odkupionemi od Páná. A ćiebie názową ſzukánym miáſtem, á nie opuſzczonym. Ktoż to ieſt ktory idźie z Edom, w fárbowánych ſzáćiech z Borſy? ten piękny wſzáćie ſwoiey, idący w mnoſtwie mocy ſwoiey. Ia ktory mowię ſpráwiedliwość, á ieſtem obrońcą ná zbáwienie. Czemuż tedy czerwone ieſt odźienie twoie, á ſzáty twoie iáko tłoczących wpráśie? ſamem tłoczył práſę, á z narodow niemáſz mężá że mną: tłoczyłem ią w zápálczywości moiey y podeptałem ie w gniewie moim, y przyſzłá krew ich ná ſzáty moie, y ſplukałem wſzyſtkie odźienia moie. Bo dźień pomſty w ſercu moim, rok odkupienia mego przyſzedł. Oglądowałem ſię á nie było pomocniká, ſzukałem, á nie było ktoby rátował: y zbawiło mię rámię moie, á rozgniewánie moie to mie wſpomogło. Y podeptałem narody zápálczywości moiey, y upoiłem ie wrozgniewániu moim, y zrzućiłem moc ich ná ziemię. Miłośierdźia Páńſkie wſpominać będę, chwałę Páńſką zá wſzyſtko co nam Pan oddał.

Graduale. Ne avertas, &c.

NIe odwracay oblicza twego od ſługi ſwego: bom ieſt w utrapieniu: prętko wyſłuchay mie. ℣. Wybaw mię Boże: bo weſzły wody áż do duſzy moiey, ulgnąłem wbłoćie głębokośći, y dná niemáſz. *Tu mowią.* Dominus vobiſcú. *bez* Flectamus genua. Upadaymy ná koláná.

Modlitwá.

Deus, qui pro nobis Filium &c.

BOże, ktoryś chćiał, áby dla nas Syn twoy Krzyżową ſzubienięcę ćierpiał, á żebyś nieprzyiaćielſką od nas odpędźił władzą, day że nam

nam ſługom twoim, á żebyśmy łáſki Zmartwychwſtánia doſtąpili. Przez Páná náſzego, &c.

Druga modlitwá ábo przećiwko prześládownikom Kośćioła, ábo zá Papiezá. Trzećiey nie mowią.

Lekcya Izáiaſzá Proroká.

In diebus illis, &c.

W One dni rzekł Izáiaſz: Pánie, kto uwierzył ſłuchowi náſzemu, á rámię Páńſkie komu ieſt odkryte? A wyſtąpi iáko łátorośl przed niem, á iáko korzeń z ziemie prágnącey, nie ma kraſy áni piękności: y widźieliśmy go á nie było nacz poyrzeć, y pożądáliśmy go: Wzgárdzonego y napodleyſzego z mężow mężá boleśći y znáiącego niemoc, á iákoby záſłoniona twarz iego, y wzgárdzona, ſkąd ániśmy go mieli zacz. Prawdźiwie choroby náſze on nośił, á boleśći náſze on odnośił, á myſmy go poczytáli iákoby trędowátego, y od Bogá ubitego. Lecz on zránion ieſt zá nieprawośći náſze, ſtárt ieſt zá złośći náſze, karność pokoiu náſzego ná niem, á ſinością iego ieſteśmy uzdrowieni. Wſzyſcy my iáko owce pobłądźiliśmy, każdy ná ſwą drogę uſtąpił, á Pan włożył nań nieprawość wſzyſtkich nas. Ofiárowan ieſt, iż ſam chćiał, á nie otworzył uſt ſwoich: iáko owcá ná zábićie wiedźion będźie, á iáko báránek przed ſtrzygącym go zámilknie, á nie otworzy uſt ſwoich. Z ućiſku y z ſądu wźięty ieſt, rodzay iego kto wypowie? bo wyćięt ieſt z ziemie żywiących: dla złośći ludu ſwego ubiłem go. Y da niezbożne zá pogrzeb, á bogáte zá śmierć ſwoię: przeto iż nieprawośći nie uczynił, áni zdrády było w uśćiech iego. A Pan chćiał go zetrzeć w niemocy. Ieśli położy zá grzechy duſzę ſwoię, uyzrzy naśienie długowieczne, á wola Páńſka w ręce iego powiedźie ſię. Zá to że prácowáłá duſzá iego, uyzrzy y náſyći ſię umieiętnością uſpráwiedliwi: on ſpráwiedliwy ſługá moy wielu, á nieprawośći ich on poniośie. Przetoż oddźielę mu bárzo wielę, á korzyśći mocárzow dźielić będźie, ponieważ wydał ná śmierć duſzę ſwoię, á z złośnikami ieſt policzon, á on grzechy mnogich odnioſł, á zá przeſtępce ſię modlił.

Tractus. Domine exaudi.

PAnie wyſłuchay modlitwę moię, á wołanie moie niech do ćiebie przyidźie. ℣. Nie odwracay oblicza twego odemnie, ktoregokolwiek dniá ućisniony ieſtem. ℣.

Nákłoń ku mnie uchá twego ktoregokolwiek dniá wzywáć ćię będę, prętko wyſłuchay mie. Abowiem uſtáły iáko dym dni moie, á kośći moie iáko ſkwárczki wyſchły. ℣. Zwiądłem iáko śiáno, y przyſchło ſerce moie, iżem zápomniał pożywáć chlebá moiego. ℣. Ty powſtawſzy Pánie zmiłuieſz ſię nád Syonem boc czás przyſzedł zmiłowánia nád nim.

PASSYA
PANA NASZEGO IEZVSA CHRYSTVSA.
Według Swiętego Łukaſzá.

W On czás: przybliżał ſię dźień święty Przaśnikow, ktory zowią Páſcha: á ſzukáli przednieyſzy Kápłáni y Doktorowie iákoby Iezuſa zábili. Y wſtąpił ſzátan w Iudaſzá, ktorego zwano Iſzkáryotem ieden ze dwunaſtu y odſzedł. Y zmowił ſię z przednieyſzemi Kápłány y Przełożonemi, iákoby go im wydał. Y urádowáli ſię, y poſtánowili dáć mu pieniądze. Y obiecał. Y ſzukał ſpoſobnego czáſu, iákoby go im wydał bez rzeſzy. Y przyſzedł dźień Przaśnikow, ktorego było potrzebá zábić Páſchę. Y poſłał Piotrá y Ianá mowiąc: ✠ ſzedſzy zgotuyćie nam Páſchę, ábyśmy pożywáli. ℭ A oni rzekli: ℟ Gdźie chceſz ábyśmy nágotowali? ℭ Y rzekł do nich: ✠ Oto gdy w nidźieće do miáſtá, potka ſię z wámi człowiek niosąc dzban wody, idźieſz zá nim do domu do ktorego wnidźie, á powiedźćie goſpodarzowi domu: Náuczyćiel mowi tobie. Gdźie ieſt złożenie kędybym iadł Páſchę z uczniámi moiemi? A on wam ukaże wieczernik wielki uſłány, támże nágotuyćie. ℭ A odſzedſzy, náleźli iáko im powiedźiał: y zgotowáli Páſchę. A gdy przyſzłá godźiná, uśiadł, y dwánaśćie Apoſtołow z niem. Y rzekł im: ✠ Pożądániem pożądałem tey Páſchy pożywáć z wámi, pierwey nizbym ćierpiał. Boć wam powiádam, że od tad nie będę ieść tego, ázby ſię wypełniło w kroleſtwie Bożym. ℭ A wźiąwſzy kielich, dźięki czynił y rzekł: ✠ Wezmiyćie a podźielćie między ſię. Abowiem wam powiádam, zeć nie będę pił z owocu mácice winney, ážby przyſzło kroleſtwo Boże. ℭ A wźiąwſzy chleb

dźię-

dźięki czynił y łamał y dał im mowiąc: ✠ To iest ćiało moie ktore się zá was dawa. To czyńćie ná pámiątkę moię. C Tákże y kielich po wieczerzy mowiąc: ✠ Ten iest kielich teſtámẽt nowy we krwi moiey, ktory zá was wydan będźie. Wſzákoſz oto ręká tego co mie wydáie ze mną iest ná ſtole. A Syńći człowieczy idźie według poſtánowienia: wſzákoż biádá człowiekowi onemu, przez ktorego będźie wydan. C A oni poczęli ſię między ſobą pytáć, ktoryby z nich był coby to uczynić miał. Y wſzczął ſię też między niemi ſpor, ktoryby ſię z nich zdał bydź więtſzym. A on im rzekł: ✠ Krolowie narodow pánuią nád niemi, á ktorzy nád niemi władzy używáią, zowią ie dobrodźieymi: lecz wy nie ták, ále ktory iest między wámi więkſzy, niech będźie iáko mnieyſzy, á Przełożony, iáko ten co ſłuży. Abowiem ktoż więtſzy, tenli co śiedźi u ſtołu, czy ten co ſłuży? izali nie ten ktory śiedźi? á iam iest wpośrodku was iáko ten co ſłuży: lecz wy ieſteśćie ktorzyśćie wytrwáli przy mnie w pokuſach moich. A ia wam zrzadzam kroleſtwo, iáko mi zrządźił Oćiec moy, ábyśćie iedli y pili u ſtołu mego w kroleſtwie moim, y śiedzieli ná ſtolicách, ſądząc dwánaśćie pokolenia Izráelſkie. C Y rzekł Pan: ✠ Symonie, Symonie, oto ſzátan pożądał, áby was przeſiał iáko pſzenicę: álem ia prośił zá tobą, áby nie uſtawáłá wiárá twoia: á ty niekiedy náwroćiwſzy ſię, potwierdzay bráćią twoię. C A on mu rzekł: ✠ Pánie z tobą gotowem iest iść do więźienia y ná śmierć. S A on rzekł: ✠ Powiedam ći Pietrze nie zápieie dźiś kur, áż ſię trzykroć záprzyſz że mię nie znaſz. C Y rzekł im: ✠ Gdym was poſyłał bez mieſzká y táiſtry, y botow izali wam czego nie doſtawáło? C A oni rzekli: S Niczego. C Rzekł im tedy ✠ Ale teraz kto ma mieſzek niech weźmie, tákże y táiſtrę: á kto nie ma, niech przeda płaſzcz ſwoy, á kupi miecz. Abowiem powiádam wam, iż ieſzcze to co nápiſano iest potrzebá ábы ſię we mnie wypełniło. Y policzon iest między złośnikámi. Boć te rzeczy ktore o mnie ſą koniec máią. C A oni rzekli: S Pánie oto tu dwá miecze. C A on im rzekł: ✠ Doſyć iest. C Y wyſzedſzy ſzedł wedle zwyczáiu, ná gorę Oliwną, á zá niem też ſzli y uczniowie. A gdy przyſzedł ná mieyſce, rzekł im: ✠ Modlćie ſię ábyśćie

byśćie nie weszli wpokuszenie. C A on oddalił się od nich, iákoby mogł záćiſnąć kámień: á klęknawſzy ná koláná, modlił się mowiąc ✠ Oycze ieśli chcesz przenieś ode mnie ten kielich. A wszákże nie moiá wola, ále twoiá niechay się ſtánie. C Y ukazał się mu Anioł z nieba pośiláiąc go. A będąc wćiężkośći, dłużey się modlił, y ſtał się pot iego iáko krople krwie zbiegáiącey ná ziemię. A gdy wſtał z modlitwy, y przyſzedł do uczniow ſwych, nálazł ie ſpiące od ſmutku, y rzekł im ✠ Czemu ſpićie? wſtań ćie, modlćie ſię, ábyśćie nie weszli wpokuſzenie. C A gdy on ieſzcze mowił, oto rzesza, y ktorego zwano Iudaſzem Iſzkáryotem ieden ze dwunaſtu, przed niemi ſzedł, y przyſtąpił do IEZUSA ábý go pocáłował. A IEZUS mu rzekł: ✠ Iudaſzu, pocáłowániem wydawaſz Syná człowieczego. C A widząćći ktorzy przy nim byli, co ſię dźiáć miáło, rzekli mu: S Pánie mamy li bić mieczem? Y uderzył ieden znich ſługę naywyżſzego Káplána, y ućiął ucho iego práwe. A IEZUS odpowiedziawſzy rzekł: ✠ Zánie chayćie áz poty. C A dotknąwſzy uchá iego uzdrowił. Y rzekł do onych ktorzy byli przećiw niemu przyſzli, przednieyſzych Káplánow, y kośćielnych urzędnikow y ſtárſzych. ✠ Wyſzliśćie iáko ná zboycę, zmieczmi y zkiymi. Gdym na kázdy dźień bywał, z wámi w kośćiele, nie śćągnęliśćie rąk ná mię: áleć tá ieſt godźiná wáſzá y moc ćiemności. C A poimawſzy go, prowádźili wdom naywyżſzego Káplána. A Piotr ſzedł zá nim zdáleká, a nániećiwſzy ogień wpośrod ſieni, gdy śiedźieli wkoło, był Piotr między niemi, ktorego uyrzawſzy niektora ſłużebnicá u świátłá śiedzącego, y przypátrzywſzy mu ſię rzekłá: S Y ten zniem był. C A on ſię záprzał mowiąc: S Niewiáſto nie znam go. C A máluczko potym uyrzawſzy go drugi rzekł: S Y tyś ieſt zonych? C A Piotr rzekł: S O człowiecze nie ieſtem. C A gdy czás wyſzedł iákoby iedney godźiny, inſzy niektory twierdźił mowiąc: S Prawdźiwie y ten z niem był, bo y Gáliley czyk ieſt. C A Piotr powiedźiał: S Człowiecze niewiem co mowiſz. C A nátych miaſt gdy on ieſzcze mowił: zápiał kur. A Pan obroćiwſzy ſię poyrzał ná Piotrá. Y wſpomniał Piotr ná ſłowo Páńſkie, iáko był powiedźiał: iż pierwey kur zá pieie, trzykroć ſie mię záprzyſz. A

Piotr

Piotr wyszedszy precz, gorzko płákał. Lecz mężowie ktorzy go trzymáli, náigrawáli go biiąc Y zákrylj go, y bili oblicze iego: y pytáli go mowiąc: S Prorokuy kto iest, co ćię uderzył? C Y wiele innych rzeczy bluźniąc mowili przećiw niemu. A gdy był dźień, zeszli się stárszy z ludu, y przednieyszy Káplani y Doktorowie, y przywiedli go do rády swey mowiąc: S Ieśliś ty iest Chrystus powiedz nam. C Y rzekł im: ✝ Ieśli wam powiem, nie uwierzycie mi, á ieśli spytam, nie odpowićie mi, áni wypuśćićie. Lecz odtąd Syn człowieczy będźie śiedźiał náprawicy mocy Bożey. C Y rzekli wszyscy: S Toś ty iest Syn Boży? C Ktory rzekł: ✝ Wy powiedaćie zem ia iest. C A oni rzekli: C Coż ieszcze potrzebuiemy świádectwá? bośmy sami słyszeli z ust iego. C A powstawszy wszystko ich mnostwo, wiedli go do Piłatá. Y poczęli nań skárzyć mowiąc: S Tegośmy náleźli podwracáiącego narod nász, y zákázuiącego dáni dawáć Cesárzowi, y mowiącego że on iest Chrystusem Krolem. C Y pytał go Piłat mowiąc: S Tyś iest Krol Zydowski? C A on odpowiedźiawszy rzekł: ✝ Ty powiedasz. C A Piłat rzekł do przednieyszych Káplánow y do rzesze: S Nic nienayduię winy w tym człowieku. C Lecz oni silili mowiąc: S Wzrusza lud ucząc po wszystkiey żydowskiey źiemi, począwszy od Gálileiey áż dotąd. C A Piłat usłyszawszy Gálilea pytał ieśliby człowiekiem Gálileyskim był. A gdy się dowiedźiał iż należał do władzy Herodowey, odesłał go do Herodá, ktory tez był w Ieruzalem w one dni. A Herod uyzrzawszy Iezusa, urádował się bárzo. Bo go od dawnego czásu prágnął widźieć, dla tego iż wiele o nim słychał: y spodźiewał się że miał widźieć iákie cudo od niego uczynione. Y spytał go wielą słow. A on mu nic nie odpowiedał. Lecz przednieyszy Káplani y Doktorowie stali usilnie nań skárząc. A wzgárdził im Herod z woyskiem swoim, y náigrał obleczonego w szátę białą, y odesłał do Piłatá. Y stáli się przyiaćioły Herod y Piłat onego dniá, bo przed tym byli sobie nieprzyiaćielmi. A Piłat zezwawszy przednieyszych Káplánow y Przełożonych y ludu, rzekł do nich: S Przywiedliśćie mi tego człowieká, iákoby lud odwodzącego: á oto ia pytáiąc przed wámi, nie ználazłem w tym człowieku

za-

żadney winy, z tych o ktorych nań ſkárgę kładźiećie. Ale áni Herod, bom was do niego odſyłał: á oto nie uczyniono mu nic godnego śmierci. A przeto ſkarawſzy go wypuſzczę. C A potrzebá mu było wypuśćić im iednego ná święto Y záwołáłá ſpołem wſzyſtká rzeſza, mowiąc: S Stráć tego, á wypuść nam Bárábaſzá: ktory był dla nieiákiego rozruchu w Mieśćie vczynionego, y dla mężoboyſtwá poſadzon do więzienia. A znowu mowił Piłat do nich: chcąc wypuśćić IEZVSA. Ale oni wołáli mowiąc: S Vkrzyżuy, vkrzyżuy go. C A on potrzećie rzekł do nich: S Coż wzdy złego tęn vczynił? Zadnyiem przyczyny śmierći w nim nie znáłaſt, ſkarzę go tedy y wypuſzczę. C A oni nálegáli głoſami wielkiemi żądáiąc áby był vkrzyżowan: y zmacniáły ſię głoſy ich. A Piłat przyſądził, áby ſię ſtáło żądánie ich. I wypuśćił im onego, ktory był dla mężoboyſtwá y rozruchu wrzucon do więzienia, o ktorego proſili: á Iezuſa podał ná wolą ich. A gdy go wiedli, poimáli Symeona niektorego Cyreneńczyká, ze wśi idącego, y włożyli nań krzyż, áby nioſł zá Iezuſem I ſzłá zá nim wielka rzeſza ludu y niewiaſt: ktore płákáły go y lámentowáły. A IEZVS obroćiwſzy ſię do nich rzekł ✠ Corki Ierozolimſkie nie płáczćie nádemną, ále ſame nád ſobą płáczćie, y nád Synámi wáſzemi. Abowiemći oto przyidą dni w ktore będą mowić ſzczęśliwe niepłodne, y żywoty ktore nie rodziły, y pierśi ktore nie karmiły. Tedy poczną mowić gorom: Pádniyćie ná nas, á págorkō przykryiće nas. Abowiem ieśli to na źielonym drzewie czynią: coż ná ſuchym będźie? C Wiedziono też z nim y drugich dwu złoczyńcow, áby ie ſtrácono. A gdy przyśli ná mieyſce ktore zowią trugichgłow, tám go vkrzyżowáli: á łotry iednego po práwey á drugiego po lewey ſtronie. A IEZUS mowił: ✠ Oycze odpuść im, boć nie wiedzą co czynią. C A rozdzieliwſzy ſzáty iego rzućili los. I ſtał lud patrzáiąc: á náśmiewáli ſię z niego Przełożeni zinnemi mowiąc: S Inne wybáwiał niechże ſię ſam wybawi, ieśliż ten ieſt Chryſtus Boży wybrány. C Nagrawali go też y żołnierze przychodząc á ocet mu podáiąc y mowiąc: S Ieśliś ty ieſt Krol Zydowſki wybawże ſię ſam. C Był też nád nim napis nápiſany, Greckiemi, Łáćińſkiemi, y Żydowſkiemi litera-

literami. TEN IEST KROL ZYDOWSKI. A ieden z tych ktorzy wiśieli łotrow bluźnił go mowiąc. S Ieśliś ty ieſt Chryſtus, wybawże ſam śiebie y nas. C A odpowiedziawſzy drugi fukał go mowiąc: S Ani ty Bogá ſię boiſz, gdyżeś teyże ſkazni podległ? Amyć ſprawiedliwie, bo godna zapłatę zá vczynki odnoſiemy: lecz ten nic złego nie vczynił. C I mowił do IEZUSA: S Pánie pomniy ná mię gdy przydzież do kroleſtwá ſwego. C A IEZVS mu rzekł: ✠ Záprawdę powiádam tobie. dziś zemną będzieſz w raiu. C A było iákoby oſzoſtey godzinie. I ſtáły ſię ćiemności po wſzytkiey ziemi aż do dziewiątey godziny. I záćmiło ſię ſłońce, á zaſłona Kośćielna rozdárła ſię wpoły. A IEZUS záwoławſzy głoſem wielkim, rzekł: ✠ Oycze w ręce twoie polecam duchá mego. C A to rzekſzy ſkonał * A widząc Rotmiſtrz co ſię działo, chmalił Boga mowiąc S Prawdziwie ten człowiek był ſprawiedliwy. C I wſzyſtká rzeſza tych ktorzy ſpolnie byli przy tym widoku, y widzieli co ſię działo, wracáli ſię biiąc pierśi ſwoie. A wſzyſcy iego znáiomi zdáleká ſtali, y niewiáſty ktore były zá nim przyſzły z Gálileiey ná to pátrząc.

Co náſtępuie czytáią tonem Ewangeliey, y inſze rzeczy odprawuią ſię, iáko wyżey w Niedzielę Kwietnią.

A oto mąż imieniem Iozeph, ktory był Senatorem, mąż dobry y ſprawiedliwy, (ten był nie zezwolił ná rádę y vczynki ich) z Arymathyey Miáſtá żydowſkiey ziemie, ktory też y ſam oczekiwał kroleſtwá Bożego. Ten przyſzedł do Piłatá y prosił o ćiáło Iezuſowe: y wziąwſzy vwinął w prześćiráđło, á położył go w grobie wykowánym, w ktorym icſzcze żaden nie był położon.

Offertor: Domine exaudi &c.

Panie wyſłuchay modlitwę moie, y wołanie moie niech do ćiebie przyidzie: nie odwracay oblicza twego odemnie.

Modlitwá ſekretna

Suſcipe quæſumus Domine.

PRzyimi prośimy Pánie vpominek ofiárowány y rácz ſprawić, áby co męki Synà twoiego Pána naſzego táiemnice czynimy, pobudzeni affectámi doſtąpiliśmy. Przez tegoż Páná naſzego.

Inſze modlitwy iáko wyżey w Poniedźiałek. Prefacya iáko w Niedzielę Kwietnią.

Communio. Potum meum.

Pićie

PIćie moie mieszałem z płaczem ábowiem podnioszszy roſtrąciłeś mię, á iam vſechł iáko śiano: ty záś Pánie ná wieki trważ, y powſtawſzy nád Syonem zmiłuieſz ſię, ábowiem przyſzedł czás zmiłowania iego.

Po kommuniey modlitwá

Largire ſenſibus noſtris.

DÁruy zmyſłom náſzym mocny Boże, áby przez doczeſną Synà twego śmierć, ktorą taiemnice ćći godne świádczą, żeś nam dał żywot wieczny vſalichmy. Przez tegoż Páná náſzego, &c.

Inſze modlitwy po Kommuniey iáko w Poniedziałek.

Modlitwá nád ludem.

Humiliate capita veſtra.

Vniżayćie głowy wáſze Bogu.

WEyzrzy proſimy Pánie ná tę czeladkę twoie, dla ktorey P. náſz Iezus Chryſtus nie wątpił w ręce wydáć ſię winnych, y krzyżową podiąć mękę. Ktory z tobą żyie y krolule wiedności Duchá świętego. Przez wſzyſtkie wieki wiekow, Amen.

TV náſtępuiacych dni odmowiwſzy ćicho Pater noſter, Aue Maria, *y ná Iutrzni y ná początku Prymy* Credo, *wſzyſtkie inſze rzeczy opuśćiwſzy abſolucya proſto záras poczyna ſię officyum ná Iutrzni y na Nieſporze, od Antyphony pierwſzego Pſalmu y Antyphony bywáia powtarzáne, iáko* in feſto duplici *Na końcu Pſalmow nie mowią* Gloria Patri *przez wſzyſtkie godziny, áni w Reſponſoryach.*

Wte trzy dni godziny przyzwoitey, ſtáwia przed Ołtarzem ná boku Epiſtoły trianguł ták przyſpoſobiony, żeby ná nim pietnaśćie świec ſtáńcło, zwoſku poſpolitego, ktore przed záczęćiem officyum abo Iutrzniey zápalą y po koždym zoſobná Pſalmie iedne z nich zgaſą, ták ná Iutrzniey iáko y ná Laudes, poczynáiąc od tey ktora ieſt náoſtátku poſtáwiona od boku Ewángeliey gdy mowią w erz, Sine timore, *wkántyce ábo pieśni* Benedictus, *zágáſą świece, iedne z ſześćiu świec z tegoż woſku, ná Ołtarzu poſtáwionych, y poczynáiąc od rogu Ewángeliey do koždego zoſobná wierſa, iedne z nich zgáſą, y wſzyſtkie świátło ábo świece po Kośćiele, oprocz przed Nayśw: Sákrámentem, ták żeby przyſkończeniu Benedictus wſzyſtkie ználázły ſię pogáſone.*

Gdy powtarzáią Antyphonę po Benedictus. Zákryſtyan ábo ktory bierze świece z tryángułu, iedna tylko zápalona ná wierchu ſamym tryángułu poſtáwiona, ktora zápalona podnioſſy rękę trzyma ná rogu Epiſtoły Ołtarzá, ábo ná máluſkim ſtoliku,

á gdy

á gdy záczna Antyphonę Christus factus est *one ták zápalona zá Oltarz skryie, ábo inszem sposobem, y gdy wszyscy klęcza w chorze, mowia* Pater noster *y Psalm* Miserere mei: *iáko w Breviarzu Ktory skończywszy Psalm Prezydent klęczac przydáie Orácya* Respice, *ktora odpráwiwszy, stáie się przez mały iáki czás grzmot, ázby świecę zápalona ná srodek wystáwiono, ktora gdy pokaza, wszyscy on grzmot czynić ustána.*

A ieżeli sposobny będźie chor do czynienia dyscypliny spolney pierwey niż świece wystáwia niech ia odpráwia, ktora trwáć będźie, áz Psalm Miserere *trzy rázy odspiewáia, á skończywszy ostátni, spiewáia Antyphonę,* Christus factus est, *iáko w Officyum ábo Paćierzách: á Prezydent przydáie Orácya* Respice, *ktora Po ćichu kończa, iáko w Officium opisano: á ieżeli záś nie będźie mogłá odpráwić się w chorze, niech ia odpráwuia ná mieyscu zwyczáynym, ábo ná inszym wcześnieyszym.*

FERIA QVINTA
WE CZWARTEK
NA WIECZERZY PANSKIEY
NA IVTRZNIĄ

Ná pierwszym Nocturnie Antiph.

Zelus domus tuus.

Zawisna miłość domu twego ziádłá mie: y uragánia uragáiących tobie spádły ná mię.

Psalm 68.

Salvum me fac Deus.

WYbaw mię Boże: boć weszły wody áż do dusze moiey. Ignałem w błocie głębokości y dná niemasz.

Przyszedłem ná głębokość morską: á náwálność mię ponurzyła.

Sprácowałem się woláiąc, ochrápiało gárdło moie: ustáły oczy moie, gdy mam nádźieię w Bogu moim.

Rozmnożyli się nád włosy głowy moiey: ktorzy mię máią wnienawiści bez przyczyny.

Zmocnili się ktorzy mię niesprawiedliwie przenásládowáli nieprzyiáćiele moi: czegom nie wydárł tedym płáćił.

Boże ty znasz głupstwo moie: á występki moie nie są tobie táyne.

Niech nie będą záwstydzeni: dla mnie ći ktorzy oczekiwáią Pánie: Pánie zastępow. Niech

Niech nie będą pochańbieni dla mnie ći ktorzy ćię ſzukáią Boże Izráelski.

Bom dla ćiebie znaſzał uragánie: zelżywości okrywáłá oblicze moie.

Stałem ſię obcym Bráćiey moiey: y cudzoźiemcem Synom mátki moiey.

Bo mię zawiſna miłość domu twego gryſłá: á uragánia uragáiących tobie ſpádły ná mię.

Pokryłem w poście duſzę moię: y ſtáło mi ſię uragániem.

Y obłokiem miáſto ſzáty włośiennice: y ſtałem ſię im przypowieśćia.

Mowili przećiwko mnie ktorzy śiedźieli ná bramie: y ſpiewáli przećiwko mnie ktorzy wino pili.

Ale ia modlitwę moię do ćiebie Pánie: czáſu upodobánia Boże.

W wielkości miłośierdźia twego wyſłuchay mię: wprawdźie zbáwienia twego.

Wyrwiy mię z błotá ábych nie ulgnął: wybaw mię od tych ktorzy mię nienáwidzą y zgłębokości wod.

Niech mię nie zátapia náwálność wody, niech mię nie pożyra głębokość: áni niech nie záwiera nádemna ſtudnia wierzchu ſwego.

Wyſłuchay mię Pánie bo łáſkáwe ieſt miłośierdźie twoie: według mnoſtwá litości twoiey weyrzy ná mię.

A nie odwracay oblicza twego od ſługi ſwego: bom ieſt w utrapieniu, prętko wyſłuchay mię.

Przybliż ſię ku duſzy moiey á wybaw ią: dla nieprzyiaćioł moich wyrwiy mię.

Ty znaſz pochańbienie moie, y zelżywość moię: y wſtyd moy.

Przed oczymá twemi ſą wſzyſcy ktorzy mię trapią: uragánia y nędze czekáło ſerce moie.

Y czekałem ktoby ſię ſpoł ſmęćił: á nie było ktoby pośieſzył, á nie ználazłem.

Y dáli żołć ná pokarm moy: á w prágnieniu moim napawáli mię octem.

Niechay będzie ſtoł ich przed niemi śidłem: y ná zapłáty y ná upadek.

Niech ſię záćmią oczy ich áby nie widźieli: á grzbietu ich záwzdy náchylay.

Wyley ná nie gniew twoy: y zápálczywość gniewu twego niech ie ogárnie.

Mieſzkánie ich niech ſię ſtánie puſte: á w przybytku ich niechay nie będźie ktoby mieſzkał.

Bo

Bo ktoregoś ty zránił prześládowáli: á ná boleśći ran moich náddawáli.

Przydayże niepráwość ku niepráwośći ich: á niech nie wchodzą do ſpráwiedliwośći twoiey.

Niechay będą wymázáni zkśiąg żywiących: á niech ſpráwiedliwemi nie będą wpiſani.

Iámći ieſt ubogi y zbolały: zbáwienie twoie Boże wſpomogło mie

Będę chwalił imię Boże pieśnią: y wielbić go będę chwałą.

Y przyiemniey będźie Pánu niźli młode cielę: ktoremu rogi y kopytá podraſtáią.

Niech widzą ubodzy á niech ſię weſelą: ſzukayćie Bogá á będźie żyłá duſzá wáſzá.

Abowiem Pan wyſłuchał ugogich: á więźniámi ſwemi nie wzgárdźił.

Niechay go chwalą niebioſa y źiemiá: morze y wſzyſtek pláć ná nich.

Abowiem Bog zbáwi Syon: y będą zbudowáne miáſtá Iudá.

Y będą tám mieſzkáć: y doſtáną iey dźiedźictwem.

Y naśienie ſług iego otrzymáią: á ktorzy miłuią imię iego, będą wniey mieſzkáć.

Antiph: Zawiſna miłość domu twego ziádłá mię, y urągánia urągáiących tobie pádły ná mię.

Antiph: Avertantur &c.

Niech ſię obrocą ná wſtecz, y niech ſię záwſtydzą ktorzy mi złe myślą.

Pſalm 69.

Deus in adiutorium meum. &c.

BOże weyrzy ku wſpomożeniu memu: Pánie poſpieſz ku rátunku memu.

Niechay będą záwſtydzeni y pochánbieni: ktorzy ſzukáią duſze moiey.

Niech ſię obrocą ná wſtecz: á niech ſię záwſtydzą ktorzy mi chcą złego.

Niech ſię nátychmiaſt obrocą wſtydząc ſię: ktorzy mi mowią Ehey, Ehey.

Niech ſię weſelą y ráduią w tobie wſzyſcy ktorzy ćię ſzukáią: á niech záwzdy mowią. Niechay będźie uwielbion Pan ktorzy miłuią zbáwienie twoie.

A iam ieſt ubogi y zebrak: Boże wſpomoż mię.

Pomocnikiem moim y wybáwićielem moim ieſteś ty: Pánie nie mieſzkayże.

Ant: Niech ſię obrocą ná wſtecz, y niech ſię záwſtydzą ktorzy mi złe myślą.

Antiph. Deus meus eripe, &c.

Boże moy wyrwiy mię z ręki grzeſzniká.

Pſalm 70.

In te Domine ſperavi, &c.

W Tobiem Pánie nádźieię miał niech nie będę pochánbion ná wieki: w ſprawiedliwości twoiey wybaw mię y wyrwiy mię.

Nákłoń ku mnie uchá twego: á zbaw mię.

Bądź mi Bogiem obrońcą y mieyſcem obronnym: ábyś mię zbáwił.

Abowiem twierdzą moią: y ućieczką moią ty iezdeś.

Boże moy wyrwiy mię z ręki grzeſzniká: y z ręki przećiw Zakonowi czyniącego y nieſprawiedliwego.

Abowiem ty iezdeś ćierpliwość moiá Pánie: Pánie nádźieio moiá od młodości moiey.

Przez ćiem ieſt umocniony ſkorą z żywotá: z żywotá mátki moiey tyś ieſt obrońca moim.

W tobie ſpiewánie moie záwzdy: iáko dźiwowiſko ſtałem ſię mnogim á ty Pomocnik mocny.

Niechay będą nápełnione uſtá moie chwałą: ábych ſpiewał ſławę twoię, cáły dźień wielmożność twoię.

Nie odrzucay mię czáſu ſtárości: gdy uſtánie ſiłá moiá nie opuſzczay mię.

Abowiem mowili nieprzyiaćiele przećiwko mnie: á ktorzy ſtrzegli ná duſzę moię rádę uczynili ſpołem.

Mowiąc Bog go opuśćił: gońćie, á poimayćie go, boć nie máſz ktoby wyrwał.

Boże nie oddalay ſię odemnie: Boże moy poyrzyi ku pomocy moiey.

Niech będą záwſtydzeni y niech uſtáną uwłaczáiącey duſzy moiey: niech będą okryći zelżywością y wſtydem ktorzy mi ſzukáią złego.

A ia záwzdy nádźieię mieć będę: y przyczynie nád wſzyſtkę chwałę twoię.

Uſtá moie opowiádáć będą ſprawiedliwość twoię: cáły dźień zbáwienie twoie.

Iżem wpiſmie nie biegły, wnidę w możności Páńſkie: Pánie będę wſpominał ſprawiedliwość ćiebie ſamego.

Boże uczyłeś mię z młodości moiey: y áż dotąd będę opowiádał cudá twoie.

Y áż do ſtarości y ſzędźiwości: Boże nie opuſzczay mię.

Iż opowiem rámię twe wſzelkie-

kiemu narodowi: ktory ma przyść.

Moc twoię y ſprawiedliwość twoię Boże: áż do wyſokości, wielkie rzeczy ktoreś uczynił, Boże ktoż podobien tobie?

Iáko wielkie ukazałeś mi ućiſki mnogie y złe: á nawroćiwſzy ſie o żywiłeś mię y z przepáśći źiemſkich záśie wywiodłeś mię.

Rozmnożyłeś wielmożność twoię: á nawroćiwſzy ſię pocieſzyłeś mię.

Bo y ia wyſławiáć będę tobie ná czynieniu pieśni prawdę twoię: Boże będęć grał ná Cytrze święty Izráelſki.

Rozráduią ſię wárgi moie kiedyć będę ſpiewał: y duſzá moiá ktoraś wykupił.

Ale y ięzyk moy cáły dźień będźie rozmyślał ſprawiedliwość twoię: kiedy záwſtydzeni y zelżeni będą ktorzy mi ſzukáli złego.

Antiph. Boże moy wyrwiy mię z ręki grzeſznikà.

℣. Niech ſię obroćą ná wſtecz: y niech ſię záwſtydzą.

℟. Ktorzy mi chcą złego.

Przez te trzy dni po wierſzyku Nocturnu, mowią cicho Pater noſter, *nie mowią* Et ne nos *nie mowią Abſolucyey, y nie dáią błogoſłáwieńſtwá przed Lekcyámi, y ná końcu Lekcyi nie mowią* Tu autem Dńe, *ále pierwſze trzy Lekcye z Ieremiaſzá Proroká, kończą ſię iáko niżey.*

Incipit Lamentatio, &c.

Poczyna ſię Tren ábo nárzekánie Ieremiaſzá Proroká.

Lectio I. *Cap. I. Aleph.*

JAko ſiedźi ſamo miáſto pełne ludu: y ſtáłá ſię iáko wdowá Páni narodow: Księżna powiátow ſtáłá ſię chołdowna.

Beth. Płácząc płákáło wnocy, á łzy iego ná czeluśćiách iego: niemáſz ktoby ie ćieſzył ze wſzech miłośnikow iego, wſzyſcy nieprzyiaćiele iego wzgárdźili ie, y ſtáli ſię mu nieprzyiaćiołmi.

Ghimel. Przenioſł ſię Iudaſz przez trapienie: y przez mnoſtwo niewoley: mieſzkał między narody áni nalazł odpoczynienia wſzyſcy goniący go poimáli wćieśni.

Daleth. Drogi Syon płáczą, że niemáſz ktoby ſzedł ná święto uroczyſte wſzyſtkie bramy iego pokazáne: Kápłáni iego wzdycháiący. Pánny iego znędzone, á ſámá gorzkośćią ściśniona.

He. Stáli ſię przećiwnicy iego głową, nieprzyiaćiele iego zbogáceni ſą: bo Pan mowił nań, dla niepráwośći mnoſtwá iey: dźiatki iey záprowádzone wniewolą przed obliczem trapiącego. Ieru-

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

Ták ſię kończą Lekcye z nárzekániem przez te trzy dni.

℣. In monte Oliueto, &c.

NA gorze Oliwney modlił ſię do Oycá: Oycze ieśli może być: niechay przeydźie odemnie ten kielich. * Duchći wprawdźie ochotny ieſt, ále ćiáło ſłábe. ℣. Czuyćie y modlćie ſię żebyśćie nie weſzli wpokuſzenie. * Duchći wprawdzie.

Lectio ij. *Vau.*

Et egreſſus eſt a filia ſion.

IOdſtąpiłá od Corki Syońſki wſzyſtká ozdobá iey: ſtáły ſię Kśiążętá iey iáko báráni nie náyduiący paſzy, y poſzli bez śiły przed oblicznem goniącego.

Zain. Wſpomniáło Ieruzalem ná dni utrapienia ſwego, y ná przeſtępſtwá wſzego kochánia ſwego, ktore miáło ode dni dawnych, gdy upadł lud iego od ręki nieprzyiaćielſkiey, á nie było pomocniká: widźieli ie nieprzyiaćiele, á náśmiewáli ſię z ſzabátow iego.

Heth. Grzech zgrzeſzyło Ieruzalem: dla tego ſię nieſtáteczne ſtáło: Wſzyſcy ktorzy ie czćili wzgárdźili ie, bo widźieli zelżywość iego: ſamo też wzdycháiąc obroćiło ſię názad.

Teth. Plugáſtwá iego ná nogách iego, á nie pomniáło ná ſwoy koniec: złożone ieſt bárzo nie máiąc poćieſzyćiela. Obacz Pánie utrapienie moie, bo ſię podnioſł nieprzyiaćiel.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

℟. Triſtis eſt anima &c.

SMutna ieſt duſzá moia áż do śmierći, poczekayćie tu y czuyćie ze mną, teraz obaczyćie rzeſzę ktora mię obſkoczy. * Wy po ućiekaćie, á ia poydę ábym był offiárowány zá was. ℣. Oto przybliza ſię godźiná, á Syn człowieczy będźie wydan w ręce grzeſznikow * Wy poućiekaćie.

Lectio iij *Iod.*

Manum ſuam miſit hoſtis.

RĘkę ſwoię ściągnął nieprzyiaćiel, ná wſzyſtkie kochánia iego: bo widźiáło pogány, że weſzli do świątnice iego: ktorym zákazałeś był, żeby nie wchodźili do Kośćioła twego.

Caph. Wſzyſtek lud iego wzdycháiący y ſzukáiący chleba: wydáli wſzyſtkie drogie rzeczy zá iadło, ná poſilenie duſze, weyrzy Pánie á obacz, zem ſię ſtáło podłym.

Lamed. O wy wſzyſcy ktorzy idźiećie przez drogę: obaczćie á przy-

przypátrzćie ſię, ieśli ieſt boleść iáko boleść moiá, bo mię iáko winnicę zebrał, iáko mowił Pan w dźień gniewu zápálczywośći ſwoiey.

Mem. Z wyſoká puśćił ogień ná kośći moie, y wycwiczył mię záwieśił śieć ná nogi moie, obroćił mię ná wſtecz, położył mię ſpuſtoſzona przez wſzyſtek dźień záłośćią utrapioną.

Nun. Ocknęło ſię iárżmo nieprá wośći moich, w ręce iego ſpletły ſię, y włozone ſą ná ſzyię moię, zemdláłá śiłá moiá: á podał mię Pan w rękę z ktorey nie będę mogło powſtáć.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

℟. Oto widźielichmy go nie máiącego kraſy áni pięknośći, nie było ná co weyrzeć, tęn grzechy náſze odnioſł, y zá nas boleie, lecz on zránion ieſt zá niepráwośći náſze. * Ktorego śinośćią uzdrowieni ieſteśmy. ℣. Prawdźiwie choroby náſze on nośił, á boleśći náſze on odnioſł. * Ktorego śinośćią uzdrowieni. Oto widźieliśmy go.

Ná Wtorym Nokturnie.

Antyphoná.

Liberavit Dominus.

Wybáwi Pan ubogiego od możnego y nędznego, ktory nie miał pomocniká.

Pſalm 71.

Deus judicium tuum regida.

BOże day ſąd twoy krolowi: á ſpráwiedliwość twoię, Synowi krolewſkiemu.

Aby ſadźił lud twoy wſpráwiedliwośći: á ubogie twe wrozſądku.

Niechay przyimą gory pokoy ludowi: á págorki ſpráwiedliwość.

Będźie ſądźił ubogie z ludu y wybáwi Syny ubogich: á uniży potwarcę.

Y będźie trwał ſłońcem y przed kśiężycem: ná pokolenie y pokolenie.

Znidźie iáko deſzcz ná runo: á iáko krople ná źiemię kápiace.

Wznidźie zá dni iego ſpráwiedliwość: y obfitość pokoiu áż ginie mieśiąc.

Y będzie pánował od morza áż do morza: y od rzeki áż do kráiow okręgu źiemie.

Przednim padáć będą murzynowie: á nieprzyiaćiele iego źiemię lizać będą.

Krolowie Tárſys y wyſpy przynioſą dáry: krolowie Arábſcy y Sábá przywiozą upominki.

Y będą mu ſię kłániáć wſzyſcy krolowie źiemſcy: wſzyſcy narodowie będą mu ſłużyć. Abo-

Abowiem wybáwi ubogiego ták możnego y nędznego: ktory niemiał pomocniká.

Przepuśći ubogiemu y niedoſtátecznemu: á duſze ubogich zbáwi.

Z lichwy y niepráwośći wykupi duſze ich: á imię ich uczćiwe przed niem.

Y będźie żył y dádza mu złotá Arábſkiego, y będa ſię záwſze klániáć dla niego: cáły dźien będa go błogoſłáwić.

Y będźie utwierdzenie ná źiemi ná wierzchu gory: podnieśie ſię nád liban urodzay iego, y rozkwitnie ſię z miáſtá iáko źiołá polne.

Niechay będźie imię iego ná wieki błogoſłáwione: przed ſłońcem trwa imię iego.

Y będą w nim błogoſłáwione wſzyſtkie pokolenia źiemſkie: wſzyſcy narodowie wielbić go będą.

Błogoſłáwiony Pan Bog Izráelſki: ktory ſam uczynił dźiwy.

Błogoſłáwione imię máieſtatu ie go ná wieki: y będzie nápełniona máieſtatem iego wſzyſtká źiemiá, ſtań ſię, ſtań ſię.

Antiph: Wybáwi Pan ubogiego od możnego y nędznego, ktory niemiał pomocniká.

Antiph: Cogitaverunt.

Myślili niezbożni, y mowili złość, ku gorze mowili.

Pſalm 72.

Quam bonus Iſrael Deus.

JAko dobry Bog Izráelczykowi tym ktorzy ſą proſtego ſercá.

Ale moie nogi máło ſię niepotknęły: máło nie ſzwánkowały kroki moie.

Izem był ruſzon zawiśćią przećiw złośnikom: widząc pokoy grzeſznych.

Abowiem niemáſz względu ná śmierć ich: áni przedłużenia w utrapieniu ich.

Wpracy ludzkiey nie ſą: y z ludźmi nie będą karáni.

Y przetoż ie pychá zięłá: y okryli ſię niepráwośćią y niezbożnośćią ſwoią.

Wyſtąpiłá iákoby z tłuſtośći niepráwość ich: puśćili ſię zá zadźámi ſercá.

Myślili y mowili złość: ku gorze mowili.

Podnieśli wniebo uſtá ſwoie: á ich ięzyk przechodźił po źiemi.

Y przetoż lud moy obroći ſię tu: y dni pełne nayda ſię między niemi.

Y mowili iáko wie Bog: á ieſtli wiádomość ná wyſokośći.

A to ći grzeſznicy á obfituiący

ná

ná świećie: otrzymáli bogáctwá.

Y rzekłem tomći tedy prozno uſprawiedliwiał ſerce ſwe: y omywałem między niewinnemi ręce moie.

Y byłem biczowan cały dźień á karánie moie ráno.

Ieślim mowił ták mowić będę: otom rodzay Synow twoich potępił.

Myślíłem ábych to zrozumiał: praca to przedemna.

Iáż wnidę do świątnice Bożey: y zrozumiem ich dokończenie.

Bo záprawdę dla zdrad nágotowałeś im: zrzućíłeś ie gdy ſię podnośili.

Iákoſz zpuſtoſzeli: á nátychmiaſt uſtali: zginęli dla nieprawośći ſwoiey.

Iáko ſen uſtawáiących Pánie: w mieśćie twym obraz ich wniwecz obrośíſz.

Bo ſię zápaliło ſerce moie, y odmieniły ſię nerki moie: y iam wniwecz obrocony á niewiedźiałem.

Iáko bydło ſtałem ſię u ćiebie: á ia záwſze z toba.

Uiąłeś mię zá práwą rękę moię: y według woli twoiey prowádźíłeś mię: y przyiąłeś mię z chwałą.

Bo coż ia mam w niebie: ábo czegom chćiał ná źiemi, oprocz ćiebie?

Uſtało ćiało moie y ſerce moie: Boże ſercá mego, y częśći moiá Boże ná wieki.

Bo oto ktorzy ſię oddaláią od ćiebie zginą: zárráćíłeś wſzyſtkie ktorzy cudzołoża od ćiebie.

Ale mnie dobrze ieſt trwáć przy Bogu: pokładáć w Pánu Bogu nádźieię moię.

Abych opowiádał wſzyſtkie twoie chwały: w bramách Corki Syońſkiey.

Antiph: Myślili niezbożni, y mowili złość nieprawośći: ku gorze mowili.

Antiph: Exurge Domine.

Powſtań Pánie, y oſądź ſpráwę moię.

Pſálm 72.

Ut quid Deus repuliſti.

PRzecześ Pánie odegnał do końcá: rozgniewáłá ſię zápálczywość twoiá ná owce páſtwiſká twego.

Wſpomniy ná zgromádzenie twoie: ktoreś poſiadł od początku

Odkupiłeś pręt dźiedźictwá twego: gorá Syon ná ktoryeś mieſzkał

Podnieś ręce twoie ná pychy ich ná koniec: iáko wiele nárobił nieprzyiaćiel wświątnicy.

Y chlubili ſię ktorzy ćię nienáwidzą: wpośrodku świętá uroczyſtego twego.

Położyli znáki swoie znáki: á nie poználi iáko ná wyśćiu ná wierzchu.

Iáko w leśie drzew śiekierámi wy rębowáli drzwi: iego pospołu toporem y oskárdem obálili ie.

Zápalili ogniem świątnicę twą: ná źiemi splugáwili przybytek imienia twego.

Mowili w sercu swoim rodzay ich pospołu: uczyńmy że ustáną wszystkie święta Boże z źiemie.

Znákow nászych nie widźieliśmy, iuż niemasz Proroká: y iuż nas więcey nie pozna.

Dokądże Boże nieprzyiaćiel urągać będźie: drażni przećiwnik imię twe dokończá.

Czemuż odwracasz rękę twoię: y práwicę twoię do końca.

Ale Bog Krol nász przed wieki: spráwił zbáwienie wpośrodku źiemie.

Tyś utwierdźił mocą twoią morze: pokruszyłeś głowy smokow w wodách.

Tyś potárgnął głowy smokowe: dałeś ná pokarm ludźiom murzyńskim.

Tyś przerwał zrzodłá y potoki: tyś wysuszył rzeki Ethan.

Twoyći iest dźień, y twoiá iest noc: tyś udźiałał zorze y słońce.

Tyś uczynił wszystkie gránice źiemie: látо y wiosnę tyś ie spráwił

Pámiętay ná to, nieprzyiaćiel urągał Pánu: á lud bezrozumny drażnił imię twoie.

Nie podaway bestyom dusz, wyznawáiących tobie: y dusz ubogich twoich nie zápominay do końcá.

Weyzrzyi ná testámenc twoy: ábowiem nápełnieni sa napodleyszy ná źiemi domow niepráwośći.

Niech się nie wraca nędznik záwstydzony: ubogi á niedostátecżny będa chwalić imię twoie.

Powstań Boże rozsądź spráwę twoię: pomni ná pochánbienie twoie, te ktore się dźieią od głupiego cáły dźień.

Nie zápominay głosow nieprzyiaćioł twoich: pychá tych ktorzy ćię nienáwidzą, ku gorze idźie záwsze.

Antiph. Powstań Pánie, y osądź spráwę moię.

℣. Boże wyrwiy mię z ręki grzesznika. ℟. Y z ręki przećiwko prá wu czyniącego y złośliwego. Pater noster.

Z tráktatu S. Augustiná ná Psalmy.

Ná Psalm. 34. a 1. Wiersz.

Lectia iiij.

Exaudi Deus orationem meam.

Wy-

WYſłuchay Boże modlitwę moię, á nie pogardzay prośbą moia: weyrzy ná mię, á wyſłuchay mię, uśiłuiącego, frąſobliwego, troſkliwego y w ućiſku położonego człowieká, ſłowa ſą te. Proſzę wiele ćierpiący, że złego áby był wyzwolony prągnący. Zoſtáie ábych my obaczyli wiákim złym ieſt, y gdy mowić pocznie poználichmy, że my też tám ieſteśmy, y ſtawſzy ſię uczęſtnikámi, obaczylichmy modlitwę. Záſmućiłem ſię mowi w wieźieniu moim, y zátrwożyłem ſię. Gdźie záśmućił ſię? gdźie zátrwożył ſię? w wieźieniu moim prawi, ludzi złych ktorych ćierpi wſpomniał, y tę mękę ludźi złych cwiczeniem ſwoim názwał. Nie rozumieyćie żebyć to ludźie zli mieli bydź dármo ná świećie, y żeby czego dobrego Bog nie miał z nich czynić. Wſzelſti zły człowieſt ábo żyie dla tego, żeby ſię poprawił, ábo żyie dla tego żeby przez niego dobry był ćwiczony.

℟. Amicus meus, &c.

PRzyiaćiel moy pocáłowánia wydał mię znákiem: ktorego pocáłuię ten ieſt imayćie go: ten zły znák uczynił, ktory przez pocáłowánie popełnił mężoboyſtwo. * Nieſzczęſny opuścił zapłatę cenę krwie, y nákońcu obieſił ſię.

℣. Lepieyby mu było kiedyby ſię był nie národźił człowiek ten. Nieſzczęſny opuścił.

Lectia V.

Utinam ergo qui nos &c.

DAy tedy Boże áby ktorzy nas teraź cwiczą, nawrocili ſię y z námi byli ćwiczeni: przećię iednák iák długo tákiemi ſą, áby ćwiczyli nas, nie mieymy ich wnie nawiśći, bo w tym, że złym ieſt: kto z nich, ieżeli áż do końcá będźie ták trwał nie wiemy. A po wielkiey części kiedyć ſię będźie widźiáło ze nieprzyiaćiełá nienáwidźiſz, brátáż nienáwidźiſz, á niewieſz, diabał y Aniołowie iego w piſmách świętych obiáwieni ſą nam, że do ogniá wiecznego náznáczeni ſą. O tych tylko ſamych możemy deſperowáć, że ſię nie poprawią, przećiwko ktorym mamy potáiemną potyczkę: do ktorey potyczki uzbraia nas Apoſtoł mowiąc: Nie mamy biedźenia przećiwko ćiáłu: to ieſt: nie przećiwko ludźiom ktore widźićie, ále przećiwko kśiążętom y widzom, y przećiwko rządzcom świátá tych ćiemnośći, żeby ſnać rzekſzy świátá, nie zrozumiałeś że czárći rządcámi ſą niebá y źiemie. Swiátá rzekł ćiemnośći tych: świátá

rzekł: miłośnikow świátá: świátá rzekł: niezbożnych y złośliwych ludźi: świátu rzekł: o ktorym mowi Ewángelia. A świát go niepoznał.

℟. Iudas mercator &c.

IUdaſz kupiec złośliwy, o pocáłowánie prosił Páná: on iáko báránek niewinny nie odmowił Iudaſzowi pocáłowánia. * Pieniędzy liczbą, Chryſtuſa Páná żydom wydał. ℣. Lepiey mu było zeby ſię był nie národźił. * Pieniędzy liczbą.

Lectia v j.

Quoniam uidi iniquitatem.

ABowiem widźiałem nieprawość, y ſpor ábo rozruch w mieśćie. Przypátrz ſię chwale krzyżá iego: iuż ná czele krolewſkim, krzyż on wyrážony ieſt, z ktorego ſię nieprzyiaćiele náśmiewáli. Skutek pokażał, władzą uśmierzył świát, nie zelážem ále drzewem. Drzewo krzyżá potwarzy godne widźiáło ſię nieprzyiaćiołom, y przed ſamym krzyżem głową chwiali y mowili: Ieżeli Synem Bożym ieſt, niech zſtąpi z krzyżá. Wyćiągnął on ręce do ludu niewiernego, y ſprzećiwiáiącego ſię. Ieżeli bowiem ſpráwiedliwym ieſt kto z wiáry żyie, niezbożnym ieſt kto nie ma wiáry. Kiedy tedy mow tu: nieprawość niedowiárſtwo rozumiey. Widźiał tedy Pan w mieśćie nieprawość y rozruch ábo ſpor, y wyćiągnął ręre do ludu nie wierzącego y ſprzećiwiáiącego ſię, á przećię y tych czekáiąc mowił. Oycze odpuść im, boć niewiedzą co czynią.

℟. Unus ex diſcipulis &c.

IEden z uczniow moich wyda mię dźiś. Biádá temu przez ktorego ia będę wydány. * Lepieyby mu było kiedyby ſię był nie rodźił.

℣. Ktory macza ze mną rękę w miśie, ten mie ma wydáć w ręce grzeſznikow. * Lepiey mu było Ieden z uczniow moich.

Ná Trzećim Nokturnie.

Dixit iniquis: Nolite &c.

Mowiłem niepráwem: Nie mowćie przećiw Bogu niepráwośći.

Pſalm 74.

Confitebimur tibi Deus, &c.

WYznawáć ći będźiemy Boże: wyznawáć będźiemy y wzywáć imienia twego.

Opowiádáć będźiemy dźiwne ſprawy twoie, gdy wezmę czás: ia ſpráwiedliwośći ſądźić będę.

Roztopiłá ſię źiemiá y wſzyſcy ktorzy mieſzkáią ná niey: iam umocnił filar iey.

Mo-

Mowiłem niepráwym: nie czyńćie niepráwośći, á wyſtępnym nie podnośćie rogu.

Nie podnośćie ku gorze rogu wáſzego: nie mowćie przećiw Bogu niepráwośći.

Bo áni od wſchodu áni od zachodu: áni od upoſt gor, ábowiem Bog ieſt ſędźią.

Tego poniza á owego podwyższa: bo w ręce Páńſkiey ieſt kielich winá ſzczerego pełen zmieſzánia.

Y náchylił z tego w ow: wſzákże drozdze iego nie wylały ſię, będą pić wſzyſcy grzeſznicy źiemie.

A ia będę opowiadał ná wieki: będę ſpiewał Bogu Iákobowemu.

Y wſzyſtkie rogi grzeſznikow połamie: á rogi ſpráwiedliwego będa wywyżſzone.

Antiph: Mowiłem niepráwem, nie mowćie przećiw Bogu niepráwośći.

Antiph: Terra tremuit.

Ziemiá zádrzáłá y zamilkłá gdy powſtał ná ſąd Bog.

Pſalm 76.

Notus in Iudæa Deus, &c.

ZNáiomy Bog w Iudźie: w Izráelu wielkie imię iego.

Y ſtáło ſię w pokoiu mieyſce iego: y mieſzkánie iego ná Syonie.

Iam połamał mocnośći łukow: tarcza miecz y woynę.

Ty oświecaſz dźiwnie z gor wiekuiſtych: ſtrwożyli ſię wſzyſcy głupiego ſercá.

Záſnęli ſnem ſwoim: á nic nie náleźli bogacze w rękách ſwoich.

Od fukánia twego Boże Iákob: drzymáli ći co wśiadáli ná konie.

Tyś ieſt ſtráſzliwy á ktoż ſię ſprzećiwi tobie: od tąd gniew twoy.

Z niebá daleś ſłyſzeć ſąd: źiemiá zádrzáłá y zámilkłá.

Gdy powſtał Bog ná ſąd: áby wybáwił wſzyſtkie ćiche źiemie.

Bo myśl człowieczá będźie wyznawáłá tobie: á oſtátki myśli będąć święto święćić.

Sluby czyńćie á oddawayćie Pánu Bogu wáſzemu: wſzyſcy ktorzy koło niego przynaſzaćie dáry.

Stráſzliwemu, á temu: ktory odeymuie duchá Kśiążętom, ſtráſznemu u krolow źiemſkich.

Antiph: Ziemiá zádrzáłá y zámilkłá gdy powſtał ná ſąd Bog.

Antiph. In die tribulationis, &c.

W dźień utrapienia moiego, Bogam ſzukał rękámi moiemi.

Pſalm 76.

Voce mea ad Dominum, &c.

GŁoſem moim wołałem do Páná: gloſem moim do Bogá y wyſłuchał mię.

W dźień

W dźień utrapienia mego ſzukałem Bogá: rękámi memi w nocy ku niemu, á nie iezdem omylon.

Niechćiáłá ſię dáć pocieſzyć duſzá moiá: wſpomniałem ná Bogá y kochałem ſię y rozmyślałem y uſtał duch moy.

Uprzedzáły ſtraże nocne duſze moie: trwożyłem ſię á nie mowiłem.

Rozmyślałem dni ſtárodawne: y roki wieczne miałem ná pámięći.

Y rozważałem wnocy w ſercu moim: y cwiczyłem ſię, y umiátałem duchá moiego.

Izali ná wieki Bog odwroći: czyli nie przypada áby ieſzcze był łáſkaw.

Czyli dokońcá odetnie miłoſierdźie ſwoie: od rodzáiu áż do rodzáiu?

Czyli Bog zápámięta żmiłować ſię: ábo wgniewie ſwym zátrzyma lutoſći ſwoie?

Y rzekłem terazem począł: tá ieſt odmiáná práwice nawyżſzego.

Wſpomniałem ná ſprawy Páńſkie: bo będę pámiętał ná dźiwy twoie odpoczątku.

Y będę rozmyślał owſzyſtkich ſpráwách twoich: y będę ſię cwiczył w wynálaſkách twoich.

Boże w świątości drogá twoiá, ktoryś Bog wielki iáko Bog náſz: tyś ieſt Bog ktory dźiwy czyniż.

Oznáymiłeś między narody moc twoię: odkupiłeś rámieniem twoim lud twoy, ſyny Iákob y Ioſeph.

Uyzrzáły ćię wody Boże, uyzrzáły ćię wody: y ulękły ſię y wzruſzyły ſię przepáśći.

Wielki był ſzum wod morſkich obłoki głos z ſiebie wypuſzczáły.

Ale y ſtrzáły twoie pádły: y głos gromu twego bił ná kołá y woży nieprzyiaćielſkie.

Błyſkáwice twoie okrąg źiemie oświecáły: wzruſzyłá ſię y zátrzęſłá źiemiá.

Ná morzu byłá drogá twoiá, y ścieſzki twoie ná wodách wielkich: lecz ſládu twego nieznáć było.

Prowádziłeś lud twoy iáko owce: przez rękę Moyzeſzá.

Antiph. W dźień utrapienia moiego, Bogám ſzukał rękámi moiemi. ℣. Powſtań Panie.

℟. Oſądź ſpráwę moię. Pater noſter, *cicho áż dokońcá.*

Lekcya z Liſtu B. Páwłá Apoſtołá do Corinthow.

Lekcya vij

Hoc autem precipio, &c.

TO záś roſkázuie: nie chwałąc iż ſię nie ku lepſzemu, álc ku gor-

ſzemu

ſzemu ſchadzaćie. A iż naprzod gdy ſię ſchodźićie do kośćiołá ſtyſzę rozerwánia bywáią między wámi: y poczęśći wierze. Boć muſzą bydź y kácerſtwá: áby y ktorzy ſą doświádczeni, ſtáli ſię iáwni między wámi. Gdy ſię weſpoł zchodźićie, iuż nie ieſt iedzenie wieczerzy Páńſkiey. Bo káżdy wieczerzą ſwą wprzod bierze ku iedzeniu: á ieden łáknie, á drugi ieſt piiány. Zali domow nie maćie do iedzenia y picia? ábo kośćiołem Bożym gárdźićie: y záwſtydzaćie te ktorzy nie máią? coż wam rzekę? chwalę was? w tym nie chwalę.

℟. Eram quaſi Agnus.

BYłem iáko Báránek niewinny był łem prowádzony ná ofiárę: á niewiedźiałem, rádę uczynili nie przyiaćiele moi przećiwko mnie mowiąc. * Podźćie wpuśćmy drewno w chleb iego, y wykorzeńmy go z źiemie żywiacych. ℣. Wſzyſcy nieprzyiaćiele moi przećiwko mnie myślili mi złe rzeczy: ſłowo złośliwe przećiwko mnie roſkázowáli mowiąc: * Podźćie wpuśćimy

Lekcya viij.

Ego enim accepi à Domino

ABowiem ia wźiąłem od Páná, com też wam podał: iż P. Iezus nocy ktorey był wydan, wźiął chleb: á dźięki uczyniwſzy łamał y rzekł: Bierźćie á iedźćie to ieſt ćiáło moie, ktore zá was będźie wydáne: to czyńćie ná moię pámiątkę. Tákże y kielich po wieczerzy mowiąc: Ten kielich nowy teſtáment ieſt we krwi moiey. To czyńćie ilekroć pić będźiećie ná pámiątkę moię. Abowiem ilekroć będźiećie ten chleb iedli, y kielich pili, śmierć Páńſką będźiećie opowiádáć áż przyidźie.

℟. Una hora non potuiſtis.

JEdney godźiny nie mogliśćie czuć ze mną, ktorych nápomináno umrzeć dla mnie! * Czyli Iudáſzá nie widźićie iáko nie ſpi, ále ſię ſpieſzy wydáć mię żydom. ℣. Czego śpićie? wſtańćie á modlćie ſię ábyśćie nie weſzli wpokuſę. * Czyli Iudaſzá.

Lekcya ix.

Itaque quicumque manducat.

ATák ktobykolwiek iadł ten chleb, ábo pił kielich Páńſki nie godnie: będźie winien ćiáłá y krwie Páńſkiey. Niechayże doświádczy ſamego ſiebie człowiek: á ták niech ie z chlebá tego y z kielichá piie. Abowiem ktory ie y pie niegodnie, ſąd ſobie ie i piie, nie rozſądzáiąc ćiáłá Páńſkiego. Dla tego między wámi wiele chorych y

ſłá-

ſłábych, y wiele záſnęło. Bo byśmy ſię ſami ſądźili, nie bylibyśmy ſądzeni, lecz gdy bywamy ſądzeni, od Páná bywamy karáni, ábyśmy nie byli z tym świátem potępieni. A ták bracia moi, gdy ſię zchodźićie ku iedzeniu, oczekiwayćie iedni drugich, ieśli kto łáknie, niech ie domá. Abyśćie ſię ná ſad nie ſchodźili. A inne rzeczy gdy przydę poſtánowię. ℟. Seniores populi. Stárſzy ludu rádę uczynili. * Aby Páná IEZUSA zdrádą poimáli y zábili, z miecámi y powrozámi wyſzli, iáko ná łotrá ℣ Zgromádźili Biſkupi y Pháryzeuſzowie rádę. * Aby Páná Iezuſa poimáli. Stárſzy

NA LAVDES

Antiph: Iuſtificeris &c.

Abyś ſię uſpráwiedliwił Pánie w mowách twoich, á zwyćięzył gdy ćię poſądzáią.

Pſalm 50.

Miſerere mei Deus &c.

ZMiłuy ſię nádemną Boże: według wielkiego miłośierdźia twego.

A według mnoſtwá litośći twoich: zgładź nieprawość moię.

Ieſzcze więcey omyi mię od nieprawośći moiey: y od grzechu mego oczyść mię.

Abowiem ia znam nieprawość moię: y grzech moy ieſt záwzdy przećiwko mnie.

Tobiem ſamemu zgrzeſzył, y uczynił złość przed tobą: ábyś ſię uſpráwiedliwił w mowách twoich á zwyćięzył gdy ćię poſądzáią.

Oto bowiem w nieprawośćiách iezdem poczęty: á w grzechách poczęłá mię mátká moiá.

Oto bowiem umiłowałeś prawdę: niewiádome y ſkryte rzeczy mądrośći twoiey obiáwiłeś mi.

Pokropiſz mię hizopem á będę oczyśćiony: omyieſz mię á będę nád śnieg wybielony.

Słuchowi memu daſz rádość y weſele: y rozráduią ſię kośći poniżone.

Odwroć oblicze twoie od grzechow moich: á zgładź wſzyſtkie nieprawośći moie.

Serce czyſte ſtworz we mnie Boże: y duchá práwego odnow we wnętrznośśiách moich.

Nie odrzucay mię od obliczá twego: y duchá twego nie bierz odemnie.

Przywroć mi rádość zbáwienia twego: y duchem przednieyſzym potwierdź mię.

Będę náuczał niepráwe drogi twoich: á niezbożni do ćiebie ſię náwrocą.

Wy-

Wybaw mię że krwie Boże Boże zbáwienia mego: á ięzyk moy zrádośćią będźie wyſławiał ſpráwiedliwość twoię.

Pánie otworz wárgi moie: á uſtá moie opowiádáć będą chwałę twoię.

Abowiem gdybyś był chćiał offiáry wzdybych był dał: lecz wcáłopalonych nie będzieſz ſię kochał.

Offiárá Bogu duch ſtrapiony: ſerca ſkruſzonego y vniżonego Boże nie wzgárdźiſz

Vczyń dobrze Pánie Syonowi w dobrey woli twoiey: áby ſię zbudowały mury Ieruzalem.

Tedy przyimieſz ofiárę ſpráwiedliwośći: obiáty y cáłopalenia: tedy nákłáda ná ołtarz twoy ćielcow.

Ant: Abyś ſię uſpráwiedliwił w mowách twoich, á zwyćiężył gdy ćię poſądzáią.

Antiph: Dominus tamquam.

Pan iáko owcá ná ofiárę prowádzony ieſt, á nie otworzył uſt ſwoich. *Pſalm*: 89.

Dominus refugium factus,

PAnie tyś ſię ſtał ućieczką náſzą: od rodzáiu do rodzáiu.

Pierwey niżli ſtánęły gory, ábo ziemia y świát był ſtworzony: od wieku y aż do wieku tyś ieſt Bog.

Nie obracay w poniżenie człowieká y rzekłeś: náwracayćie ſię Synowie człowieczy.

Abowiem tyśiąc lat przed oczymá twemi: iáko dzień wczoráyſzy ktory przeminął.

I ſtraſz nocna: co zá nic nie ſtoi ich látá będą.

Ráno iáko trawá niech przeminie, ráno niech kwitnie y przeminie: á w wieczor niech upádnie ſtwárdnieie y uſchnie.

Bośmy uſtáli w gniewie twoim: y ieſteśmy ſtworzeni w zapálczywośći twoiey.

Położyłeś nieprâwośći náſze przed oczymá ſwemi: wiek náſz przed iáſnośćią oblicza twego.

Abowiem wſzyſtkie dni náſze uſtáły: y uſtáliśmy w gniewie twoim.

Látá naſze iáko páięczyná będą poczytane: dni żywotá náſzego w nich ſiedmdźieśiąt lat.

A ieśli w możnośćiách ośmdźieśiąt lat: á nád to więcey pracá y boleść!

Abowiem łáſkáwość nádeſzła: y będziem karáni.

Ktoż wie możność gniewu twego: y przed boiáźnią twoią gniew twoy policzyć.

Práwice twoie ták uczyń znáioma: a wyćwiczonego ſercá w mądrośći.

Náwrodze ſię Pánie dokądze? á day ſię ubłagáć ſługom twoim.

Nápełnieniśmy ráno miłośierdzia twego: y rozrádowáliśmy ſię, y kochaliśmy ſię po wſzyſtkie dni náſze.

Weſeliliśmy ſię zá dni w ktoreś nas uniżył, zá látá: ktoreśmy widzieli złe.

Weyrzyiże ná ſługi ſwoie: y ná dzieła ſwoie á prowadź Syny ich

Y niech będzie iáſność P. Bogá náſzego nád námi: á ſpráwy rąk náſzych proſtuy nád námi, y dzieło rąk náſzych proſtuy.

Antyph. Pan iáko owcá ná ofiárę prowádzony ieſt, á nie otworzył uſt ſwoich.

Anti: Contritum eſt,

Skruſzyło ſię ſerce moie w pośrzodku mnie, zádrzały wſzytkie kośći moie.

Pſalm 62

Deus Deus meus, &c.

BOże Boże moy: do ćiebie czuie ná świtániu,

Pragnęła ćię duſzá moiá: o iáko rozmáićie żądało ćiáło moie.

Wziemi puſtey niedrożney y bezwodney iáko wświątnicy ſtáwiłem ſię przed tobą: ábych widział moc twoie y chwałę twoię.

Iż lepſze ieſt miłośierdzie twoie nizli żywoty: wárgi moie będą ćie chwalić,

Ták ćię błogoſławić będą zá żywotá mego: á wimię twoie będę podnośił ręce moie,

Iáko ſadłem y tłuſtośćią niech będzie nápełniona duſzá moiá: á wárgámi weſołości będą wychwaláć uſtá moie.

Ieślim ná ćię pámiętał ná łożu moim: ráno będę rozmyślał o tobie. boś był pomocnikiem moim,

Y wzaſłonie ſkrzydeł twoich rozráduie ſię: przylgnęłá duſzá moiá do ćlebie, broniłá mię práwica twoiá.

A oni prozno ſzukáli duſze moiey: wnidą w niſkośći ziemie, częśćiámi liſzek będą.

Ale Krol będzie ſię weſelił wBogu: y chlubić ſię będą wſzyſcy ktorzy nań przyſięgáią: bo zátkáne ſą uſta mowiących nieprawośći.

Pſalm 66.

NIech ſię nad námi Bog zmiłuie y błogoſławi nam: niech rozświeći oblicze ſwe nád námi á zlituie ſię nád námi.

Zebyśmy poználi ná ziemi drogę twoię: miedzy wſzemi narody zba-

dy zbáwienie twoie.

Niechći wyznawáią ludzie Boże: niechći wyznawáią wſzyſcy ludźie.

Niech ſię ráduią y weſelą narodowie: iż ſądziſz ludzie ſpráwiedliwie, á narody ná ziemi ſpráwuieſz.

Niechći wyznawáią ludzie Boże, niechći wyznawáią wſzyſcy ludzie, ziemiá dáłá ſwoy owoc.

Niech nas błogoſłáwi Bog, Bog náſz niech nas błogoſłáwi Bog: á niech ſię go boią wſzyſtkie kráie ziemie.

Ant: Skruſzyło ſię ſerce moie w pośrodku mnie zádrzáły wſzytkie kośći moie.

Antiph: Exortatus es.

Nápominałeś w mocy twoiey y w posiłku świętym twoim Pánie.

Pieśń Moyżeſzowá.

Cantemus Domino glorioſæ.

SPiewayćie Pánu chwalebnie: ábowiem vwielbiony ieſt, konia y iezdzcá wrzućił wmorze.

Moc moia y chwałá moiá Pan: y ſtał mi ſię zbáwieniem: ten Bog moy y wielbić go będę. Bog Oycá mego y wywyſzáć go będę.

Pan iáko mąż waleczny: wſzechmocne imię iego.

Wozy Pháráonowe y woyſko iego wrzućił w morze: celnieyſze kśiążętá iego potonęły w czerwonym morzu.

Głębokośći okryły ie: pośli w głębią iáko kámień.

Práwicá twoiá Pánie uwielbiona ieſt w mocy: práwicá twoiá Pánie uderzyłá nieprzyiaćielá.

Y w wielkośći chwały twoiey złożyłeś przećiwniki twoie: ſpuśćiłeś gniew twoy ktory ie pożárł iáko ſłome.

Y w duchu zápálczywośći twoiey zgromádziły ſię wody: ſtánęłá wodá płynąca: ſkupiły ſię głębokośći wpośrod morzá.

Rzekł nieprzyiaćiel: będę gonił y poimam: rozdzielę korzyśći náſyći ſię duſzá moiá, dobędę mieczá mego y pobiie ie ręká moiá.

Wionął wiátr twoy y okryło ie morze: potonęli iáko ołow w wodách gwáłtownych.

Ktoż podobien tobie miedzy morzámi Pánie? kto podobny tobie? wielmożny wświątośći ſtráſzny y chwalebny czyniący dziwy.

Ściągnąłeś rękę twoie: y pożárła ie ziemiá.

Byłeś wodzem w miłośierdziu twoim ludowi ktoryś odkupił: y niosłeś go w mocy twoiey do mieſzkánia twego świętego.

Ruſzyli ſię narodowie y rozgniewáli ſię: boleśći obiely ~~nie~~ obywátele Phyliſtyiſkie.

Tedy ſię ſtrwożyły kśiążętá Edom mocárze Moáb ſtrách zdiął, zdrętwieli wſzyſcy obywáteleChananeyſcy.

Niech pádnie ná nie ſtrách y lękánie: w wielkośći rámienia twego

Niech ſię ſtáną nieruchomi iáko kámień áż przeydźie lud twoy Pánie: áż przeydźie lud twoy: ten ktoryś otrzymał.

Wprowádźiſz ie, y wſadźiſz ná gorę dźiedźictwá twego, wnamocnieyſzym mieſzkániu twoim: kto reś uzbroił Pánie, świątnicá twoiá Pánie ktorą umocniły ręce twoie. Pan będźie krolował ná wieki y dáley.

Wiáchał bowiem konny Phárao zwozámi y zyżnemi ſwemi, wmorze, y wrzućił ná nie Pan wody morſkie: á Synowie Iſráelowi: chodźili po ſuſzy przez pośrodek iego

Antiph. Nápominaleś w mocy twoiey y wpośiłku świętym twoim Pánie.

Antiph. Ofiárowány ieſt: bo ſam chćiał, y grzechy náſze ſam dzwigał. *Pſalm 138.*

Laudate Dominum de cælis.

CHwalćie Páná ná niebieśiech chwalćie go ná wyſokośći.

Chwalćie go wſzyſcy Aniołowie iego: chwalćie go wſzyſtkie woyſká iego.

Chwalćie go ſłońce y mieśiącu: chwalćie go wſzyſtkie gwiazdy y świátłośći.

Chwalćie go niebioſa nád niebioſy: y wody ktore ſą ná niebie, niech imię Páńſkie chwalą.

Abowiem on rzekł y uczynione ſą: on roſkazał y ſtworzone ſa.

Poſtánowił ie ná wieki y ná wiek wieku: uſtáwę dał y nie przeminie

Chwalćie Páná ná źiemi ſmokowie: y wſzyſtkie przepáśći.

Ogniu grádźie śniegu ledźie y wietrze gwałtowny: ktore czynią ſłowo iego.

Gory y wſzyſtkie págorki: drzewá owoc dáiące y wſzyſtkie Cedry.

Zwierzętá y wſzyſtko bydło: rzeczy płazáiące y ptáſtwo ſkrzydláſte.

Krolowie źiemſcy y wſzyſcy narodowie: kśiążętá y wſzyſcy ſędźiowie źiemſcy.

Młodźieńcy y Pánienki, ſtárzy y młodźi niech imię Páńſkie chwalą: bo wywyżſzyło ſię imię iego ſamego.

Wyznánie iego ná niebie y ná źiemi: y wywyżſzył rog ludu ſwego.

Chwa-

Chwałá wſzyſtkim świętym iego: Synom Iſráelſkim ludowi przy bliżáiącemu ſię do niego.

Pſalm 149.

SPiewayćie Pánu pieśń nową: iego chwáłá wzgromádzeniu świętych:

Niech ſię weſeli Iſráel wtym ktory go ſtworzył: á Synowie Syońſcy niech ſię ráduią w krolu ſwoim.

Niechay imię iego chwalą, wſpiewániu ſpołecznym: ná bębnie y ná hárfie niechay mu gráią.

Bo ſię kocha Pan w ludu ſwoim: y podwyższy ćiche ku zbáwieniu.

Rozweſelą ſię święći w chwale: rozráduią ſię w łożnicách ſwoich.

Wyſławiánia Bogá w gárdlech ich: á miecze zobu ſtron oſtre w rękách ich.

Aby czynili pomſtę nád pogány: ſkaránie między narody.

Aby powiązáli krole ich pętámi: á ſzlachtę ich okowámi zelážnemi.

Aby uczynili o nich práwo nápiſane: táć ieſt chwałá wſzyſtkim świętym iego.

Pſalm 150.

CHwalćie Páná wświętych iego: chwalćie go ná utwierdzeniu mocy iego.

Chwalćie go w możnośćiách iego: chwalćie go według mnoſtwá kośći iego.

Chwalćie go głoſem tráby: chwalćie go ná hárfie y ná Cytrze.

Chwalćie go ná bębnie y ná piſzczałce: chwalćie go ná ſtronách y ná orgániech.

Chwalćie go ná cymbałech głoſnych: chwalćie go ná cymbalech krzykliwych: wſzelki duch niechay Páná chwali.

Antiph: Ofiarowány ieſt bo ſam chćiał y grzechy náſze ſam dzwigał.

Kapitulum y Himnu nie mowią.

℣. Człowiek pokoiu moiego w ktorym miałem nádźieię.

℟. Ktory iadł chleb moy, rożſzerzył przećiwko mnie podeśćie.

Antiph: ná Benedictus.

Traditor autem dedit &c.

Zdraycá dał im znák mowiąc: ktorego pocáłuię ten ieſt trzymayćie go.

Pieśń Zácháryaſſá.

Benedictus Dominus Deus.

BŁogoſłáwiony P. Bog Izráelſki: iż náwiedźił y uczynił odkupienie ludu ſwego.

Y podnioſł rog zbáwienia nam wdomu Dawidá ſłużebniká ſwego.

Iáko odpowiedźiał przez uſtá Swiętych: ktorzy odwiekow byli Prorokow ſwoich.

Wybáwieni od nieprzyiaćioł nászych:

ſzych: y z ręki wſzyſtkich ktorzy nas nienáwidzą.

Aby uzył miłośierdźia z Oycy náſzemi: y wſpámiętał ná teſtámẽt ſwoy święty.

Ná przyśięgę ktorą przyśiągł Abráhámowi Oycu náſzemu: że nam to dáć miał.

Iżbyśmy wybáwieni będąc z ręki nieprzyiaćioł náſzych: bez boiáźni mu ſłużyli.

Wświątobliwości y wſprâwiedliwości przed nim: po wſzyſtkie dni żywotá náſzego.

A ty dźiećiątko Prorokiem Nay wyżſzego będźieſz názwáne: bo poydźieſz wprzod przed oblicznośćią Páńſką ábyś gotował drogi iego.

A iżbyś dał náukę zbáwienia ludowi iego: ná odpuſzczenie grzechow ich.

Dla wnętrznośći miłośierdźia Bogá náſzego: przez ktore náwiedźił nas wſchod zwyſokośći.

Aby zaświećił śiedzącym w ćiemnośći y w ćieniu śmierći: ku wyproſtowániu nog náſzych ná drogę pokoiu.

Antiph. Zdraycá dał im znák mowiąc: ktorego pocáłuię, ten ieſt trzymayćie go.

Tym czáſem kiedy mowią Pieśń Benedictus *zágáśiwſzy wprzod wſzyſtkie świece ná lichtarzu troygrániáſtym oprocz iedney ktora położona ieſt ná wierzchu lichtarzá, gáśa pomału ſześć świec położonych z początku ná Ołtarzu ták áby w oſtátni wierſ:* Illuminare his qui in tenebris. *oſtátnia świecá byłá zgáśona: tákże gáśą lámpy y świece po Kośćiele: kiedy powtarzáią po* Benedictus *Antyphonę* Traditor, *biorą naywyżſzą świecę z lichtarzá y kryią ią pod Ołtarz ná rogu Epiſtoły: Powtorzywſzy Antyphonę po* Benedictus *mowią* Chriſtus factus &c. Chryſtus ſtał ſię poſłuſznym áż do śmierći: *drugiey nocy przydáią.* A śmierći krzyżowey. *Trzećiey nocy przydáią,* Dla czego y Bog podwyżſzył go, y dał mu imię ktore ieſt nád wſzelkie imię. *Y ták też mowią przez wſzyſtkie godźiny dniowe.*

Kiedy poczynáią Chryſtus factus, *wſzyſcy ná kolaná upadáią, y ten ſkończywſzy mowią* Pater noſter, &c. *wſzyſtek pośichu: potym Pſalm* Miſerere mei, *áż dokończá trochę wyżey ktory ſkończywſzy bez* Oremus *mowią tymże głoſem.*

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine.

WEyźrzyi proſiemy Pánie ná czeladkę twoię, dla ktorey P. náſz Iesus Chryſtus nie wątpił rękom wydáć ſię winnych y krzyżową podáiąc mękę. Ale ktory z tobą żyie *mowią po ćichu.*

Skoń-

Skończywßy modlitwę, bywa kołátánie y grzmot trochę, potym wyſtawiáią świece zpod Ołtarzá y wßyſcy wſtáią y milcząc odchodzą.

NA PRIMĘ

Zmowić pocichu Pater noſter, Aue Maria y Credo, *záraz záczynáć od Pſálmow zwyczáynych ktore ſą iáko w świętá.*

Pſalm 53.

Deus in nomine tuo ſalvum &c.

BOże w imię twoie zbaw mię: á w mocy twoiey ſądź mię.

Boże wyſłuchay modlitwę moię: przyimi w uſzy ſłowá uſt moich.

Abowiem obcy powſtáli przećiwko mnie: á mocarze ſzukáli duſze moiey á nie kładli Bogá przed oczymá ſwemi.

Bo oto Bog mie podpomaga: á Pan ieſt obrońcá duſze moiey.

Odwroć złe nieprzyiaćiele moie: á zátrać ie według prawdy twoiey.

Dobrowolnie będę ofiárował tobie: á będę imię twoię chwalił Pánie: ábowiem dobre ieſt.

Bo ze wſzelkiego fráſunku wyrwałeś mię: á oko moie oglądáło pomſtę, nád nieprzyiaćioły memi.

Pſalm 118.

Beati immaculati in via, &c.

BŁogoſłáwieni niepokaláni w drodze: ktorzy chodzą w zakonie Páńſkim.

Błogoſłáwieni ktorzy ſię pilno pytáią o świádectwách iego: á ſzukáią go że wſzyſtkiego ſercá.

Bo ktorzy źle czynią: ći nie chodzą drogámi iego.

Tyś rozkazał: áby przykazánia twego ſtrzeżono bárzo.

Day Boże áby ſię proſtowáły drogi moie: ku ſtrzezeniu uſpráwiedliwienia twoich.

Tedy ſię nie záwſtydzę: gdy weyrzrzę we wſzyſtkie rozkazánia twoie.

Wyznawáć ćię będę wproſtośći ſercá: przeto zem ſię náuczył ſądow ſpráwiedliwośći twoiey.

Spráwiedliwośći twoich będę ſtrzedz: nie opuſzczay mię do końcá.

Czymże poprawia młody człowiek drogi ſwoiey: gdy záchowa mowy twoie.

Ze wſzyſtkiego ſercá mego ſzukałem ćiebie: nie odpędzay mię od mándatow twoich.

W ſercu moim ſkryłem ſłowa twoie: ábych nie zgrzeſzył tobie.

Błogoſłáwionyś ieſt Pánie náucz mię ſpráwiedliwośći twoich.

Kochałem ſię w drodze świádectw twoich: iáko we wſzyſtkich bogáctwách.

Będę

Będę ſię uczył w rozkazániach twoich: y przypátrzę ſię drogom twoim.

Będę rozmyślał ſpráwiedliwośćiach twoich: nie zápomnię mow twoich.

Retribuere ſervo tuo.

UCzyń dobrze ſłudze twoiemu o żyw mię: á będę ſtrzegł mow twoich.

Otworz oczy moie: á przypátrzę ſię dźiwom zakonu twego.

Ieſtem ia gośćiem ná żiemi: nie kryi przedemną mándatow twoich

Prágnęłá Duſzá moiá: zádáiąc ſpráwiedliwośći twoich ná káżdy czás.

Zgromádźiłeś pyſzne: przeklęći ktorzy odſtępuią od mándatow twoich.

Oddal odemnie pochánbienie y wzgárdę: bom ſię badał o świádectwách twoich.

Bo y Kśiążętá śiádły y przećiwko mnie mowiły: ále ſługá twoy ćwiczył ſię wſpráwiedliwośćiách twoich.

Bo y świádectwá twoie ſą rozmyślánie moie: y ſpráwiedliwośći twoię rádę máią.

Przylgnęłá do źiemie duſzá moiá: ożyw mię według ſłowá twego.

Drogi moie roſpowiedźiałem, y wyſłuchałeś mię: náucz mię ſpráwiedliwośći twoich.

Náucz mię drogi ſpráwiedliwośći twoich: á będę ſię ćwiczył w cudách twoich.

Drzymáłá duſzá moiá od tęſknice: poſil mię w ſłowiech twoich.

Drogę w niepráwośći oddal ode mnie: a w Zakonie twoim zmiłuy ſię nádemną.

Obrałem drogę prawdy: nie zápomniałem ſadow twoich.

Przyſtałem do ſądow twoich Pánie: nie záwſtydzay mię.

Bieżałem drogą mándatow twoich: gdyś rożſzerzył ſerce moie.

℣. Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći. *y mowią* Pater noſter *ćicho. Potym Pſalm* Miſere re mei, *ktory ſkończywſſy, bez* Oremus *mowią tákimże głoſem.*

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine.

WEyzrzey proſiemy Pánie, ná tę czeladkę twoię, zá ktorą P. náſz IEzus Chryſtus nie wątpił w ręce wydáć ſię winnym, y krzyżową podiąć mękę, ále te ſłowá. Ktory żyieſz, *mowią pośichu.*

Przez te trzy dni nie czytáią Martirologium, *y nie mowią* Pretioſá.

NA TERCYÁ

Zmowiwſſy ćicho Pater noſter, Aue Maria

Maria, *záraz poczynáia ſię Pſalmy zwyczáyne.*

Pſalm.

Legem pone mihi Domine.

POſtaw mi Zakon Pánie drogę ſpráwiedliwośći twoich: á będę iey ſzukał záwſze.

Day mi zrozumieć, á będę ſię bádał Zakonu twego: y będę go ſtrzegł że wſzyſtkiego ſercá mego.

Prowadź mię ścieſzką mándatow twoich: bom iey prágnął.

Nákłoń ſerce moie ku świádectwom twoim: á nie ku łákomſtwu.

Odwroć oczy moie áby nie pátrzały ná prozność: ożyw mię w drodze twoiey.

Potwierdz ſłudze twemu wyrok twoy: w boiaźni twoiey.

Odetniy pochánbie moie ktoregom ſię obawiał: ábowiem ſądy twoie ućieſzne.

Otom pożądał mándatow twoich: ożywże mię wſpráwiedliwośći twoiey.

Y niech ná mię przyidźie Pánie miłośierdźie twoie: á zbáwienie twoie według wyroku twego.

Y odpowiem tym ktorzy mi urągáia ſłowo: iżem ufał w ſłowiech twoich.

Nie odeymuy nigdy zuſt moich ſłowá prawdy: gdyżem ia bárzo ufał w ſądźiech twoich.

Y będę ſtrzegł Zakonu twego záwzdy: wiecznie y ná wieki.

Y chodźiłem ná przeſtrzeńſtwie: iżem pilnie ſzukał przykazánia twego.

Y mowiłem oświádectwo twoie przed krolmi: á nie wſtydźiłem ſię.

Y rozmyślałem w przykazániách twoich: ktorem umiłował.

Y ścigałem ręce ſwe ku mandatom twoim ktorem umiłował: y ćwiczyłem ſię wſpráwiedliwośćiách twoich. *Pſalm.*

Memor eſto verbi tui ſervo.

POmni ná ſłowo twoie ſłudze twemu: w ktorymeś mi nádźieię uczynił.

To mię ćieſzyło w utrapieniu moim: bo wyrok twoy ożywił mię.

Pyſzni bárzo nieſpráwiedliwie czynili: á nie odſtąpiłem od Zakonu twego.

Pámiętałem Pánie ná ſądy twoie od wieku: y ućieſzyłem ſię,

Mdłość mię zdeymowáła: dla grzeſznikow opuſzczáiących Zakon twoy.

Pieśniámi były mi uſtáwy twoie: ná mieyſcu pielgrzymowánia mego.

Pámiętałem w nocy ná imięt woie Pánie: y ſtrzegłem Zakonu twego.

To mi ſię ſtáło: iżem pilnie ſzu-

kał ſprawiedliwośći twoich.

Czaſtka moia Panie: obiecałem ſtrzedz Zakonu twego.

Prośiłem oblicza twego ze wſzyſtkiego ſercá mego: zmiłuy ſię nádemną według mowy twoiey.

Rozmyślałem drogi moie: á obracałem nogi moie ku świádectwom twoim.

Ieſtem gotow á nie ſtrwożyłem ſię: ábych ſtrzegł mándatow twoich.

Powrozy grzeſznikow uplotły mie: á nieprzepomniałem zakonu twego.

Wſtawałem opułnocy: ábychći wyznawał dla ſądow ſprawiedliwośći twoich.

Vczeſtnikiem ia ieſtem wſzyſtkich ktorzy ſię ćiebie boią? y ſtrzegą przykazánia twego.

Miłośierdzia twego Pánie pełna ieſt ziemiá: náucz mię ſprawiedliwośći twoich. *Pſalm.*

Bonitatem feciſti cum ſeruo.

Vczyniłeś łáſkę z ſługą twoim Pánie: według ſłowá twego.

Náucz mię dobroći y karnośći, y umieiętnośći: bom uwierzył mándatom twoim.

Pierwey niżlim był uniżony iam wykroczył: dla tego ſtrzegłem wyroku twego.

Dobryżeś ty: á według dobrotliwośći twey, náucz mię ſprawiedliwośći twoiey.

Rozmożyła ſię nádemną nieprawość pyſznych: á ia ze wſzyſtkiego ſercá będę ſię bádał mandatow twoich.

Siádło ſię iáko mlęko ſerce ich: á iam rozmyślał wzákonie twoim.

Dobrze námię iżeś mię vniżył: ábych ſię náuczył ſprawiedliwośći twoich.

Lepſzy mi ieſt zakon uſt twoich, niżli tyśiąc złotá y ſrebrá.

Ręce twoie uczyniły mię y ulepiły mie: day mi rozum, á náuczę ſię mandátow twoich.

Ktorzy ſię ćiebie boią uyrzą mię y rozweſelą ſię: iżem bárdzo nádzieię miał w ſłowiech twoich.

Poznałem Pánie że ſprawiedliwość ſądy twoie: á wprawdzie twoiey uniżyłeś mię.

Niechay będzie miłośierdzie twoie áby mię ćieſzyło: według wyroku twego ſłudze twemu.

Niechay ná mię przyidą lutośći twoie, á będę żył: bo Zakon twoy ieſt rozmyślánie moie.

Niechay będą záwſtydzeni hardzi, bo nieſłuśnie nieſprawiedliwość nádemna czynili: á iá ſię będę ćwiczył w mándatách twoich.

Niech

Niech ſię obroca do mnie ktorzy ſię boią ćiebie: y ktorzy znáią świádectwá twoie.

Niech będźie ſerce moie niepokaláne w ſprawiedliwośćiách twoich: ábym ſię niezáwſtydził.

Potym vkleknawſzy mowia, Chryſtus ſtáł ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, *mowia pocichu* Pater noſter *potym Pſalm*, Miſerere, *trochę wyżey y modlitwę*, Reſpice quæſumus *na karćie 72.*

NA SEXTĘ

Zmowiwſzy ćicho Pater noſter, Aue Maria. *poczynáia ſię Pſalmy zwyczáyne.*

Pſalm.

Defecit in ſalutare tuum.

VStáła duſzá moiá prágnąc zbáwienia twego: y miałem nádzieię bárzo w ſłowie twoim.

Uſtáły oczy moie czekáiąc obietnice twoiey: mowiąc: kiedyż mię pocieſzyſz?

Bom ſię ſtał iáko łagiew ſkorzána ná mroźie: nie zápomniałem ſprawiedliwośći twoich.

Wieleż ieſt dni ſługi twego: kiedyż uczyniż z prześládownikow moich ſprawiedliwość?

Powiedáli mi złośnicy báśni: ále nie iáko twoy Zakon.

Wſzyſtkie przykazánia twoie prawdá: prześládowáli mię nieſprawiedliwie rátuy mię.

Bezmáłá mię nie dokończyli ná ziemi: á ia nieopuſzczałem mándatow twoich.

Według miłośierdźia twego ożyw mię: á będę ſtrzegł świádectw uſt twoich.

Ná wieki Pánie: ſłowo twoie trwa ná niebie.

Do rodzáiu y od rodzáiu prawdá twoiá: ugrontowałeś ziemię y trwa.

Zrządzeniem twoim dźień trwa: ábowiem tobie wſzyſtko ſłuży.

Iedno ze Zakon twoy ieſt rozmyślániem moim: tedybych był zginął wuniżeniu ſwoim.

Ná wieki nie przepomnię ſprawiedliwośći twoich: boś mię przez nie ożywił.

Twoiemći ia zbawże mię: boćiem ſzukał ſprawiedliwośći twoich.

Ná mię czekáli złośnicy áby mię zátráćili: zrozumiałem świádectwá twoie.

Wſzelkiey doſkonáłośći widźiałem koniec: bárzo ſzerokie przykazánie twoie.

Pſalm.

Quomodo dilexi legem tuam.

JAkom ſię rozmiłował Zakonu twa-

twego Pánie: cáły dźień ieſt rozmiſlániem moim.

Nád nieprzyiaćioły moie mądrymeś mię uczynił przykazánie twoim: bo wiecznie ieſt że mną.

Nád wſzyſtkie náuczyćiele moie zrozumiałem: bo świádectwá twoie ſą rozmyſlánie moie.

Nád ſtárce zrozumiałem: izem ſię dowiádował mándatow twoich.

Od wſzelkiey złey drogi chámowałem nogi moie: ábych ſtrzegł ſłow twoich.

Nie odſtępowałem od ſądow twoich: boś ty mnie Zakon uſtáwił.

Iáko wdźieczne podniebieniu memu ſłowá twoie: nád miod uſtom moim.

Z przykazánia twego zrozumiałem: przetozem miał wnienawiśći wſzelką drogę niepráwośći.

Pochodnia nogom moim ſłowo twoie: y świátłość ścieſzkom moim.

Przyſiągłem y poſtánowiłem: ſtrzedz ſądow ſpráwiedliwośći twoiey.

Ieſtem zewſząd uniżony Pánie: ożyw mię według ſłowá twego.

Dobrowolne uſt moich przyimi wdźięcznie Pánie: á náucz mię ſądow twoich.

Duſzá moiá záwzdy w rękách twoich: y nie zápomniałem Zakonu twego.

Záſtáwiáli grześnicy ſidło ná mię: y nie zbłądźiłem od mándatow twoich.

Doſtałem dźiedźictwem świádectw twoich ná wieki: bo ſą rádośćią ſercá mego.

Nákłoniłem ſercá ſwego: ábych czynił ſpráwiedliwość twoię ná wieki dla odpłáty. *Pſalm.*

Iniquos odio habui, &c.

Złośniki miałem wnienawiśći: y rozmiłowałem ſię Zakonu twego.

Pomocnik y obrońcá moy ieſteś ty: á iam bárzo nádzieię miał w ſłowie twoim.

Odſtąpćie odemnie złośnicy: á będę ſię wywiádował mándatow Bogá mego.

Broń mię według wyroku twego y niechay żywie: á nie záwſtydzay mię w oczekiwániu moim.

Wſpomoż mię á zbáwion będę: y będę rozmyſlał wſpráwiedliwośćiách twoich záwzdy.

Wzgárdźiłeś wſzyſtkie odſtępuiące od ſądow twoich: bo niepráwa myśl ich.

Poczytałem zá przeſtępce wſzyſtkie grzeſzniki ziemie: przetozem umiłował świádectwá twoie.

Prze-

Przebiy boiáźnia twoią ćiáło moie: bom się bał sądow twoich.

Czyniłem sąd y sprawiedliwość: nie day mię potwarcom moim.

Przyimi sługę twego ku dobremu: niech mię nie potwarzáią chárdźi.

Oczy moie ustáły prágnąc zbáwienia twego: y wyrokow sprawiedliwośći twoiey.

Uczyń z sługą twym według miłosierdźia twego: á náucz mię sprawiedliwośći twoich.

Sługáćiem ia twoy: day mi zrozumienie ábych umiał swiádectwá twoie.

Czás czynić Pánie: rozmiotáli Zakon twoy.

Przeto żem umiłował mándaty twoie: nád złoto y nád topázyon.

Dlategoż według wszystkich mándatow twoich sprawowałem się: wszelką drogę niepráwą miałem w nienawiśći.

Potym klęknawszy mowią. Chrystus stał się dla nas posłusznym áż do śmierći. *mowią ćicho* Pater noster. *potym Psalm* Miserere, *trochę wyżey: ktory skończywszy tákimże głosem mowią modlitwę.* Respice quæsumus.

NA NONĘ.

Zmowiwszy ćicho Pater noster, Aue Maria, *záraz poczynáią Psalmy zwyczáyne.*

Psalm.

Mirabilia testimonia tua.

DZiwne są świádectwá twoie: przetoż się ich wywiádowáła dusza moiá.

Wykład słow twoich oświeca: y dáie wyrozumienie málutkim.

Stworzyłeś ustá moie y wźiałem wśię duchá: iżem prágnął przykazánia twego.

Weyzrzy ná mię á zmiłuy się nádemną: według sądu miłuiących imię twoie.

Kroki moie prostuy według słowá twego: á niech nádemną żadna niesprawiedliwość nie pánuie.

Wykup mię od potwarzy ludźi: y będę strzegł mándatow twoich.

Oblicze twe rozświeć nád sługą twoim: á náucz mię sprawiedliwośći twoich.

Strumienie łez wypuśćiły oczy moie: iż nie strzegły Zakonu twego.

Sprawiedliwyś iest Pánie: y sąd twoy práwy.

Przykazałeś sprawiedliwość świádectwá twoie: y prawdę twoię bárzo.

Wysuszyłá mię zápálczywość moiá: iż zápomnieli słow twoich nieprzyiaćiele moi.

Ogniste bárzo słowo twoie: á sługá twoy rozmiłował się go. Mło-

Młodźieniaſzkiem ieſtem ia, y wzgárdzony: nie zápomniałem ſpráwiedliwośći twoich.

Spráwiedliwość twoiá ſpráwiedliwość ná wieki: á Zakon twoy prawdá

Ućiſk y utrapienie ogárnęły mię: mándaty twoie ſą rozmyślániem moim.

Spráwiedliwość świádectwá two ie ná wieki: day mi rozum á żyć będę.

Pſalm.

Clamavi in toto corde meo.

WOłałem ze wſzyſtkiego ſercá mego wyſłuchay mię Pánie: będę ſię dowiádował ſpráwiedliwo śći twoich.

Wołałem ktobie zbaw mię: ábych ſtrzegł mándatow twoich.

Uprzedźiłem bárzo ráno y wołałem: izem bárzo nádźieię miał w ſłowiech twoich.

Uprzedzáły oczy moie do ćiebie ná świtániu: ábych rozmyślał ſłowá twoie.

Uſłyſz głos moy [Pánie, według miłośierdźia twego: á według ſądu twego ożywiay mię.

Przybliżyli ſię prześládownicy moi ku niepráwośći: á oddalili ſię od Zakonu twego.

Bliſkoś ty ieſt Pánie: á wſzyſtkie drogi twoie prawdá.

Zpoczątku poznałem świádectwá twoie: ze ná wieki ugruntowałeś ie.

Obacz uniżenie moie á wyrwiy mię: boćiem nie zápomniał Zakonu twego.

Oſądź ſąd moy á odkup mię: dla ſłowá twego.

Dáleko od grzeſznikow zbáwienie: bo ſpráwiedliwośći twoich nie ſzukáli.

Litośći twoie mnogie Pánie: ożyw mię według ſądu twego.

Wiele tych ktorzy mię prześląduią, y trapią mie: nie uchyliłem ſię od świádectw twoich.

Widźiałem przeſtępce á ſchnałem: że nie ſtrzegli wyrokow twoich.

Obacz zem umiłował mándaty twoie Pánie: ożym mię według miłośierdzia twego.

Początek ſłow twoich prawdá: ná wieki wſzyſtkie ſądy ſpráwiedliwośći twoiey.

Pſalm

Principes perſecuti ſunt.

KSiążętá prześládowáli mię nie winnie: á ſłow twoich bało ſię ſerce moie.

Będę ſię ia weſelił w wyrokách twoich: iáko ktory nálazł korzyśći wiele.

Nie-

Nienáwidziałem nieprawośći y brzydziłem ſię: á zákon twoy umiłowałem.

Siedmkroć przez dźień chwałem tobie dawał: dla ſądow ſprawiedliwośći twoiey.

Pokoy wielki tym ktorzy zakon twoy miłuią: á nie máią obráżenia

Oczekiwałem zbáwięnia twego Pánie: á mandatym twoie umiłował

Strzegłá duſzá moiá świádectw twoich: y umiłowałem ie barzo.

I chowałem mandaty twoie, y świádectwá twoie: bo wſzyſtkie drogi moie przed oczyma twemi.

Niechay ſię przybliży Pánie przedćię prożba moiá. według ſłowá twego day mi zrozumienie

Niechay modlitwá moiá wnidźie przed oblicznoſć twoie: wyrwi mię według mowy twoiey.

Będą wydawáć wárgi moie chwałę, gdy mię náuczyſz ſprawiedliwośći twoiey.

Będzie opowiádał ięzyk moy wyroki twoie: bo wſzyſtkie mandaty twoie práwoſć.

Niech będzie ręká twoia, áby mię zbáwiłá: bom obrał mandaty twoie.

Prágnałem zbáwięnia twego Pánie: á zakon twoy ieſt rozmyślánie moie.

Będzie żyć duſzá moiá y będzie ćię chwalić: á ſądy twe pomagáć mi będą.

Zbłądziłem iáko owcá ktora zginęłá: ſzukay ſługi twego bom niezápomniał przykazánia twego.

Potym uklęknawſßy mowią:

Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći. *Mowią* Pater noſter *ćicho, potym Pſalm* Miſerere *trochę wyżey tymże tonem: bez* Oremus *mowią modlitwę* Reſpice quæſumus Domine &c.

AD MISSAM.

Statio ad S. Ioannem in Laterano.

INTROITVS.

NOs autem gloriari oportet in cruce Domini noſtri IESV Chriſti: in quo eſt ſalus vita & reſurrectio noſtra per quem ſalui & liberati ſumus.

MSZA.

w Wielki Czwartek.

Státia v S. Iana ná Lateranie.

NAm tedy potrzebá ſie chlubić w krzyżu P. náſzego IezuſaChryſtuſa, w ktorym ieſt zbáwienie żywot y zmartwychſtanie náſze przez ktorego zbawieni y wybawieni ieſteśmy. *Pſalm.*

Psalm. Deus miſereâtur noſtri, & benedicat nobis illuminet: vultum ſuum ſuper nos, & miſereatur noſtri.

Nos autem

Dicitur: Gloria in excelſis *Et tunc pulſantur Campanæ, & deinceps non amplius uſq; ad Sabbathum Sanctum.*

GLoria in excelſis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis Laudamus te, Benedicimus te, Adoramus te, Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam Gloriam tuam, Domine Deus Rex cæleſtis Deus Pater Omnipotens, Domine Fili unigenite Ieſu Chriſte. Domine Deus Agnus Dei Filius Patris. Qui tollis peccata mundi miſerere nobis. Qui tollis peccata mundi ſuſcipe deprecationem noſtram. Qui ſedes ad dexteram Patris miſerere nobis. Quoniám tu ſolus Sanctus. Tu ſolus Dominus, Tu ſolus Altiſſimus Ieſu Chriſte. Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris Amen.

Niech ſie nad námi Bog zmiłuie y błogoſławi nam niech rozświeći twarz ſwoie nad nami y niech ſie zmiłuie nad nami.

Nám tedy.

Mowia Gloria in excelſis. *Y na ten czas dzwonia wedzwony, y potym więcy niedzwonia aż do ſoboty św:*

CHwałá ná wyſokośćiBogu. Aná ziemi pokoy ludziom dobrey woli, Chwalemy ćię. Błogoſławię my ćię, Niſkie pokłon oddáiemy, Wielbiemy ćię. Dziękić czyniemy dla wielkiey Chwały twoiey. Pánie Boże Krolu niebieſki Boże Oycze wſzechmogący, P. Synu iedyny Iezuśie Chryſtuśie. P. Boże Báránku Boży, Synu Oycá. Ktory gładziſz grzechy świátá zmiłuy ſię nád námi, Ktory gładziſz grzechy świátá, przyimi modlitwy náſze. Ktory śiedziſz ná práwicy Bogá Oycá, zmiłuy ſię nád námi. Abowiem tyś ſam ieſt święty, Tyś ſam Pánem. Tyś ſam naywyżſzy Iezu Chryſte, YzDuchem świętym wchwale Bogá Oycá, Amen.

Oratio.

Deus, à quo & Iudas.

Modlitwá.

BOże, od ktorego Iudaſz przeſtępſtwá ſwego, á zboycá wyznánia ſwego otrzymał zapłátę day nam twego miłośierdźia ſkutek: áby iáko w męce ſwoiey Pan náſz IEZUS Chryſtus obiemá rożną przyniosł zaſług nagrodę, tak nam znioż-

ſzy błąd záſtárzáłości, zmartwych wſtánia ſwoiego łáſkę dał. Ktory z tobą żyie y krolui wiedności Duchá świętego, *y tylko tę modlitwę mowia.*

Lekcya z liſtu B. Páwłá Apoſtołá do Corinthow.

BRáćia: gdy ſię weſpoł zchodźićie, iuż nie ieſt iedzenie Wieczerzy Páńſkiey. Bo káżdy wieczerzą ſwą wprzod bierze ku iedzeniu: á ieden łáknie, drugi ieſt piiány, iżali domow nie maćie do iedzenia y picia? ábo kośćiołem Bożym gárdźićie, y záwſtydzaćie te ktore nie máią? Coż wam rzekę? Chwálę was? w tym nie chwalę. Abowiem ia wźiąłem od Paná, com też wam podał: iż P. Iezus nocy ktorey był wydan, wźiął chleb á dźięki uczyniwſzy łamał y rzekł: Bierzćie á iedzćie; to ieſt ćiáło moie, ktore zá was będźie wydáne: to czyńćie ná moię pámiątkę. Tákże y kielich po wieczerzy mowiąc: Ten kielich nowy teſtáment ieſt we krwi moiey. To czyńćie ilekroć pić będźiećie ná pámiątkę moię. Abowiem ilekroć będźiećie ten chleb iedli, y kielich pili, śmierć Páńſką będźiećie opowiádáć áż przyidźie. A ták ktobykolwiek iadł ten chleb, ábo pił kielich Páński niegodnie: będźie winien ćiáłá y krwie Páńſkiey. Niechayże doświádczy ſamego ſiebie człowiek: á ták niech ie z chlebá tego, y z kielichá piie. Abowiem ktory ie y piie niegodnie: ſąd ſobie ie y piie nie rozſądzáiąc ćiáłá Páńſkiego. Dla tego między wámi wiele chorych, ſłabych, y wiele ich záſnęło. Bo byśmy ſię ſami ſądźili, nie bylibyśmy ſądzeni, lecz gdy bywamy ſądzeni od Páná, bywamy karáni, ábyśmy nie byli z tym świátem potępieni.

Chriſtus factus eſt pro nobis obediens uſque ad mortem, mortem autem crucis. ℣. Propter quod & Deus exaltavit illum, & dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen.

Gráduał. Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, á śmierći krzyżowey. ℣. Dla czego y Bog wywyżſzył go, y dał mu imię nád wſelkie imię.

Ewángelia według Ianá S.

PRzed dniem świętym Páſchy widząc Iezus iż przyſzłá godźiná iego, áby przeſzedł z tego świátá do Oycá: umiłowawſzy ſwe ktorzy byli ná świećie, dokońcá ie umiłował. A odpráwiwſzy wieczerzą, gdy iuż był diabeł wrzućił w ſerce

żeby go wydał Iudaſz Symoná Iſzkárioty, wiedząc iż mu wſzyſtko dał Oćiec w ręce: á iż od Bogá wyſzedł y do Bogá idźie, wſtał od wieczerzy y złożył ſzáty ſwe, á wźiąwſzy prześćieradło, przepaſał ſię. Potym nálał wody w międnicę, y począł umywáć nogi uczniow, y ućieráć prześćieradłem ktorym ſię był przepaſał. Przyſzedł tedy do Symoná Piotra, y rzekł mu Piotr: Pánie ty mnie nogi umywaſz? Odpowiedźiał Iezus y rzekł mu: Co ia czynię ty tego niewieſz: ále dowieſz ſię potym. Rzekł mu Piotr: Nie będźieſz mi umywał nog ná wieki. Odpowiedźiał mu Iezus: Ieśli ćię nie umyię, nie będźieſz miał częśći że mną. Rzekł mu Symon Piotr: Pánie, nietylko nogi moie, ále y ręce y głowę. Rzekł mu Iezus: Kto omyty ieſt, nie potrzebuie iedno żeby nogi umył: ále ieſt czyſty wſzyſtek. Y wy ieſteśćie czyſtemi ále nie wſzyſcy. Abowiem wiedźiał kto był co go miał wydáć, dla tego powiedźiał: Nie ieſteśćie wſzyſcy czyſtemi. Gdy tedy umywał nogi ich, y wźiął ſzáty ſwe, śiadſzy zásię rzekł im: Wieśćie com wam uczynił? Wy mnie zowieśćie Náuczyćielu y Pánie: á dobrze mowićie boćiem ieſt. Ieśli tedy ia Pan y Náuczyćiel umyłem nogi wáſze: y wy powinniśćie ieden drugiemu nogi umywáć. Abowiem dałem wam przykład ábyśćie iákom ia uczynił, ták y wy czynili. Credo.

Offert: Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me: non moriar, ſed vivam, & narrabo opera Domini.

Offert: Práwicá Páńſka uczyniłá moc, práwicá Páńſka wywyżſzyłá mię: nie umrę ále będę żył, y będę opowiádał ſpráwy Páńſkie.

Modlitwá ktora ćicho Kápłan mowi.

Ipſe tibi quæſumus Domine.

TEnći proſiemy Páne święty, Oycze wſzechmogacy y Boże wieczny, niech przyiemną uczyni ofiárę náſzę, ktory uczniom ſwoim nápámiątkę ſwoię dźieśićyſzym poſtánowieniem przykazał czynić, Iezus Chryſtus Syn twoy á Pan náſz, ktory z-tobą żyie y krolule wiedności Ducha świętego: przez wſzyſtkie wieki wiekow. ℟. Amen.

℣. Pan z wámi ℟. Y zduchem &c.

℣. Ku niebu ſercá. ℟. Mamy do Páná. ℣. Dźiękuymyſz Pánu Bogu náſzemu. ℟. Słuſzna y godna rzecz ieſt. Zapra-

Záprawdę ſłuſżna ſpráwiedliwa y zbáwienna rzecz ieſt, &c. *iáko w Niedźielę Kwietną.*

Infra actionem.

Commonicantes & diem &c.

SPołecznie dźień naświętſzy obchodzac, ktorego Pan náſz Iezus Chryſtus dla nas ieſt wydány náśmierć, tudźieſz y pámiętkę z ucćiwośćią czyniąc przenachwalebnieyſzey záwſze dźiewice Máryi, Rodźićielki tegoż Bogá y Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ále y błogoſłáwionych Apoſtołow y Męczennikow twoich, Piotrá y Páwłá, Ięndrzeiá, Iákobá, Ianá, Thomaſzá, Iákobá Philipá, Bártłomieiá, Mátheuſzá, Symoná, y Thádeuſzá, Liná, Kletá, Klemenſa, Xiſtá Korneliuſza, Cypryáná, Wáwrzyńcá, Chryzogoná, Iáná y Páwłá, Koſmy y Dámiáná: y wſzyſtkich świętych twoich, dla ktorych zaſług y modlitw, day nam to, ábyśmy we wſzyſtkim obroną pomocy twoiey byli umocnieni. Przez tegoż Chryſtuſa Páná náſzego Amen.

Sequitur.

Hanc igitur oblatione &c.

TE tedy ofiáry ſłuzby náſzey ále y wſzyſtkiey czeladki twoiey, ktorą tobie ofiáruiemy w ten dźień ktorego P. náſz Iezus Chriſtus dał uczniom ſwoim táiemnice ćiáłá y krwie ſwoiey do używánia, proſiemy Pánie, ábyś łáſkáwie przyiął: y dni náſze w twym pokoiu ſporządzał: y od wiecznego nas potępienia wyrwał, á między trzodę wybránych twoich policzyć roſkazał. Przez tegoż Chryſtuſa Páná náſzego Amen.

Ktorą ofiárę ty Boże we wſzyſtkim proſiemy błogo ✝ ſłáwioną, przypu ✝ ſzczoną, ſtáłą, w ſumną, y przyiemną rácz uczynić, áby ſię nam ſtáło ćiá ✝ ło, y kr ✝ ew, namiłſzego Syná twego. Páná náſzego Iezusa Chryſtuſa.

Ktory dniem przed tym, ániżeli dla náſzego y wſzyſtkich zbáwienia ućierpiał, to ieſt dźiśia wźiął chleb. *A oſtátek iáko w Kánonie.*

Dźiś Kápłan dwie Hoſtye konſekruie: z ktorych iednę Konſumuie, á drugą ná iutrzeyſzy dźień záchowywa, w ktory nie ieſt zwyczay Konſekrowáć: záchowuie też y kilká Kommunikántow, ieżeliby przypádłá potrzeba dla chorych: krew záś Przenaświętſzą wſzyſtkę konſumuie: á przed obmyćiem pálcow kłádźie Hoſtyą konſekrowáną w kielich inſzy, ktory ma bydź záwczáſu nágotowány, potym go Diákon pálą y pátyną nákryie, y welom go przykryie, álbo iedwábnicą iáką piękną, y ná ſrodku Ołtarzá poſtáwi.

ſtáwi. Potym ſie odprawuie Kommunia y kończy ſię Mſſa święta. Kápłan záś záwſze ma klęczeć przed Naśw: Sákrámentem, kiedykolwiek przyſtępuie, ábo odſtępuie od środká Ołtarzá, álbo gdy od iednego rogu Ołtarzá do drugiego przechodźi, y gdy ma mowić Dominus vobiſcum, *nie obracáiąc ſię do ludu we ſrodku Ołtarzá, ále tylko lekiem trochę, á to dla tego áby ſię tyłem nie obracał do Przenaświętſſego Sákrámentu: toż czyni gdy dáie benedikcya ná końcu Mſſey.*

Commo. Dominus IESUS poſtquam cœnâvit cum diſcipulis ſuis, lavit pedes eorum, & ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dominus & Magiſter? exemplum dedi vobis, ut & vos ita faciâtis.

Pan náſz IEZUS gdy odpráwił wieczerzą z uczniámi ſwemi: umył nogi ich y rzekł im: Wiećie com wam uczynił ia Pan y Miſtrz wáſz? dałem wam przykład, áby y wy tákżeśćie czynili.

ORATIO

Refecti vitalibus Alimentis &c.

MODLITWA

Po kommunij

POśileni ożywiáiącemi pokarmámi, prośiemy ćię Pánie Boże náſz: áby co zá czáſu śmiertelności náſzey wykonywamy, nieśmiertelności twoiey dárem doſtąpiliśmy. Przez Pána náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z tobą żyie y kroluie w iedności Duchá św: na wieki wiekow, Amen.

Trzebá mowić Ite Miſſa eſt: y Benedictią dáią: y *Ewángelia S. Ianá mowić.*

Dziś potrzebá mieyſce iákie ſpoſobne przygotować w ktorey Káplicy Kościelney, álbo vá ktorym inſſym Ołtarzu, y táko może náozdobniey bydź przyozdobić welámi y świátłámi gdzieby Kielich z przenaświętſſa Hoſtya na dzień iutrzeyſſy mogł byeż záthowány. A ſkoro ſię Mſſa ſkończy, lichtarze zápaláia, y zwyczáyným ſpoſobem odpráwia ſię Proceſſya. Subdyakon iednák drugi ma bydź gotowy do nieſienia Krzyżá Kápłan ktory celebruie ſtoiąc przed Ołtarzem kładźie kádzenie we dwá Trybularze niebenedikuiąc ich, potym klęknáwſſy we ſrodku przed Ołtarzẽ kádzi trzy rázy przenaświętſſy Sákrament, y wziąwſſy Kielich z Nayświętſſym Sákrámentem nákryty welum, iákim pięknym z ręki Dyákoná ſtoiącego tymże welem, to ieſt: końcem drugim. Celebránſa rámioná máia bydź nákryte: poſtępuie tedy Celebráns z Nayśw: Sákrámentem między Diákonem ktory ma iść po práwey ſtronie y Subdyákonem ktory ma iść po lewey ſtronie pod Báldáchiem (ieśli to może bydź) á dwáy Thuryferarzy uſtáwicznie maią kádzić Przenaśw:

Sakrá-

Sákrament, áż do mieyſcá przygotowánego, gdzie ma bydź ná iutrzeyſſy dźień záchowány. A gdy ſię Proceſſya odpráwnie, tęn Hymn ſpiewáią.

HIMNVS

PAnge lingua glorioſi,
Corporis myſterium
Sanguiniſque prétioſi
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generoſi
Rex effudit Gentium.
Nobis datus nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuerſatus
Sparſo Verbi ſemine
Sui moras incolatus
Miro clauſit ordine.
In ſupremæ nocte cenæ
Recumbens cum Fratribus
Obſeruata lege plenè
Cibis in legalibus
Cibum turbæ duodenæ
Se dat ſuis manibus.
Verbum Caro panem verum
Verbo Carnem efficit
Fitque ſanguis Chriſti merum
Etſi ſenſus defficit:
Ad firmandum cor ſincerum
Sola fides ſufficit.
Tantum ergo Sacramentum
Venerémur cérnui
Et antiquum documentum
Nouo cedat ritui:
Præſtet fides ſupplementum
Senſuum defectui.

HYMN.

Wyſławiay ięzyku chwalebnego
Ciáłá táięmnicę:
Krwie nieoſżácowáney
Ktorą ná odkup świátá
Owoc żywotá zacnego
Krol wylał narodow.
Nam dany nám narodzony
Znienáruſzoney Pánny
Y obcuiąc ná świećie
Rozśiawſzy ſłowá naśienie
Swego czáſu z żywotá
Dziwnę ſporządzenię zámknał.
Przy oſtátniey nocy wieczerzy
Weſpoł z bráćią śiedząc
Záchowawſzy práwo zupełnie
W pokármách zakonnych
Pokarm lidźbie dwunaſtu
Siebie dáie rękomá własnemi.
Słowo ćiáłem chleb prawdźiwy
Słowem ćiáło czyni
Y ſtáieſię Chryſt: krew napoiem
Choć tego zupełnie nie poymuie
Do utwierdzenia ſercá wierneg
Sámą wiarą doſyć czynić.
Ták wielkiemu tedy Sákrámentowi
Czołobitny pokłon oddaymy
Iſtárodawny dowod (żeńſtwu
Nowemu niech uſtępuie nabo-
Niechay wiárá dokonywa
Czego zmyſłom niedoſtáie.

Geni-

Genitori, Genitoque
Laus & Iubilatio:
Salus honor virtus quoq;
Sit & benedictio
Procedenti ab utroq;
Compar sit laudatio,
Amen.

Rodzacemu y zrodzonemu
Chwałá y ſerdeczne weſele
Zbawięnie cześć y moc
Niech będzie y błogoſławieńſtwo
Pochodzacemu od obudwu
Rowna niech będzie chwałá,
Amen.

Gdy przyida do mieyſca nágotáwánego, Diákon klęczacy bierze od Káplánu ſtoiacego Kielich z Nayś. Sakrámentem, y położygo pierwey na Ołtarzu gdzie Káplan kádzi, potym go wſtáwi do mieyſca zgotowánego. Potym Nieſpor mowia bez ſpiewánia.

NA NIESZPOR

Zmowiwſy ćicho Pater noſter y Aue Maria, *záczyna ſię Nieſpor od pierwſzy Antyphony*

Antiph: Calicem ſalutaris.

Kielich zbáwienia wezmę, á imienia Páńſkiego wzywáć będę.

Pſalm.

Credidi propter quod locutus.

UWierzyłem, przeto zem mowił: á ia ponizon ieſtem bárzo.

Iam rzekł wzáchwyceniu moim: káżdy człowiek kłomcá.

Coż oddam Pánu: zá wſzyſtko co mi dobrze uczynił.

Kielich zbáwięnia weźmię: á imięnia Páńſkiego wzywáć będę,

Sluby moie Pánu oddam przed wſzyſtkim ludē iego. drogá przed oblicznośćią Páńſką śmierć świętych iego.

O Pánie bom ia ſługá twoy: iam ſługá twoy y ſyn ſłużebnice twoy,

Potárgałeś pętá moie: tobie ofiáruie ofiáre chwały, á imienia Páńſkiego wzywáć będę.

Sluby moie Pánu oddam przed obliczności wſzyſtkiego ludu iego: w śieniách domu Páńſkiego, w pośrodku ćiebie o Ieruzálem.

Antiph: Kielich zbáwięnia wezmę, á imieniá Páńſkiego wzywáć będę.

Antiph: Cum his qui oderunt.

Ztemi ktorzy nie náwidzą pokoiu byłem ſpokoyny, gdym mowił z niemi prześládowáli mię bez przyczyny.

Pſalm. 139

Ad Dominum cum tribul:

WOłałem do Páná gdym był utrapiony. y wyſłuchał mię, Pánie wyzwol duſzę moie od uſt nieprá-

niepráwych: y od ięzyká zdrádliwego.

Coć może bydź dano, ábo coć może bydź przyłożono: do ięzyká zdrádliwego.

Strzały mocárzowe oſtre: zwęglem puſtoſzącym.

Ach mnie że ſię mieſzkánie moie przedłużyło: mieſzkałem z obywátelmi cedar: długo potrzebywáłá duſza moiá.

Z temi ktorzy nienáwidzą pokoiu, byłem ſpokoyny: gdym mowił z niemi prześládowáli mię bez przyczyny.

Antiph. Z temi ktorzy nienáwidzą pokoiu byłē ſpokoyny gdym mowił z niemi prześládowáli mię bez przyczyny.

Antiph. Ab hominibus.

Od ludzi nieſpráwiedliwych wybaw mię Pánie.

Pſalm 139.

Eripe me Domine ab homine

WYrwi mię Pánie od człowieká złego: od mężá złośliwego wybaw mię.

Ktorzy myślili niepráwość w ſercu: cáły dzień ſtawiáli bitwy.

Zá oſtrzyli ięzyki ſwe iáko węże:iad zmiiow pod ich wárgámi

Záchoway mię Pánie od ręki grzeſzniká: á od ludźi nieſpráwiedliwych wyrwi mię.

Ktorzy myślili wywrocić kroki moie: zákryli pyſzni ſidłá ná mię.

Y powrozy roſćiągnęli ná ſidło zoſtáwili mi przy ſćieżce obráze.

Rzekłem Pánu,tyś ieſt Bog moy: wyſłuchay P. głos prośby moiey.

Pánie, Pánie mocy zbáwięnia mego: záſłoniłeś głowe moie w dzień woyny.

Niepoday mię Pánie nád wolą moie grzeſznikowi: myślili przećiwko nie opuſzczay mię, by ſię ſnać nie podnieśli.

Słowá obleżenia ich: y praca warg ich okryie.

Będą ná nie padáć węgle wrzućiſz ie w ogień: wnędzách nie wytrwáią.

Człowiek ięzyczny nie będźie poćieſzon ná ziemi: człowieká nie ſpráwiedliwego złośći ułowią na zátracenie,

Poznałem że Pan uczyni ſpráwiedliwość obogiemu: y pomſte nędznemu.

Ale ſpráwiedliwi będą wyznawáć imieniowi twemu: á práwi będą mięſzkáć z obliczem twoim.

Antyph: Od ludźi nieſpráwiedliwych wybaw mię Pánie.

Antiph: Cuſtodi me alaqueo.

Strzeż mię od ſidłá, ktore ná mię záſtáwili, y od obrázy tych ktorzy broią złośći.

Pſalm

Psalm: 140.

Domine clamaui ad te, &c.

PAnie wołáłem do ćiebie wysłuchay mię: posłuchay głosu mego gdy wołáć będę ktobie

Niech idzie modlitwá iáko kádzenie przed oblicżność twoie: a podnoszenie rak moich ofiárá wieczorna.

Postaw Pánie straż ustom moim: á drzwi osadzone wárgom moim.

Nie náchylay sercá mego ku słowom złośliwym. ku wymawiániu wymowek w grzechách

Z ludźmi broiącemi niepráwość á nie będę społkował z wybornymi ich.

Będźie mię karał spráwiedliwy miłośiernie y będźie mie strofował: lecz oleiek złośnika niechay nie tłuśći głowy moiey.

Bo ieszcze y modłitwá moiá w upodobániu ich. zginęli przy kámieniu sędziowie ich

Vsłyszą słowá moie iż przemogły: á iáko skibá roli wyrwána iest ná zięmie

Rossypáne są kośći násze podle piekłá: bo ku tobie Pánie Pánie oczy moie: w tobiem nádźieie miał nie odeymuy dusze moi

Strzeż mię od śidłá ktore na mie zástáwili: y od obrázy tych ktorzy broią złośći

Wpádna w śiatkę iego złośnicy: osobnom ia áż przeminie.

Antyph: Strzeż mię od śidłá ktore ná mie zástáwili, y od obrázy tych ktorzy mi broią złośći.

Ant: Considerabam ad

Oglądałem się na práwą stronę: á obaczyłem y nie był ktoby mię poznał.

Psalm 141,

Voce mea ad Dominum, &c.

Głosem moim wołałem do Páná: głosem moim modliłem się Pánu.

Wylewałem przed oblicznośćią iego prożbę moie: á utrapienie moie przed nim opowiádam

Gdy wemnie duch moy ustawał: á tyś znáł śćieszki moie,

Ná tey drodze ktoram chodźił: zákryli sidło ná mię,

Oglądałem się ná prawą stronę á obaczyłem y nie był ktoby mię poznał,

Zginęłá mi ućieczká: á nie iest ktoby się pytał o duszy moiey

Wołáłem ktobie Pánie rzekłem tyś iest nádżieiá moiá. cżąstká moiá wzięmi żywiacych,

Wysłuchay prożbę moię: bomći uniżony bárzo,

Wy-

Wybaw mię odprześładowcow moich: boć się zmocnili bárzo.

Wywiedź z ćiemnice duſzę moię: ku wyznawániu imieniowi twemu: ná mię czekáią ſpráwiedliwi aż mi ná grodziſz.

Antiph. Oglądałem ſię ná práwą ſtronę, á baczyłem y niebył ktoby by mię poznał.

Capitulum y Hymnu nie mowią przez te trzydni.

Antyphoná ná Magnificat.

Cænantibus autem illis.

A gdy wieczerzáli wziął Iezus chleb, y błogoſławił y łamał y dał vczniom ſwoim.

Canticum B. M. Virginis.

Magnificat anima mea Dominũ.

Wielbi duſzo moia Pána,

Y rozrádował ſię duch moy w gu Zbáwićielu moim.

Iż weyrzał ná niskość ſłużebnice ſwoiey: ábowiem oto od tąd błogoſławioną mie zwáć będą wſzyſtkie narody.

Abowiem uczynił mi wielkie rzeczy ktory możny ieſt: y święte imię iego,

A miłoſierdźie iego od narodu do narodu: boiącym ſię iego.

Uczynił mocárámieniem ſwoim roſproſzył pyſzne myſlą ſercá ich,

Złożył mocárze z ſtolice: á pod wyżſzył niſkie.

Łáknące nápełnił dobrámi: á bogacze zniſzczem puścił.

Przyiął Izráelá ſługę ſwego: wſpomniawſzy ná miłoſierdźie ſwoie.

Iáko mowił do Oycow náſzych: Abráhámowi y náśieniu iego na wieki.

Antyph: A gdy wieczerzáli, wziął Iezus chleb, błogoſławił y łamał, y dał vczniom ſwoim.

Potym mowią klęknawſzy ná koláná:

Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, *y ćicho mowią* Pater noſter: *Potym Pſalm* Miſerere *ktory ſkończywſzy tę modlitwę mowią*

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine,

WEyrzy Pánie proſimy ná tę czeladkę twoię, dla ktorey P. náſz Iezus Chryſtus podał ſię na ręce ludźi winnych, y śmierć ráczył krzyżową podiąć: *poćihu zaś mowić.* ktory z tobą żyie y krolule.

Potym iáko ſię Nieſpor odprávi, álbo też wſam Nieſpor Celebrans z Miniſtrámi obnażáią Ołtarze, czytáią te Antyphony y Pſalm náſtępuiący.

Antiph: Diuiſerunt ſibi.

Podzielili ſobie odźienia moie: á oſuknią moię los miotali.

Pſalm 21.

Deus Deus meus reſpice in me.

BOże Boże moy weyrzy ná mię, czemuś mię opuścił? dáleko od zbáwięnia mego słowá grzechow moich.

Boże moy będę wołał we dnie á nie wysłuchasz: y w nocy á nie ku głupstwu mnie.

A ty mieszkasz w świątnicy? chwało Izráelska.

W tobie nádzieię mieli Oycowie nászy: nádzieię mieli y wybáwiłeś ie.

Do ćiebie wołáli y zbáwieni są: w tobie nadzieię mieli, á nie są záwstydzeni.

A iam iest robak á nie człowiek: pośmiewisko ludzkie y w zgárdá pospolstwá.

Wszyscy ktorzy mię widzieli: náśmiewáli się zemnie: mowili ustý y kiwali głową.

Nádzieię miał w Pánu niechay go wyrwie: niechay zbawi poniewas chce tego.

Abowiem tyś iest ktoryś mię wyćiągnął z żywotá: nádzieio moiá od pierśi mátki moiey.

Ná ćię porzucony iestem z żywotá: od żywotá mátki moiey tyś iest Bogiem moim: nie odstępuy odemnie.

Albowiem utrapienie bliskie iest: bo niemász ktoby rátował.

Obtoczyli mię wilcy mnodzy: być y tłuści oblegli mię.

Otworzyli ná mię gębę swą: iáko lew porywáiący y ryczący.

Wylanem iest iáko wodá: y rosypáły się wszystkie kości moie,

Stáło się serce moie: iáko wosk topnieiący wposrod żywotá mego.

Wyschłá iáko skorupá siłá moiá: á ięzyk moy przylgnął do podniebięnia mego, y obrociłeś mię wproch śmierći.

Abowiem obstąpili mię psi mnodzy: zbor złośnikow obległ mię.

Przebodli ręce moie y nogi moie: policzyli wszystkie kości moie.

A oni przypátrowáli się y pátrzáli ná mię: rozdzielili sobie száty moie, á osuknia moię los miotáli.

Ale ty Pánie nie oddalay odemnie wspomożenia twego: weyrzy ná obronę moię.

Wyrwi od mieczá Boże duszę moię: á zręki psiey iedynaczkę moię.

Wybaw mię z pászczeki lwiey: á od rogow iednorozcowych uniżenie moie.

Będę opowiádał imię twe Bráciey moiey: wposrod Kościoła będę ćię chwalił.

Co się Páná boićie chwalćie go: wszystko nasienie Iákobowe wysławiáyćie go. Niech

Niech się go boi wszystko nasienie Izráelskie: ábowiem nie wzgárdził áni odrzućił prożby ubogiego.

Ani odwrocił oblicza swego odemnie: á gdym wołał do niego wysłuchał mię.

A ciebie chwało moiá wKościele wielkim: śluby moie oddam przed oczymá boiących się iego.

Będą iedli ubodzy y náiedzą się: y będą chwalić Páná ktorzy go szukáią będą żyć serca ich na wieki wiekow.

Wspomną y náwrocą się do Páná: wszystkie kráie ziemie.

Y będą się kłániać przed obliczność iego: wszystkie familie Pogáńskie.

Abowiem Páńskie iest Krolestwo: y on będzie pánował nád pogány.

Iedli y kłaniali się wszyscy tłuści ziemscy: przed oblicznością iego będą padáć wszyscy ktorzy z stępuią wziemię.

A duszá moiá iemu będzie żyłá: y náśienie moie będzie mu służyć.

Będzie opowiádan Pánu rodzay przyszły: y będą opowiádáć niebiosa sprawiedliwość iego ludowi ktory się národził, ktory uczynił Pan.

Antiph: Podźielili sobie odzienia moie, á osuknią moię los miotáli.

Processya Czwartku wieczerzy Pánskiey kiedy Nayśw: Sákrament do grobu chowáią.

TEgo dniá Kápłan dwie Hostye consekruie, z ktorych iednę ná iutrzeyszy dzień záchowuie, á drugą consummuie, ktorą consummowawszy wespoł ze krwią Páńską niż pálce omyie. Hostyą záchowaną do kielichá kłádzie osobnego, ktory Dyakon pála y pátyną nákrywa, á ná wierzchu velum białe rozwinione kłádzie, y ná srodku Ołtarzá stánwia.

Tym czásem Bráćia wchodzą do Kościołá, y iáko w Processyey ná chory według sposobności mieyscá dzielą się y odprawuie się Communia sposobem zwyczáynym; ták żeby po Dyákonie y Subdyakonie communikowáli Kápłani, potych Akolići, y Thuryferáryusz wespoł, potym drudzy Bráćia? á náostátek swiecczy, ieżeli ktorzy będą: á Bráćia ieżeli świeckim do Communiey nieprzeszkadzáią, tám zostáną áż do Processyey, bo ináczey do choru odchodzą, (ieżeliby bliśko był) ábo ná insze mieysce wcze-

wcześnieyſſe gdzie będą ſpiewáć po kommuniey, y inne rzeczy odpráwia iáko we Mſsale opiſane.

Niech ſię ſtara Zákryſtyan áby pod tęn czás wſsyſtko co do Proceſſyey y do grobu należy gotowe było: to ieſt z ſkrzyneczka ábo Thabernáculum (wewnątrz gdzie Naśw: Sákrament ma bydź włożony, korporał y portátel máiące) y klucz z kłotka z woſkiem y pieczęćia, dla zápieczętowánia iey, ieżeli ieſt zwyczay pieczętować ią: náoſtátek swiece z inſsemi potrzebami pogotuią.

Nád to wedle Ołtarzá u ktorego ná tęn czás odpráwuia, krzyż záſłoniony y Báldahim poſtáwia, y dwáy Thuryferáryuſsowie będą gotowi, ktorzyby Naśw: Sákrament gdy go w Proceſſyey ponioſą bez przeſtanku thuryfikowáli.

Wſsyſtko ták ſporządziwſsy, Podprzeorzy y Zákryſtyan ábo inni dwáy z ſtárſsych opátrzą wczás czterech ábo ſześćiu Bráćiey Kápłanow, ábo ieżeli ći nie będą mogli bydź, niektorych zgodnieyſsych świeckich, według pomienioney lidzby, ktorzyby Báldáhim nieśli, á drugim záś ktorzy obecni będą, wſsyſtkim dwáy Bráćia inſi świece rozdádzą.

Ten ktory celebruie, ze dwiemá Miniſtrámi ná ſrzodku Ołtarzá uklęknawſsy, Nayświętſsy Sákrámemen ádoruie: potym gdy ieden z Thuryferaryuſsow návicellę Dyákonowi poda, wobádwá thurybularze kadzidło ſypie, iednákże nie benedykuie go: oddawſsy návicelle Dyákon thurybularz Kápłánowi podáie, ktory Naśw: Sákrament z rewerencya thuryfikuie.

Subdiakon kłádzie na ſsyię Kápłánowi ná kape velum iedwabne białe, ktore po rámionách niech ſię ſpuśći ná doł aż do ſrodku grzbietá, á kráie iego po pierśiách ſpuſsczone niech będą złaczone. Diákon záś uklęknawſsy y znowu wſtawſsy, kielich z Naś: Sákramentem wziawſsy, podáie Kápłánowi ieſscze klęczącemu, przykrywáiąc go kráiémi pomienionego velum ná rámionách Kápłáńſkich wiſsącego.

Kapłan wſtawſsy z Miniſtrámi obraca ſię ku ludziom, y pod Báldáchim wchodzi, á tym czáſem záczna Kántorowie Hymn Pangelingua, iáko wyżey nákárćie

Potym gdy Konwent pomieniony Hymn daley ſpiewa, ſporządzaią Proceſſya aż do grobu po kośćiele, ábo po káplicy wielkiey, iáko będzie wcześniey, w ten niżey podány ſpoſob.

Napierwey poydźie Subdiákon iáki w álbie dálmátyce y mánipularzem, nioſąc Krucyfix záſłoniony w poſrzod dwu Akolitow, zá ktoremi icżeli będą iácy świedcy poyda: potym Brácia od młodſsych w Zakonie poczawſsy: po tych Kápłan

pod

pod Báldáchinem, Dyákoná po práwey, á Subdyákoná polewey ſtronie máiąc rámioná iego y ręce ktoremi kielich nieśie podnoſących, przed ktorem dway thuriferáryuſowie Naśw: Sákrament thurifikuiąc poyda.

Gdy przyida do grobu tęn ktory Celebruie wpośrod dwu Miniſtrow, wſtępuie y ſtoiąc uſkrzyneczki w ktorey Naśw: Sákrament máia ſchowáć, odiawſſy zwierzchu kráie velum ſtáwia go ná Ołtarzu, y odſtąpiwſſy trochę pozad, wſypie kadzidłá do thuribularzá, á klęczac thurifikuie Naś: Sákrament trzy rázy. Potym do ſkrzyneczki ſchowa zámykáiąc ią, y ieżeli ten zwyczay ieſt kłodkę iey pieczętuiąc, klucz przy ſobie z pilnośćią chowa y pieczęć.

Bráćia położywſſy świece, y do choru záſiedſſy, Nieſpor będą odprawowáć. Tym czáſem Zákryſtyan grob niech vbiera: á Káplan y Miniſtry do Ołtarzá u ktorego celebrowano przyſtąpiwſſy od niego wſſyſtek ápárat, iáko to Antepedium y obruſſy (iáko Mſał opiſuie) odeymią.

O mándaćie Czwartku Wieczerzy Pánskiey.

TEgo dniá (pierwſſey ábo wtorey godźiny po południu) Bráćia ná powinność mándatu kołátániem Tabliczek zwołáni, niech ſię do Zakryſtyey znidą: á pogotowawſſy ławy do ſiedzenia, miednice Tuwálnie ábo ręczniki y naczynia do wylewánia wody: y inne rzeczy do umywánia nog potrzebne, nákſtalt Proceſſyey gdy młodſſy poprzedzáią Przełożony w Albie wſtule y w Kápie bronatney między Miniſtrámi, w dálmátykách białych zá niemi idźie, Dyákon po práwey ſtronie Mſał ná pierśiách położony noſąc á Subdyákon polewey ſtronie iego będąc. Thuriferáriuſ z Turibularzem, y Akolici w świecámi poprzedzaią do naznáczonego mieyſcá milcząc y ſkromnie, boſſo, zuákryta głowa niech ida: ná ktore gdy przyida Báśći porządkiem ſwoim mieyſce trzymáiąc á Thuriferáriuſ y Akolici we ſrodku ſtoiąc ná chory rozdźieleńi ſpoſobem Proceſſyey niech ſtoią twarzámi ſię do ſiebie ſamych obrośiwſſy.

Po małym záś czáſie gdy wſſyſcy milcza dwoy Miniſtry weſpoł z thuriferáriuſſem do kápłaná uczyniwſſy mu rewerencyą przyſtępuią: potym Dyákon Subdyákonowi Kſięgę podáie, á wźiawſſy náwicellę od Thuriferariuſſá, o benedikowánie kádźidłá proſi Kápłaná, ktory ie benedykuie, y zwyczáynym ſpoſobem do thuribularzá ſypie.

Potym záraz Diákon náwicelle Thuriferáriuſſowi oddáie, á wźiawſſy od Subdiákoná Kſięgę, uklęknawſſy o benedikcyą ná ſpiewanie Ewángeliey proſi; ktora wźiawſſy y rękę Kápłanowi pocáłowawſſy wſtawſſy gdy Subdiákon za nim idźie. Akolici y Thurifera-

riferáriuſs przed nim do pułpitku velum białem iedwabnym przykrytego przyſtępuie, y tám Ceremonie zwyczáyné záchowawſsy, Ewángelia ſpiewa.

Sequentia Sancti Evangelij ſe-cundum Ioannem.

ANte diem feſtum Paſchæ, ſciens IESUS quia venit hora eius ut tranſeat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexiſſet ſuos qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Et cœna facta cum diabolus iam miſiſſet in cor, ut traderet eum Iudas Simônis Iſcariotæ: ſciens quia omnia dedit ei Pater in manus; & quia à Deo exivit & ad Deum vadit: ſurgit à Cœna & ponit veſtimenta ſua & cum accepiſſet linteum præcinxit ſe. Deinde mittit aquam in pelvim & cœpit lavare pedes Diſcipulorum & extergere linteo, quo erat præcinctus. Venit ergô ad Simônem Petrum, & dicit ei Petrus: Domine tu mihi lavas pedes. Reſpondit IESUS & dixit ei: Quod ego facio tu neſcis modó ſcies autem poſtea. Dicit ei Petrus: Non lavabis mihi pedes in æternum: Reſpondit ei IESUS: Si non lávero te non habebis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus: Domine, non tantum pedes meos, ſed & manus & caput. Dicit ei IESUS: qui latus eſt non indiget niſi

Ewángelia według Ianá Swię-tego, w Rozd: 13

PRzed dniem świętym Páſchy widząc IEZUS iż przyſzłá godźiná iego, áby przeſzedł z tego świátá do Oycá: umiłowawſzy ſwe ktorzy byli ná świećie, do końcá ie umiłował. A odprawiwſzy wieczerzą gdy iuż był diabeł wrzućił w ſerce Iudaſzá Symonowego Iſzkáryotá żeby go wydał: wiedząc iż wſzyſtko dał Oćiec w ręce iego; á iż od Bogá wyſzedł y do Bogá idźie wſtał od wieczerzy, y złożył ſzáty ſwe á wziąwſzy prześćieradło przepaſał ſię. Potym nálał wody w miednicę y począł umywáć nogi Uczniom yućieráć prześćieradłem, ktorym ſię był przepaſał. Przyſzedł tedy do Symoná Piotra, y rzekł mu Piotr Pánie, ty mnie nogi umywaſz? Odpowiedźiał IEZUS y rzekł mu: Co ia czynię, ty teraz niewieſz, ále dowieſz ſię potym. Rzekł mu Piotr: Nie będźieſz mi umywał nog ná wieki. Odpowiedźiał mu IEZUS: Ieśli ćię nie umyię, nie będźieſz miał częśći że mną. Rzekł mu Symon Piotr: Pánie nie tylko nogi moie, ále y ręce y głowę. Rzekł

nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciebat enim quis nam esset, qui traderet eum propterea dixit: Non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes eorum, & accepit vestimenta sua, cum recubuisset iterum dixit eis: Scitis quid fecerim vobis? Vos vocâtis me Magister & Domine: & bene dicitis: sum etenim. Si ergo ego lavi pedes vestros Dominus & Magister: & vos debetis alter alterius lavare pedes: Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis ita & vos faciatis.

mu Iezus: kto omyty iest, nie potrzebuie iedno żeby nogi umył, ále iest czysty wszystek. Y wy iesteście czystemi ále nie wszyscy. Abowiē wiedźiał ktory był, co go miał wydáć, dla tego powiedźiał: Nie iesteście wszyscy czystemi. Gdy tedy umył nogi ich y wźiął száty swe, śiadszy zásię rzekł im: Wiecie com mā uczynił? Wy mnie zowiecie Náuczyćielu y Pánie: y dobrze mowicie: bom ći iest. Ieśli tedy ia Pan y Náuczyćiel umyłem nogi wásze, y wy powinniście ieden drugiemu nogi umywáć. Abowiem dałem wam przykład, ábyście iákom ia uczynił, ták y wy czynili.

Skończywszy Ewangelia do Kápłáná powraczáia, ktoremu Subdiákon Księgę do pocáłowánia ofiáruie; á Dyákon pomienionego Kápłáná thurifikuie. Potym Akolici świece zágáśiwszy, y Thuriferáryusz thuribularz położywszy, kapę z Kápłáná zdeymuia, y z Ministrow tákże dálmátyki.

To odprawiwszy Ministry Kápłáná ręcznikiem przepáśnia, ktory gdy Kántorowie záczną, y chor daley śpiewáć będźie Antiph: Mandatum, *poczyna umywáć nogi od głowy choru práwego w tęn sposob.*

Kápłan że dwiemá Ministrámi, przed kożdym z osobná Brátem uklęknawszy, gdy Dyákon nogę práwa ktorego Brátá trzyma, á Subdyákon wody znaczynia do miednice nálewa, wszystkich porzadkiem Bráćiey nogi umywa, ociera, y cáłuie. Akolicy y Thuriferáriusz wody letniey dodáia y ręcznikow, á wodę ospecona do drugiey miednice, ktora bliśko będźie nágotowána wylewáia.

Gdy śie umywánie odprawuie, Brácia śiedzą. Wiersze y Antiphony nástępuiące śpiewáia, ták żeby konwent Antiphony, á Kántorowie wiersze mowili, ták niżey opisuie śię.

Antiph:

Anti: Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos dicit Dominus.

Pſalm. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini

Ant: Przykazánie nowe dáię wam ábyśćie ſię ſpołecznie miłowáli, y iákom was umiłował mowi Pan.

Pſalm. Błogoſłáwieni niepokalá-ni w drodze: ktorzy chodzą w za-konie Páńſkim.

Potym záraz powtarzáia tę Antiphonę.

Antiph: Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos, dicit Dominus.

Ant: Przykazánie nowe dáię wam ábyśćie ſpołecznie miłowáli, iákom was umiłował, mowi Pan.

Y ták inſze Antyphony, ktore máia przy ſobie Pſálmy, ábo wierſze: powtarzáne by-wáia, á z káżdego Pſálmu tylko pierwſzy wierſz mowią.

Antiph. Poſt quam ſurrexit Dominus â cœna, miſit aquam in pelvim & cœpit lavare pedes diſcipulorum ſuorum, hoc exemplum reliquit eis.

Antiph: Gdy wſtał Pan od wie-czerzy, nálał wody w międnicę, y począł umywáć nogi uczniow ſwoich, ten przykład zoſtáwił im.

Pſalm. Magnus Dominus & laudabilis nimis: in civitate Dei noſtri in monte Sancto eius.

Pſalm. Wielki Pan y chwalebny bárzo: w mieśćie Bogá náſzego ná gorze Swiętey iego.

Antiph. Dominus Iesus poſtquam cœnavit cum diſcipulis ſuis lavit pedes eorum & ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dominus & Magiſter? Exemplum dedi vobis ut & vos ita faciatis.

Ant: Pán Iezus odpráwiwſzy wie-czerzą z uczniámi ſwemi umył no gi ich y rzekł im: wiećie com wam uczynił ia Pan i Miſtrz? da-łem wam przykład ábyśćie y wy ták czynili.

Pſalm. Benedixiſti Domine terram tuam: avertiſti captivitatem Iacob.

Pſalm. Błogoſłáwiłeś Pánie źie-mię twoię: przywroćiłeś poimá-nie Iákob.

Ant: Domine tu mihi lavas pedes? reſpondit Iesus & dixit ei: ſi non lavero tibi pedes non habebis partem mecum.

Ant: Pánie ty mnie nogi umywaſz? odpowiedźiał Iezus y rzekł mu: je-ſli ćię nie umyię nie będźieſz miał częśći zemną.

℣. Ve-

℣. Venit ergo ad Simonem Petrum & dixit ei Petrus.

Tu powtarzáia Antiph.

Domine tu mihi lavas pedes? respondit Iesus & dixit ei: si non lavero tibi pedes non habebis partem mecum.

℣. Quod ego facio, tu nescis modó, scies autem postea:

Ießcze trzeći raz powtarzáia.

Domine, tu mihi lauas pedes? respondit Iesus, & dixit ei: Si non lavero tibi pedes, non habebis partem mecum.

℣. Si ego Dominus & Magister vester lavi vobis pedes: quantó magis debetis alter alterius lavare pedes?

Psalm. Audite hæc omnes gentes: auribus percipite, qui habitatis orbem,

Ant: In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem.

℣. Dixit Iesus discipulis suis.

Antiph. Maneant in vobis fides, spes, charitas, tria hæc: maior autem horum est egritas.

℣. Nunc autem manent fides, spes, charitas; tria hæc: maior horum est charitas.

Ant: Benedicta sit Sancta Trinitas, atque indiuisa imitas: confitebimur

℣. Przyszedł tedy do Symoná Piotrá y rzekł do niego Piotr.

Tu powtarzáia Antiph.

Pánie ty mnie nogi umywasz? odpowiedźiał Iezus y rzekł mu: iesli ćię nie umyię nie będźiesz miał częśći zemną.

℣. Co ia czynię ty teraz nie wiesz ále dowiesz się potym.

Ießcze trzeći raz powtarzáia.

Pánie ty mnie nogi umywasz? odpowiedział Iezus y rzekł mu: Ieśli ćię nie umyię, nie będźiesz miał częśći zemną.

℣. Ieślim ia P. y Náuczyćiel wász umył wam nogi: iáko dáleko bárźiey powinniśćie ieden drugiego nogi umywáć:

Psalm. Słuchayćie tego wszyscy narodowie: bierzćie wuszy wásze ktorzy mieszkáćie náświećie.

Ant: Poznáią ztego wszyscy żeśćie uczniámi moiemi, ieżeli miłość wzáiemną mieć będźiećie.

℣. Rzekł Iezus vczniom swoim.

Ant: Niechay trwáią w was wiárá, nádźieiá, miłość, to troie: áz tych większa iest miłość.

℣. Teras záś trwáią wiárá, nádzieiá, miłość; to troie: ztych większa iest miłość.

Ant: Niech będźie błogo: Troycá S. y nierozdzielna iedność: będźie-

bimur ei, quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam.

℣. Benedicamus Patrem, & Filium: cum ſancto Spiritu.

Pſalm: Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiſcit & deficit anima mea in atria Domini.

Ant. Vbi cháritas & amor, Deus ibi eſt.

℣. Congregauit nos in vnum Chriſti amor.

℣. Exultemus, & in ipſo jucundemur.

℣. Timeamus, & amemus Deum viuum.

℣: Et ex corde diligamus nos ſincero.

Potym powtarzáią Antiphonę

Antyph: Vbi charitas, & amor, Deus ibi eſt.

℣. Simul ergo cùm in unum congregamur.

℣. Ne nos mente diuidamur, caueamus.

℣. Ceſſent iurgia maligna, ceſſent lites.

℣ Et in medio noſtri ſit Chriſtus Deus.

Ießcze y tu powtarzáią Ant.

Vbi charitas, & amor, Deus ibi eſt.

℣ Simul quoque cum beatis videamus.

my iey wyznáwáć, bo uczynił nád námi miłośierdzie ſwoie.

℣. Błogoſławmy Oycá y Syna z Duchem świętym.

Pſalm Iáko miłe przybytki twoie Pánie zaſtępow: żąda y uſtáie duſza moiá do páłácow Páńſkich.

Ant: Gdzie ieſt miłość Boża y bliźniego, tám Bog ieſt.

℣ Zgromadziłá nas miłość Chryſtuſowá wiedno.

℣. Ráduymy ſię bárzo y wnicy ćieſzmy ſię.

℣. Lękáymy ſię, y miłuymy Bogá żywego.

℣ A z ſercá miłuymy ſię ſzczerego.

Potym powt: &c.

Ant. Gdzie ieſt miłość Boża y bliźniego, tam Bog ſam ieſt.

℣ Gdy ſię weſpoł wiedno zgromadzamy.

℣. Zebyśmy ſię umyſłem niedzielili y rożnili ſtrzeżmy ſię.

℣ Niech uſtáną poſwáry złośliwe, niech uſtáną zwády.

℣ A w poſrodku nás niech będźie Chryſtus Bog.

Ießcze y tu powtarzáią Ant.

Gdźie miłość Boża y bliźniego, tám Bog ieſt.

℣ Weſpoł też z błogoſłáwionemi oglądaymy.

℣. Glo-

℣ Glorianter vultum tuum Chriſte Deus.

℣ Gaudium, quod eſt immenſum, atque probum.

℣. Sæcula per infinita ſæculorum, Amen.

℣. Chełpią ſię oblicże twoie Chryſtuſie Boże.

℣. Weſele y rádośći ktora ieſt niezmierna y święta.

℣ Ná Nieſkończone wieki wiekow, Amen.

Odprawiwſſy umywánie nog. Miniſtry (niepotrzebá bowiem nog ich umywáć) oppáſuią ręcznik Kápłánowi, á włożywſſy ná niego kapę, dálmátyki ktorych przed umywániem używáli, znowu ná ſię biorą: ten ktory Celebruie miedzy dwiema Miniſtrámi, do pulpitka przyſtępuie, u ktorego to pulpitká tylko Akolici z świecámi zápalonemi ſtoią, y Antiphonę, ábo wierz ktory ná tęn czás ſpiewáć będą ſkończywſſy, głoſem mowi Pater noſter, *ktory wſſyſcy niſko náchyliwſſy ſię pośichu mowić będą: ktory ná ſłową.* Et ne nos inducas, *(ktore ınże głoſem támże mowić będźie) gdy ſię podnioſą, y do Ołtarzá obroca, wierżſſe záraz náſtępuiące, y Oráćya gdy ſię wſſyſcy ná nie náchyla, niech oprawuie.*

℣ Et ne nos inducas in tentationē

℟ Sed libera nos à malo,

℣ Tu mandaſti mandata tua Domine.

℟ Cuſtodiri nimis

℣ Tu lauaſti pedes diſcipulorū tuorum.

℟ Opera manuum tuarum Domine ne deſpicias,

℣ Domine exaudi orationem meam,

℟ Et clamor meus ad te veniat,

℣ Dominus vobiſcum,

℟ Et cum ſpiritu tuo.

℣Y nie wodź nas ná pokuſy

℟ Ale nas zbaw ode złego,

℣ Tyś przykazał ábyśmy przykazań twoich Pánie (wáli.

℟ Strzegli bárzo y one záchowy-

℣ Tyś umywał nogi uczniow twoich,

℟ Dźielem rąk twoich Pánie, nie pogardzay.

℣. Pánie wyſłuchay modlitwę moię.

℟ A wołánie moie niech &c.

℣ Pan zwámi,

Y z Duchem twoim.

Oremus.

Modlmy ſię.

ADeſto: Domine quæſumus, officio ſeruitutis noſtæ: & quia tu diſcipulis tuis pedes lauare di-

PRzybądź P. proſiemy cię, do powinnośći uſługi náſzey, á żeś ty vczniom twoim umywáć rácził

gnatus es, ne despicias opera manuum tuarum, quæ nobis retinenda mandasti: ut sicut hic nobis, & á nobis exteriora abluuntur inquinamenta: sic à te omnium nostrum interiora lauentur peccata. Quod ipse præstare digneris, qui viuis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟ Amen.

nogi, nie pogardzay dźiłámi rąk twoich, o ktorycheś przykazał, ábyśmy ie záchowywáli: żeby iáko tu nam, y znas powierzchne zmazy zmywáią: ták ty wszystkich nas zwnętrznych grzechow nászych omyies. Co sam rácz sprawić, ktory żyiesz y krolniesz Bog, przez wszystkie wieki wiekow, ℟ A

A ieżeli ma bydź kázánie, záraz Káznodzieiá, chybá żeby był samze tenktory celebruie o benedyctia prosi, y bierze ia. Potym ten ktory celebruie wespoł z Ministrámi w Zakrystycy z ápparatow rozbieráia się, á insi do choru się znidą ábo támże (ieżeli się ták Przełożonemu będźie zdáło) ná słuchánie kazánia zostáną.

NA KOMPLETĘ

Nie trzebá mowić Iube Dńe, *ani* Adiutorium, *ále tylko uczyniwszy powszechna spowiedź to iest* Confiteor, *poczyna się zaraz od Psalmu pierwszego.*

Psalm: 4

Cum inuocarem exaudiuit,

KIedym wzywał wysłuchał mię Bog sprawiedliwości: wucisnieniu rozprzestrzeniłeś.

Zmiłuy się nádemną: á wysłuchay modlitwę moię,

Synowie człowieczy pokiż ćięszkiego sercá: á przecz miłuiećie márność y szukaćie kłamstwá,

Wiedźćiesz isz dźiwnym Pan uczynił świętego swego: wysłucha mię Pan gdy záwołam do niego,

Gniewayćie się á nie grzeszćie: co mowićie w sercách waszych ná łoszkách wászych żáłuyćie.

Ofiáruyćie ofiárę spráwiedliwości, á ufayćie w Pánu: wiele ich mowią ktoż nam okazał dobrá

Na známionowána iest nád námi świátłość oblicza twego Pánie: dałeś wesele w sercu moim,

Od urodzáiu zboza winá, y oliwy swey rozmnożeni są,

W pokoiu będę spał: y odpoczywał.

Bo ty Pánie osobliwie w nadzieiey: posłánowiłeś mię.

Psalm 30.

In te Domine speravi.

W Tobiem Pánie nádźieię miał niech nie będę záwstydzon ná

wieki

wieki: wſpráwiedliwośći twoiey wybaw mię.

Nákłoń ku mnie uchá twego: pośpieſz ſię ábyś mię wyrwał.

Bądź mi Bogiem obrońcą domem ućieczki: ábyś mię zbáwił.

Albowiem moc moiá y ućieczká ieſteś ty: á dla imienia twego wprowádźiſz mię y wychowaſz mię.

Wywiedźieſz mię z ſidłá tego ktore ná mię zákryli: boś ty ieſt obrońcá moy.

Wręce twoie polecam duchá twego: odkupiłeś mię Pánie Boże prawdy.

Pſalm 30.

Qui habitat in adjutorio.

KTo mieſzka w wſpomożeniu Naywyżſzego: w obronie Bogá niebieſkiego będzie przebywał.

Rzecze Pánu Obrońcá moy y ućieczká moiá ieſteś ty Bog moy w niem bądę miał nádźieię.

Abowiem on mię wyrwał z ſidłá łowiących: y od przykrego ſłowá.

Plecámi ſwemi okryie ćie: á pod ſkrzydłámi iego nádźieię mieć będźieſz.

Tarczą ogárnie ćię prawdá iego: nie ulęknie ſię od ſtráchu nocnego.

Od ſtrzáły lecącey we dnie od ſpráwy chodzącey w ćiemnośći: od náiázdu y od czártá południowego.

Pádnie po boku twoim tyſiąc á dźieśięć tyſięcy po práwey ſtronie twoiey: á ku tobie ſię nie przybliży.

Záiſte oczymá twemi oglądaſz: y uyrzyſz odpłátę grzeſznikow.

Abowiem ty Pánie ieſteś nádźieiá moiá: poſtánowiłeś naywyżſzego ućieczką twoią.

Nie przyſtąpi do ćiebie złe: y nie przybliży ſię do przybytku twego.

Abowiem Anioł ſwoim rozkazał o tobie: ábyć ćię ſtrzegli ná wſzyſtkich drogách twoich.

Ná ręku będą ćie nośić: ábyś ſnáć nie obráźił o kámień nogi twoiey.

Po zmiiey y Bázyliſzku chodźić będźieſz: y podepceſz lwá y ſmoká.

Iż we mnie nádźieię miał wybáwię go: obronię że poznał Imię moie.

Będźie wołał ku mnie á ia go wyſłucham: wyrwę go y uwielbię go.

Długośćiom dniow nápełnię go: á okażę mu zbáwienie moie.

Pſalm 133.

Ecce nunc benedicite.

OToż teraz błogoſławćie Páná: wſzyſcy ſłudzy Páńſcy.

Ktorzy ſtoićie w domu Páńſkim:

wśieniách domu Bogá náſzego.

W nocy podnośćie ręce wáſze ku świątnicy: á błogoſławćie Páná.

Niechay ćię błogoſławi Pan z Syonu: ktory ſtworzył niebo y źiemię.

Pieśń Symeoná.

Nunc dimittis ſervum &c.

TEraz puſzczaſz ſługę twego Pánie w pokoiu: według ſłowá twego.

Gdy oczy moie: oglądáły zbáwienie twoie.

Ktoreś zgotował: przed obliczności á wſzyſtkich ludźi.

Swiátłość ná obiáwienie pogánow: y chwałę ludu twego Izráelſkiego.

Potym klęknáwſzy ná koláná mowia ℣. Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, *y mowić ćicho* Pater noſter, *potym Pſalm* Miſerere mei, *ktory ſkończywſzy mowia tę Modlitwę.*

MODLITWA.

WEyzrzyi Pánie proſiemy, ná tę czeladkę twoię: dla ktorey Pan náſz IEZUS Chryſtus podał ſię rękom winnych: y śmierć krzyżową raczył podiąć, *po ćichu mowią:* ktory z tobą żyie y krolule, w iednośći Duchá Swiętego, na wieki wiekow. Amen.

W PIĄTEK WIELKI

In Paraſceve.

NA IVTRZNIĄ

W pierwſzym Nokturnie.

Ant: Aſtiterunt Reges terræ.

Stánęli weſpoł Krolowie źiemſcy, á Kśiążętá zeſzli ſię w gromádę przećiw Pánu y przećiw Chryſtuſowi iego.

Pſalm 2.

Quare fremuerunt gentes.

CZemu ſię wzburzyli Pogánie: á ludźie rozmyſzláli rożne rzeczy.

Stánęli weſpoł Krolowie źiemſcy: á Kśiążętá zeſzli ſię w gromádę przećiw Pánu y przećiw Chryſtuſowi iego.

Potárgaymy zwiąſki ich: y zrzućmy z ſiebie iárzmo ich.

Ktory mieſzka w niebieſiech náśmieie ſię z nich: á Pan ſzydźić z nich będźie.

Tedy będźie mowił do nich w gniewie ſwoim: y w zápáleczywośći ſwoiey potrwoży ie.

A iam ieſt poſtáwion Krolem od niego nád Syonem gorą świętą iego: odpowiedáiąc przykazánie iego. Pan

Pan rzekł do mnie: tyś iest Synem moim, iam ćiebie dźiś zrodźił.

Żąday do mnie y damći Pogány dźiedźictwo twoie: osiądłość twa kráie źiemie.

Będźiesz ie rządźił laską żelázną: á iáko naczynie gárcárskie pokruszysz ie.

A teraz Krolowie rozumieyćie: cwiczćie się ktorzy sądźićie źiemię.

Służćie Pánu zboiáźnia: á ráduyćie się mu ze drzeniem.

Przyimuyćie náukę by się Pan nierozgniewał: ábyśćie nie poginęli z drogi spráwiedliwośći.

Gdyby się z prętká zápalił gniew iego: błogosłáwieni wszyscy ktorzy w nim ufáią.

Stánęli wespoł Krolowie źiemscy, á Kśiążętá zeszli się w gromadę przećiw Pánu y przećiw Chrystusowi iego.

Ant: Diviserunt sibi vestimenta. Podzielili sobie száty moie, á o suknią moię los miotáli.

Psalm 21.

Deus Deus meus respice.

BOże moy Boże moy weyrzy ná mię: czemuś mię opuśćił? dáleko od zbáwienia mego słowo grzechow moich.

Boże moy będę wołał we dnie á nie wysłuchasz: y wnocy á nie dla głupstá mego.

A ty mieszkasz ná mieyscu świętym: o chwało Izráelska.

W tobie ufali Oycowie náśi: ufali á wybáwiłeś ie.

Do ćiebie wołáli á byli wybáwieni: w tobie ufali á nie byli záwstydzeni.

A iam iest robak á nie człowiek: pośmiewisko ludzkie y wzgárdá pospolstwa.

Wszyscy ktorzy mię widźieli náśmiewáli się ze mnie: mowili usty y kiwáli głową.

Nádźieię miał w Pánu niechay go wyrwie: niechay zbáwi poniewasz chce go.

Albowiem tyś iest ktoryś mię wyćiągnął z żywotá: nádźieio moiá od pierśi mátki moiey.

Ná ćię porzucony iestem z żywotá: od żywotá mátki moiey tyś iest Bogiem moim: nie odstępuy o demnie.

Albowiem utrapienie bliskie iest: bo niemász ktoby rátował.

Obtoczyli mię ćielcy mnodzy: bycy tłuści oblegli mię.

Otworzyli ná mię gębę swą: iáko lew porywáiący y ryczący.

Wylanem iest iáko wodá: y rozsypáły się wszystkie kości moie.

Stáło się serce moie iáko wosk to pnieiący: wpośrod żywotá mego.

Wy-

Wyſchłá iáko ſkorupá śiłá moiá á ięzyk moy przylgnął do podniebienia mego: y obroćiłeś mię wproch śmierći.

Albowiem obſtąpili mię pśi mnodzy: zbor złośliwych obległ mię.

Przebodli ręce moie y nogi moie: policzyli wſzyſtkie kośći moie.

A oni przypátrowáli ſię y pátrzyli ná mnie: rozdzieli ſobie ſzáty moie, á o ſukna moię los miotáli.

Ale ty Pánie nie oddalay odemnie wſpomożenia twego: weyrzyi ná obronę moię.

Wyrwi od mieczá Boże duſzę moię: á z ręki pśicy iedynaczkę moię.

Wybaw mię zpáſzczeki lwiey: á od rogow iednorozcowych uniżenie moie.

Będę opowiedał imię twe bráciey moiey: wpośrod Kośćioła twego będę ćie chwalił.

Co ſię Páná boićie chwalćie go: wſzyſtko naśienie Iákobowe wyſławiayćie go.

Niech ſię go boi wſzyſtko naśienie Izráelſkie: ábowiem nie wzgárdźił áni odrzućił prożby ubogiego

Inie odwrocił oblicza ſwego odemnie: á gdym wołał do niego wyſłuchał mię.

U ćiebie chwała moiá w kośćiele wielkim: śluby moie oddam przed oczymá boiących ſię iego.

Będą iedli ubodzy y náiedzą ſię, y będą chwalić Páná ktorzy go ſzukáią: będą żyć ſercá ich ná wieki wiekow.

Wſpomnią y náwroca ſię do Páná: wſzyſtkie kráie źiemie.

Y będą ſię kłániáć przed obliczno śćią iego: familie pogáńſkie.

Abowiem Páńſkie ieſt krolеſtwo: y on będźie pánował nád pogány.

Jedli y kłániáli ſię wſzyſcy tłuści źiemſcy: przed oblicznośćią iego będą padáć wſzyſcy ktorzy zſtępuią w źiemię.

A duſzá moiá iemu będźie żyłá: y naśienie moie będźie mu ſłużyć.

Będźie opowiádan Pánu rodzay przyſzły: y będą opowiádáć niebioſa ſpráwiedliwość iego ludowi ktory ſię národźi ktory uczynił Pan.

Antiph: Podźielili ſobie ſzáty moie: á o ſuknią moię los miotáli.

Ant: In ſurexerunt in me.

Powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi, y ſkłamáłá nieprawość ſobie.

Pſalm 26.

Dominus illuminatio mea.

PAn oświecenie moie y zbáwienie moie: kogoż ſię będę bał.

Pan

Pan obrońcą żywotá mego: kogoż ſię będę lękał.

Gdy ſię przybliżą ná mię ſzkodnicy: áby zarli ćiáło moie.

Ktorzy mię trapią nieprzyiaćiele moi: ſami zemdleli y upádli.

Chodźby ſtánęły przećiwko mnie woyſká: nie będźie ſię bało ſerce moie.

Chodźby powſtáłá przećiwko mnie bitwá: w tym ia nádźieię pokłádác będę.

O iednę prośiłem Páná tey ſzukáć będę: abych mieſzkał w domu Páńſkim powſzyſtkie dni żywotá mego.

Abych ſię nápátrzył roſkoſzy Páńſkiey: y náwiedzał kośćioł iego:

Abowiem ſkrył mię wprzybytku ſwoim: we złe dni obronił mię w ſkrytośći przybytku ſwego.

Ná ſkále wywyżſzył mię: á teraz wywyżſzył głowę moię nád nieprzyiaćioły memi.

Obſzedłem y ofiárowałem w przybytku iego ofiárę krzykliwą: będę ſpiewał y Pſalmy grał Pánu.

Wyſłuchay Pánie głos moy ktorym wołam do ciebie: zmiłuy ſię nádemną á wyſłuchay mię.

Tobie rzekło ſerce moie, ſzukáło ćię oblicze moie: obliczá twego Pánie ſzukáć będę.

Nie odwracay obliczá twego odemnie: nie odſtępuy w gniewie od ſługi twego.

Bądź pomocnikiem moim: nie opuſzczay mię áni mię wzgardzay, Boże zbáwienia mego.

Abowiem Oćiec moy y Mátka moiá opuśćili mię: ále Pan przyiął mię.

Zakon mi uſtaw Pánie w drodze twoiey: y prowadź mię proſtą ścieſzką dla nieprzyiaćioł moich.

Nie podáy mię ná duſze trapiących mię: ábowiem powſtáli przećiwko mnie świadkowie fałſzywi y ſkłámáłá niepráwość ſobie.

Wierzę iż oglądam dobrá Páńſkie. w źiemi żyiacych.

Oczekiway Páná mężnie czyń: y niech ſię zmocni ſerce twoie, á czekay ná Páná.

Ant. Powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi, y ſkłámáłá niepráwość ſobie.

℣. Podźielili ſobie ſzáty moie.

℟. A o ſuknią moię los miotáli.

Pater noſter *ćicho.*

DE LAMEMTATIONE

Ieremiæ Profetæ.

Lectio j. *cap. 2c. Heth.*

Cogitavit Dominus diſſipare.

Z nárzekánia Ieremiaſzá Proroka.

Lectio j. *Heth*

UMyślił Pan rozwálić mur corki Syon wyćiągnął ſznor ſwoy, y nie odwrocił ręki ſwey od gubienia y płákało przedmurze, y mur ſpołem rozwáłon ieſt.

Teth. Zápádły wźiemię bramy iego: zátrácił y połomał zawory ie go, y Krole iego: y Kśiążętá iego między pogány: nie máſz Zakonu á Prorocy iego nie náleźli widzenia od Páná.

Iud. Siedli ná źiemi, umilkli ſtár. cy, Corki Syon poſypáli popiołem głowy ſwe, przepaſali ſię włośienni cámi, zwieſili do źiemie głowy ſwe Pánny Ieruzalem.

Caph. Y ſtały od płácu oczy moie, ſtrwożyły ſię wnętrza moie, wy łáłá ſię ná źiemię wątrobá moiá dlá ſtárcia corki ludu mego: gdy wſtawáło dźiećię y ſsączy ná ulicách miáſtá.

Ieruzalem Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

℟. Omnes amici mei.

WSzyſcy przyiaćiele odſtąpili odemnie, y przemogli naſtępcy moi, wydał mię tęn ktoregom ia kochał. * Y ſtráſznemi oczymá ſwemi okrutną mi ránę záđáiąc octem nápawáli mię. ℣. Między niepráwych wrzućili mię, y nie przepuśćili duſzy moiey. * Y ſtraſz.

Lectio ij. *Lameth*.

Matribus ſuis dixerunt &c.

MAtkom ſwym mowili: gdźie ieſt pſzenicá y wino? gdy mdleli iáko zránieni ná ulicách mieyſkich: gdy wypuſzczáły duſze ſwe ná łonie matek ſwych.

Mem. Komu ćię przyrownam? á bo komu ćię przypodobam corko Ierozolimſka? z kim ćie porownam y pocieſzę ćię Pánno Corko Syon? bo wielkie ieſt iáko morze ſkruſzenie twoie, ktoż ćię uliczy?

Nun. Prorocy twoi widźieli w tobie fáłſz y głupſtwo, a nic nie odkrywáli nieprawośći twoiey, áby ćię do pokuty przywiedli: lecz upátrowáli tobie proroctwá fałſzywe y wygnánia.

Samech. Klaſkáli nád tobą wſzyſcy miiáiący drogą świſtáli y chwiali głową ſwoią nád corką Ierozolimſką mowiąc: Ionas to ieſt miáſto do ſkonáłey piękności weſele wſzyſtkiey źiemie?

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

Velum templi ſciſſum eſt.

℟. Záſłoná Kośćielna rozdárłá ſię: * Y wſzyſtká źiemiá zádrżáłá, łotr z krzyżá wołał mowiąc: Pomniy ná mię Pánie kiedy przyidźieſz do kroleſtwá twoiego. ℣. Opoki ſię ro

zpá-

zpádły, y groby otworzyły ſię, y wiele ćiał świętych ktorzy byli zaſnęli powſtáło. * Y wſzyſtká

Lectio iij. Aleph.

Ego vir videns paupertatem.

JA mąż widzący uboſtwo moie, w rozdze zágniewánia iego.

Aleph. Záprowádźił mię y záwiodł do ćiemnośći á nie do świátłośći.

Aleph. Tylko ſię ná mię obroćił y obráca rękę ſwą przez wſzyſtek dźień.

Beth. Stárą uczynił ſkorę moię y ćiáło moie, połamał kośći moie.

Beth. Obudował okołomnie, y ogárnął mię żołćią y pracą.

Beth. W ćiemnośćiach poſadźił mię iáko umárłe wieczne.

Ghimel. Obudował przećiwko mnie żebych nie wyſzedł: obćiążył okowy moie.

Ghimel. Ale y gdy wołáć będę y prośić, odrzućił modlitwę moię.

Ghimel. Zágrodźił drogę moię kámieniem kwádratowym, ścieſzki moie wywrućił.

Ieruzalem Ieruzalem náwroć ſię do Páná Bogá twego.

Vinea mea electa ego te.

Winnico moiá wybrána iam ćiebie ſzczepił. * Iákożeś mi ſię obrośiłá w gorzkość, ábyś mię ukrzyżowáłá á Bárábaſzá wolno puśćiłá.

℣. Párkánem obtoczyłem ćię, y wybrałem z ćiebie kámienie wybudowałem wieżą. * Iákożeś mi ſię.

Ná drugim Nocturnie, Antph:

Vim faciebat qui quærebant.

Gwałt czynili ktorzy ſzukáli duſze moiey.

Pſalm 37.

Domine ne in furore tuo, &c.

PAnie nie wzápáłczywośći twoiey ſtrofuy mię: áni w gniewie twoim karz mię.

Abowiem ſtrzáły twoie utknęły we mnie: y zmocniłeś ná demną rękę twoię.

Niemáſz zdrowia w ćiele moim od oblicza gniewu twego: niemáſz pokoiu kośćiom moim od oblicza grzechow moich.

Abowiem nieprawośći moie przewyżſzyły głowę moię: á iáko brzemię ćięſzkie obćiążáły ná mnie.

Pogniły y popſowáły ſię bliźny moie: od oblicza głupſtwá moiego.

Znędzniałem y ſkurczyłem ſię áż do końcá: cáły dźień chodźiłem záſmucony.

Abowiem biodrá moie nápełnione ſą náigrawánia: a niemáſz zdrowia w ćiele moim.

Ieſtęm ſtrapiony y bárzo uniżony: ryczałem od wzdychánia ſercá mego.

Pánie przed tobą wſzelka żądość moiá: y wzdychánie moie przed tobą nie ieſt ſkryte.

Serce moie ſtrwozone ieſt opuśćiłá mie śiłá moiá: á iáſności oczu moich y tey niemáſz przy mnie.

Przyiáćiele moi y bliſcy moi ná przećiwko mnie przyblizyli ſię y ſtánęli.

A ktorzy przy mnie byli, zdáleká ſtánęli: á gwałt czynili ktorzy ſzukáli duſze moiey.

A ktorzy mi ſzukáli złego, mowili márności: á zdrády cáły dźień wymyśláli.

A ia iáko głuchy nie ſłyſzałem, á iáko niemy nie otwieráiący uſt ſwoich.

Y ſtałem ſię iáko człowiek nie ſłyſzący: y niemáiący odporow w uśćiech ſwoich.

Abowiem w tobiem Pánie nádźieię miał: ty mię wyſłuchaſz Pánie Boże moy.

Bom mowił: by ſię kiedy nie weſelili nádemną nieprzyiáćiele moi: y gdy ſzwánkuią nogi moie przećiwko mnie wielkie rzeczy mowili.

Bom ia ná bicze gotow ieſt: y bol moy przed oblicznośćią moią ieſt záwzdy.

Abowiem nieprawość moię oznáymię: y będę myślił źá grzech moy.

Lecz nieprzyiáćiele moi żywią y zmocnili ſię nademną: rozmnożyli ſię ktorzy mię nie náwidzą nieſpráwiedliwie.

Ktorzy oddawáią złe zá dobre: uwłaczáli mi iżem náśládował dobroći.

Nie opuſzczay mię Pánie Boże moy: nie odſtępuy odemnie.

Bądź gotow ná rátunek moy: Pánie Boże zbáwienia mego.

Gwałt czynili ktorzy ſzukáli duſze moiey.

Ant. Confundantur & rever: &c. Niechay będą záwſtydzeni y zeſromoczeni ſpołem, ktorzy ſzukáią duſze moiey.

Pſalm 39.

Expectans expectavi Dominum.

CZekáiąc czekałem Páná: y ſkłonił ſię ku mnie.

Y wyſłuchał prożbę moię: y wywiodł mię z dołu nędze, y z błotá iłu.

Y poſtáwił ná ſkále nogi moie: y náproſtował kroki moie.

Y wpuśćił nową pieśń w uſtá moie: hymn Bogu náſzemu.

Uyzrzą mnodzy, y będą ſię bać: y będą mieć nádźieię w Pánu.

Błogoſłáwiony mąż, ktorego nádźieią ieſt imię Páńſkie: nie oglądał ſię ná márność y ná ſzaleńſtwo omylne.

Wie-

Wieleś uczynił ty Pánie Boże moy cudow twoich: á w myślách twoich nie ieſt ktoby był podobien tobie.

Opowiedałem y mowiłem: rozmnożyli ſię nád lidzbę.

Ofiáry y obiáty niechćiałeś: á uſzy uczyniłeś mi doſkonáłe.

Cálopalęnia y zá grzech nie zadałeś: tedym rzekł: oto idę.

W ſummie kśiąg nápiſano o mnie, ábych czynił wolą twoię: Boże moy prágnąłem, y Zakon moy wpośrod ſercá mego.

Opowiedałem ſpráwiedliwość twoię w kośćiele wielkim: oto warg moich będę chámował: Pánie tyś wiedźiał.

Y ſprawiedliwośći twoiey nie ſkryłem w ſercu moim: prawdę twoię y zbáwienie twe opowiádałem.

Nie táiłem miłośierdźia twego: y prawdy twoiey przed zgromádzeniem wielkim.

Ale ty Pánie nie oddalay zmiłowánia twego o demnie: miłośierdźie twoie y prawdá twoiá záwżdy mie broniły.

Abowiem obtoczyły mię złe, ktorym niemáſz lidzby: poimáły mię nieprawośći moie y nie mogłem przeyrzeć.

Rozmnożyły ſię nád włoſy głowy moiey: y ſerce moie opuśćiło mię.

Niechći ſię podoba Pánie, ábyś mię wyrwał: Pánie ku rátunku memu weyzrzy.

Niechay będą záwſtydzeni y zeſromoczeni ſpołem: ktorzy ſzukáią duſze moiey áby ią odięli.

Niech ſię obroćą ná wſtecz: á niech ſię záwſtydzą ktorzy mi życzą złego.

Niechay odnioſą ná tychmiaſt zel żywość ſwą: ktorzy mi mowią: Ehey, Ehey.

Niech ſię rozráduią wtobie wſzyſcy ktorzy ćię ſzukáią: y niech mowią záwżdy: Niechay będźie uwielbion Pan, ktorży miłuią zbáwienie twoie.

Ia lepak ieſtem żebrak y ubogi: Pan ſtára ſię o mię.

Pomocnikiem moim y obrońcą moim ieſteś ty: Boże moy nie omięſzkiwayże.

Ant. Niechay będą záwſtydzeni y żeſromoceni ſpołem ktorzy ſzukáią duſze moiey.

Ant. Alieni inſurrexerunt, &c.

Obcy powſtáli przećiwko mnie á mocárze ſzukáli duſze moiey.

Pſalm 53.

Deus in nomine tuo ſalvum.

BOże w imię twoie zbaw mię: á w mocy twoiey ſądź mię. Bo-

Boże wyſłuchay modlitwę moię: przyimi w uſzy ſłowá uſt moich.

Abowiem obcy powſtáli przećiwko mnie: á mocárze ſzukáli duſze moiey, á nie kładli Bogá przed oczymá ſwemi.

Bo oto Bog mię podpomaga: á Pan ieſt obrońcą duſze moiey.

Odwroć złe ná nieprzyiaćiele moie: á zátrać ie według prawdy twoiey.

Dobrowolnie będę ofiárował tobie: y będę wyznawáł imięniowi twemu Pánie ábowiem dobre ieſt.

Boże wſzelkiego utrapienia wyrwał mię, á oko moie wzgárdźiło nieprzyiaćioły moie.

Anipht. Obcy powſtáli przećiwko mnie, á mocárze ſzukáli duſze moiey.

℣. Powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi.

℟. Y ſkłamáłá niepráwość ſobie.

Parer noſter: *ćicho.*

Z tráktatu S. Auguſtyná
ná Pſalmy.

Ná Pſalm 36 á Wierſ 2.

Lekcya iiij.

Protexiſti me Deus, &c.

OBroniłeś mię Pánie od zgromádzeniá złych ludźi, od wielkośći nárabiáiących niepráwośćia. Iuż ſamey głowie náſzey przypátrzmy ſię. Wiele męczennikow tákie rzeczy ćierpieli, ále przećię nie ták iáśnie nie wydáie ſię iáko głowá męczennikow tám lepiey widźiemy, czego ći ná ſobie doználi. Obroniony ieſt od wielkośći złych ludźi, bronił go bowiem Bog, bronił ćiáłá ſwego ſyn y człowiek ktorego nośił. Dla tego że Synem człowieczym ieſt, y Synem Bożym ieſt, Synem Bożym dla poſtáći ſwoiey: Synem człowieczym dla poſtáći ſługi, máiąc w mocy położyć duſzę ſwoię, y powtore wźiąć ią. Coż mu mogli uczynić nieprzyiaćiele, zábili ćiáło, duſze nie zábili. Przyſłuchayćie ſię. Málo było Pánu nápominác męczēnikow ſłowem, kiedy by był nie utwierdźił przykładem.

℟. Tamquam ad latronem.

JAkoby ná zboycę wyśliśćie: z mieczmi y z kiymi poimáć mię. Ná káżdym dźień był u was w kośćiele á niepoimáliśćie mię: á oto teraz ubicżowánego wiedźiećie mię ná ukrzyżowánie. A gdy ſię tárgnęli ná IEZUSA y poimáli go, rzekł im. Ná káżdy

Lekcya v.

Hoſtis qui conventus erat.

WIećie ktore zgromádzenie było złośliwych żydow, y ktore mnoſtwo było ludźi czyniacych nie-

niepráwość. Ktorą niepráwość? że chćieli zábić P. Iezusa Chryſtuſa. Ták wiele uczynkow dobrych práwi pokazałem wam, dla ktorego z nich chcećie mię zábić? znioſł wſzyſtkich chorych ich. Uzdrowił wſzyſtkich niemocnych ich: przepowiedźiał kroleſtwo niebieſkie: nie zámilczał wyſtępkow ich, áby te rá czey nie podobáły ſię im, á nie lekarz od ktorego byli uliczeni. Tych wſzyſtkich uliczenia iego nie wdźięczni, iákoby dla wielkiey gorączki od rozumu odchodzący ſzáleiąc, przećiwko lekárzowi ktory przyſzedł uzdrowić ich, wymyślili rádę zátráćić go: iákoby tu chcąc doznáć, ieżeli práwdźiwie człowiekiem ieſt ktoryby mogł umrzeć: czyli nád ludźie czymśi ieſt, y nie dopuśći áby miał umrzeć. Słowo ich poznawamy w mądrośći Sálomonowey. Skarzmy go śmierćią conayſromotnieyſza, wybádaymy go, będźie bowiem wzgląd nań z mowiego. Ieżeli bowiem práwdźiwie Synem Bożym ieſt niech go wyzwoli.

℟. Tenebræ factæ ſunt, &c.

Stáły ſię ćiemnośći po wſzyſtkiey źiemi, gdy żydźi ukrzyżowáli Iezuſa: á o dźiewiątey godźinie záwoł Iezus głoſem wielkim: Boże moy czemuś mię opuśćił. * Y ſkłoniwſzy głowę ſkonał. Wołáiąc Iezus głoſem wielkim rzekł: Oycze w ręce twoie duchá mego polecam. * Y ſkłoniwſzy głowę.

Lekcya vj.

Exacuerunt tamquam gladium

Záoſtrzyli iáko miecze ięzyki ſwoie, niech nie mowią żydźi, nie źábilichmy Chryſtuſa: dla tego bo wiem dáli go ſędźiemu Piłatowi, áby ſami widźieli ſię iákoby niewinnemi od śmierći iego: ábowiem kiedy im rzekł Piłat: wy go zábiyćie, odpowiedźieli: Nam nie godźi ſię nikogo zábiiáć: złość uczynku ſwego ná ſędźiego człowieká chcieli, ále iźali Bogá ſędźiego oſzukáć mogli. Co uczynił Piłat w tym ſamym że uczynił, poniekąd uczęſtnikiem był, ále w porownániu ich dáleko on ieſt niewinnieyſzy. Nálegał bowiem ile mogł, áby go z rąk ich wyſwobodźił, dla tego bowiem ubiczowánego wyprowádźił do nich. Nie prześláduiąc Páná ubiczował, ále ich zápalczywośći chcąc doſyć uczynić, áby przynamniey ták iuż dáli ſię ubłagáć, y przeſtáli chćieć go zábić, kiedy ubiczowánego ogiadáli. Uczynił y to, ále kiedy nálegali, wiećie że umył ręce y powiedźiał, że on nie uczynił, że czyſtym ieſt od śmierći iego,

iego, uczynił przećię. A ieżeli winny że uczynił choćiaſz przymuſzony: ći będą niewinni ktorzy przymuślili áby uczynił? Zadnym ſpoſobem; ále on wydał ná niego ſententcyą, y roſkazał go ukrzyżować á zátym iákoby go ſam zábił, y wy o żydźi zábiliśćie: iákośćie zábili? mieczem ięzyká. Záoſtrzyliśćie bo wiem ięzyki wáſze á kiedyżeśćie uderzyli? tylko kiedyśćie woláli Ukrzyżuy ukrzyżuy?

℟. Anima mea deliſtam &c.

Duſzę moię ukochaną dałem w ręce ludźi niezbożnych, y ſtáło mi ſię dźiedźictwo moie iáko lew ná puſzczy: Wydał przećiwko mnie głoſy nieprzyiaćiel mowiąc: Zgromadzćie ſię, y pośpieſzćie, do pozárćia iego: Położyli mię ná puſtyniey oſobnośći, y płákáłá ná demną wſzyſtká źiemiá. * Bo nie znáłazł ſię ktoby mie poznał, y uczynił dobrze. ℣. Powſtáli przećiwko mnie mężowie bez miłośierdźia, y nie przepuśćili duſzy moiey. * Bo nie ználazł. Duſzę moię.

Ná trzećim Nokturnie Antiph.

Ab inſurgentibus in me.

Od powſtáiących przećiwko mnie wybaw mię bo opánowáli duſzę moię. *Pſalm 58.*

Eripe me de inimicis meis.

Wyrwiy mię od nieprzyiaćioł moich Boże moy: y od powſtáiących przećiwko mnie wybaw mię.

Wyrwiy mię od tych ktorzy broią nieprawość: y od mężom krwáwych wybaw mię.

Boć oto łowili ná duſzę moię: rzućili ſię ná mię możni.

Nie dla wyſtępku mego áni dla grzechu mego Panie: bez nieprawośći biegałem y proſtom poſtępował.

Powſtań á zábież mi drogę y obacz: á ty Pánie zaſtępow Boże Izráelſki.

Ocuć ſię ábyś náwiedźił wſzyſtkie národy: nie przepuſzczay wſzyſtkim ktorzy broią nieprawośći.

Náwroca ſię ku wieczorowi: y będą mrzeć głod iáko pśi, y będą chodźić około miáſtá

Oto będą mowić uſty ſwemi á miecz w uśćiech ich: bo ktoż práwi ſłyſzał?

Ale ty Pánie náśmieieſz ſię znich: y wniwecz obroćiſz wſzyſtkie narody.

Moc moię u ćiebie ſtrzedz będę, ábowiem Boże ieſteś obrońco moy: Bog moy miłośierdźie iego uprzedźi mię.

Bog

Bog pokaże mi nád nieprzyiaćioły mémi: nie zábiiay ich by kiedy niezápomnieli ludzie moi.

Rozprosz ie mocą twoią y zrzuć ie: obrońcá moy Panie.

W trzech ust ich, mowę warg mo ich: á niech będą poimáni w chárdości swoiey.

Y dla złorzeczeństwá y kłamstwá, będą opowiedzeni ná stráceníe: w gniewie zátrácenia, y nie będźie ich.

Y doznáią iż Bog będźie pánował Iákobowi: y kráiom źiemie.

Náwrocą się ku wieczorowi: y będą mrzeć głod iáko psi, y będą chodźić około miástá.

A iż rozbieżą się ku iedzeniu: á ieśli się nie náiedzą będą szemráć.

Ale ia będę śpiewał moc twoię: y z rádością będę wychwalał ráno miłosierdźie twoie.

Boś się stał obrońcą moim: y ucieczką moią w dźień utrapienia mego.

Pomocniku moy tobie będę śpiewał: iżeś ty Boże obrońcą moy: Bog moy miłośierdźie moie.

Ant. Od powstáiących przećiwko mnie wybaw mię, bo opánowáli duszę moię.

Ant. Longe feciſti notos &c. Oddaliłeś o demnie znáiome moie, ieſtem podan y nie wychodźiłem.

Pſalm 87

Domine Deus ſalutis meæ &c.

PAnie Boże zbáwienia mego: we dniem wołał y wnocy przed tobą.

Niechay modlitwá moiá przyidźie przed obliczność twoię: nákłoń uchá twego ku prożbie moiey

Abowiem duszá moiá nápełniona ieſt złym: á żywot moy przybliżył się do piekłá.

Poczytano mię z stępuiącym do dołu: stałem się iáko człowiek bez pomocy między umárłemi wolny.

Iáko zránieni ktorzy śpią w grobiech: ná ktore więcey nie pámiętaſz, y oni z ręki twey wyrzuceni sa.

Wsadźili mię w dół głębszy: do ćiemności y do ćienia śmierći.

Zmocnił się gniew twoy ná demna: y przywiodłeś ná mię wszystkie náwałności twoie.

Oddaliłeś odemnie znáiome moie: uczynili mię obrzydzeniem sobie.

Ieſtem podan y nie wychodźiłem: oczy moie zemdlały dla nędze.

Wołałem ktobie Pánie cáły dźień: wyćiągałem do ćiebie ręce moie.

Izali umárłym cudá czynić będźieſz:

dźieſz: ábo lekárze wſkrzeſzą y wyznawáć ći będą.

Iżali kto w grobie będźie opowiedał miłoſierdźie twoie: y prawdę twoię w zginieniu.

Iżali poznáne będą w ćiemnoſćiách cudá twoie: á ſprawiedliwość twoiá wźiemi zapámiętánia?

A iam Pánie wołał ku tobie: á modlitwá moiá uprzedźi ćię ráno.

Przecz że Pánie odrzucaſz modlitwę moię: odwracaſz oblicze twe odemnie.

Iamći ieſt ubogi y wpracách od młodoſći moiey: á będąc wywyżſzony ieſtem poniżony y zátrwożony.

Ná mię ſię przeniełły gniewy two ie: á ſtrachy twoie zátrwożyły mię.

Ogárnęły mię cáły dźień iáko woda: obtoczyły mię ſpołem.

Oddaliłeś o demnie przyiaćielá y bliſkiego: y znáiome moie dla nędzę.

Ant. Oddaliłeś odemnie znáiome moie: ieſtem podan y nie wychodźiłem.

Ant. Captabunt in animam.

Záſadzą ſię ná duſzę ſprawiedliwego, á krew niewinną potępią.

Pſalm 93.

Deus ultionum Dominus &c.

BOg pomſty Pan: Bog pomſty wolno poczynał.

Wywyż ſię ktory ſądźiſz źiemię: odday zapłátę pyſznym.

Dokądże grzeſznicy Pánie: dokąd grzeſznicy będą ſię chlubić?

Będą świegotáć y mowić niepráwości: będę mowić wſzyſcy ktorzy broią nieſpráwiedliwość.

Lud twoy Pánie poniżyli: y dźiedźictwo twoie utrapili.

Wdowę y przychodnią zábili: y ſieroty pomordowáli.

Y mowili: nie uyzrzy Pan: áni zrozumie Bog Iákob.

Z rozumieyćieſz głupi między ludźmi: á bezrozumni mieyćie kiedy rozum.

Ktory wſzczepił ucho nie uſłyſzy: ábo ktory formował oko nie uyzrzy?

Ktory ſtrofuie narody zaz nie będźie karał: ktory uczy człowieká mądrości.

Pan zna myśli człowiecze: że ſą márne.

Błogoſławiony człowiek ktorego ty Pánie wycwiczyſz: á náuczyſz go Zakonu ſwego.

Abyś mu ulżył ode złych dni: áż wykopáią doł grzeſznikowi.

Boć nie odrzući Pan ludu ſwego: á dźiedźictwá ſwego nie opuśći.

Iż nieſpráwiedliwość w ſąd obroći: á ktorzy przy niey, wſzyſcy ktorzy ſą ſercá práwego. Ktoż

Ktoż mi powstánie przeciw złośnikom: ábo kto przy mnie stánie przeciw czyniacym nieprawość.

Iedno że mię Pan wspomogł: má łoby byłá duszá moiá nie mieszkáłá w piekle.

Ieślim mowił záchwiał się nogá moiá: miłośierdźie twoie Pánie wspomagáło mię.

Według mnostwá boleśći moich w sercu moim: twoie pociechy uweseliły duszę moię.

Izali dzierży się ćiebie stolicá nie prawości: ktory tworzysz pracą w przykazaniu?

Záfadzą się ná duszę sprawiedliwego: á krew niewinna potępią.

Y stał mi się Pan ućieczką: á Bog moy obrońcą nádźieie moiey.

Podda im nieprawość ich: á we złości ich wytráći ie: wytráći ie P. Bog nász.

Ant. Záfadzą się ná duszę sprawiedliwego, á krew niewinną potępią.

℣. Mowili przećiwko mnie ięzykiem zdrádliwym.

℟. Y mowámi nienawiśnemi otoczyli mię, y walczyli dármo przećiwko mnie. Pater noster, *ćicho.*

Z Listu B. Pawła Apostołá do Zydow.

LEKCYA VIJ.

Festinemus ingredi in illam.

SPieszmysz się ábyśmy weśli do onego odpoczynienia: iżby kto w tenże przykład niedowiárstwá nie wpadł. Bo żywa iest mowá Boża y skuteczna, y przeráźliwsza niżeli wszelki miecz; po obu stron ostry: y przenikáiąca áż do rozdźielenia dusze y ducha, stáwow też y szpikow, y rozeznawáiąca myśli y przedsięwźięćia serdeczne. A niemász żadnego stworzenia nie widźiálnego, przed oblicznością iego. Lecz wszystkie rzeczy obnázone są y odkryte oczom iego, do ktorego nam mowá. Máiąc tedy naywyższego Kápłaná wielkiego, ktory przeszedł niebiosa, IEZUSA Synà Bożego: trzymaymy się wyznánia. Abowiem nie mamy naywyższego kápłana, ktoryby się mogł ulitować nád krewkośćiámi nászemi. Lecz kuszonego we wszystkim ná podobieństwo oprocz grzechu.

℟ Trádiderunt me in manus.

WYdáli duszę moię w ręce niepobożnych, y między niepráwych wrzućili mię, y nie przepuśćili duszy moiey, zgromádźili się przećiwko mnie mocárze. * A iáko olbrzymowie stánęli przećiwko mnie. ℣ Obcy y powstáli przećiwko mnie, á mocárze szukáli du-

ſze moiey. A iáko olbrzymowie.

Lekcya viij.

PRzyſtąpmy tedy z ufnośćią do ſtolice łáſki, ábyśmy otrzymáli miłośierdźie, y łáſkę ználeźli ku pogodnemu rátunku. Abowiem káżdy naywyżſzy Kápłan z ludźi wźięty, dla ludźi bywa poſtánowion, w tym co do Bogá należy: áby ofiárował dáry y ofiáry zá grzechy, ktoryby ſię mogł uzalić tych co nie umieią y błądzą: gdyż y on obłożon ieſt krewkośćią: á dla tego powinien ieſt iáko zá lud tákże y ſam zá ſię ofiárować zá grzechy.

℟. Iesum tradidit impium.

Jezusa wydał niezbożny, naywyżſzym Kśiążętom kápłáńſkim, y ſtárſzym nád ludem. * A Piotr z dáleká ſzedł zá nim, áby widźiał koniec. ℣. Przywiedli go tedy do Káiphaſzá Kśiążęćiá Kápłáńſkiego gdźie ſtárśi y Pháryzeuſzowie ześli ſię byli. * A Piotr zdáleka.

Lekcya ix.

AZaden ſobie czći nie bierze iedno ktory wezwan bywa od Bogá iáko Aáron. Ták y Chryſtus nie ſam ſiebie wſławił że ſię ſtał naywyżſzym Kápłánem: ále ktory do niego mowił. Syn moy ieſteś ty, iam ćiebie dźiś urodźił. Iáko y ná inſzym mieyſcu mowi: Tyś ieſt káplánem ná wieki według porządku Melchiſedechowego, ktory zá dni ćiáłá ſwego, modlitwy y pokorne prożby temu ktory go mogł wybáwić od śmierći zwolániem potężnym y łzámi ofiárowawſzy, był wyſłuchan dla ſwoiey uczćiwości. A choćiaż był Synem Bożym, náuczył ſię z tego co ćierpiał poſłuſzeńſtwá: á doſkonáłym zoſtawſzyſtał ſię wſzyſtkim ktorzy mu poſłuſzni ſą, przyczyną zbáwienia wiecznego. Názwány od Bogá nay wyżſzem Kápłánem wedle porządku Melchiſedechowego.

℟. Caligaverunt oculi mei.

Záćmiły ſię oczy moie od płáczu moiego, bo oddalony ieſt o dem nie ktory mi był pociechą: Obaczćie wſzyſcy ludźie. * Ieśli ieſt podobna boleść iáko boleść moią. ℣. Owi wſzyſcy ktorzy miiaćie drogą, przyſłuchayćie ſię y obaczćie. * Ieśli ieſt &c. Záćmiły ſię oczy &c.

NA LAVDES

Antiphoná.

Proprio filio ſuo non pepercit. Własnemu Synowi nie przepuśćił, ále dla nas wſzyſtkich wydał go.

Pſalm. Miſerere mei Deus, *iáko wyżey ná kárćie.* *Ant.* A

Zfráſował ſię o mnie duch moy ſerce moie we mnie ſię ſtrwożyło.

Pſalm

Pſalm 142.

Domine exaudi orationem.

PAnie wyſłuchay modlitwę moię, przyimi w uſzy prożbę moię: w prawdźie twoiey wyſłuchay mię w ſpráwiedliwości twoiey.

A nie wchodź do ſadu z ſługą twoim: ábowiem nie uſpráwiedliwi ſię przed tobą żaden żywiacy.

Abowiem prześládował nieprzyiaćiel duſzę moię: poniżył ná źiemi żywot moy.

Poſadźił mię w ćiemnych mieyſcách, iáko zdawná pomárłe: y zfráſował ſię o mię duch moy, ſerce moie we mnie ſię ſtrwożyło.

Pámiętałem ná dni ſtáre, rozmyślałem o wſzyſtkich ſpráwách twoich: y uczynki rąk twoich rozbieráłem.

Wyćiągnąłem ku tobie ręce ſwoie: duſzá moiá iáko ziemiá bez wody tobie.

Wyſłuchaże mię prętko Pánie: duch moy uſtał.

Nie odwracay obliczá twego odemnie: y będę podobnym zſtępuiącym do dołu.

Day mi uſłyſzeć ráno miłoſierdźie twoie: bom w tobie nádźieię miał.

Ukaż mi drogę ktorąbych miał chodźić: bom ku tobie podnoſił duſzę moię.

Wyrwi mię od nieprzyiaćioł moich Pánie: do ćiebiem ſię ućiekł, náucz mię czynić wolą twoię, ábowiem tyś ieſt Bogiem moim.

Duch twoy dobry poprowádźi mię do źiemie práwey: dla imienia twego Pánie ożywiz mię wſpráwiedliwości twoiey.

Wywiedźieſz zutrapienia duſzę moię: á z miłoſierdźia wytráćiſz nieprzyiaćioły moie.

Y zágubiſz wſzyſtkie ktorzy dręczą duſzę moię: boćiem ia ſługá twoy.

Ant. Zfráſował ſię o mię duch moy: ſerce moie we mnie ſię ſtrwożyło.

Ant. Ait latro ad latronem.

RZekł zboycá do zboycy: Myć godną zapłátę zá vczynki odnoſiemy, lecz tęn co złego uczynił? Pomniey ná mię Panie, gdy przyidźieſz do kroleſtwá twego.

Pſalm. Boże Boże moy do ćiebie czuię, &c. *iáko wyżey na kárćie.*

Ant. Cum conturbata anima.

Gdy ſię ſtrwoży duſzá moiá Pánie będźieſz pomniał ná miłoſierdźie twoie.

Pieśń Hábacuca Cap: 3.

Domine audivi auditionem &c.

PAnie ſłyſzałem ſłuch twoy: y uląkłem ſię.

Pá-

Pánie dźieło twoie: wpośrodku lat ożywię.

Wpośrodku lat oznáymiſz: gdy ſię rozgniewaz wſpomniſz ná miłośierdźie.

Bog od południá przyidźie: á święty z gory Pháron, okryłá niebioſa chwałá iego: á wyſławiánia iego pełna ieſt źiemiá.

Bláſk iego iáko świátłość będźie: rogi w ręku iego.

Tám ieſt zákryta moc iego: przed obliczem iego poydźie śmierć.

Y wnidźie diabeł przed nogámi: ſtanął y rozmierzył źiemię.

Poyzrzał y rozwiązał narody: y ſkruſzone ſą gory wieku.

Uniżyły ſię págorki świátá: przed drogámi wieczności iego.

Dla nieprawośći widźiałem narody Murzyńſkie: ſtrwożą ſię ſkory źiemie Mádian.

Izali ná rzeki rozgniewałeś ſię Pánie: ábo ná rzeki zápálczywość twoiá? ábo ná morze rozgniewánie twoie.

Ktory wśiędźieſz ná konie twoie: á poczworne twoie zbáwienie.

Wzbudzáiąc wzbudźiſz łuk twoy: przyśięgi pokoleniom ktoreś rzekł.

Rzeki przerwiez źiemię: widźiáły ćię y bolały gory, náwáłność wod przeminęłá.

Wydáłá przepáść głos ſwoy: wyſokość przenioſłá ręce ſwoie.

Słońce y księżyc ſtánęły w mieſzkániu ſwoim: w świátłości ſtrzał twoich, poydą wbláſku błyſkáiącey ſię włocznie twoiey.

Wzágniewániu podepceſz źiemię: w zápálczywości uczyniſz zdumiáłe narody.

Wyſzedłeś ná zbáwienie ludu twego: ná zbáwienie z Chryſtuſem twoim.

Zbiłeś głowę zdomu niezbożnego: obnażyłeś gront iego áż do ſzyie.

Przekląłeś berłá iego, głowę walecznikow iego: przychodzących iáko wicher áby mię rozproſzyli.

Rádość ich iáko tego: ktory porywa ubogiego wſkrytości.

Uczyniłeś w morzu drogę koniom twoim: ná błocie wod wielkich.

Uſłyſzałem á wzruſzył ſię żywot moy: od głoſu zádrżáły wárgi moie.

Niech wnidźie zgniłość wkośći: á podemna niech ſię zámnoży.

Abych odpoczął wdźień utrapienia: ábych wſtąpił do ludu náſzego przepaſanego.

Abowiem figá nie zákwitnie: á nie będźie owocow w winnicách.

Omyli robotą oliwy: y polá nie dádzą żywności. Odćię-

Odćięty będźie z owczárniey dobr: y nie będźie ſkotu u złobow.

A ia będę ſię w Pánu rádował: y będę ſię weſelił w Bogu IEZUŚIE moim.

Bog Pan ieſt moc moiá: y poſtáwi iáko ieleń nogi moie.

Y po wyſokośćiách moich poprowádźi mię zwyćięzcá: Pſalmy ſpiewáiącego.

Ant. Gdy ſię ſtrwozy duſzá moiá, Pánie będźieſz pomniał ná miłoſierdźie twoie.

Ant. Memento mei Domine.

Pomniy ná mię Pánie gdy przyidźieſz do kroleſtwá twego.

Pſalm. Chwalćie Páná ná niebieśiech, *iáko wyżey.*

℣. Poſadźił mię w ćiemnośćiách.

℟. Iáko umárłych wieku.

Ant: ná Benedictus.

Poſuerunt ſuper caput eius.

Położyli nád głową iego ten napis. IEZUS NAZARANSKI KROL ŻYDOWſKI.

Potym mowia klęczac. Chryſtuś ſtał ſię zá nas poſłuſznym áż do śmierśi, á śmieréi krzyżowey: *y mowić ćicho* Pater noſter, *potym Pſalm* Miſerere mei Deus, *trochę wyżey y modlitwę tymże głoſem mowia.*

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine.

WEyzrzyi Pánie proſiemy ná tę czeladkę twoię, dla ktorey Pan náſz IEZUS Chryſtus podał ſię rękom winnych, y śmierć okrutną krzyżá podiąć raczył. *potym ćicho.* Ktory ztobą &c.

Ná prymę, Tercya, Sextę y Nonę, ták iáko y w wielki Czwartek, tylko kiedy mowia: Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, *przydáia.* A śmierći krzyżowey.

Stácya u Swiętego Krzyżá W IERUZALEM.

SKończywſſy Nonę, Kápłan y Miniſtry w czarny áppárat przybráni, bez świátł y bez kádzenia ida do Ołtarzá, gdźie przyſiedſſy proſternuia ſię niſſyſcy przed Ołtarzem, y trochę ſię pomodla. A w tym Akolici tuwálnia iednę ná Ołtarzu rozćiągna. Po modliwſſy ſię trochę, Celebráns y z Miniſtrámi przyſtępuie do Ołtarzá y cáłuie go we ſrodku: potym Lektor przyſtępuie do czytánia Prefáciey, ná tym mieyſcu gdźie Epiſtołá bywa czytána, y poczyna ia bez tytułu, ktora tęż y Celebrans ćicho czyta u Ołtarzá.

OSEE VI.

Hæc dicit Dominus: In tribulatione ſua mane conſurgent ad me &c.

TO mowi Pan: W utrapieniu ſwym ráno wſtáną do mnie mowiąc: Podźćie á náwroćmy ſię do Páná; bo on poimał y uleczy nas,

ubi-

ubiie á uzdrowi nas: Ożywi nas po dwu dni: dniá trzećiego wzbudźi nas: y żyć będźiem przed obliczem iego, poznamy á będźiem náśládowáć, ábyśmy poználi Páná, iáko zorza zgotowáne ieſt wyśćie iego, y przyidzie nam iáko deſzcz rány y pozdny źiemi Co uczynię tobie Ephráimie? co uczynię tobie Iudá?

miłoſierdźie wáſze iáko obłok poránny, á iáko roſa ráno przemiiáiąca. Dla tego heblowalem przez Proroki: pobiłem ie ſłowy uſt moich, á ſądy twoie iáko świátłość wynidą. Bom miłoſierdźia zadał á nie ofiáry, á znáiomośći Bożey więcey niż cáłopalenia.

Tractus, Domine, audivi auditum tuum, & timui: conſideravi opera tua, & expavi.

℣. In medio duorum animalium innoteſceris: dum appropinquaverint anni, cognoſceris: dum advenerit tempus oſtenderis.

℣. In eo dum conturbata fuerit anima mea: in ira, miſericordiæ memor eris.

℣. Deus à Libano ueniet, & ſanctus de monte umbroſo & condenſo

℣ Operuit cælos maieſtas eius & laudis eius plena eſt terra.

Trákt: Pánie, ſłyſzałem ſłuch twoy y zląglem ſię: uwazałem dźieła twoie y dźiwowałem ſię.

℣ Wpośrodku dwu bydlątek ziáwiaś ſię: gdy ſię zblizáią látá poznány zoſtáieſz: gdy przychodzi czás pokázuieſz ſię.

℣ Gdy ſię w tym trwozy duſzá moiá: w gniewie pámiętay ná miſierdźie.

℣ Bog od Libánu przyidźie, y święty zgory ćiemney y gęſtey.

℣ Okrył niebioſa Máieſtat iego: á chwały iego pełna ieſt źiemiá:

Skończywſzy tráktat, Kápłan mowi. Oremus, Modlmy ſię. *Dyákon.* Flectamus genua. Klękaymy ná koláná. *A Subdyákon*, Levate, Wſtańćie.

Oratio

Deus, á quo & Iudas reatus.

BOże, od ktorego Iudaſz przeſtępſtwá ſwego, á zboycá wydánia ſwego otrzymáł zapłátę: pozwol nam twego miłoſierdźia ſkutek, áby iáko w męce ſwoiey Pan náſz IEzus Chryſtus nie iednáką obiemá dał zapłátę ták nam oddáliwſzy błąd záſtarzáłośći, niech da zmartwychwſtania ſwego łáſkę, ktory żyie y kroluie w iednośći Duchá świętego ná wieki wiekow, Amen.

Subdyákon tonem Epiſtoły ſpiewa tę Lekcyą, Exod: 12.

In

In diebus illis: Dixit Dominus.

ONych dni: Rzekł Pan do Moyzeſza y Aárona w źiemi Egiptſkiey: Ten mieśiąc wam początkiem mieśiącow: pierwſzym będźie między mieśiącámi roku. Mowćie do wſzego zgromádzenia ſynow Iſraelowych, y powiedźćie im: Dźieśiątego dniá tego mieśiącá niech káżdy weźmie báránká według familiey y domow ſwoich. A ieśli mnieyſza lidzbá ieſt niżby doſyć było do iedzenia báránká, weźmie ż ſobą ſąśiádá ſwego, ktory mieſzka podle domu iego, wedle lidzby duſz ktorychby doſyć było do iedzenia báránká. A báránek będźie bez zmázy ſámczyk roczny wedle ktorego obrzędu weźmiećie y koźiełká, y będźiećie go chować aż do czternaſtego dnia mieśiącá tego, y ofiáruie go wſzyſtko zgromádzenie ſynow Izráelowych ku wieczorowi, y wezmą ze krwie iedo: y położą ná obápodwoie, y ná náprożniki domow, w ktorych go będą pożywáć. Y będą ieść mieſo iego oney nocy ogniem pieczone, y prąſny chleb zpolną ſałatą. Nie będźiećie nic ieść z niego, áni wárzonego w wodźie, ále tylko pieczone ogniem: głowę y znogámi iego y zſtrzewy źiećie. Y nie zoſtánie nic z niego do poránku, ieśli co zoſtánie ogniem ſpalićie. A pożywáć go ták będźiećie: Biodrá ſwe opaſzećie, a boty będźiećie miec ná nogách, trzymáiąc kiie w rękách, á będźiećie ieść ſpieſzno, bo ieſt Phaſe (to ieſt) prześćie Páńſkie.

Tractus. Eripe me Domine ab homine malo: à viro iniquo libera me.

℣. Qui cogitaverunt malitias in corde: tota die conſtituebant prælia

℣. Acuerunt linguas ſuas ſicut ſerpentis: venenum aſpidum ſub labiis eorum.

℣ Cuſtodi me Domine de manu peccatoris: & ab hominibus iniquis libera me.

Wyrwiy mię Pánie od człowieká złego: y od mężá nie pobożnego wybaw mię.

℣. Ktorzy myślili w ſercu niepráwość, cały dźień ztaczáli bitwy.

℣. Záoſtrzyli ięzyki ſwoie iáko węzowe: od zmiiow pod ich wárgámi.

℣. Záchoway mię Pánie od ręki grzeſzniká, á od ludźi nieſpráwiedliwych wyrwiy mię.

℣. Qui cogitaverunt supplantáre gressus meos: abscónderunt superbi laqueum mihi.

℣. Et funes extenderunt in laqueum pedibus meis: iuxta iter scandalum posuerunt mihi.

℣. Dixi Domino, Deus meus es tu: exaudi Domine vocem orationis meæ.

℣. Domine Domine virtus salutis meæ; obumbra caput meum in die belli.

℣. Ne tradas me, à desiderio meo peccatori: cogitaverunt adversus me: ne derelinquas me, ne unquam exaltentur.

℣. Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos.

℣. Verumtamen iusti confitebuntur nomini tuo: & habitabunt recti cum vulto tuo.

℣. Ktorzy myślili náwrocić kroki moie: zákryli pyszni śidłá ná mię.

℣. Y powrożу rozćiągnęli ná śidło. záſtáwili mi przy ścieſzcze obráżę.

℣. Rzekłem Pánu, Bog moy ieſteś ty: wyſłuchay Pánie głos prośby moiey.

℣. Pánie Pánie mocy zbáwienia mego: záſłoniłeś głowę moię w dźień woyny.

℣. Nie poday mię Pánie nád wolą moię grzeſznikowi: myślili przećiwko mnie nie opuſzczay mię by ſię ſnać nie podnieśli.

℣. Głowá obleżenia ich y praca warg ich okryie ie.

℣. Ale ſpráwiedliwi będą wyznawáć imieniowi twemu: á práwi będą mieſzkáć z obliczem twoim.

Skończywſzy tráktat, mowią Páſſyą, ná nienákrytym pułpićie, iako Celebráns we Mſzą mowi, ná rogu Epiſtoły.

PASSYA.

PANA NASZEGO IEZVSA CHRYSTVSA

Według Iana Swiętego. *w Rozdź: 18.*

WOn czás: wyſzedł Iezus z Vczniámi ſwemi, zá rzeczkę Cedron, kędy był Ogrod: do ktorego on wſzedł y Vczniowie iego. A wiedźiał też to mieyſce Iudaſz ktory go wydał: iż ſię tám często zchadzał Iezus z Vczniámi ſwoiemi. Iudaſz tedy wźiąwſzy rotę, y od Arcy kápłanow y Pháryzeuſzow ſłużebniki: przyſzedł tám z láternіámi, y z pochodniámi, y z broniámi. A Iezus wiedząc wſzyſtko co nań

przy ść

przyść miáło, wyszedszy rzekł im: ✠ Kogoż szukaćie? Odpowiedźieli mu: S. IEZUSA Názárańskiego: C. rzekł im IEZUS: ✠ Iam ći iest. C. A z nim też stał Iudasz ktory go wydał. Skoro im tedy rzekł: Iam iest: poszli názad, y pádli ná źiemię. Zo pytał ich záśię: ✠ Kogo szukaćie? C. A oni powiedźieli: S. IEZUSA Názárańskiego. C. Odpowiedźiał IEZUS: ✠ Powiedźiałem wam iżem ia iest. Ieśliż tedy mnie szukaćie, dopuśćie tym odyiść. Aby się wypełniły słowá ktorem wyrzekł. Iż z tych ktoreś mi dał żadnegom nie stráćił. C. A ták Symon-Piotr máiąc kord, dobył go: y uderzył sługę Arcykápłańskiego, y ućiął mu ucho práwe. A temu słudze imię było. Málchus. Rzekł tedy IEZUS Piotrowi: ✠ Włoz twoy kord w pochwy. Izali kielichá ktory mi dał Oćiec pić nie będę? C. Rotá tedy y Rotmistrz, y służebnicy żydowscy, poimáli IEZUSA y związáli go: y wiedli go naprzod do Anaszá: Bo był świekier Káiphaszow, ktory był Arcykápłanem roku onego A Káiphasz był on ktory żydom rádźił: że pożyteczno iest áby ieden człowiek umárł zá lud. Y szedł zá IEZUSEM Symon Piotr y drugi uczeń. A ten uczeń był znáiomy Arcykápłanowi: y wszedł społu z IEZUSem do dworu Arcykápłáńskiego. A Piotr stał u drzwi ná dworze. Wyszedł tedy drugi uczeń, ktory był znáiomy Arcykápłánowi, y mowił z odźwierną; y wprowádźił Piotrá. Rzekłá tedy Piotrowi służebnicá odźwierna: S. Iżaliś y ty nie iest zuczniow człowieká tego? C. On powiedźiał. S. Nie iestem. C, Y stałá czeladź y służebnicy u węgla: bo źimno było, y grzali się: á stał też z nimi y Piotr grzeiąc się. Tedy Arcykápłan pytał IEZUSA o iego uczniách, y o náuce iego. Odpowiedźiał mu IEZUS: ✠ Iaćiem iáwnie powiedał świátu: iamći záwsze uczył w bożnicy, y w Kośćiele gdźie się wszyscy żydowie schadzáią: á w skrytości nicem nie mowił. Co mię pytasz? pytay tych ktorzy słucháli com im mowił: ćić oto wiedzą com ia powiádał. C. A gdy to mowił, ieden z służebnikow stoiący tám, dał policzek IEZUSowi, mowiąc: S, Ták to odpowiádasz Arcykápłánowi? C, Odpowiedźiał mu IEZUS: ✠ Ieślim źle rzekł: day świádectwo o złym, lecz ieśli dobrze, przecz mię biesz? Y odesłał go Anasz związánego do Káiphaszá Arcykápłana. A Symon Piotr stał, y grzał się. Rzekli mu te-

dy: S, Iżaliś y ty nie ieſt z uczniow iego? C, Záprzał ſię on y rzekł: S, Nie ieſtem. C, Rzekł mu ieden z ſłużebnikow Arcykápłanowych, powinowáty onego ktoremu był Piotr ućiął ucho: S, Zażem ia ćiebie nie widźiał w ogrodźie z nim? C, Záprzał ſię tedy záśię Piotr: á nátych miaſt kur zápiał. Prowádźili tedy IEZUSA do Káiphaſzá ná ratuſz. A było ráno: y ſami nie weſzli ná ratuſz, áby ſię nie zmázáli, ále iżby pożywali Páſchy. A tak Piłat wyſzedł do nich ná dwor y rzekł: S, Co zá żałobę przynośićie przećiw człowiekowi temu? C, Odpowiebźieli y rzekli mu: S, Być ten nie był złoczyńcá, tedyćbyśmy go toten nie podáli. C, Rzekł im tedy Piłat: S, Weźmiyćie go wy á według Zakonu wáſzego oſądźćie. C, Rzekli mu tedy Zydowie. S, Nam ſię nie godźi nikogo zábiiáć. Aby ſię wypełniłá mowá IEZUSOWA, ktora powiedźiał oznáymuiąc ktorą śmierćią miał umrzeć. C, A przetoż záśię wſzedł Piłat do Ratuſzá, y wezwał IEZUSA, y rzekł mu: S, Tyżeś ieſt Krol Zydowſki? Odpowiedźiał IEZUS: ✠ Samże od ſiebie to mowiſz, czylić inſi powiedźieli o mnie? C, Odpowiedźiał Piłat: S, A żazem ia ieſt żyd? Narod twoy y Arcykápłáni podáli mi ćię: cożeś uczynił? C, Odpowiedźiał IEZUS: ✠ Kroleſtwo moie nie ieſtći z tego świátá: Gdyćby kroleſtwo moie z tego świátá było: wzdyćby ſię záſtáwili ſłudzy moi, żebych nie był wydan żydom? lecz teraz kroleſtwo moie nieieſt ztąd. C, Rzekł mu tedy Piłat: S, Tos przećię ty ieſt Krol? C, Odpowiedźiał IEZUS: ✠ Ty mowiſz żem ia eſt Krolem. Iaćiem ſię ná to národźił, y ná tom przyſzedł ná świát: ábych świádectwo dał prawdźie. Wſzelki ktory ieſt zprawdy, ſłucha głoſu mego. C Rzekł mu Piłat? S Cożieſt prawdá? C A to rzekſzy wyſzedł záśię do żydow, y rzekł im: S Ia żadney winy w nim nie náyduię. Lecz maćie tęn zwyczay, ábym wam iednego wypuśćił ná Páſchę: chcećieſz tedy żę wam wypuſzczę krolá żydowſkiego? C Záwołáli tedy wſzyſcy mowiąc: S Nie tego, ále Bárábaſza. C A ten Bárábaſz był zboycá. W ten czás tedy Piłat wźiał IEZUSA, y ubiczował. A żołnierze uplotſzy koronę z ćiernia, włożyli ná głowę iego: y wpłaſzcz ſzárłatny oblekli go. Y przychodźili do niego á mowili: S Witayże krolu żydowſki. C Y dawáli mu policzki. Wyſzedł tedy Piłat przed ratuſz, y rzekł im: S

Oto

Oto go wam wiodę przed ratusz: ábyście poználi ze wnim żadney przyczyny nie náyduie. C Wyszedł tedy Iezus niosąc cierniową koronę, y płaszcz szárłatowy, Y rzekł im: S Oto człowiek, C Gdy uyzrzeli Arcykápłani y sługebnicy ich, záwołáli mowiąc: S Ukrzyżuy ukrzyżuy go. C Rzekł im Piłat: S Weźmiycieśz go wy, á ukrzyżuycie, boć ia w nim winy nie náyduię. C Odpowiedźieli mu żydowie: S Myć Zakon mamy, á wedle Zakonu ma umrzeć, że się Synem Bożym czynił C Gdy tedy Piłat usłyszał te słowá, bárźiey się uląkł. Y wszedł záśię do ratuszá, y rzekł do Iezusa: S Skądeś ty test? C Lecz mu Iezus nie dał odpowiedźi. Rzekł mu Piłat: S Nie mowisz ze mną? nie wież iż mam moc ukrzyżować cię, y mam moc wolnym cię uczynić? C Odpowiedział Iezus: ✠ Niemiałbyś żadney mocy przeciw mnie, gdybyć iey zwierzchu nie dano. Przetoż ktory mię tobie wzdał: więtszy grzech ma. C A odtądże Piłat stáral się áby go wolnym uczynił. Lecz żydowie woláli mowiąc: S Ieśli tego wypuścisz; nie iesteś przyiaćiel Cesarski. Káżdy bowiem co się czyni krolem, sprzećiwia się Cesarzowi. C A Piłat usłyszawszy te mowy, wywiodł przed ratusz Iezusa, y śiadł ná stolicy sądowey, ná mieyscu ktore zową Lithostrotos, á po żydowsku, Gábáth. A był dźień przygotowánia Páschy, godźiná iákoby szosta, y rzekł żydom: S Oto Krol wász. C A oni woláli: Strać, strać, ukrzyżuy go. C Rzekł im Piłat: S Krolá wászego ukrzyżuię? C Odpowiedźieli Arcykápłani: S. Nie mamy Krolá iedno Cesárzá. C Wten czás tedy podał go im, żeby był ukrzyżowan. A niosąc krzyż sobie wyszedł ná ono mieysce ktore zwano trupichgłow, á po Zydowsku Golgothá: gdźie go ukrzyżowáli, á z nim drugich dwu, ztąd y zowąd, á w pośrodku Iezusa. Nápisał też Piłat y tytuł, y postáwił nád krzyżem. A było nápisano: *IESVS NAZARAN SKI KROL* Zydowski. Ten tedy tytuł czytało wiele żydow: iż bliśko miástá było mieysce ono, gdźie był ukrzyżowan Iezus. A było nápisano po żydowsku, po Greczku, y po łácinie. Mowili tedy Arcykápłani żydowscy: S Nie pisz; Krol Zydowski. C Odpowiedźiał Piłat: S Com nápisał, tom nápisał. C Żołnierze tedy gdy go ukrzyżowáli, wźięli száty iego (y uczynili cztery części: káżdemu żołnierzowi część) y suknia. A była tá suknia nie szy-

ta

ta od wierzchu cáło dźiana. Mowili tedy między ſobą: S Nie kraymy iey, ále rzućmy o nie loſy czyiá ma być. Iżby ſię piſmo wypełniło ktore mowi: Podźielili ſobie ſzáty moie: á o ſuknia moię rzućili los. To tedy zołnierze uczynili. Stały podle krzyżá Iezuſowogo, Mátká iego, ſioſtrá Mátki iego, Marya Kleopháſowá, y Márya Mágdálená Iezus tedy widząc Mátkę y ucznia ktorego miłował ſtoiącego, rzekł Mátce ſwoiey. ✠ Niewiáſto oto Syn twoy. C Potym rzekł uczniowi: ✠ Oto Mátká twoiá C Y od oney godziny wźiał ią uczeń on do ſiebie. Potym widząc Iezus iż ſię iuż wſzyſtko wykonáło, áby ſię żyśćiło Piſmo rzekł: ✠ Prágnę. C A było naczynie poſtáwione octu, obłożywſzy Izopem, podáli do uſt iego. Iezus tedy gdy wźiął ocet, rzekł: ✠ Wykonáło ſię. C A ſkłoniwſzy głowę duchá oddał. (*tu ná koláná upadáia.*) Zydowie tedy (ponieważ był dźień przygotowánia) áby ná ſzábát nie zoſtáły ćiáłá ná krzyżu (ábowiem był wielki on dźień ſzábátu) prośili Piłatá áby połamano goleni ich, á zięto ie. Przyſzli tedy żołnierze: á pierwſzemu złamáli golenie, tákże y drugiemu ktory z nim był ukrzyżowan. Lecz przyſzedſzy do Iezuſa, gdy go uyrzeli iuż umárłego, nie łamáli goleni iego: ále ieden z żołnierzow włocznią otworzył bok iego, á nátychmiaſt wyſzłá krew y woda. A ten ktory widźiał, świádczył: y prawdźiwe ieſt świádectwo iego. A on wie iż prawdę powiáda: ábyśćie y wy wierzyli. Abowiem ſię to ſtáło áby ſię wypełniło Piſmo: Kośći nie złomćie z niego Y záśię drugie piſmo mowi: Vyzrzą kogo przebodli.

Tu mowia: Munda cor meum, O czyść ſerce moie, *y co náſtępuie, tonem Ewangeliey ſpiewáia.*

APotym prośił Piłatá Ioſeph z Arymáthiey, y przeto iż był uczniem Iezuſowym, lecz táiemnym dla boiáźni żydow) iżby zdiął ćiáło Iezuſowe, y pozwolił Piłat Szedł tedy, y zdiął Ciáło Iezuſowe Przybył też y Nikodem, ktory był przed tym przyſzedł w nocy do Iezuſa niosąc máśći z mirhy y áloes umieſzány iákoby ſto funtow. Wźięli tedy Ciáło Iezuſowe, y związáli ie prześćieradły z rzeczámi wonnemi: iáko ieſt zwyczay Zydom pogrzebáć. A ná tym mieyſcu gdźie był ukrzyżowan był ogrod; á w ogrodźie grob nowy, w ktorym ieſzcze żaden nie był położony.

Tám

Tám tedy dla przygotowania żydowſkiego, iż on grob był bliſko, położyli IEZUSA:

Potym Kápłan ſkończywſzy Páſſyą, tę modlitwę mowi.

Oremus dilectiſſimi nobis.

MOdlmy ſię namileyſzy, zá kościoł święty Boży, áby go P. Bog náſz ułożyć, uſpokoić, y ſtrzedz po wſzyſtkim świecie raczył: podáiąc mu kśięſtwá y mocárſtwa, y nam niech da ćichy y ſpokoyny żywot prowádzącym, wielbić Bogá Oycá wſzechmogącego.

Oremus *Diákon*. Flectamus genua. Páduiymy ná koláná. *Subdyákon*, Levate, Powſtańćie.

Omnipotens ſempiterne.

WSzechmogący wieczny Boże, ktory w Chryſtuśie chwałę twoię wſzelkim narodom obiáwiłeś, ſtrzeż dźieł miłośierdźia twego: áby kościoł twoy po wſzyſtkim świecie rozkrzewiony, ſtáteczną wiárą trwał w wyznawániu imienia twego. Przez tegoż Páná náſzego, &c.

Oremus, *& pro beatiſſimo.*

MOdlmy ſię y zá naybłogoſłáwieńſzego Papieżá náſzego, N. áby Bog y Pan náſz, ktory go wybrał ná godność Biſkupią: zdrowego y cáłego ſtrzegł kościołowi ſwemu świętemu, ná rządzenie ludu świętego Bożego.

Oremus, Flectamus genua.

℟. Levate.

Omnipotens ſempiterne.

WSzechmocny wieczny Boże, ktorego ſądem wſzyſtkie rzeczy grontuią ſię, weyzrzey miłośierny ná prośby náſze, y obránego nam Biſkupá, twoią pobożnością záchoway, áby Chrześćiáński lud, ktorym twoiá zwierzchność rządźi, pod ták wielkim Biſkupem wierności ſwoiey zaſługámi pomnażał ſię. Przez Páná náſzego Ieżuſá Chryſtuſa, &c.

MOdlmy ſię y zá wſzyſtkie Biſkupy, Kápłány, Dyákony, Subdyákony, Akolithy, Wyklinácze, Czytelniki, Odźwierne, Wyznawce, Panny, Wdowy, y zá wſzyſtek lud święty Boży.

Oremus, Flectamus genua.

℟. Levate.

Omnipotens ſempiterne.

WSzechmocny wieczny Boże, ktorego duchem wſzyſtko ćiáło Kościołá rządzone bywa y poświęcone, wyſłuchay nas zá wſzyſtkie urzędy przyczyniáiących ſię, áby zá dárem łáſki twoiey, wſzelkie

kie ſtany tobie wiernie ſłużyły. Przez Páná náſzego, &c.

MOdlmy ſię y zá Chrześćiáńſkiego Ceſarzá náſzego, N áby mu Pan y Bog náſz poddał wſzelkie grube narody w poddáńſtwo, dla zgotowánia nam wiecznego pokoiu.

Oremus. Flectamus genua.

Levate.

WSzechmocny wieczny Boże, w ktorego ręku ſą wſzelkie władze, y berłá wſzyſtkich kroleſtw, weyrzyłáſkáwym okiem ná Rzymſkie Páńſtwo, áby narody ktore w ſwoiey ſrogośći okrućieńſtwá dufaią, ręki twoiey potęgą były zátłumione. Przez Páná náſzego, &c

MOdlmy ſię zá tych ktorzy ſię do Chrztu gotuią, áby Bog y Pan náſz otworzył uſzy ſerc ich y bramę miłośierdźia ſwego, áby przez kąpiel odrodzenia ſię doſtąpiwſzy odpuſzczenia wſzelkich grzechow, ználeźli ſię y oni w Pánu náſzym Iezuśie Chriſtuśie.

Oremus, Flectamus genua.

Levate.

Omnipotens ſempiterne.

WSzechmocny wieczny Boże, ktory Kościoł twoy nowym potomſtwem záwſze pomnażaſz: rozmnoż wiárę y rozum w gotuiących ſię do Chrztu: áby odrodźiwſzy ſię przez zrzodło Chrztu, przyſpoſobienia twego Synom był przyłączeni.

MOdlmy ſię namileyſzy do Bogá Oycá wſzechmogącego, áby wſzyſtek świát z wſzelkich błędow oczyśćił: áby choroby oddalił, głod odpędźił: otworzył więźienia: okowy rozwiązał: pielgrzymuiącym powrocenie, choruiącym zdrowie żegluiącym port zbáwienia dárował.

Oremus. Flectamus genua.

Levate.

Omnipotens ſempiterne.

WSzechmocny wieczny Boże, ſmutnych pośiecho, prácuiących męſtwo, niech przyidą do ćiebie modlitwy, z iákiegożkolwiek utrapienia wołaiących: áby wſzyſcy w potrzebách ſwoich weſelili ſię zprzyśćia miłośierdźia twego. Przez Páná náſzego, &c.

MOdlmy ſię y zá Heretykow y Shizmátykow, áby Bog y Pan náſz z wſzelkich ich błędow wyrwał, y do Mátki Kościoła świętego Kátolickiego y Apoſtolſkiego powołáć ich raczył.

Oremus. Flectamus ganua.

Levate.

Omnipotens ſempiterne.

Wſze-

WSzechmocny wieczny Boże, ktory zbawiaż wszystkich, nie chcesz nikogo zgubić, weyzrzyi ná duszę diabelską zdrádą oszukáne: áby złożywszy wszelką złość cheretycką, błądzących sercá obaczyły się, y do iedności twoiey prawdy náwrocíły. Przez Páná nászego, ℟. Amen.

MOdlmy się y zá niewiernych żydow, áby Bog y Pan nász z serc ich złożył zasłonę, áby y oni poználi Iezusá Chrystusá Páná nászego, *nie trzebá mowić Amen.*

WSzechmocny wieczny Boże, ktory też Zydowskiego niedowiárstwá od miłosierdźia twego nie odpędzasz: wysłuchay modlitwy násze, ktore zá tego ludu záślepienie wnosiemy, áby poznawszy prawdę świátłości twoiey ktorą iest Chrystus, od swoich ciemności byli uwolnieni. Przez tegoż Páná nászego, ℟. Amen.

MOdlmy się y zá Pogány, áby Bog wszechmogący złożył wszelką niepráwość z sercá ich: áby opuściwszy bálwány swoie, náwrocili się do Bogá żywego y prawdźiwego, y iedynego Synà iego Iezusá Chrystusá Bogá y Páná nászego.

Oremus. Flectamus genua.

Levate.

WSzechmocny wieczny Boże, ktory nie śmierći grzesznikow ále zbáwienia záwsze szukasz, przyimiy miłosierne modlitwy násze: á wybaw ich od bálwánow czczenia: y przyłącz do kościołá twego świętego ná część y chwałę imienia twego. Przez Páná nászego, Amen.

O OFFICIVM ábo ADORACYEY

Krzyżá w Wielki Piątek.

W Wielki Piątek przed Wielkonocą, gdy po Páśsyey Orácye mowią, zá stany Kościołá świętego. Zakrystyan przynosi do Ołtarzá w ktorego odprawuią, krzyż z obrázem ukrzyżowánego. Velum iedwabnym czarney máści zásłoniony, ktory ná łokieć iákoś (według tego będą mogli ználeść) wielki będźie. Nád to u stopniow grobu niśko, ábo przed stopniámi Ołtarzá, kobierzec zwezgłowkámi iedwabnemi tegoż koloru nagotuie.

Kápłan skończywszy Orácye, ornat z siebie zdeymuie, y stoiąc wtył Ołtarzá, toiest w kącie iegoż wedle kredencyey, bierze krzyż od Ministrow z reverencyą. Tym zá-

ſem Bráćia w płaſzczách ſpoſobem Proceſſyey po Kośćiele, ábo w chorze (ieżeli ták ſporządzony będźie, żeby łácno y wcześnie przy ádorácyey obecni bydź mogli) iáko ſpoſobniey będźie niech ſię rozćiągna.

Ecce lignum Crucis. *Potym dwáy Miniſtry weſpoł z nim dáley ſpiewáia.* In quo ſalus mundi pependit. *Co odpráwiwſſy wſſyſcy Bráćia (oprocz tego ktory Celebruie) położywſſy twarz ná źiemię, temże tonem odpowiedáia.* Venite adoremus.

Dáley poſtąpi Kápłan, y ſtoiąc przed częśćia przednia rogu Epiſtoły między Miniſtrámi, odkrywſſy rámię práwe krzyżá, y on trochę podnioſſy wyżſem głoſem ſpiewa iáko y pierwey. Ecce lignum Crucis. *A Miniſtry dáley ſpiewáia:* In quo ſalus mundi pependit. *Chor záś z pomienioną proſtracyą odpowiádá.* Venite adoremus.

Náoſtátek áż do środku Ołtárzá poſtępuie, gdźie wſſyſtek krzyż odſtoniwſſy y wyżey podnioſſy, wyżſem głoſem nád inſze rázy mowi: Ecce lignum Crucis. *Miniſtry weſpoł daley mowia:* In quo ſalus mundi pependit: *Chor záś proſternowawſſy ſię odpowieda.* Venite adoremus.

Po odſtonieniu tego krzyżá, wſſyſtkie inne krzyże odſtaniáia.

To odpráwiwſſy, ten ktory Celebruie, kłádźie krzyż ná wezgłowkách, niżey ſtopniow grobu, ábo Ołtarzá nagotowánych: á złożywſſy Pántofle, onże ręce u pierśi złożywſſy, z reweręncyą, pokornie, y zoſtáwuiąc mieyſce miedzy trzemá genuflexyámi ádoruie: potym do krzyżá przyſtąpiwſſy, cáłuie go, y wſtawſſy á druga genuflexią uczyniwſſy, ábo humiliácyą (ieżeli to nie będźie ſię odpráwowáło przed Grobem) do Ołtarzá powraca, gdźie pántofle y Ornat znowu ná ſię bierze.

Potym dwáy weſpoł Miniſtry tymże ſpoſobem ádoruią: Akolicy oraz z turiferáriuſſem, zá ktoremi wſſyſcy Bráćia náſtępuią: poczynáiąc od ſtárſzych, dwáy á dwáy, trzy genuflexie pierwey uczyniwſſy, iednoſtáynie przyſtępuiąc, ſandały złożywſſy, ktore záraz ádorácya odpráwiwſſy, znowu ná ſię wezmą.

Ieżeli dwáy ſą ktorzy do ádorowánia przyſtępuią, niech pierwey pocáłuie ten ktory po práwey ſtronie ieſt, á potym tęn ktory po lewey, á ieśliby záś trzey przyſtąpili (żadna miára bowiem nie ma ſam tylko ieden przyſtępowáć) tęn ktory ieſt we środku pierwey pocáłuie: potym tęn ktory po práwey ſtronie, á náoſtátek ten ktory po lewey: á gdy wſſyſcy Bráćia ádorácya odprawuią, ieżeli będą iácy świeccy, do ádoracyey przyſtąpią.

Gdy ſię ádorácya odpráwuie, uragania z inſzemi niżey położonemi, ábo ná ktorych (od tego czáſu iáko ten ktory Celebruie pierwſſy nád wſſyſtkich krzyż ádorował, áż do oſtátniego ádorowánia ludźi świeckich przyſtępuiących wypełnia) będźie ſię zdáło doſyć, ſpoſobem niżey opiſanym ſpiewáć będą.

Dwáy

Dwáy Brácia, to ieſt Kántor y Sukcentor, ábo ktorzykolwiek inſi ktorych Podprzeorzy náznáczy, z choru práwego ná ſrodek wyſſedſſy wſſyſtek wierz ſpiewáia. Populo meus quid feci tibi &c. ℣. Quia eduxi te? *ktorzy gdy ták ná poſrodku zoſtáną, obádwá chory gdy zácznie, ná przemiány ſpiewáia.* Agios, *z drugiemi ſłowami, iáko niżey opiſuią.*

Potym wyſſedſſy tákże z choru lewego ná poſrodek Kántor y ſukcentor, ſpiewáią wierſſ. Quia eduxi te per deſertum &c. *ktory ſkończywſſy weſpoł zoſtáią ze dwiemá ktorzy z choru práwego wyſſli, y iáko pierwey powtarzáią ná chory álternata ábo ná przemiány.*

Potym dwáy Brácia z choru práwego, to ieſt pierwſi Kántorowie że czterech ktorzy ná poſrodku ſą, mowią drugi wierſſ, ktorzy ſkończywſſy, konwent odpowieda. Populo meus. *y tym porządkiem czterzey kántorowie w poſrodku będący, wſſyſtkie wierſſe dáley ſpiewáią ná przemiány, káżdy z oſobná wierz dwáy, á dwáy wzáiemnie ſpiewáiąc, gdy obádwá chory po ſkończeniu káżdego wierſſá powtarzáią.* Populo? *á gdźie záś pomienieni czterey dla ściſłości mieyſcá y máłości, ná ſrodek wyniść nie będą mogli ták łácno, ná ſwoich własnych mieyſcách ſtoiąc, ſpoſobem y porządkiem pomienionym iákie wierſſe ſpiewáć będą.*

Dwáy z choru práwego. Populo meus, quid feci tibi, aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Ludu moy, comći uczynił, ábo w czemem ćię záſmućił? day mi odpowieć.

℣. Quia eduxiſti te de terra Ægipti, paraſti crucem Salvatori tuo.

℣ Zem ćię wywiodł z źiemie Ægiptſkiey, zgotowałeś krzyż Zbáwićielowi twemu.

Chor práwy. Agios o theos.

Swięty Bog.

Chor lewy. Sanctus Deus.

Chor práwy. Agios iſchyros.

Swięty mocny.

Chor lewy. Sanctus fortis.

Chor práwy. Agios athanatos eleiſon imas.

Chor lewy. Sanctus immortalis miſerere nobis.

Swięty nieśmiertelny zmiłuy ſię nád námi.

Dwáy z choru lewego. ℣. Quia eduxi te per deſertum quadraginta an-

℣. Zem ćię prowádźił przez puſtynię czterdźieśći lat: y mánną kar-

nis: & mannâ cibâvi te, & introduxi te in terram satis bonam, parasti Crucem Salvatori tuo.

Chor prawy. Agios otheos.

Chor lewy. Sanctus Deus.

Chor prawy. Agios ischyros.

Chor lewy. Sanctus fortis.

Chor prawy. Agios athanatos eleison imas.

Chor lewy. Sanctus immortalis miserere nobis.

Dwóy z choru prznego. ℣. Quid ultra debui facere tibi, & non feci? Ego quidem plantavi te vineam meam speciosissimam: & tu facta es mihi nimis amara: aceto namq; sitim meam potasti, & lancea perforasti latus Salvatori tuo.

Chor prawy. Agios otheos.

Chor lewy. Sanctus Deus.

Chor prawy. Agios ischyros.

Chor lewy. Sanctus fortis.

Chor prawy. Agios athanatos eleison imas.

Chor lewy. Sanctus immortalis miserere nobis.

Dwóch z choru lewego. ℣. Ego propter te flagelavi Æhiptum cum primogenitis suis: & tu me flagellatum tradidisti.

Chor wtóry. Populo meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

miłem cię, y wprowádźiłem cię do źiemie dosyć dobrey zgotowałeś krzyż Zbáwićielowi twemu.

Swięty Bog.

Swięty moeny.

Swięty nieśmiertelny zmiłuy się nád námi.

℣. Cożemći iuż większego mogł uczynić, nád to com uczynił? Iam cię winnicę moię prześliczną szczepił: á ty ślášáś mi się bárzo gorzką: octem eś mię w prágnieniu moim nápawáłá, y włocznią przedźiurawiłáś bok Zbáwićielowi twemu.

Swięty Bog.

Swięty mocny.

Swięty nieśmiertelny zmiłuy się nád námi.

℣. Iam dla ćiebie karał Ægipt z pierwocinámi iego: á ty mię ubiczowánego wydałeś.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem cię zásmućił? day mi odpowiedź.

Ego

Dwáy z choru prawego. ℣. Ego eduxi te de Ægypto. demersoPharaone in mare Rubrum; & tu me tradidisti principibus Sacerdotum.

Chor wszystek. Populo meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Dwáy z choru lewego ℣. Ego ante te aperui mare: & tu aperuisti lancea latus meum.

Chor wszystek. Populo meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi

Dwáy z choru prawego. ℣. Ego ante te præivi in columna nubis: & tu me duxisti ad prætorium Pilati.

Chor wszystek. Populo meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Dwáy z choru lewego ℣. Ego te pavi manna per desertum; & tu me cæcidisti alápis, & flagellis.

Chor wszystek. Populo meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Dwáy z choru prawego. ℣. Ego te potavi aqua salutis de petra: & tu me potasti felle, & aceto.

Chor wszystek. Populo meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Dwáy z choru lewego ℣. Ego propter te Chananæorum reges percussi: & tu per cussisti arúdine caput meum.

℣. Iam cię wywiodł z Ægiptu utopiwszy Pháraóná w morzu czerwonym; á ty mię wydałeś książętom Káplańskim.

Ludu moy comći uczynił? ábo wczymem cię zásmućił? day mi odpowiedź.

℣. Iam przed toba otworzył morze: á tyś otworzył włocznią bok moy.

Ludu moy comći uczynił? ábo wczymem cię zásmućił? day mi odpowiedź.

℣. Iam cię prowádźił wślupie obłoku: á ty mię wprowádźiłeś do Ratuszá Piłatowego.

Ludu moy comći uczynił? ábo wczymem cię zásmućił? day mi odpowiedź.

℣. Iam cię pasł manną ná puszczy; á tyś mię bił policzkámi y biczámi.

Ludu moy comći uczynił? ábo wczymem cię zásmucił? day mi odpowiedź.

℣. Iam cię nápawał woda zbáwienną z opoki: á tyś mię nápawał zołćią y octem.

Ludu moy comći uczynił? ábo wczymem cię zásmućił? day mi odpowiedź.

℣. Iam dla ciebie pobił Chánáneyskich krolow: á tyś bił trzciną głowę moię.

Populo

Chor wßyſcy. Populemus, quid feci tibi? aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Dwáy z choru práwego. ℣. Ego dedi tibi ſceptrum regale: & tu dediſti capiti meo ſpineam coronam.

Chor wßyſcy. Populemeus, quid feci tibi? aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Dwáy z choru lewego. ℣. Ego te exaltavi magna virtute: & tu me ſuſpendiſti in patibulo Crucis.

Chor wßyſcy. Populemeus, quid feci tibi? aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem ćię záſmućił? day mi odpowiedź.

℣. Iam tobie dał berło krolewſkie: á tyś głowie moiey koronę ćierniową.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem ćię záſmućił? day mi odpowiedź.

℣. Iam ćię wywyżſzył wielką mocą: á tyś mię obieſił ná ſzubienicy krzyżowey.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem ćię záſmućił? day mi odpowiedź.

Potym wßyſcy czterey weſpoł, gdy obádwá Chory też dáley ſpiewáia záczynáia Antyphonę. Crucem tuam, *ktorą ſkończywßy, połowicę wierßá ſpoſobem Introitu: á Chor tenże wierß kończy y Antyphonę po niem powtarza, á Kantorowie ná ſwoie mieyſcá powracáia.*

Antiph: Crucem tuam adoramus Domine, & ſanctam reſurrectionem tuam laudámus, & glorificamus: ecce enim propter lignum venit gaudium in univerſo mundo.

℣. Deus miſereatur noſtri, & benedicat nobis: illuminet vultum ſuum ſuper nos, & miſereatur noſtri.

Powtorzyć. Crucem tuam adoramus Domine, & ſanctam reſurrectionem tuam laudamus, & glorificamus: ecce enim propter lignum venit gaudium in univerſo mundo.

Ant: Krzyżowi twoiemu Pánie, pokłon oddáiemy y świętę Zmartwywſtánie twoie chwalemy y wielbiemy: oto bowiem dla drzewá przyſzło weſele wſzyſtkiemu świátu.

℣. Bog niech ſię zmiłuie nád námi, y niech błogoſławi nam: niech oświeći twarz nád námi y niech ſię zmiłuie nád námi.

Ant: Krzyżowi twoiemu Pánie, pokłon oddáiemy y świętę Zmartwywſtánie twoie chwalemy wielbiemy: oto bowiem dla drzewá przyſzło weſele wſzyſtkiemu świátu.

Potym

Potym áż do skończenia ádorácyey śpiewáią zpolnie Wierśe Hymnow: Pange lingua, *y* Lustra sex, *z powtarzániem wierśá.* Crux fidelis, *y* Dulce lignum, *sposobem niżey opisanym.*

℣. Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis: nulla silva talem profert fronde, flore germine.

℣. Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet.

HYMNUS

PAnge lingua glorioſi,
Lauream certaminis.
Et super Crucis trophæo
Dic triumphum nobilem:
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.
℣. Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine.
De parentis protoplasti
Fraude factor condolens
Quando pomi noxialis
In necem morsu ruit:
Ipse lignum tunc notavit,
Damna ligni, ut solveret.
℣. Dulce lignum, dulces clavos,
Dulce pondus sustinet.
Hoc opus nostræ salutis
Ordo depoposcerat:
Multiformis proditoris
Ars ut artem falleret:
Et medelam ferret inde,

℣. Krzyżu wierny, między wszyſtkiemi, drzewo samo szlachetne: żaden las tákiego nie rodźi gáłęźiámi, kwiećiem y owocem.

℣. Słodkie drzewo, słodkie gwozdźie, słodki ćięża dzwiga.

H Y M N.

WYchwalay ięzyku chwalebnicy
Pálmę utarczki.
Y ná drzewie krzyżá świętego
Opowieday triumph nieśmierte
Iáko ogkupićiel świátá (ny
Siebie ofiáruiąc zwyćięzył.
℣. Krzyżu wierny między wszyſt:
Drzewo samo szlachetne:
Zaden lás tákiego nie rodźi
Gáłęźiámi, kwiećiem, y owocem
Zá pierwszego rodźicá
Chytrość stworcá boleiąc.
Kiedy ukaszeniem iábłká
Szkodliwego śmierć popadał
Sam drzewo ná tęczás náznácz
Aby szkody drzewą záplącił (ył
℣. Słodkie drzewo, słodkie gwoz-
Słodki ćięża dzwiga. (dźie,
Tákiey roboty zbáwienia nászego
Porzadek wyćiągał.
Wielokształtnego zdrayce sztu-
Aby sztuką oszukáłá (ká
Y lekárstwo ztąd przyniosłá.

Ho-

Hoſtis unde læſerat.
℣. Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla ſilva talem profert
Fronde, flore, germine.
Quando uenit ergo ſacri
Plenitudo temporis,
Miſſus eſt ab arce Patris
Natus orbis conditor:
Atque ventre virginali
Carne amictus prodiit.
℣. Dulce lignum, dulces clavos,
Dulce pondus ſuſtinet.
Vagit infans inter arcta
Conditus præſepia:
Membra pannis involuta
Virgo mater alligat;
Et Dei manus, pedeſque
Strincta cingit faſcia.
℣. Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla ſilva talem profert
Fronde, flore germine.
Luſtra ſex qui iam peregit
Tempus implens corporis,
Sponte libera Redemptor
Paſſioni deditus,
Agnus in Crucis lavatur
Immolandus ſtipite.
℣. Dulce lignum, dulces clavos
Dulce pondus ſuſtinet.
Fe/le potus ecce languet,
Spinâ, clavi, laneeâ

Gdźie nieprzyiaćiel ránę zádał,
℣. Krzyżu wierny między wſzyſtk
Drzewo ſamo ſláchetne. (iem
Zaden lás tákiego nie rodźi
Gáłęźiámi kwiećiem y owocem
Kiedy tedy przyſzło świętego
Wypełnienie czáſu
Zeſłány ieſt zpálacu niebieſkieg
Syn Bogá Oycá, świátá ſtworcá.
Iż żywotá Pánień: wćiáło ſię prz
Národził ſię ná świát. (brawſz
℣. Słodkie drzewo, ſłodkie gwoz
Słodki ćięzar dzwiga. (dźi
Płácze niemowiątko
Wśćiſłem położone złobie
Członki w pieluſzki uwinione
Pánná y Mátká krępuie.
Y ręce Boſkie y nogi
Ścíſłemi opáſuie chuſteczkámi.
℣. Krzyżu wierny między wſzyſtk
Drzewo ſamo ſláchetne. (iem
Zaden lás tákiego nie rodźi
Gáłęźiámi, kwiećiem y owocem
Trzydźieści lat iuż przeżywſzy
Y czás w ćiele wypełniwſzy.
Odkupićiel dobrow: ſię ná mękę
Báránek ná drzewie krzyżá (wy
Aby był ofiárowány (dał
Chćiał bydź podnieśiony.
℣. Słodkie drzewo, ſłodkie gwoz
Słodki ćięzar dzwiga. (dźie
Zołćią nápoiony oto mdleie
Ciernie, gwozdźie, włocznia

Mite

Mite corpus perforarunt,
Una manat, & cruor:
Terra, pontus, astra, mundus
Quo lauarunt flumine:
℣. Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine.
Flecte ramos arbor alta,
Tensa laxa viscera;
Et rigor lentescat ille
Quem dedit nativitas;
Et superni membra Regis
Tende miti stipite
℣. Dulce lignum, dulces clavos
Dulce pondus sustinet.
Sola digna tu fuisti
Ferre mundi victimam;
Atque portum præparare
Arca mundo naufrago,
Quam sacer cruor perunxit,
Fusus Agni corpore.
℣. Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine.
Sempiterna sit beatæ
Trinitati gloria,
Æqua Patri, Filioque
Par decus Paraclito;
Unius Trinique nomen
Laudet universitas, Amen.
℣. Dulce lignum, dulces clavos
Dulce pondus sustinet.

Niewinne ciało przedźiurawiły.
Wodá płynie y krew
Ziemiá, morze, niebo, świát
Ktorey obfitością są omyte.
℣. Krzyżu wierny między wszystk (iemi
Drzewo samo szlachetne
Zaden lás takiego nie rodźi
Gałęźiámi, kwieciem y owocem
Nákłoń gałęźi drzewo wynioste,
Rozpięte spuść członki
Niech ustánie srogość ową
Ktorą dáło przyrodzenie
Y naywyższego krolá członki
Ná lekkim trzymay pniaki.
℣. Słodkie drzewo, słodkie gwoz- (dźie
Słodki ciężar dźwiga.
Tyś samo godne się stáło nosić
Ná sobie świátá ofiárę
Yświátu Arkę
Tonącemu zgotować (łá
Ktorą krew przenadobższa obla-
Z Báránká wylana. (iemi
℣. Krzyżu wierny między wszystk
Drzewo samo szlachetne. (dźi
Zaden lás takiego w sobie nie ro-
Gałęźiami kwieciem y owocem.
Wieczna niech będźie chwałá
Troycy Przenaświętszey.
Rowna Oycu y Synowi
Wespoł rowna y Duchowi ś. sta-
Troy iedynego Bogá imię (wá
Niech chwali wszelkie stworzenie
℣. Słodkie drzewo, słodkie gwoz-
dźie, Słodki &c.

Gdy się będźie miáłá skończyć ádorácya, Akolici zápaláia świece ná Ołtarzu, ktore do tego czásu zágaßone były: á Dyákon rozwiia Korporał ná portátelu, y gdy się ádorácya skończy przyßtapiwßy do wczgłowek, podnośi Krzyż z rewerencya, y zánośi go do Ołtarzá, u ktorego ná tenczas odpráwuia.

PROCESSYA
WIELGOPIĄTKOWA
Kiedy Naświętßy Sákrament z grobu do Ołtarza znowu zánoßa. §. VI.

ODpráwiwßy ádorácya, Zakrzßtyan świece przed grobem zápalone, áby ták Brácicy iáko y świeckim beły rozdane, tám będącym, ßtára się. podprzeorzy záś, álbo ktory inßy Brát z ßtárßych báldáchin godnieyßym z Brácicy, ábo też z świeckich, ieżeliby obecni byli, poleca, á náoßtátek inße rzeczy potrzebne gotuie.

Kápłan z Minißtrámi nákßtałt processyey do mieyßcá gdźie Naświętßy Sákrament chowáia przyßtapiwßy, przez iaki czas krotki z temiß klęcząc modli się. Dyákon wßtawßy otwiera ßkrzyneczkę álbo Tabernaculum, y znowu uklęknawßy, náwicelę z kádźidłem temu ktory Celebruie ofiáruie, ktory bez benedikowánia ßtoiąc, kádźidło do dwu thuribularzow ßypie, y znowu klęka, á Naświętßy Sakrament turifikuie. Potym thuribularz oddawßy, Subdyákon velem iedwabne białe ná rámiona Kápłánowi kłádźie: á Dyákon wyimuie kielich z Naświętßym Sákrámentem, y temu ktory Celebruie podáie, przykrywßy go oßtátniemi brzegámi velum z rámion kápłáná wißącego.

To odpráwiwßy, Kápłan weßpoł z minißtrámi pod bałdáchin wchodźi, á gdy Kántorowie Hymn Vexila Regis *záczną, ßporządza ßię processya (w ktorey Subdyákon ktory ubrány Krzyż nieśie odßłonion) po kośćiele áż do Ołtarzá.*

HYMNUS

VExila Regis prodeunt,
Fulget Crucis myßterium,
Qua vita mortem pertulit
Et morte vitam protulit.
Quæ vulnera lanceæ
Mucrone duro, criminum
Ut nos lavaret ſordibus,
Manavit unda, & ſanguine.

HYMN (chodźi

Chorągiew krolá niebießkiego wy
Swieći ßię táiemnicá Krzyż ś.
Ná ktorym żywot śmierć podiął
Y śmiercią y żywot zgotował.
Ktory grotem włoczni oßtrym
Zrániony głęboko (grzechow
Aby nas omył od brzydkośći
Oblał ßię krwią y wodą.

Im ples-

Impleta ſunt quæ concinit
David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit à ligno Deus.
Arbor decora & fulgida
Ornata Regis purpura
Electa digno ſtipite
Tam ſancta membra tangere.

Beata, cuius brachijs
Pretium pependit ſæculi,
Statera facta corporis
Tulitque prædam tartari.
O Crux ave ſpes unica
Hoc Paſſionis tempore
Piis adauge gratiam
Reiſque dele crimina.
Te fons ſalutis Trinitas
Collaudet omnis ſpiritus
Quibus Crucis victoriam
Largiris, adde præmium. Amen.

1. R. Receſſit Paſtor noſter, fons aquæ vitæ, ad cuius tranſitum, ſol obſcurâtus eſt: * Nam & ille captus eſt, qui captiuum tenebat primum hominem: hodie portas mortis & feras pariter Saluator noſter diſrûpit.

℣. Deſtruxit quidem clauſtra inferni, & ſubuertit potentias diaboli. * Nam & ille, &c.

2. R. Ecce quomodo moritur iuſtus, & nemo percipit corde: & viri

Wypełniło ſię co Prorok Páńſki
Dawid ś w Pſalmie nápiſał
Powiedźćie národom (wáć.
Ze od drzewá Bog począł krolo-
Drzewo ślíczne, y świętne (ne
Krolewſką purpurą przyozdobio-
Wybrâne zgodnego pniaká
Aby godne było ták ś członkí
piáſtować. (rámionách
Błogoſłáwione drzewo ná ktorego
Zapłátá wiśiáłá świátá
Stało ſię wagą ćiáłá
Y łupy z piekłá odnioſłá.
Záwitay o krzyżu iedyna nádźieio
Pod ten czás święty męki.
Pobożnym pomnoż łáſkę
A grzeſznym zgładź grzechy.
Ciebie zrodło zbawięnia Troycoś.
Niech chwali duch wſzelki
Ktorym przez krzyż zwyćięſtwo
Daieſz, day zapłatę zbawienia A.

1 R. Vſtąpił Paſterz náſz, zrodło żywey wody, ná ktorego odeśćie ſłońce ſię záćmiło:* Abowiem y on ieſt w niewolą wzięty, ktory wniewoli trzymał człowieká pierwſzego: dziś bramy y zamki śmierći Zbáwićiel náſz pogruchotał.

℣ Zepſował bowiem zámknienia piekielne, y wywroćił potęgę diabelſką.* Abowiem,

2. R. Oto iáko ſpráwiedliwy vmiera, á nikt tego ſercem niepoy-

n justi tolluntur, & nemo considerat: à facie iniquitatis sublatus est iustus: * Et erit in pace memoria eius.

℣. Tamquam agnus coram tondente se obmutuit, & non aperuit os suum: de angustia & de iudicio sublatus est: * Et erit in pace, &c.

℟. Sepulto Domino, signatum est monumentum, volentes lapidem ad ostium monumenti: * Ponentes milites, qui custodirent illū.

℣. Accedentes Principes Sacerdotum ad Pilatum, petierunt illum. * Ponentes milites &c. Sepulto Domino &c.

muie, y mężow sprawiedliwych znosza, á nikt nieuważa: od oblicza niepráwośći zniesiony iest sprawiedliwy: * Y będzie w pokoiu pámiątká iego.

℣. Iáko Báránek przed tym ktory go strzyże zámilkł, y nieotworzył vst swoich: zućisku y z sądu wzięty iest. * Y będzie w pokoiu.

℟. Pogrzebszy Páná, zápieczętowáli grob, przywáliwszy kámień do drzwi grobowych: Y zostáwiwszy straż ktorzyby go strzegli.

℣. Przystąpiwszy do Piłatá Książętá Kápłańscy, prosili go. * Y zostáwiwszy straż. Pogrzebszy Páná, &c.

Gdy do Ołtarzá przyida, Bráćia w Kościele zostawszy, ábo (ieżeli się wcześniey będzie zdáło) do choru zaśedszy tamże z zápalonemi świecámi y klęczac aż do skończenia Mszey świętey trwać będą. A Kápłan będzie to záchowywał co we Mszale położono y opisano.

A gdy przyidzie Kápłan do Ołtarzá: położywszy Kielich z Nasw: Sákrámentem ná Ołtarzu, klęczac znowu go kádzi, y przystąpiwszy wyimie Hostya z kielicha, y kłádzie ia ná pátene: ktora Dyákon trzymáć powinien: potym wziąwszy pátęne z Naświętsza Hostya zręki Dyákoná, kłádzie ia ná korporale, á ieżeliby się dotknął Naświętszego Sákrawentu, omyie wiákim naczyniu palce. Wtym Diákon nálewa winá w kielich, y Subdiákon wody, ktorey Kápłan nie błogosłáwi, áni mowi nád nia zwyczayney modlitwy: ále wziąwszy kielich od Diákoná, kłádzie go ná Ołtarzu nic nie mowiąc: á Diákon go pálla przykryie: potym kłádzie kádzenie w thuribularz bez błogosłáwieństwá, y kadzi ofiáry: to iest Hostya Naświętsza Kielich, y Ołtarz według zwyczáiu, przed kádzeniem y pokádzeniu vkłękaiąc, y ile ráży przychodzi przed Nasw: Sakrámentem.

Kiedy

Kiedy kádźi ofiáry mowi.

Incensum istud ad te &c.

KAdzenie to od ćiebie błogosłáwione, niechay wstąpi do ćiebie Pánie, y niechay z stąpi ná nas miłośierdzie twoie.

Gdy záś kádzi Ołtarz mowi.

Dirigatur Domine &c.

Niech idzie modlitwá moiá iáko kádzenie przed oblicznośc twoie: á podnoszęnie rak moich ofiárą wieczornią. Postaw Pánie straż ustom moim, á drzwi osadzone wargom moim. Nienáchylay sercá mego ku słowom złośliwem, ku wymawiániu wymowek w grzechach.

Gdy záś oddáie Diákonowi thuribularz mowi:

Accendat in nobis Dominus.

Niech zápali w nas Pan ogień swoiey miłości, y płomień wiecznego wsobie zákochánia.

Potym vmywszy ręce mowi tę modlitwę

In spiritu humilitatis &c.

Zumyślem skruszonym y z Duchem upokorzonym niech będzie [redacted] ćiebie Pánie y ták niechay będzie dzisieysza ofiárá nászá przed toba ábyć się podobáłá Pánie Bożę.

Mowi potym obroćiwszy się do ludzi według zwyczáiu.

Orate fratres.

Modlćie się Bráćia: áby moiá y wászá ofiárá przyięmna byłá v Bogá Oycá wszechmogącego.

Potym opuściwszy insze modlitwy ktore się inszych czásow zwykły mowić záraz mowi

Oremus, præcepti.

Modlmy się: zbáwiennemi przykazaniámi nápomnieni, y Boską náuką wyćwiczeni śmiemy mowić. Oycze náss ktoryś iest wniebieśiech święć się imie twoie: przyć krolestwo twoie, bądź wola twoiá iáko wniebie ták y na ziemi: day nam dzisiá chleba nászego powszedniego y odpuść nam násze winy iáko y my odpuszczamy nászym winowáycom. Y niewodź nas ná pokuszenie. R. Ale nas zbaw odezłego. Amen.

Potym Kápłan odpowiedziawszy ćicho Amen *mowi głośno tym tonem iáko y*

Pater noster mowi.

Libera nos quæsumus.

WYbaw nas Prosimy Pánie od wszelákich złych rzeczy przeszłych, teráźnieyszych, y przyszłych, y zá przyczyną Błogosłáwioney y chwalebney záwsze Pánny Bogárodzice Maryey, z Błogosłáwionemi Apostołami twemi Piotrem y Páwłem, y Andrzeiem, y ze wszytkiemi świętemi twemi, day miłośierny pokoy zá dni nászych, áby rátunkiem miłośierdzia twego wspo-

wſpomozeni, y od grzechow byliśmy uwolnieni, y od wſzelákiego przećiwieńſtwá beſpiecznemi.

Przez tegoż Pána náſzego &c.

Potym uklęknie y bierze Pátyne z Przenaśw: Ciáłem y potym wziawſzy Przena: Sákrament w rękę práwa, podnieśie ták, żeby mogł być od ludzi widziany, y záraz nád kielichem rozdzieli go ná trzy częsci z ktorych oſtátnia część wpuſzcza w Kielich według zwyczáiu nic nie mowiac. Pax Domini *nie mowi, ani* Agnus Dei *potym opuśćiwſzy dwie pierwſze modlitwy mowi tylko tę trzećia.*

Perceptio corporis

PRrzyięćie ćiáłá twego Pánie Iezu Chryſte, ktore ia niegodny przyiąć Poważam ſię, niech mi nie będzie náwiętſzy ſąd twoy y potępięnie, ále zá twoim miłośierdźiem niech bedzie ſtrożem duſze y ćiáłá mego, y niech mi ſię ſtánie lekárſtwem duchownym, ktory żyieſz y kroluieſz z Bogiem Oycem wiednośći Duchá świętego Boże ná wieki wiek[illegible], Amen.

Potym uklęknawſzy z wielka pokora y vććiwośćia, bierze pátene mowiac.

Panem cæleſtem Chleb niebieſki wezme: á imienia Pańſkiego wzywáć będę.

vderzy ſię w pierśi trzy rázy mowiac: Domine non ſum dignus, vt intres ſub tectum meum: ſed tantum dic verbo, & ſanabitur anima mea

Panie nie ieſtem godzien, ábyś wſzedł do przybytku ſerca mego, ále tylko rzekni ſłowem, á będzie zbáwiona duſzá moiá.

Potym ſię przeżegna Naświęt: Sákrámentem mowiac:

Corpus Domini noſtri,

Ciáło Páná naſzego Iezuſa Chryſtuſa, niechay ſtrzeże duſze moiey w żywot wieczny, Amen.

I bierze Nayświętſzy Sákráment

Potym opuśćiwſzy wſzyſtko cokolwiek inſzego czáſu zwykło ſię mowić przed wzięciem krwie Páńſkiey, záraz po przyięćiu Hoſtyey Nay więtſzey, wino z partykułka w nie wpuſzczona z uććiwośćia wielka bierze, y według zwyczáiu omywſzy pálce y wziawſzy puryfikácya we środku Ołtarzá, náchyliwſzy ſię y złożywſzy ręce, mowi. Quod ore ſumpſimus.

Cośmy uſtámi náſzemi przyięli Panie. niech y ſercem czyſtym przyimuiemy, y tá ofiára doczeſna niech ſię nam ſtánie śrzodkiem do doſtąpięnia żywot[illegible]

Nie mowia Corpus tuum, Ciáło twoie, *áni poſt Communionem, áni* Placeat tibi, *áni dáia benedyctiey, ále vczyniwſzy rewerencya Ołtarzowi, Kapłan Miniſtrámi odyida, y mowia Nieſzpor[illegible] z śpiewania przy rozbieraniu Ołtarzá.*

Ná Nie-

Ná Nieſpor Antyphony y Pſalmy iáko y w wielki Czwartek

Antyph: ná Magn: Cum accepiſet

A gdy wziął ocet rzekł: wykonáło ſię: á ſkłoniwſzy głowę Ducha oddał.

Y Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do ſmierći, á ſmierći krzyżowey. Pater noſter *cicho*, *Pſalmus* Miſerere.

MODLITWA.

Reſpice quæſumus Dńe.

WEyzrzy proſimy Pánie, ná tę czelatkę twoie, dla ktorey Pan náſz IEZVS Chryſtus podał ſię w ręce winnych, y ſmierć práczył krzyżowa podiąć. Ktory z toba żyie y krolule.

Ná Komplete iáko wyżey we Czwártek ná końcu. ℣ Chriſtus factus eſt pro nobis, *y ták iáko wyżey ná Nieſporze.*

W SOBOTĘ WIELKĄ

NA UTRZNIĄ.

W pierwſzym Nocturnie.

Antyphona.

In pace in idpſum.

W pokoiu będę ſpał y odpoczywał

Pſalm. 4.

Cum inuocarem exaudiuit.

KIedym wzywał wyſłuchał mię Bog ſpráwiedliwośći moiey: w ućiśnieniu rozprzeſtrzeniłeś mię.

Zmiłuy ſię nádemną: á wyſłuchay modlitwę moię.

Synowie człowieczy pokiż będźiecie ćięſzkiego ſerca: przżecz miłuiećie márność y ſzukaćie kłamſtwa.

Wiedzcieſz iż dźiwnym uczynił Pan świętego ſwego: wyſłucha mię Pan gdy záwołam do niego.

Gniewayćie ſię á niegrześćie, á zá to co mowićie w ſercách wáſzych ná łoſzkách wáſzych żáłuyćie.

Ofiáruyćie ofiárę ſpráwiedliwośći á ufayćie w Pánu: wiele ich mowią: ktoż nam okazał dobrá:

Náznámionowána ieſt nád námi świátłość oblicza twego Pánie: dałeś weſele w ſercu moim.

Kiedy vrodzáiem zbożá, winá: y oliwy ſwey obfićie obdárzeni ſą.

W pokoiu poſpołu będę ſpał: y odpoczywał.

Bo ty Pánie: oſobliwie w nádziey poſtáwiłeś mię.

Ant: W pokoiu będę ſpał y odpoczywał.

Ant: Habitabit in tabernaculo.

Będzie mieſzkał w przybytku twoim,

im, odpocznie ná gorze ś. twoiey.

Psalm. 14.

Domine quis habitabit.

PAnie, ktoż będzie mięſzkał w przybytku twoim: ábo kto odpocznie ná gorze twey ś.

Ktory zywie bezzmáży: y czyni ſpráwiedliwość.

Ktory mowi prawdę w ſercu ſwoim: ktory nie czyni zdrády ięzykiem ſwoim.

Ani czyni bliźniemu ſwemu złego: y zelżywości nie przyimuie przećiw bliźnim ſwoim.

Ktory nizacz nie ma w oczách ſwych złośliwego: á boiacych ſię Páná wyſławia.

Ktory przyſięga bliźniemu ſwemu, á niezdradza: ktory pięniedzy ſwych nie dawa ná lichwę, y dárow przećiw niewinnym nieprzyimuie.

Kto to czyni: nie będzie poruſzon ná wieki.

Ant: Będźie mięſzkał w przybytku twoim, odpocznie ná gorze świętey twoiey.

Ant: Caro mea requieſcet.

Ciáło moie będzie odpoczywáło wpokoiu.

Pſalm: 15.

Conſerua me Domine &c.

ZAchoway mię Pánie: bom vfał w tobie.

Rzekłem Pánu, tyś ieſt Bogiem moim: ábowiem dobr moich niepotrzebuieſz.

Ku świętym ktorzy ſą ná ziemi iego: dziwne vczynił wſzyſtkie chęći moie.

Rozmnożyły ſię nie mocy ich: zá niemi ſię kwápili.

Nie będę zgromadzał ſchadzek ich krwáwych: y niebędę wſpominał imion ich uſty memi.

Pan ieſt cząſtká dziedzictwá mego, y kielicha mego: tyś ieſt ktory mi przywrocíſz moie dziedzictwo.

Sznury pomiárne przypádły mi ná koſztownych mieyſcách: ábowiem dziedzictwo moie ieſt mi známienite.

Będę błogoſławił Páná, ktory mi dał rozum: ktemu áż do nocy nápominały mię nerki moie.

Miałem Páná záwſze przed oczymá ſwemi: bo mi ieſt po práwicy, ábych niebył poruſzon.

Przetoż ſię vweſeliło ſerce moie y rozrádował ſię ięzyk moy: nád to y ćiáło moie w nádzieicy odpoczywáć będzie.

Abowiem niezoſtáwiſz duſze moiey w piekle: áni daſz świętemu twemu oglądáć ſkáżenia.

Oznáymiłeś mi drogę żywotá, nápełniſz mię weſelem z oblicza twego

twego: roſkoſzy ná práwicy twoiey ſą áż do końcá.

Ant: Ciáło moie będzie odpoczywáło w pokoiu.

℣. W pokoiu będę ſpał, y odpoczywał. Pater noſter.

Z nárzekánia Ieremiaßá Proroká.

Lectia 1. Heth.

Miſericordiæ Domini.

MIłośierdzie Páńſkie ześmy nieznıſzczeli: bo nieuſtáły litośći iego.

Heth. Nowe ráno wielka ieſt wiárá twoiá.

Heth. Dziáłem moim Pan: rzekłá duſzá moiá: dla tegoż nań czekáć będę.

Theth. Dobry ieſt Pan, nádzieię máiącym w nim, duſzy ſzukáiący iego.

Theth. Dobrze ieſt czekáć zmilczeniem zbáwienia Bożego.

Theth. Dobrze ieſt mężowi gdy noſi iárzmo od młodośći ſwoiey,

Iod. Sięđzie ſam á milczeć będzie bo podnioſł ſię nád ſiebie.

Iod Położy w prochu uſtá ſwoie, ieśliby byłá nádzieiá.

Iod Nád ſtáwi biiącemu ſię twárzy.

Ieruzalem, Ieruzalem náwroć ſię do Páná Bogá twego.

℟ Sicut ovis ad occiſionem.

Iáko owcá názábićie prowádzony ieſt, á gdy zle ſię z nim obchodzono, nie otworzył vſt ſwoich: wydány ieſt ná śmierć. * Aby ożywił lud ſwoy. ℣. Podał náśmierć duſzę ſwoię, á między złoczyńcámi policzony ieſt * Aby

Lectio ij Cap. 4 *Aleph.*

Quomodo obſcuratum.

IAko pośniedźało złoto, zmieniłá ſię bárwá, naylepſza, rozmiatano kámienie świątynie po drogách ulic.

Beth. Synowie Syońſcy ſzláchetni y ubráni w przednieyſze złoto, iáko poczytáni ſą zá naczynie ſkorupiáne, zá robotę gárncárzowych.

Ghimel. Lecz y iedzę odkryły pierſi karmiely ſzczenięta ſwoie corká ludu mego okrutna iák ſtruś ná puſzczy.

Daleth Przyſechł ięzyk ſſącego do podniebienia iego, dla uprágnienia dźieći proſili chlebá á nie było ktoby im łamał.

Heth. Ktorzy iadáli roſkoſznie poginęli po drogách, ktorzy ſię wychowáli wſzárłaćiech gnoiem ſię karmili.

Vau. Y ſtáłá ſię większa niepráwość corki ludu mego niżli grzech ſodomy, ktora wywrocona ieſt wocemgnieniu, á nie wźięły iey ręce. T Ieru-

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

℟. Ieruſalem ſurge &c.

Wſtań Ieruzalem, á zewlecz ſię z ſzat weſela, przyoblecz ſię włoſiennicę y popioł. * Bo w pośrodku ćiebie zábity ieſt Zbáwićiel Izrá elá. ℣. Prowadź iáko ſtromień łzy przez dźień y noc, á niech nie milczy zrzenicá oká twego. * Bo

Poczyna ſię modł: Ieremiaſśá Proroká.

Lekcya iij *cap: 5.*

Recordare Domine &c.

WSpomniey Páne, co ſię nam przydáło, weyrzyi á obacz zel żywość náſzę Dźiedźictwo náſze obroćiło ſię do cudzych, domy náſze do obcych, ſierotámi zoſtáliśmy ſię bez Oyca. Mátki náſze iáko wdowy. Wodę náſzę piliśmy zá pieniądze: drwá náſze zá pieniądze kupowáliśmy: zá ſzyie náſze gnano nas, zpráçowánym nie dano odpoczynku. Ægiptowi dáliśmy rękę, y Aſſyryánom, żebyśmy ſię náiedli chlebá. Oycowie náśi zgrzeſzyli á nie niemáſz ich: á myśmy niepráwośći ich noſili. Niewolnicy pánowáli nád námi, á nie był kto by z rąk ich wykupił. W duſzách náſzych przynoſiliśmy ſobie chlebá, przed mieczem w puſzczy. Skorá náſzá iáko piec wygorzáłá od gwáltu głodu. Niewiáſty ná Sion poniżyli, y Pánny w mieśćiech Iudzkich.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

℟. Plange quaſi, &c.

Płácz iáko Páná ludu moy, wyiće Páſterze w włoſiennicy y w popiele. * Bo przyſzedł dźień wielki Páńſki, y gorzki bárzo. ℣. Przepaśćie ſię kápłáni y płáczćie, ſłudzy ołtarzowi poſypuyćie ſię popiołem * Bo przyſzedł, Płácz iáko &c.

W wtorym Nokturnie Antiph.

Elevamini portæ æternales.

Podnieśćie ſię bramy wieczne y wnidźie krol chwały.

Pſalm 23.

Domini eſt terra, & plenitudo.

PAńſka ieſt źiemiá y nápełnienie iey: okrąg ziemie y wſzyſcy ktorzy mieſzkáią ná niey.

Bo ią on nád morzámi ugrontował: y nád rzekámi nágotował ią.

Ktoż wſtąpi ná gorę Páńſką: ábo kto będźie ſtał ná świętym mieyſcu iego.

Ten ktory ieſt niewinnych rąk, á czyſtego ſercá: ktory nie wźiął ná márność duſze ſwoiey, áni przyſiągał ná zdrádźie bliźniemu ſwemu.

Ten weźmie błogoſłáwieńſtwo od Páná: y miłoſierdźie od Bogá Zbáwićielá ſwego. Ten

Tenći ieſt národ ſzukáiący go: ſzukáiący oblicżà Boga Iákobowego.

Podnieśćie Kśiążętá bramy wáſze: otworzćie ſię bramy wieczne, á wnidźie krol chwały.

Ktoryż to ieſt krol chwały? Pan mocny y możny: Pan możny náwalce.

Podnieśćie kśiążętá bramy wáſze: y otworzćie ſię bramy wieczne á wnidźie krol chwały.

Ktoryż to ieſt krol chwały: Pan zaſtępow tenći ieſt krol chwały.

Ant. Podnieśćie ſię bramy wieczne y wnidźie krol chwały.

Ant: Credo videre &c.

Wierzę iż oglądam dobrá Páńſkie w źiemi żywiących.

Pſalm 26.

Dominus illuminatio mea.

PAn oświecenie moie y zbáwienie moie: kogoż ſię będę bał.

Pan obrońcą żywotá mego: kogoż ſię będę lękał?

Gdy ſię przybliżą ná mię złośnicy: áby zárli ćiáło moie.

Ktorzy mie trapią nieprzyiaćiele moi: ći ſami zemdleli y upádli.

Chodzby ſtánęły przećiwko mnie woyſká: nie będźie ſię bało ſerce moie.

Chodzby powſtáłá przećiwko mnie bitwá: w tym ia ufać będę.

Iedney rzeczy prośiłem Páná tey ſzukáć będę; ábych mieſzkał w domu Páńſkim, po wſzyſtkie dni żywotá mego.

Abych ſię nápátrzył roſkoſzy Páńſkiey: y náwiedzał kośćioł iego

Abowiem ſkrył mię w przybytku ſwoim: we złe dni obronił mię wſkrytośći przybytku ſwego

Ná ſkále wywyżſzył mię: á teraz wywyżſzył głowę moię, nád nieprzyiaćioły memi.

Obchodźiłem y ofiárowałem w przybytku iego ofiárę krzykliwą: będę ſpiewał y Pſalmy grał Pánu.

Wyſłuchay Pánie głos moy ktorym wołam do ćiebie: zmiłuy ſię nádemną á wyſłuchay mię.

Tobie mowiło ſerce moie: oblicżá twego Pánie ſzukáć będę.

Nie odwracay oblicża twego odemnie: nie odſtępuy wgniewie od ſługi twoiego.

Bądź pomocnikiem moim: á nie opuſzczay mię, áni mię wzgardzay Boże Zbáwićielu moy.

Abowiem Oćiec moy y Mátká moiá opuśćili mię: ale mię Pan przyiął.

Zakon mi uſtaw Pánie w drodze twoiey á prowadź mię proſtą ścieſzką dla nieprzyiaćioł moich.

Nie poday mię ná wolą trapiących

cych mię: ábowiem powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi y ſkłamáłá niepráwość ſobie.

Wierzę iż oglądam dobrá Páńſkie: w źiemi żywiących.

Oczekiway Páná mężnie czyń á niech ſię zmocni ſerce twoie á czekay ná Paná.

Ant: Wierzę iż oglądam dobrá Páńſkie w źiemi żywiących.

Ant: Domine

Pánie wywiodłeś z piekłá duſzę moię. *Pſalm 26.*

Exaltabo te Domine &c.

WYwyżſzáć ćię będę Pánie żeś mię záchował: y nie dałeś poćiechy nieprzyiaćiołom moim ná demną.

Pánie Boże moy wołałem do ćiebie: á uzdrowiłeś mię.

Pánie wywiodłeś z piekłá duſzę moię: wybáwiłeś mię od ſtępuiących do grobu.

Spiewayćieſz Pánu święći iego: á wyſławiayćie pámiątkę świątobliwośći iego.

Boć gniew wzápáłczywośći iego: ále żywot ná woli iego.

Do wieczorá będźie trwał płácz: áz do poránku.

A iam rzekł w doſtátku moim: iż nie będźie poruſzon ná wieki.

Pánie według woli twoiey: dałeś moc ozdobie moiey.

Ale ſkoro odwroćiłeś oblicze ſwe o demnie: ſtałem ſię zátrwożonym.

Do ćiebie Pánie wołáć będę: y do Bogá mego modlić ſię będę.

Coż zá pożytek we krwi moiey gdy ſtępuię do ſkázenia.

Izali ćię proch chwalić będźie: ábo opowiádáć będźie prawdę twoię.

Uſłyſzał Pan y zmiłował ſię nádemna: Pan ſię ſtał pomocnikiem moim.

Odmienił mi płácz moy w weſele: zdárłeś wor moy żałobny á oblokłeś mię weſelem.

Aby tobie ſpiewáłá chwałá moiá, á żeby mi tego nie było żal: Pánie Boże moy ná wieki ćię wyſławiáć będę.

Antiph. Pánie wywiodłeś z piekłá duſzę moię.

℣. A ty Pánie zmiłuy ſię ná demną.

℟. Y ożyw mię á oddam im.

Pater noſter, *cicho.*

Z tráktatu S. Auguſtyná Biſkupá ná Pſalmy,

Ná Pſalm 63. Wierſ 7.

Lekcya iiij.

Accedet homo ad cor altum,

PRzyſtąpi człowiek do ſercá głębokiego, y będźie wywyżſzony Bog. Oni rzekli: ktoż nas obaczy? Uſtáły ſzukáiąc ſzukánia złe rády.

Przy-

Przystąpił do samych rad, dopuścił się poimáć iáko człowiek. Niemogł bowiem być poimány, tylko iáko człowiek, áni widźiány, tylko iáko człowiek, áni bity, tylko iáko człowiek, ani ukrzyżowány, áni mogł umrzeć, tylko iáko człowiek. Przystąpił tedy człowiek do onych wszystkich mąk, ktoreby były w niem nic nie ważyły, kiedyby był nie był człowiekiem. Ale kiedyby on był nie był człowiekiem, nie byłby był wyswobodzony człowiek. Przystąpił człowiek do sercá głębokiego, to iest do sercá skrytego. Wystáwuiąc oczom ludzkim człowieká, kryiąc we wnątrz Bogá: táiąc postáć Boża, w ktorey rownym iest Oycu, y pokázuiąc postáć sługi, według ktorey iest mnieyszym nád Oycą.

℟. Recessit Pastor noster.

Ustąpił Pásterz nász, zrzodło żywey wody, ná ktorego odeśćie słońce się záćmiło. * Albowiem y on iest w niewolą wźięty, ktory w niewoli trzymał człowieká pierwszego: dziś bramy y zamki śmierći Zbáwiciel nász pogruchotał ℣. Zepsował bowiem zámknienia piekielne, y wywroćił potęgę diabelską. * Albowiem *Lekcya* v.

Quo perduxerunt &c.

DOkądże przywiedli one badánia swoie, ktorych badáiąc ustáli, że też y po śmierći y po pogrzebie Páńskim straż przy grobie poło żyli? Rzekli bowiem Piłatowi: Zwodźićiel on: Tym przezwiskie názwány był Pan IEzus Chrystus ná pociechę sług swoich, gdy ich názywáią zwodźićielámi. Rzekli tedy Piłatowi: Zwodźićiel on mowił ieszcze żyiąc: po trzech dniách Zmartwychwstánę. Każ tedy grobu strzedz áż do trzećiego dniá, áby nie przyszli uczniowie iego, y nie ukrádli go, á powiedźieli ludźiom: że wstał zmartwych, y będźie ostátni błąd gorszy niż pierwszy. Rzekł im Piłat: Maćie straż, idźćie strzeżćie iáko rozumieće. Oni tedy odszedszy obwárowáli grob, zápieczętowawszy kámień y straż zostáwiwszy.

℟. O vos omnes qui &c.

O wy wszyscy ktorzy miiaće droga, posłuchayće y obaczće * Ieżeli iest boleść podobna, iáko boleść moiá. ℣ Słuchayće wszyscy uczniowie moi, á obaczće bolesć moię. * Ieśli iest.

Lekcya vj.

Posuerunt custodes &c.

POłożył straż żołnierzow przy grobie. Zátrząszszy ziemia Pan Zmar-

Zmártwychwstał Cudá ſię tákie ſtáły przy grobie, że też y ſami żołnierże ktorzy byli ſtrzedz przyſzli, byliby byli świádkámi, gdyby byli chćieli prawdę powiedźieć Ale łá komſtwo ktore ułowiło uczniá towárzyſzá Chryſtuſowego, toż ułowiłoy żołnierzá ſtrozá grobowego. Damy rzekli wam pieniądze, á powiedźćie, że kiedyśćie ſpáli przyſzli uczniowie iego, y ukrádli go. Záprawdę uſtáli badáiąc badánia. Coż to ieſt coś powiedźiáłá o nieſzczęśliwa chytrośći? Y tákże to opuſzczaſz świátło rády pobożnośći, á wgłębokośći chytrośći zátapiaſz ſię, że to śmiesz mowić Powiedźćie że kiedyśćie ſpáli, przyſzli uczniowie y ukrádli go? Spiących świádkow záżywaſz záprawdę tyś ſam záſpał, ktory badáiąc tákich badánia uſtałeś.

℟. Ecce quomodo &c.

Oto iáko ſpráwiedliwy umiera á nikt tego ſercem nie poymuie, y mężow ſpráwiedliwych znoſzą, á nikt nie uważa od obliczá niepráwośći zniesiony ieſt ſpráwiedliwy. * Y będźie w pokoiu pámiątká iego. ℣. Iáko báránek przed tym ktory go ſtrzyże zámilkł, y nie otworzył uſt ſwoich: z ućiſku y z ſądu wźięty ieſt. * Y będźie w pokoiu. Oto iáko ſpráwiedliwy.

W trzećim Nokturnie Antiph:

Deus adjuvat me, &c.

Bog mię podpomaga, á Pan ieſt obrońcą duſze moiey.

Pſalm 53.

Deus in nomine tuo ſalvum, &c.

BOże w imię twoie zbaw mię: á w mocy twoiey ſądź mię.

Boże wyſłuchay modlitwę moię: przyimi w uſzy ſłowá uſt moich

Abowiem obcy powſtáli przećiwko mnie: á mocárze ſzukáli duſze moiey: á nie kładli Bogá przed oczymá ſwemi.

Bo oto Bog mię podpomaga: á Pan ieſt obrońcą duſze moiey.

Obroć złe ná nieprzyiaćiele moie: á zátrać ie według prawdy twoiey.

A ia dobrowolnie będę ofiárował tobie: á będę chwalił imię twoie Pánie ábowiem dobre ieſt.

Bo że wſzyſtkiego fráſunku wyrwałeś mię: á oko moie oglądá pomſtę nád nieprzyiaćioły memi.

Ant: Bog mię podpomaga, y Pan ieſt obrońcą duſze moiey.

Ant: In pace factus es.

Stáło ſię w pokoiu mieſzkánie iego, y mieſzkánie iego ná Syonie.

Pſalm 75.

Notus in Iudæa Deus, &c.

ZNáiomy ieſt Bog w Iudźie: w Izráelu wielkie imię iego. Y

Y ſtáło ſię w pokoiu mieyſce iego: y mieſzkánie iego ná Syonie.

Iam połamał mocności łukow: tarczą y mieczem.

Ty nas oświecaſz dźiwnie z gor wiekuiſtych: ſtrwożyli ſię wſzyſcy ludźie głupiego ſerca.

Záſnęli ſnem ſwoim: á nic nie náleźli bogacze w rękách ſwoich.

Od fukánia twego Boże Iákobow: poſnęli ći co wśiadáli ná konie.

Tyś ieſt ſtráſzliwy, á ktoż ſię ſprzećiwi tobie: kiedy ſię gniew twoy zápali.

Z niebá daleś ſłyſzeć ſąd: źiemiá zádrzáłá y zámilkłá.

Gdy powſtał Bog ná ſąd: áby wybáwił wſzyſtkie ćiche źiemie.

Bo rozmyślánie człowiecze będźiećie chwalić: á oſtátki rozmyślánia będą święto święćić.

Sluby czyńce, á oddawayćie ie Pánu Bogu wáſzemu: wy wſzyſcy ktorzy około niego przynaſzaćie dáry.

Stráſzliwemu á temu, ktory odey muie duchá kśiążętom: ſtráſznemu u krolow źiemſkich.

Ant. Stáło ſię w pokoiu mieyſce iego, y mieſzkánie iego ná Syonie.

Ant. Factus ſum, &c.

Stałem ſię iáko człowiek bez pomocy, między umárłemi wolny.

Pſalm 87.

Domine Deus ſalutis mex.

PAnie Boże zbáwienia mego, we dnie y wnocy wołałem przed tobą.

Niechay modlitwá moiá przyidźie przed obliczność twoię: nákłoń uchá twego ku prozbom moim.

Abowiem duſzá moiá pełna ieſt ućiſkow: á żywot moy przybliżył ſię do piekłá.

Poczytano mię z temi ktorzy zſtępuią do grobu: ſtałem ſię iáko człowiek bez pomocy, ktory ieſt między umárłemi wolny.

Ieſtem iáko zránieni ktorzy leżą w grobiech, ná ktore więcey nie pámiętaſz: y ktorzy z ręki twoiey wypádli.

Wrzućili mię w doł głęmboki: do ćiemności y do ćienia śmierći.

Zmocnił ſię gniew twoy nádemną: y przywiodłeś ná mię wſzyſtkie náwałności twoie.

Oddaliłeś odemnie znáiome moie: uczynili mię obrzydzeniem ſobie.

Ieſtem podan do więźienia, y nie mogłem wyniſdz: oczy moie zemdłáły dla nędze.

Wołałem ktobie Pánie ná káżdy dźień: wyćiągnąłem do ćiebie ręce moie.

Iza-

Izali ná umárłych cudá czynić będźieſz: ábo ie wſkrzeſzą lekárze áby cię chwalili.

Izali kto w grobie będźie opowiádał miłoſierdźie twoie: y prawdę twoię wzginieniu?

Izali poznane będą w ćiemnoſćiách cudá twoie: á ſprawiedliwość twoiá w ziemi zápámiętánia.

Alem ia Pánie wołał ku tobie: á modlitwá uprzedźi ćię ráno.

Przecz że Pánie odrzucaſz modlitwę moię: odwracaſz oblicze twe odemnie.

Iamći ieſt ubogi y w uſtáwicznych pracách od młodości moiey: á będąc wywyżſzony, ieſtem poniżony y zátrwożony.

Ná mię ſię przenioſły gniewy twoie: á ſtrachy twoie zátrwożyły mię.

Ogarniáły mię ná kázdy dźień iáko wodá: obtoczyły mię ſpołem.

Oddaliłeś odemnie przyiaćiełá y bliſkiego: y znáiome moie dla nędze moiey.

Ant: Stałem ſię iáko człowiek bez pomocy, między umárłemi wolny.

℣ Stáło w pokoiu mieyſce iego.

℟. Y mieſzkánie iego ná Syonie.

Pater noſter, *ćicho.*

Z liſtu B Páwła Apoſtołá do żydow.

Lekcya vij.

Chriſtus aſſiſtens Pontifex.

CHryſtus ſtawſzy ſię Naywyżſzem Kápłanem dobr przyſzłych, przez większy y doſkonáleſzy przybytek nie ręką uczyniony, toieſt nie tego ſtworzeniá: áni przez krew kozłow y wołow, ábo ćielcow ále przez własną krew wſzedł raz do świątnice nálazłszy wieczne odkupienie. Abowiem ieżeli krew kozłow y wołow y popioł iáłowice pokropiony ſplugáwione poświęca ku oczyſceniu ćiáłá: iáko daleko więcey krew Chryſtuſowá, ktory przez Duchá świętego ſámego ſiebie ofiárował niepokalánym Bogu: oczyści ſumnienie náſze od martwych uczynkow, ku ſłużeniu Bogu żywiącemu.

℟ Aſtiterunt reges terre.

Stánęli weſpoł krolowie ziemſcy, á kſiążętá żeſzli ſię w gromádę: * Przećiw Panu, y przećiw Chryſtuſowi iego. ℣. Czemu ſię wzburzyli pogánie, á ludźie rozmyſláli prożne rzeczy. * Przećiw Pánu

Lekcya viij.

Et ideo novi teſtamenti.

YDla tego ieſt nowego teſtámentu pośrednikiem: żeby zá przyſtąpieniem śmierći, ná odkupienie wyſtępkow tych ktore były pod pierwszym teſtamentem obietnice wźięły, ktorzy wezwáni ſą do wieczne-

go

go dziedźictwá. Abowiem gdźie te ſtáment ieſt, muśi przyſtąpić śmierć tego ktory teſtáment czyni. Bo teſtáment w umarłych potwierdzony ieſt, ináczey ieſzcze nie ieſt wazny, poki żyw ktory teſtáment uczynił, ſkąd áni pierwſzy bez krwie nie był poświęcony.

℟. Æſtimatus ſum cum &c.

Poczytano mię zſtępuiącemi dodołu. * Stałem ſię iáko człowiek bez pomocy, między umárłemi wołny. ℣. Wſadźili mie wdoł głębſzy, do ćiemnośći y do ćienia śmierći. * Stałem ſię.

Lectia IX.

Lectio enim omni mandato.

ABowiem gdy Moyżeſz wſzyſtko przykazànie Zakonne przeczytał wſzemu ludowi: wźiawſzy krew ćielcow y kozłow: z wodą y wełną ſzárłatową, y Izopem. Same też kśięgi, y lud wſzyſtek kropił mowiąc: Tá krew teſtámentu, ktory do was Bog nákazał: ktemu y przybytek y wſzyſtko náczynie ſłużby krwia tákże pokropił. A niemál wſzyſtko we krwi według Zakonu bywa oczyſzczono, á bez rozlania krwie nie bywa odpuſzczenie.

℣ Sepulto Domino &c,

Pogrzebſzy Páná zápieczętowali grob przywáliwſzy kámień do drzwi grobowych: * Y zoſtáwiwſzy ſtraż ktorzyby go ſtrzegli. ℣ Przyſtąpiwſzy do Piłátá Kśiążęta Kápłańſcy prośili go, * Y zoſtáwiwſzy. Pogrzebſzy: &c,

NA LAVDES.

Ant: O mors ero &c

O śmierći będę twoią śmierćią, ukąſzeniem twoim będę o Piekło.

Pſalm Miſerere, *iáko wyżey*,

Ant: Planget eum:

Płákáć go będą iáko iedynaká, bo niewinny Pán zabity.

Pſalm: 24.

Iudica me Deus, & diſcerne

OSądź mię Boże á rozeznay ſpráwa moię, od narodu nie świętego: od Człowiaká nieſpráwiedliwego y chytrego wyrwi mię

Bo ty ieſteś Bog moc moiá, czemuś mię odrzućił: á czemu ſmutno chodzę, gdy mię trapi nieprzyiaćiel.

Wyſzli świátłość twoię y prawdę twoię: te mię prowádziły y przyprowádziły ná gorę świętą twoią, y do przybytkow twoich

Y przyidę do ołtarzá bożego: do Bogá ktory vweſela młodość moię.

Będę ćię chwalił ná czytrze Boże moy: cżemu ſię fráſuieſz duſzo moiá? czemu mię trwożyſz.

Miey nádzieię w Bogu, ábowiem go ieſzcże chwáliċ będę: gdyż on ieſt Zbáwiċielem moim.

Ant: Płákać go będą iáko iedynaká, bo niewinny Pan zábity ieſt.

Ant: Attendite omnes.

Słuchayċie wſzyſcy ludźie y obaczċie boleść moię.

Pſal: Deus Deus meus ad te de luce vigilo, *iáko w żey*,

Ant: A porta inferi.

Od bramy piekielney wybaw duſzę moię Pánie.

Pieśń Ezechiaſzá, *Iſaiæ* 38.

Ego dixi in dimidio dierum,

JÁ rzekł w połowicy dni moich: poydę do bram piekielnych.

Szukałem oſtatká lat moich rzekłem: nie vyrzę Páná Bogá w ziemi żywiących.

Nieoglądam więcey człowiáká: y obywatelá pokoiu.

Wiek moy przeminął: y zwinion ieſt odemnie iáko namiotek páſterſki.

Przerzniony ieſt iáko nieodtkaczá żywot moy, gdym ieſzcze záczynał przerznął mię: od zaránia aż do wieczorá dokonaſz mię.

Miałem nádzieię áż do zaránia, iáko lew ták połomał wſzyſtkie kośći moie,

Od zaránia aż do wieczorá dokonaſz mię: iako młode iáſkołcze ták będę ſzczebiotał, á będę ſtękał iáko gołębicá (ku gorze,

Zemdlały oczy moie: poglądáiąc

Panie gwałt ćierpię odpowiedź zá mię: coż rzekę, ábo co mi odpowie gdyż ſam vczynił.

Będę rozmyślał wſzyſtkie látа moie, w gorzkośći duſze moiey.

Pánie ieśli ták zywią y ták żywot duchá mego pokarzeż y ożywiſz mię. Oto w pokuiu gorzkość moiá nágorzſzćieyſza.

Aleś ty wyrwał duſzę moię áby niezginęłá, zárzućiłeś w tył twoy wſzyſtkie grzechy moie,

Abowiem nie piekło ćię wyznawáć będzie: áni śmierć chwalić ćię będzie, nie będą czekáć ktorzy wdoł wſtępuią prawdy twoiey.

Zywy ten ći wyznawać będzie iako ia dziśia: Oćiec Synom będzie opowiádał prawdę twoię, Pánie záchoway mię á Pſalmy náſze będziem ſpiewáć w domu Páńſkim: po wſzytkie dni żywotá náſzego.

Ant: Od bramy piekielny wybaw Pánie duſzę moię.

Ant: O vos omnes, qui &c.

O wy wſzyſcy ktorzy miiaćie drogą, obaczċie y przyſłuchayċie ſię ieżeli ieſt większa boleść iáko boleść moiá.

Pſalm

Psalm: Laudate Dominum &c.

℣ Ciáło moie odpoczywáć będzie w pokoiu.

℟. Y niedasz świętemu twemu zepsowánia.

Ná Benedictus *Ant*:

Mulieres sedentes.

Niewiásty śiedząc przy grobie nárżekały płáczac Paná.

℣ Chrystus stał się dla nas posłusznym áż do śmierći, á śmierći krzi żowey: dla tego Bog wywyszył go y dał mu Imię nád wszelkie Imie.

Pater noster *ćicho*.

Psal: Miserere mei Deus. ORATIO

Respice quæsumus Domine.

MODLITWA

WEyzrzy prośimy Pánie ná tę czeladkę twoie dla ktorey Pan nász IEzus Chrystus, podał się w ręce winnych, y śmierć krzyżową ráczył podiąć. Ktory z tobą żyie y kroluie ná wieki wiekow Amen

Inszey godziny wszystkie iáko y wielki Czwartek áż do Nony.

Statio ad S. Ioannem in Laterano

O Benedykowániu nowego Ogniá y Kádzidłá, o Processyey w Wigilią Wielkonocna

W Ten dzień Zákrystyan gdy w Chorze Nonę czytáia, albo przed tym roskrześiwszy ogniá z krzemieniá, przed Kośćiołem zapala świece y węgle z niegoż ktory támże zostáie, aż Konwent do benedykowánia go wynidzie. Do Ołtarza dwoie Antepedya przypnie Zakrystyan, iedno białłe á drugie bronatne, ktore po Litániách o eymu e.

Odpráwiwszy Nonę Bráćia sposobem Processyey wychodza tym porzadkiem, naprzod idzie Thuryferariusz z Thurybularzem bez węgla y ogniá, za nim ida Akolići bez świec, potym Konwent swoim porzadkiem: Náostátek wychodzi Kápłan w Kapie bronatney wposrod dwu Ministrow, to iest miedzy Dyákonem w Dalmátyce białłey y z Subdyakonem w Albie z Mani ularzem bronatnego koloru.

Gdy przyida ná mieysce ná benedykowánie naznáczone, ábo zgotowáne, y Bráćia sposobem Processyey według obietnośći mieyscá ustánowia się. Dyákon Xięgi na pułpitek kłádzie, á Kápłan zaś do Ołtarzá się twarza obroćiwszy, benedykowánie ogniá nowego zaczyna w ten sposob

Dominus vobiscum, Et cum spiritu tuo. OREMVS.

Deus, qui per Filium tuum.

Modlmy się.

BOże, ktoryś Przez Syná twego to iest głowny węgielny kamień

wiernym twoim ogień iáſnośći two iey dałeś, po ✠ święć prośimy ten nowy ogień ku náſzym potrzebom wywiedziony z krzemienia, y pozwol nam. ábychmy ták przez te świętá Wielkonocne, niebieſkiemi byli zápaleni żądzámi, á żebychmy wieczney iáſnośći czyſtemi ſercámi mogli doſtąpić. Przez tegoż Chryſtuſa Páná náſzego ℟ Amen.

OREMVS.

Domine Deus, Pater omip:

Modlmy ſię.

PAnie Boże Oycze wſzechmocny świátłośći nieuſtawaiąca, ktory ieſteś Stworcą wſzelkich świátłośći. Bło ✠ goſław to świátło, ktore od ćiebie poświęcone y błogoſłáwione ieſt, ktoryś oświećił wſzyſtek świát, á żebychmy od tey świátłośći byli zapaleni y oświeceni ogniem świátłośći twoiey: á iákoś oświećił Moyżeſzá wychodzącego z Ægiptu, ták oświeć ſerca y zmyſły náſze, á żebychmy do żywotá y świátłośći wieczney przyść záſłużyli, Przez Chryſtuſa Pána náſzego, ℟ Amen.

OREMVS

Domine Sancte Pater omnipotens,

Modlmy ſię.

PAnie święty, Oycze wſzechmogący, błogoſłáwiący nam ogień tęn w imię twoie y w imię iednorodzonego Syná twego Bogá y Pána náſzego IEZVSA Chryſtuſa, y Duchá świętego, rácz nam dopomoc, y rátuy nas przećiwko ogniſtym nieprzyiaćielſkim ſtrzáłom, y oświeć łaſką twoią niebieſką. Ktory żyieſz y kroluieſz z tymże Synem twoim, y z Duchem świętym na wieki wiekow. ℟ Amen.

Potym benedykuie pięć gran kádzidłá ktore máią bydź włożone ná świecę wielkonocną tym ſpoſobem.

OREMVS.

Veniat quæſumus, &c.

Modlmy ſię

NIech przyidzie prośimy ćię wſzechmocny wieczny Boże ná to kádzenie choyne bło ✠ goſłáwieńſtwo twoie: y tę nocną iáſność niewidomy odrodżićielu zapal, áby nietylko ofiárá ktorá tey nocy odprawowáłá ſię, potáiemnym świátłośći twoiey przymieſzániem świećiła, ále náktorymkolwiek mieyſcu z tego poświącánia táiemnice cokolwiek będzie przymieſzano, odegnawſzy diabelſkiey zdrady złość, moc twego máieſtatu byłá przytomna. Przez Chryſtuſa Pána náſzego.

℟. Amen.

GDy kádzidło benedykuie, Thuriferariuß wziawßy cokolwiek z węgla roſpalonego, y benedykowánego do thurybularzá kładzie.

Skończywßy benedykowánie kádzidłá, Kápłan wodą święconą kropi nowy ogień, y kadzidło, á wſypawßy do thurybulárzá pomieniony ogień y graná thurifikuie: tym czáſem wßyſtkie świátłá y świece gáßą, ieżeliby ktore były zápalone, oprocz świece z nowego ogniá zapaloney.

Potym Dyákon wziawßy trianguł z trzemá świecami, á Subdyákon krzyż nioſąc, gdy ieden z Akolitow miſeczkę, ná ktorey pięć gráná z kádzidłá będą, á drugi świece z nowego ogniá zápaloną poniosą do Kośćiołá, tym porządkiem wchodzą.

Napierwey idzie Thuriferariuß, potym Akolići, zániemi Subdyakon z krzyżem za ktorym Konwent ſpoſobem Proceyſſey idzie: potym Dyákon, á naoſtatku ten ktory Celebruie naſtępuie.

Dyakon ná weśćiu do Kośćiołá triangułu náchyla, á Akolit ktory świece znowego ogniá zápaloną nieśie, przyſtąpiwßy do niego iedne z trzech świec ná tryángule zápala y záświeca Záras Dyákon weſpoł że wßytkiemi inßemi, oprocz Subdyákoná krzyż nioſącego, vklęknawßy, á trianguł podniożßy ſam tylko ſpiewa.

Lumen Chriſti: Swiatłość Chryſtuſowa, á Chor odpowiádá Deo gratias, Bogu dzięki.

Potym wßyſcy wſtáią y dáley poſtępuią: Dyákon ná ſrzodku Kośćiołá ſtoiąc, wyżey pomienionym ſpoſobem triánguł náchyla powtore, á gdy Akolit drugą świece záświeći z onych trzech y wßyſcy uklękną, iáko y pierwey, ſam tylko z drugiemi klęcząc á triánguł podniożßy wyżßem głoſem powtarza, Lumen Chriſti, Ktoremu Konwent odpowiáda, Deo gratias.

Potym wſtawßy bliſko Ołtarzá przyſtępuią, gdzie tymże ſpoſobem gdy Akolit trzećią świece záświeći, y wßyſcy uklękną, trianguł y głos podniożßy, wyżey nád zwyczay potrzećie mowi też ſłowá, Lumen Chriſti, a odpowiedziawßy inśi tymże ſpoſobem, Deo gratias, wſtáią, y gdy Konwent do Choru poydzie, Kápłan y Miniſtry ktorzy przy nim ſą, tamże ná benedykowánie Cæreum Paſchálnego zoſtáną.

Potym Celebráns wſtępuie do Ołtarzá ná ten rog gdzie Epiſtołá bywa czytána, á Dyákon dáie trianguł iednemu Akolitowi, y wziawßy kśięgę proſi o benedykcyą Celebránſa, iáko więc bywa zwyczay ná Ewángelią: á kapłan mu odpowiáda.

Niech będzie w ſercu twoim, y w ſtoynie opowiádał chwałę wiekiey-
uſtách twoich, ábyś godniey przy nocy iego. W imię Oycá y Syna

✠ y Du-

✠ y Duchá świętego, Amen.

Potym idzie do pułpitu, kłádzie na nim kśięgę y kádzi, popráwey ſtronie Dyakon ſtoi, Subdyákon z krzyżem, y Thuriferaryuſz, po lewey ſtronie dwá Akolići, ieden ktory trzyma trianguł, á drugi ktory trzyma na miſeczce pięć grán kádzenia błogoſłáwionego, ktore máią bydź włożone w świecę wielkonocną Powſtawſzy tedy wſzyſcy iáko więc bywa ná Ewángeliey, y ſtoiac Dyákon ſpiewa.

Exultet iam Angelica, &c.

NIech ſię iuż weſeli orſzak Anniołow niebieſkich: niechay ſię weſelą Boſkie táiemnice, y zá tákiego Krolá zwyćięſtwo, niech zábrzmi trąba zbáwienna. Niechay ſię weſeli y ziemia promienmi tákiemi okryta: y wiekuiſtego Krolá świátłośćią oświecona, niechay mię iż wſzytkiego świátá ćiemnośći pozbyłá. Niech ſię weſeli y Mátká náſzá Kośćioł, tákiey świátłośći promieniámi ozdobiony, y wielkiemi głoſy wſzyſtkich ludzi: niechay grzmi ten Páłác. Dla czego y wy około ſtoiący Bráćia namilśi, do tey dziwney świátłá tego iáſnośći, weſpoł proſzę zemną miłośierdzia Bogá Wſzechmogącego wzywayćie, áby mi ktory mię nie dla moich zaſług w poczet Lewitow ſwoich raczył policzyć Swiátłośći ſwoiey iáſność wláwſzy, świece tey chwałę dokończyć dopomogł. Przez Páná náſzego IEZUSA Chryſtuſa Syná twego, ktory z tobą żyie y kroluie w iednośći Duchá świętego, przez wſzyſtkie wieki wiekow. A.

℣ Dominus vobiſcum

℟. Et cum Spiritu tuo.

℣. Surſum corda, ℟. Habemus ad Dominum, ℣ Gratias agamus Domino Deo noſtro, ℟. Dignum & iuſtum eſt Vere dignum.

℣. Pan zwámi. ℟. Y z Duchem twoim. ℣. Ku niebu ſercá. ℟. Mamy do Páná. ℣. Dziękuymyſz Panu Bogu náſzemu, ℟ Godna y ſłuſzna ieſt.

Záprawdę ſłuſzna y godna rzecz ieſt, niewidomego Bogá Oycá wſzechmogącego, y Syná iego iednorodzonego, Páná náſzego IEZUSA Chryſtuſa: cáłym ſercá y vmyſłu áfektem, y głoſu vſługą wychwalać, ktory pobożnemu przećiwko nam wiecznemu Oycu dług Adamow zapłáćił: y záſtárżáłego ćiężizkiego grzechu cyrograw krwią miłośierną omył. Te álbowiem ſą świętá wielkonocne, w ktore prawdziwy on báránek zábity zoſtáie, ktorego krwią podwoie wiernych poświęcone zoſtáią. Tá noc ieſt, w ktorą Oy-

ra Oycow náſzych z Egiptu wywiedzionych ſuchą nogę przez morze czerwone przeprowádziłeś. Tá tedy noc ieſt ktora ćiemność grzechow záoświeceniem ſłupá oczywiśćie rozpędziłá. Tá noc ieſt ktora dziś po wſzyſtkim świećie, w Chryſtuſa wierzącym, od wyſtępkow świátowych, y od ćiemności grzechowych odłączywſzy, przywraca do łáſki, łączy świátobliwości. Tá noc ieſt, ktorey zepſowawſzy okowy śmierći, Chryſtus zpiekłá zwyćięzca wyſzedł. Nieby bowiem nie było z tego żeśmy ſię narodzili, gdybyśmy byli niebyli odkupieni. Odziwne około nas twoiey pobożności uraczenie. O nieoſzácowane zakochánie miłości? ábyś ſługę odkupił, Synáś wydał. O záprawdę potrzebny grzech Adámow, ktory Chryſtuſa śmierćią ieſt zgładzony? O ſzczesliwá winá, ktora tákiego y ták wielkiego záſłużyłá mieć odkupićiełá? O záprawdę błogoſłáwiona nocy, ktoraś ſamá záſłużyłá widzieć czás y godzinę, ktorey Chryſtus od umárłych zmartwychwſtał. Tá noc ieſt, o ktorey nápiſano, y noc iáko dzień będzie oświecona, y noc oświeceniem moim w roſkoſzách moich. Tey tedy poświęcenie nocy oczyſzcza grzechy, winy obmywa, y przywraca niewinność podupádłym. y ſmutnym weſele, odpędza nienáwiść, zgodę gotuie, y do pokłonu ſkłánia Páńſtwá. [*tu Dyákon wtyka pięć gran kádzenia wświece Wielkonocna nakſztałt krzyżá.*] Włáſkę tedy tey teráźnieyſzy nocy, przyimi Oycze święty kádzenia tego wieczornia ofiare, ktorąć w tey świecey uroczyſtym ofiarowániu, przez ręce ſług twoich zroboty pſzczoł oddáie Kościołowi święty. Lecz iuż świece tey chwałe poználśmy, ktorą ná cześć Bożą łáſny ogień záświeca. (*tu Dyákon zápala świece Wielkono na świeca iedna zetrzech ná tryángule położonych*) ktory ogień choćiaż ieſt rozdzielony ná częśći pożyczánego, iednák świátła, nie zna ſzkody, karmi ſię bowiem roſtopionym woſkiem, ktory na ſubſtáncyą tey záćney pochodni mátkâ pſzczołá zgotowáłá. (*tu zápaláią inſze lámpy w Kościele.*) O záprawdę błogoſłáwion Ægiptu noc, ktora złupiłá Ægipt ubogáćiłá żydow. Noc w ktorą ziemſkiey rzeczy z niebieſkiemi: ludzkie z Boſkiemi iednocą ſię. Proſimy ćię tedy Pánie, ábý świecá tá ná cześć twoiego imienia poświęcona, ná zepſowánie ćiemności tey nocy nie uſtawá-

uſtawáiąca trwałá, y ná wonność ſłodkośći przyięta z niebieſkiemi świątłami złączyłá ſię Płomienie iey miechay znaydzie zaránna iutrzenká, owá mowię iutrzenká ktora nie zna zachodu, owá ktora powroćiwſzy ſię z piekłá, narod ludzki oświećiła. Prośiemy ćię tedy Pánie, ábyś nas ſługi twoie, y wſzyſtek ſtan Duchowny y lud nabożny weſpoł z naybłogoſłáwieńſzym Oycem náſzym N. y Biſkupem N. ſpokoyne cżáſzy dawſzy przy tych weſelách Wielkonocnych, vſtáwiczną obroną rządźił, proſtował y záchowác ráczył. Wey rzy też ná Nabożnego *Ieśli nie teſt Koronowány má bydz mowiono* obránego Ceſarzá náſzego N. ktorego tey Boze prágnieniá ſłuby znáiąc zniewy powiedźiánego pobożności miłośierdźia twego daru vżyc mu wiecznegp pokoiu y błogoſłáwieńſtwá y niebieſkiego zwyćięſtwá że wſzyſtkiem ludem iego. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſa Syná twego ktory żtobą żyie y krolule wiednośći Ducha Swiętego &c

---

Skończywſſy benedictia świece Dyákon złożywſſy ápparat biały bierze ná ſię błękitny, y idzie do celebranſá ktory tákże zdeymuie zſiebie kapę a bierze mánipularz y Ornat błękitny. Potym czytaia Profetie przez tytułu y celebrans ie cicho czyta przy Ołtarzu tam gdzie Epiſtołá bywa. Ná końcu Profetij mowia modlitwy niże, opiſane.

PROPHETIA I.

Geneſ: 1. & 2.

Jn principio creauit Deus

Proroctwo 1.

NA początku ſtworzył Bog Niebo y ziemie, á ziemiá byłá puſta y prozna, y ćiemnośći były nád głębokośćią: á Duch Boży unaſzał ſię nád wodámi. Y rzekł Bog: Niech ſię ſtánie świátłość; y ſtałá ſię świątłość. Y uyrzał Bog świątłość że byłá dobra: y przedźielił świątłość od ćiemnośći. Y názwał świątłość dniem, á ćiemność noca. Y ſtał ſię wieczor y zaránek, dzień ieden. Y rzekł Bog: Niech ſię ſtánie utwierdzenie miedzy wodámi, á niech przedźieli wody od wod. Y vczynił Bog utwierdzenie, y przedźielił wody ktore były pod utwierdzeniem, od tych ktore były nád utwierdzeniem: y ſtáło ſię ták. Y názwał Bog utwierdzenie niebem. Y był wieczor y zaránek, dzień wtory. Potym rzekł Bog: niech ſię zbiorą wody ktore ſą pod niebem, na iedno mieyſce, á niech ſię ukaże ſucha, y ſtáło ſię ták. Y názwał Bog

ſuchą

ſucha. Y ſtało ſię ták. Y názwał Bog ſuchą źiemią: á źebránie wod przezwał morzem. Y widźiał Bog że było dobre. Y rzekł: Niech zrodźi źiemiá źiele źielone, y dawáiące na śienie: y drzewo rodzáyne, owoc czyniące według rodzáiu ſwego, ktoregoby naśienie było w ſamym ſobie ná źiemi Y ſtało ſię ták. Y zrodźiła źiemiá źiele źielone, y dawáiące naśienie według rodzáiu ſwego, y drzewo czyniące owoc, y máiąc káżde z nich naśienia według rodzáiu ſwego. Y widźiał Bog że było dobre. Y ſtał ſię wieczor y zaránek dźień trzeći. Y rzekł Bog: niech ſię ſtáną świátłá ná utwierdzenia nieba, á niech dźielą dźień od nocy: y niech będą znáki, y czáſy dni látá: áby świećiły ná utwierdzeniu nieba, á oświecáły źiemię. Y ſtáło ſię ták. Y uczynił Bog dwie świetle wielkie: światło więtſze áby rządźiło dźień y światło mnieyſze áby rządźiło noc: y gwiazdy. Y poſtáwił ie ná utwierdzeniu niebá, áby świećiły nád źiemią: żeby rządźiły dźień y noc: y dźieliły światłość od ćiemnośći. Y widźiał Bog iż było dobre. Y ſtał ſię wieczor y zaránek, dźień czwarty. Rzekł też Bog: niech wywiodą wody płaz duſze żywiącey, y ptáſtwo nád źiemią pod utwierdzeniem nieba. Y ſtworzył Bog wieloryby wielkie, y wſzelką duſzę żywiącą y ruſzáiącą ſię, ktorą wywiodły wody według rodzáiu ich: y wſzelkie ptáſtwo według rodzáiu iego. Y widźiał Bog iż było dobre. Y błogoſłáwił im mowiąc: Rośććie y mnożćie ſię, y nápełniáyćie wody morſkie: y ptáſtwo niech ſię mnoży ná źiemi. Y ſtał ſię wieczor y zaránek dźień piąty. Rzekł też Bog: niech zrodźi źiemiá duſzę żywiącą, według rodzáiu ſwego: bydło y płaz y beſtye źiemne, według rodzáiow ſwoich. Y ſtáło ſię ták. Y uczynił Bog beſtye źiemne, według rodzáiow ich, y bydło, y wſzelki źiemopłoz, według rodzáiu ſwego. Y widźiał Bog że było dobre. Y rzekł: Uczyńmy człowieká ná wyobráżenie y podobieńſtwo ná ſze: á niech przełożonym będźie rybom morſkim, y ptáſtwu powietrznemu, y beſtyom, y wſzyſtkiey źiemi, y nád wſzelkiemi płazy, ktory ſię płaza po źiemi. Y ſtworzył Bog człowieká ná wyobrázenie ſwoie: ná wyobrázenie Boże ſtworzył go: męſzczyżnę y białogłowę ſtworzył ie. Y błogoſłáwił im Bog y rzekł: Rozććie y mnożćie ſię y napełniayćie źiemię, á czyńćie ią ſobie poddáną, y pánuyćie nád rybámi

bámi morſkiemi, y nád ptáſtwem powietrznym, y nádewſzemi zwierzęty ktore ſię ruchaią ná źiemi. Y rzekł Bog: Oto dałem wam wſzelkie źiele rodzące naśienie ná źiemi, y wſzyſtkie drzewá ktore ſame wſobie máią naśienie rodzáiu ſwego, á by wam były ná pokarm: y wſzyſtkim zwierzom źiemnym, y wſzyſtkiemu ptáſtwu powietrznemu y wſzemu co ſię ruſza po źiemi, y wczymkolwiek ieſt duſzá żywiąca, áby miały co ieść. Y ſtáło ſię ták. Y widźiał Bog wſzyſtkie rzeczy ktore był uczynił, iż były bárzo dobre. Y ſtał ſię wieczor y zaránek dźień ſzoſty. Dokończone ſą tedy niebioſa y źiemiá, y wſzyſtko ochę doſtwo ich. Y dokonał Bog w dzień ſiodmy dźieło ſwoie ktore uczynił: y odpoczął w dźień ſiodmy od wſzelkiego dźieła ktore ſpráwił.

Potym Kápłan mowi: Oremus. *Dyákon* Flectamus genua. *Subdyákon* Levate. *Oratio* Deus qui &c.

BOże ktoryś przedźiwnym ſpoſobem człowieka ſtworzył á ieſzcześ dźiwnieyſzym odkupił day nam prośimy ćię ábyśmy mieli ſtáteczne ſerce náſze, przećiwko wſzyſtkim ućiechom z grzechow pochodzącym, ábyśmy przyiść do wiecznego weſela, godnemi ſię ſtáli. Przez Páná naſzego &c.

PROPHETIA II.

Genes. 5. & 6. & 8.

Nòé verò cum quingentorum.

Proroctwo drugie.

NOE záś gdy był pięć ſet lat, zrodźił Semá Hámá y Iápheta; á gdy ſię ludźi poczęło rozmnażáć ná źiemi y rodźili Corki, widzac Synowie Boży Corki ludzkie iż były piękne, wźięli ſobie zá żony że wſzyſtkich ktore obráli. Y rzekł Bog: nie będźie trwał duch moy ná wieki w człowieku gdyż ieſt ćiałem y będą dni iego ſto y dwádźieśćiá lat. A olbrzymowie byli ná źiemi w one dni, gdy weſzli Synowie Boży do Corek ludzkich á one porodźiły; ći ſą mocárze, od wieku mężowie ſławni. A widząc Bog że wiele było złośći ludzkiey, ná źiemi, á wſzyſtká myśl ſercá byłá nápięta ku złemu po wſzyſtek czás: żal mu było że uczynił człowieká ná źiemi, y ruſzony ſerdeczną boleśćia we wnątrz rzekł: Wygładzę człowieká ktoregom ſtworzył z oblicznośći źiemie od człowieká áż do zwierząt: od źiemopłázu áż do ptáſtwá powietrznego, bo mi żal zem ie uczynił. Nòé zaś nálazł łáſkę przed Pánem. Nòégo rodzáie te ſą. Nòé mąż ſpráwiedliwy y doſkonáły był w rodzáiach ſwoich z Bogiem

Bogiem chodźił. Y zrodźił trzech Synow Semáchá Hamáchá y Iápheta. Ale źiemia zſkáźiłá ſię przed Bogiem y nápełniłá ſię niepráwoścĺa. A gdy uyrzał Bog źiemię bydź zſkázoną (bo wſzelkie ćiáło popſowáło było drogę ſwą ná źiemi) rzekł do Nóego. Koniec wſzelkiemu ćiału przyſzedł przedemną. Nápełniona ieſt źiemiá niepráwoścĺą od obliczá ich, á ia wytrácę ie źiemią. Uczyń ſobie korab z drzewá cheblowego mieſzkániczką w nim poczyniſz, y námázeſz kleiem we wnątrz y zewnątrz. A uczyniſz go ták; Trzyſtá łokiet będźie długoścĺ korábiá, pięćdźieśiat łokiet ſzerokoścĺ, á trzydźieścĺ łokiet wyſokość iego. Okno w korábiu uczyniſz á ná łokieć dokonaſz wierzch iego, á drzwi w korabiu poſtáwiſz z boku ná dole gmách y troie piętrá uczyniſz w nim. Oto ia przywiodę wody potopu ná źiemię ábych wytrácił wſzelkie ćiáło w ktorym ieſt duch żywotá pod niebem. Wſzyſtko co ná źiemi ieſt zniſzcze ie. Y uczynię przymierze z tobą y wnidźieſz do korabiá ty y Synowie twoi y żoná twoia, y żony Synow twoich z tobą. Y zewſzad zwierząt wſzelkiego ćiáłá po dwoygu w wiedźieſz do korabiá ábY zoſtały żywe z tobą; ſamcá y ſamicę z ptáſtwá we dług rodzáiu iego: y zbydłá według rodzáiu iego: y że wſzyſtkiego płazu według rodzáiu iego, po dwoygu z káżdego wnidą z tobą ábY mogły żyć. Przetoż weźmieſz z ſobą że wſzelkich pokármow ktore iedzone bydź mogą y znieśieſz do śiebie. Y będą ták tobie iák onym pokarm. Uczynił Nóé wſzyſtko co mu Bog przykazał. Y rzekł Pan do niego: Wnidź ty y wſzyſtek dom twoy do korabiá bom ćię widźiał ſpráwiedliwym, przed ſobą w narodźie tym. Ze wſzytkich zwierząt czyſtych weźmieſz śiedmiorgo, y śiedmiorgo ſamcá y ſamice: á zwierząt nieczyſtych po dwoygu y dwoygu ſamcá y ſamice. Ale y z ptaſtw powietrznych śiedmiorgo y śiedmiorgo ſamcá y ſamice, ábY záchowáne było naśienie ná wſzytkiey źiemi. Ieſzcze bowiem, á po śiedmi dniách zpuſzczę deſzcz ná źiemię przez czterdźieści dni y czterdźieści nocy, y wygładzę z źiemie wſzelkie ſtworzenie, ktorem uczynił. Uczynił tedy Nóé wſzyſtko co mu P. kazał, á było mu ſześćſet lat, gdy wody potopu wyláły po źiemi. Y wſzedł Nóé y Synowie iego y żoná iego, y żony Synow iego z nim do korabiu, dla wod potopu. Zwierząt też czyſtych y nie

czystych y zptástwá, y z wszego co się płaża po ziemi dwoygo y dwoygo weszło do Nòégo wkorab samiec y samicá, iáko był przykazał Pan Nòému. A gdy minęło siedm dni wody potopu wylały po ziemi. Roku sześćsetnego żywotá Nòégo. Miesiącá wtorego, siedmnastego dniá Miesiącá, przerwały się wszytkie zrzodłá przepáśći wielkie, y upusty niebieskie otworzone są. Y spadł deszcz náziemię, czterdzieści dni y czterdzieści nocy. Onegoż dniá wszedł Nôé y Sem y Ham y Iaphet y Synowie iego, żoná iego y trzy żony synow iego z nim do korabiá, sami, y wszelki zwierz według rodzáiu swego, y wszystko bydło według rodzáiu swego, y wszystko co płaza po ziemi według rodzáiu swego, y wszytko latáiące według rodzáiu swego, y wszyscy ptacy y wszystko co ma skrzydłá weszło do Nòégo do korabiá dwoygo, y dwoygo że wszystkiego ciáłá w krorym był duch żywotá. A ktore weszły samiec y samicá że wszego ciáłá weszli. iáko mu Bog przykazał, y zámknął go Pan znadworza. Y stał się potop przez czterdzieści dni ná ziemi y wezbrały wody y podniosły korab wysoko od ziemie Bárzo bowiem były wylały y wszystko napełniły ná wierzchu ziemie. A korab pływał po wodách. A wody się zmocniły zbytnie nád ziemią y okryły się wszystkie gory wysokie pod wszystkim niebem pietnaśćie łokći wyższa była wodá nád gorámi ktore były okryłá, y zgładzone iest wszelkie ciáło ktore się ruchało ná ziemi, ptakow zwierząt bestyi y wszystkich ziemopłazow ktore się płazáią po ziemi. Wszyscy ludźie y wszystko, wczym iest Duch żywotá ná ziemi pomárło. Y wygładźił Bog wszystko stworzenie ktore było ná ziemi od człowieká áż do bydlęćiá, ták ziemopłaz iáko y ptástwo powietrzne y wygładzone iest z ziemie y został sam Nòé y ći ktorzy z nim byli w korabiu. Y opánowały wody ziemię sto y pięćdźieśiąt dni. Wspomniawszy potym Bog ná Nòégo, y ná wszystkie zwierzętá y ná wszystkie bydlętá, ktore były z nim w korabiu przywiodł wiátr ná ziemię y upádły wody y záwárte są zrzodłá przepáśći y upusty niebieskie y záchámowane są dzdze z niebá. Y wrociły się wody z ziemie idące y wracáiące się y poczęły opadáć po stu y pięćdźieśiąt dni y odpocznął korab mieśiącá śiodmego, dwudźiestego śiodmego dniá mieśiącá ná Gorách Armeńskich.

ſkich. Lecz wody zchodźiły y opadáły áż do dźieśiątego mieśiąca, dźieśiątego bowiem mieśiącá pierwſzego dniá mieśiącá okazáły ſię wierzchy gor. A gdy minęło czterdźieśći dni otworzywſzy Nòé okno korabiá ktore był uczynił wypuśćił krukà, ktory wychodził á niewracał ſię áż oſchły wody ná źiemi. Wypuśćił też gołębicę zá nim áby poznał ieśli nie uſtáły wody ná źiemi, ktora nie ználáżſzy gdźieby odpoczęłá nogá iey wroćiłá ſię k nie mu do korabiu, wody bowiem były po wſzyſtkiey źiemi y wyćiągnął rękę á uchwyćiwſzy ią wnioſł do korabiu. A poczekawſzy ieſzcze śiedm dni drugie powtore wypuśćił gołębicę z korábiu á oná przyleśiáłá do niego pod wieczor nioſąc gáłąſkę oływy z źielonym liśćiem w gębie ſwoiey: á ták poznał Nòé że przeſtáły wody ná źiemi: y poczekał przedśię śiedm dni ieſzcze drugich: y wypuśćił gołębicę ktora ſię więcey niewroćiłá do niego. A ták ſześćſetnego Roku pierwſzego, pierwſzego dniá mieśiącá opádły wody ná źiemię y otworzywſzy Nòé przykryćie korabiá poyzrzał, y uyrzał iż oſech wierſzch źiemie. Mieśiącá wtorego śiodmego y dwudźieſtego dniá mieśiącá oſchłá źiemiá. Rzekł tedy Bog do Nòégo mowiąc: Wynidź z korabiu ty y zoná twoiá, Synowie twoi, y żony Synow twoich z tobą. Wſzyſtkie zwierzętá ktore ſą u ćiebie ze wſzego ćiáłą, ták w ptáſtwie iáko y w beſtyach y we wſzyſtkich płazách ktore płazáią po źiemi wywiedź z ſobą á wnidźie ćie ná źiemię. Roſććie y mnożćie ſię ná niey. A ták wyſzedł Nòé y Synowie iego żoná iego y żony Synow iego. Ale y wſzyſtkie zwierzętá bydłá y płazy, ktore ſię płazáią po źiemi według rodzáiu ſwego wyſzli z korábiu. Y zbudował Nòé ołtarz Pánu, á wźiawſzy z káżdego bydłá y ptáſtwá czyſtego ofiárował cáłopalenia ná Ołtarzu, y záwoniał Pan woń nność wdźięczności.

Oremus, Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio*

Deus incommutabilis virtus.

Modlitwá.

BOże nieodmienna mocy, y wiekuiſta świátłoſći weyzrzyi łáſká wie ná wſzyſtkiego Kośćioła twego przedziwną táiemnicę y dźieło zbáwiania ludzkiego ſpokoynie ſporządzay ſkutkiem wiekuiſtego ſporządzenia twego: y niechay wſzyſtek świát dozna y niech widźi iáko rzeczy umiżone podwyżſzaſz záſtárzałe odnawiaſz y przez tego

od

od ktorego wźięły swoy początek do całości przywracasz. Przez Páná nászego Iezusá Chrystusá &c.

PROPHETIA III.

In diebus illis tentavit Deus,

Genes: 22.

Proroctwo Trzecie.

W One dni kusił Bog Abráhámá y rzekł do niego: Abráhámie Abráhámie. A on odpowiedźiał: Owom ia. Rzekł mu: weźmi Syná twego iednorodzonego ktorego miłuiesz, Izáákà, á idź do źiemie widzenia: y tám go ofiáruiesz ná całopalenie ná iedney gorze ktorą ukażę tobie. Abráhám tedy wstawszy wnocy osiodłał osłá swego wźiąwszy z soba dwu Młodzieńcow y Izáákà Syná swego: á nárąbawszy drew do całopalenia, szedł ná mieysce na ktore mu Bog rozkazał. A dniá trzećiego podnioszsy oczy, uyrzał mieysce z dáleká y rzekł do sług swoich: poczekayćie tu z osłem, á ia z dźiećięćiem áż do onad pośpieszywszy, skoro uczynimy pokłon, wrocimy się tu do was. Nábrał też drew całopálenia y wźiał ná Izáákà Syná swego, á sam niosł w rękách ogień y miecz. A gdy obá szli pośpołu rzekł Izáák Oycu swemu: Oycze moy: A on odpowiedźiał: Czego Synu? Oto práwi ogień y drwá á gdźiesz ofiárá całopalenia? A Abráhám rzekł: Bog opátrzy sobie ofiárę całopalenia Synu moy, szli tedy pośpołu. Przyszli ná mieysce ktore mu ukazał Bog, ná ktorym zbudował Ołtarz y uczynił drwá ná nim: á związáwszy Izáákà Syná swego włożył go ná Ołtarz ná stos drew, y wyćiągnął rękę y porwał miecz áby ofiárował Syná swego. A oto Anioł Páński z niebá záwołał mowiąc: Abráhámie Abráhámie: ktory odpowiedźiał. Owom ia: rzekł mu. Nieśćiągay ręki twoiey ná dźiećię, áni mu czyń namniey, terazem doznał że się boisz Bogá y nie zfolgowałeś iedynemu Synowi twemu dla mnie. Podniosł Abrahám oczy swoie y uyrzał zá sobą báráná, á on uwiązł zá rogi w ćierniu ktorego wźiąwszy ofiárował całopalenie miásto Syná Y názwał Imię mieysca onego: Pan widźi, z tąd áż podźiś dźień zowią Ná gorze Pan uyrzy. Y záwołał Anioł Páński Abráhámá powtore z niebá mowiąc: Przez mię samego mowi Pan przysiągłem: ponieważeś uczynił tę rzecz á nie zfolgowałeś Synowi twemu, iednorodzonemu dla mnie: Błogosławić ći będę, y rozmnożę nasienie twoie iáko gwiazdy niebieskie y iáko piasek

ktory

ktory iest ná brzegu morskim, posiędźie naśienie twoie bramy nieprzyiaćioł swoich. Błogosławione będą w naśieniu twoim wszystkie narody źiemie żeś był posłuszny głosu mego. Y wrocił się Abráhám do sług swoich, y przyszli pospołu do Berzábey, y mieszkał tám.

Oremus, Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio.*

Deus fidelium Pater summe,

Modlitwá

BOże wszystkich wiernych Oycze naywyższy ktory po wszystkim świećie obietnice Synow twoich przez wylana przysposobienia łáskę rozkrzewiasz, y przez Wielkonocny Sákrament Abráhámá Pácholę twoię wszystkich iákoś przysiągł narodow czynisz Oycem. Day ludowi twoiemu godnie do łáski twoiey powołánia wnisć. Przez Páná nászego Iezusá Chrystusa &c.

PROPHETIA IV.

Exod: 14. f. & 15.

In diebus illis: Factum est.

Proroctwo Czwarte.

WOne dni: Stáło się podczás straży nocney, álić oto weyrzawszy Pan ná woysko Ægyptiánow przez stup ogniá y obłoku pobił woysko ich y powywracał kołá wozow, y pogrążeni w głębiá. Rzekli tedy Ægipcyánie ućiekaymy przed Izráelem: Pan bowiem walczy zá nimi przećiwko nam. Y rzekł Pan do Moyzeszá: Wyćiągniy rękę twą ná morze, że się wrocą wody ná Ægipcyány, ná woży y ná iezdne ich. A gdy wyćiągnął Moyzesz rękę przećiw morzu, zwrociło się ná pierwszym świtániu, ná pierwsze mieysce: á uciekáiacym Ægipcyánom záskoczyły wody, y ogárnął ie Pan wpośrod ná wálności. Y wrociły się wody y okryły woży iezdne wszystkiego woyskà Pháraonowego: ktorzy goniąc weszli byli w morze: náwet y iednego z nich nie zostáło. A Synowie Izráelowi szli przez pośrodek suchego morza: á wody im były iáko miásto muru po práwey y lewey stronie. Y wybáwił Pan w on dźień Izráelá z ręki Ægiptcyanow. Y widźieli Ægiptcyány martwe ná brzegu morskim, y rękę wielką ktorey użył Pan przećiwko im. Y bał się lud Páná, y uwierzyli Pánu y Moyżeszowi słudze Spiewał tedy Moyzesz y Synowie Izráelscy tę pieśń Panu y rzekli:

Tractus. Cantêmus Domino: glori- Spiewaymy Pánu chwalebnie á-

bo-

osè enim honorificâtus est: equum & ascensorem proiêcit in mare: adiûtor & protector factus est mihi in salutem.

℣. Hic Deus meus, & honorificâbo eum: Deus patris mei, & exaltâbo eum.

℣. Dominus conterens bella: Dominus nomen est illi.

bowiem uwielbiony iest: koniâ y iezdzcá zrucił w morze: moc moiá y chwałá moiá Pan, stał mi się zbáwieniem.

Ten Bog moy, y wielbić go będę: Bog Oycá mego y wywyższáć go będę.

Pan iáko mąż waleczny: Wszechmocne imię iego.

Oremus. Flectamus genua. ℟. Levate. *Oratio.*

Deus, cuius antiqua miracula.

Modlitwá.

BOże, ktorego stárodawne cudá, nászych też wiekow odnowione widźiemy: gdy co iednemu narodowi z niewoli Ægiptskiey wybáwionemu, práwice twoiey mocą uczyniłeś, to y ná zbáwienie narodow przez wodę odrodzenia się czyniſz: dayże áby w Abrahámowych Synow, y w Izráelską godność, przemieniłá się zupełność wszystkiego świátá. Przez Páná nászego Iezusa Chrystusa &c.

PROPHETIA V.

Isaiæ 54. & 55.

Hæc est hereditas servorum.

Proroctwo Piate.

To iest dźiedźictwo sług Páńskich: y sprawiedliwość ich u mnie, mowi Pan. Wszyscy prágnący podzćie do wod, y ktorzy nie maćie srebrá, kwapćie się, kupuyćie á idźćie: chodźćie, kupuyćie bez śrebrá, y bez żadney zamiány wino y mleko. Przecz odważaćie śrebro nie zá chleb, á prace wáſze nie zá náſycenie? Słuchayćie słuchaiąc mię, á iedźćie dobro, á roſkoſzować będźie w tłuſtości dusza wáſzá. Nákłońćie uchá swego, á przydźćie do mnie: słuchayćie á żyć będźie dusza wáſzá, y uczyńię z wámi przymierze wieczne, miłośierdźia Dawidowe wierne. Otom go dałświadkiem narodow, wodzem y náuczyćielem narodom. Oto narod ktoregoś nie znał, powołaſz: á narody ktore ćię nie znały, pobieżą do ćiebie, dla Páná Bogá twego y świętego Izráelowego żeby ćię uwielbił. Szukayćie Páná poki náleźion być może: wzywayćie go poki iest blisko. Niech opuści złośnik drogę

swoię,

swoię, á maż niepráwy myśli swe, y niech się náwroći do Páná, á zmiłuie się nad niem: y do Bogá nászego, bo choyny iest ku odpuszczeniu. Abowiem myśli moie nie myśli wáfze, áni drogi wáfze drogi moie, mowi Pan. Bo iáko podniesione są niebiosa od źiemie, ták podniesione są drogi moie od drog wáfzych, y myśli moie od myśli wáfzych. A iáko zstępuie deszcz y śnieg z niebá, á tam się więcey nie wraca, ále nápaia źiemię, y ná macza ią y czyni ze rodźi, y dawa naśienie śieiącemu, y chleb iedzącemu. Ták będźie słowo moie ktore wynidźie z ust moich, nie wroći się do mnie prożne, ále uczyni cokolwiek chćiał, y zdárzy się mu w tym ná com ie posłał.

Oremus. Flectamus genua. ℟ Levate. *Oratio.*

Omnipotens sempiterne Deus.

Modlitwá.

WSzechmogący wieczny Boże, spełni to ná część imięnia twego, coś Oycom wiáry świętey przyobiecał, á obiecánych Synow Swiętym przyspofobieniem twoim rozmnoż, áby to czego się Oycowie święći zdawná spodźiewáli, kośćioł twoy iuż nie pomáley części widźiał wypełniono. Przez Páná nászego Iezusa Chrystusa &c.

PROPHETIA VI.

Báruch. 3. 6.

Audi Israel mandata vitæ.

Proroctwo Szoste.

SŁuchay Izráelu przykazánia żywotá, przyimi w uszy ábyś widźiał mądrośći. Co to iest Izráelu żeś iest w źiemi nieprzyiaćielskiey? Stárzałeś się w cudzey źiemi, spiugáwiłeś się umárłemi: policzoneś iest między te krorzy zstępuią do piekłá. Opuśćiłeś zrzodło mądrośći. Bobyś chodźił w drodze Bożey, mieszkałbyś był w pokoiu wiecznym. Ucz że się kiedy iest mądrość: gdźie iest moc, kędy iest rozumienie, ábyś záraz wiedźiał gdźie iest przedłużenie żywotá, y życie, gdźie iest świátłość oczu y pokoy. Kto nálazł mieysce iey? Gdźie są kśiążętá narodow, y ktorzy pánuią nád zwierzęty ktore są ná źiemi? ktorzy gráią ptaki powietrznemi. Ktorzy skárbią srebro y złoto, w ktorym ludźie ufaią, á niemász náleźienia spraw ich. Wytrácęni są y zstąpili do piekłá, á inni ná mieysce ich powstáli. Młodźiency widźieli świałość, y mieszkáli ná źiemi, ále nie poználi drogi umieiętnośći, áni zrozumieli ścieżek iey, áni Synowie ich przyięli iey, od oblicza ich oddaliłá się: nie słychano

iey w źiemi chánáneyſkiey. áni iey widano w Theman. Synowie też Agar: ktorzy ſzukáią mądrośći, ktora z źiemie ieſt, kupcy Merchy y Theman, y baykowie, y ſzukáiący roſtropnośći y rozumienia: á drogi mądrośći nie wiedźieli, áni pámiętáli ścieſek iey. O Izráelu iáko ieſt wielki dom Boży, y niezmierne mieyſce oſiádłości iego. Wielkie ieſt á nie ma końcá: wyſokie y nieźmierne. Tám byli olbrzymowie oni ſławni, ktorzy byli od początku, wzroſtu wielkiego umieiący woynę. Nie tych Pan obrał: áni náleźli drogi umieiętnośći, przetoż poginęli. A ponieważ nie mieli mądrośći, poginęli dla ſwey nie roztropnośći. Kto wſtąpił do niebá á doſtał iey, wywiodł ią z obłokow? kto ſię przewioſł przez morze á nálazł ią: y przyniołł ią nád złoto wyborne. Niemáſz ktoby mogł wiedźieć drogi iey, áni ktoby wyſzukał ścieſzki iey: ále ktory wſzyſtko wie zna ią, y ználazł ią roztropnośćią ſwoią: ktory źiemię zgotował ná wieczny czás, y nápełnił ią bydlęty y czworonogiemi: ktory wypuſzcza świátłość, á idźie: y przyzwał iey á poſłuſzna mu ieſt ze drzeniem. A gwiazdy dáły świátłość ná ſtrazách ſwoich, y rádowáły ſię: záwołano ich, y rzekli: Owośmy, y świećili mu z rádośćia, kto ie ſtworzył. Tęnći ieſt Bog náſz, y nie będźie poczytány inny przećiw iemu. Ten wynálazł wſzyſtkę drogę umieiętnośći, y podał ią Iákobowi ſłudze ſwoiemu. Potym ná źiemi był widźian, y z ludźmi obcował.

Oremus, Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio*

Deus, qui Eccleſiam tuam.

Modlitwá.

BOże, ktory Kośćioł twoy powołániem narodow záwſze rozkrzewiaſz, pozwol miłośierny, áby tych ktorych woda Chrztu obmyłeś, uſtáwiczną obroną twoią ſtrzegłeś. Przez Páná &c.

PROPHETIA VII.

In diebus illis: facta eſt.

Proroctwo Siodme.

W One dni: Stáłá ſię nádemną ręká Páńſka, y wyprowádźił mię w duchu Páńſkim y poſtáwił mię w pośrod polá, ktore było pełne kośći, y obwiodł mie po nich w koło: á było ich bárzo wiele po polu, y bárzo ſuchych. Y rzekł do mnie: Synu człowieczy mniemaſz ze żyć będą te kośći? Y rzekłem: Páni Boże ty wieſz. Y rzekł do mnie: Prorokuy o tych kośćiach, y rzeczeſz im: kośći ſuche ſłuchayćie ſłowá

słowá Páńskiego. To mowi P. Bog tym kośćiom: Oto ia wpuszczę w was duchá, y żyć będźiećie. Y dam ná was żyły, y uczynię że porośćie ná was mięso y powlokę was skorą, y dam wam duchá, y żyć będźiećie, á poznaćie że ia Pan. Y prorokowałem iáko mi był roskazał y stał się szum gdym ia prorokował, á oto poruszenie, y przystąpiły kośći do kośći, káżda do stáwu swego. Y uyrzałem á ono po nich żyły, y ćiáło wstąpiło: y rośćiągnęłá się ná nich skorá po wierzchu, á duchá nie miáły. Y rzekł do mnie: Prorokuy do duchá, prorokuy Synu człowieczy, á rzeczesz do duchá: To mowi Pan Bog: Od czterech wiátrow przydź duchu, á nátchni te pobite, á niech ożyią. Y prorokowałem iáko mi był roskazał: y przyszedł w nie duch, á ożyły: y stánęły ná nogách swych, woysko bárzo wielkie. Y rzekł do mnie: Synu człowieczy, kośći te wszystkie, sáć dom Izráelski: oni mowią: Wyschły kośći násze, y zginęłá nádźieiá nászá, y iesteśmy odćięći. Przetoż Prorokuy á mow do nich: To mowi Pan Bog: Oto ia otworzę groby wásze, á wywiodę was z grobow wászych ludu moy: y wwiodę was do źiemie Izráelskiey. A poznaćie żem ia Pan, gdy otworzę groby wásze, y wywiodę was z grobow wászych ludu moy, y gdy dam duchá mego w was, y gdy ożyiećie, y gdy wam dam odpocznąć w źiemi wászey mowi Pan wszechmocny.

Oremus, Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio.*

Deus, qui nos ad celebrandum.

Modlitwá

BOże, ktoryś nas do obchodzenia świąt wielkonocnych ták w stárym iáko y w nowym testámencie nápominasz: day nam zrozumieć miłośierdźie twoie, áby z przyiętych teráźnieyszych twoich dárow, byliśmy stáłemi w oczekiwániu przyszłych. Przez Páná nászego Iezusá Chrystusa, &c.

PROPHETIA VIII.

Isaiæ 4.

Apprehendent septem mulieres

Proroctwo Osme.

UChwyca śiedm niewiast mężá iednego w on dźień, mowiąc: Chleb swoy ieść będźiemy, y odźieniem swym przyodźiewáć się będźiemy tylko niech będźie miánowáne imię twoie nád námi, żeymi sromotę nászę. W on dźień będźie płod Páński w wielmożności y chwale, á owoc źiemie wyniosły, y rádość tym ktorzy będą zbáwieni

z Izráelá. Y będźie: Wſzelki ktory ſię zoſtánie w Syon, y kto ſię oſtoi w Ieruzalem, świętym go názową, káżdego ktory ieſt nápiſany w żywoćie w Ieruzalem. Ieśli omyie P plugáſtwá Corek Syon, á krew Ieruzalem omyie z pośrodku iego, w duchu ſądu, y w duchu zápalenia: y ſtworzył Pan nád wſzyſtkim mieyſcem gory Syon, gdźie wżywány był obłok we dnie, á dym y świátło paláiącego w nocy, bo nád káżdą ſławą nákryćie. Y będźie przybytek ná zaſłonę we dnie od gorącá, y ná ubeſpieczenie y nákryćie od wichru y od deſzczu.

Tractus. Vinea facta eſt dilecto in cornu, in loco ubari.

℣. Et maceriam circumdedit, & circumfodit: & plantavit vineam Sorec, & ædificavit turrim in medio eius.

℣. Et torcular fodit in ea: vinea enim Dñi Sabaoth domus Iſrael eſt.

Winnicá uczyniona ieſt miłemu moiēu nárogu ná mieyſcu obfitym.

Y ogrodźił ią pokármem, y wybrał z niey kámienie wyborne, y zbudował wieżę w pośrodku iey.

Y ſpráwił práſę w niey, bo winnicá Páná żaſtępow ieſt dom Izráelſki.

Oremus. Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio.*

Deus, qui nos ad celebrandum

Modlitwá

BOże, ktory we wſzyſtkich Synách Kośćiołá twego, przez głoſy Prorokow świętych, obiáwiłeś ſię bydź ná káżdym mieyſcu Páńſtwá twego, dobrych naſion zaśiewcá: y wybránych látorośli ſprawcá. Day ludowi twoiemu, ktorzy u ćiebie ſą zbożem y winnicámi: áby zá wyćięćiem oſtu y ćiernia, godnemi ſię ſtáli do przyniesienia owocu obfitego. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa &c.

PROPHETIA IX.

Exod: 12.

In diebus illis: Dixit Dominus

Proroctwo Dźieviate.

DNiow onych: Rzekł Pan do Moyzeſzá y Aároná w źiemi Ægipſkiey: Ten mieśiąc wam początkiem mieśiącow: pierwſzym będźie między mieśiącámi roku. Mowćie do wſzego zgromadzenia Synow Izráelowych, y powiedźćie im: Dźieśiątego dniá tego mieśiącá, niech káżdy weźmie báránká według familiey y domow ſwoich. A ieśli mnieyſza liczbá ieſt, niżby dołyć było do zieżdzenia báránká,

weźmie

weźmie sąsiádá swego, ktory mieszka podle domu iego, wedle lidzby dusz, ktorychby dosyć było do iedzenia báránká. A báránek będźie bez zmázy samczyk roczny: wedle ktorego obrzędu weźmiećie y koźiełká. Y będźiećie go chować áż do dniá czternastego miesiącá tego, y ofiáruie go wszystko zgromádzenie Synow Izráelowych ku wieczorowi. Y wezmą ze krwie iego, y położą ná obá podwoie, y ná prożniki domow w ktorych będą go pożywáć. Y będą ieść mieso iego onęy nocy, ogniem pieczone, y przaśne chleby z polną sałatą. Nie będźiećie nic z niego ieść surowego, áni wárzonego w wodźie, ale tylko pieczone ogniem: głowę y z nogami iego y zstrzewy źiećie. Y nie zostánie nic z niego do poránku, á ieśli co zostánie, ogniem spalićie. A pożywáć go ták będźiećie: Biodrá swe opaszećie, á boty będźiećie mieć ná nogách, trzymáiąc kiie w rękách, á będźiećie ieść śpieszno: bo iest Phasę (to iest prześćie) Pánskie.

Oremus. Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio.*

Omnipotens sempiterne Deus.

Modlitwá

WSzechmocny wieczny Boże, ktory we wszystkich dźiełách twoich sporządzeniu przedźiwny iesteś, niech zrozumieią wszyscy odkupieni twoi, że nie było to dźieło twoie żacnieysze kiedyś świát stworzył nád to kiedy Syn twoy ofiárę wielkonocną chćiał bydź dla nas ofiárowány: ktory z tobą żyie y krołuie ná wieki &c.

PROPHETIA X.

Ionæ 3.

In diebus illis: Factum est.

Proroctwo Dźieśiąte.

WOne dni: Stáło się słowo Páńskie do Ionasa powtore mowiąc: Wstań á idź do Niniwe miástá wielkiego: á opowieday innym opowiedánie ktore ia mowię do ćiebie. Y wstał Ionás y poszedł do Niniwe według słowá Páńskiego: á Niniwe było miásto wielkie trzy dni chodu: Y począł Ionás w chodźić do miásta, ile mogł uść iednego dniá: y wołał, y rzekł: Ieszcze czterdźieści dni, á Niniwe będźie wywroćone. Y uwierzyli mężowie Ninitowie w Boga; y zápowiedźieli post, á oblekli się w wory, od większego, áż do mnieyszego. Y przyszło słowo do Krolá Niniwe: y wstał z stolice swey, á zrzućił z siebie odźienie swoie, y oblokł się w wor, á uśiadł w popiele. Iob wołał

łał y mowił w Niniwe, z uſt krolewſkich, y ksiąząt iego, rzekąc: ludzie y bydło, y woły, y owce, niech nic nie ukuſzáią, y niech im nie dáią ieść, y wody niech nie piią. A niech ſię okryią worámi ludźie y bydło, á niech wołáią do Páná mocno, á niech ſię náwroći máż od drogi ſwey złey y od niepráwośći ktora ieſt w ręku ich. Kto wie ieśli ſię nie náwroći á zlituie ſię Bog: y wroći ſię od zápálczywośći gniewu ſwego, y nie zginieni? Y uyrzał Bog u czynki ich, że ſię náwrocili od drogi ſwey złey: y zlitował ſię Bog nád złym ktore był rzekł że im miał uczynić, y nie uczynił.

Oremus. Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio.*

Deus, qui diverſitatem &c.

Modlitwá.

BOże, ktory rozność narodow wyznawániem twego imienia zgromádźiłeś, day nam y chęć y moc do wykonánia co roſkázuieſz. Przez Páná náſzego, &c.

PROPHETIA XI.

Deut: 31. f.

In diebus illis: Scripſit Moyſes

Proroctwo Iedenaſte.

W One dni: nápiſał tedy Moyzeſz pieśń, y náuczył Syny Izráelowe. Y przykazał Pan Iozuemu Synowi Nun, y rzekł: Umacniay ſię y bądź duży, ty bowiem wwiedźieſz Syny Izráelowe do źiemie, ktoram obiecał, y ia będę z toba. Gdy tedy nápiſał Moyzeſz ſłowá Zakonu twego w kśięgách, y dokonał: przykazał Lewitom ktorzy nośili ſkrzynie przymierza Páńſkiego, mowiąc: Weźmiyćie te kśięgi, á położćie ie przy boku ſkrzynie przymierza P. Bogá wáſzego: żeby tám były przećiw tobie náświádectwo. Znam ia bowiem upor twoy, y kárk twoy bárzo twárdy Ieſzcze gdym był żyw, y chodźił z wámi, záwzdyśćie ſpor nie czynili przećiw Pánu: iákoſz dáleko więcey gdy umrę? Zgromadzayćieſz do mnie wſzyſtkie ſtárſze wedle pokoleni wáſzych, y náuczyćiele, y będę mowił ſłowá te w uſzy ich, y będę wzywał ná nie niebá y źiemie: Wiem bowiem że po śmierći moiey źle czynić będźie, y uſtąpićie prętko z drogi ktoram wam przykazał: y zábiedzą wam złe oſtátniego czáſu, kiedy czynić będźiećie złość przed obliczność Pańſką, ábyśćie go rozdraznili robotámi rąk wáſzych. Y mowił Moyzeſz, gdy ſłyſzáło wſzyſtko zgromádzenie Izráelſkie, ſłowá pieśni tey, y áż dokońcá wypráwił. *Tra-*

Tract. Attende cælum, & loquar: & audiat terra verba ex ore meo.

℣. Expectetur ſicut pluvia eloquium meum: & deſcendant ſicut ros verba mea.

℣. Sicut imber ſuper gramen, & ſicut nix ſuper fœnum: quia nomen Domini invocabo.

℣. Date magnitudinem Deo noſtro: Deus, vera opera eius, & omnes viæ eius iudicia.

℣. Deus fidelis, in quo non eſt iniquitas: iuſtus & ſanctus Dominus.

Słuchayćie niebioſa co mowię: ſłuchay źiemiá ſłow uſt moich.

℣. Niechay ſię zroſćie iáko deſzcz náuká moiá: niechay płynie iáko roſa wymowá moiá.

℣. Iáko deſzcz ná źiele, á iáko krople ná trawę: bo imienia Páńſkiego wzywáć będę.

℣. Dáyćie wielmożność Bogu náſzemu, Boże ſprawy ſą doſkonáłe, á wſzyſtkie drogi iego ſądu.

℣. Bog wierny á bez wſzelkiey niepráwośći, ſprawiedliwy y święty Pan.

Oremus. Flectamus genua.

℟. Levate. *Oratio.*

Deus, cælſitudo humilium.

Modlitwá.

BOże, podwyżſzenie pokornych, y mocy ſpráwiedliwych: ktory przez Moyzeſzá páchołę twoie, ták ćwiczyć lud twoy, pieniem wierſzá twego świętego chćiałeś, áby ono powtorzone práwá, by ło náſzym proſtowániem: wzbudź ná wſzyſtkich uſprawiedliwionych narodow zupełność moc twoię y day weſele uſkromiwſzy ſtrách: áby twoim odpuſzczeniem zgładźiwſzy wſzyſtkie grzechy, co było ogłoſzono ná pomſtę, obroćiło ſię ná zbáwienie. Przez Páná náſzego Ieżuſa Chryſtuſá &.

PROPHETIA XII.

Dan, 3.

In diebus illis: Nabuhodonoſor.

Proroctwo Dwánaſte.

WOne dni: Nábuchodonozor krol, uczynił bałwan złoty, ná wzwyſz ſześćdźieśiąt łokiet, á naſzerſzą ſześć łokiet, y poſtáwił go ná polu Durákráiny Bábilońſkiey: A ták krol Nábuchodonozor poſłał áby zebrano przednie Pány, Urzędniki, y Sędźie, Książętá, y tyrány y Stároſty, y wſzyſtkie przełożone kráin, áby ſię żeſzli ná poświęcánie bálwána, ktory był wyſtáwił krol Nábuchodonozor. Tedy ſię zgromádźili przedni Pánowie Urzędnicy y Sędźiowie, Książętá, y tyrá-

tyráni, y przedni ludźie, ktorzy byli ná władzách poſtánowieni, y wſzyſcy przednieyſzy z kráin, áby ſię żeſzli ná poświęcenie ktory był podnioſł krol Nábuchodonozor. A woźny wołał dużo. Wam mowię ludźiom, narodom, y ięzykom. W godźinę ktorey uſłyſzyćie głos trąby, y piſzczałki, y Cytry, y fletni y Hárfy, y Symphonałá, y wſzelkiey mużyki, padſzy pokłońćie ſię bálwánowi złotemu, ktory poſtáwił krol Nábuchodonozor. A ktoby upadſzy nie pokłonił ſię, ten tey że godźiny będźie wrzucony w piec ogniá paláiącego. Potym tedy ſkoro uſłyſzeli wſzyſcy narodowie głos trąby, piſzczałki, y Cytry, fletni, y Hárfy, y Symphonału, wſzelkiey muzyki: upadszy wſzyſcy narodowie, y pokolenia y ięzyki kłániáli ſię bálwánowi złotemu, ktory poſtáwił krol Nábuchodonozor. A wnet tegoż czáſu przyſtąpiwſzy mężowie cháldeyſcy oſkárżyli Zydy, y rzekli Nábuchodonozorowi krolowi: krolu żyi ná wieki: Ty krolu dałeś wyrok, áby káżdy człowiek, ktoryby uſłyſzał głos trąby, piſzczałki, y Cytry, fletni, y hárfy, y Symphonału, y wſzelkiey mużyki, áby upadł y pokłonył ſię Obrázowi złotemu: A ktoby upadſzy nie pokłonił ſię, żeby był wrzucony w piec ogniá goráiącego. Są tedy mężowie Zydowie: ktoreś poſtánowił nád ſpráwámi kráin Bábilońſkich, Sydrách, Miſach, y Abdenago: ći mężowie wzgárdźili krolu wyrokiem twoim: bogom twym nie ſłużą: y bálwánowi złotemu ktoryś podnioſł, nie kłániáią ſię. Tedy Nabuchodonozor wzápálczy wośći y w gniewie roſkazał, áby by li przywiedźieni, Sydrach, Miſach, y Abdenágo: ktore wnet przywiedźiono przed oblicze krolá. Y mowiąc Nábuchodonozor krol, rzekł im: Poprawdźieli Sydrách, Miſach, y Abdenago bogom moim nie ſłużyćie, y bálwánowi złotemu ktorym poſtánowił, nie kłániaćie ſię? Przetoż teraz ieśliśćie gotowi, ktoreykolwiek godźiny uſłyſzyćie głos trąby, piſzczałki, Cytry, fletni y Hárfy, y Symphonału, y wſzelkiey mużyki, pádniyćie y pokłońćie ſię bálwánowi ktorym uczynił: á ieśli ſię nie pokłonićie, teyże godźiny będźiećie wrzuceni w piec ogniá goráiącego: á ktoryż ieſt Bog: ktory was wyrwie z ręki moiey? Odpowiedáiac Sydrách, Miſach, y Abdenágo, rzekli krolowi Nábuchodonozorowi. Nie trzebá nam o tey rzeczy odpowiedáć tobie. Bo

oto

oto Bog náſz ktoremu ſłużemy, może nas wyrwáć z piecá ogniá paláiącego, y z ręku twoich o krolu wybáwić. A ieśliby niechćiał, niech będźie wiádomo tobie krolu, że bogom twóim nie ſłużemy, y báłwánowi złotemu ktoryś ty wyſtáwił, nie kłániamy ſię. Tedy Nábuchodonozor nápełniony ieſt zápalczywośćią, y poyrzenie twarzy iego odmieniło ſię, ná Sydrách, Miſach, y Abdenágo: y roſkazał áby rozpalono piec ſiedmkroć więcey, niżeli był zwyczay palić. A mężom co mocnieyſzym z woyſká ſwego roſkazał, áby związawſzy nogi Sydrácha Miſachá y Abdenago, wrzućili w piec ogniá goráiącego. Y nátychmiaſt oni mężowie, związáni zubrániámi ſwemi, y czapkámi y z botámi, y ſzátámi ſwemi wrzuceni ſą wpośrod piecá ogniá paláiącego. Bo roſkazánie krolewſkie przynagláło, á piec był bárzo rozpalony. Lecz męże one ktorzy byli wrzućili Sydrách, Miſach, y Abdenago, pobił płomień ogniowy. A ći trzey mężowie, to ieſt, Sydrách, Miſach, y Abdenágo, wpádli wpośrod piecá ogniá paláiącego związáni. Y chodźili wpośrod płomienia, chwaląc Bogá y błogoſłáwiąc Pánu.

Tu nie mowią Flectamus, *tylko* Oremus. *Modlitwá.*

WSzechmogący wieczny Boże, iedyna nádźieio świátá, ktory przez głoſy Prorokow twoich, teráźnieyſzych czáſow oznáymiłeś táiemnice; rozmnoż miłośierny śluby ludu twego, gdyż w żadnym wiernym nie biorą pomnożenia ſwego cnoty, bez twoiey ſzczegulney pomocy. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa &c.

Po Prefacyách święca potym wodę w Chrzćielnicy: á że ſię to po náſſych Kośćiołách nie záchowuie, dla tego to opuſzczam, á przyſtępuię do Litániy.

Gdzie tedy nie máſſ Chrzćielnice, ſkończywſſy oſtátnie Proroctwo y z ſwoią modlitwą: Kápłan zdeymuie z ſiebie Ornat y z Miniſtrámi, przed Ołtarzem ná graduſách kłádźie ſię: inni wſſyſcy máią klęczeć: á dwáy Kántorowie klęcząc w pośrod choru máią záczynáć. Gdy przyidźie do tych ſłow, Peccatores terogamus. *Kápłan y Miniſtrowie wſtáią, y idą do Zakryſtyey, gdźie ſię ubieráią w ápparat biały, ná Mſſą ſpiewáną, á tym czáſem zápaláią świece ná Ołtarzu, ktore do tych czas nie zápalone bydź máią. Ná końcu Litánicy, ſpiewáią tonem ſolemnym,* Kyrie eleiſon, *y powtarzáią iako ieſt zwyczay ná Mſſey.*

KYrie eleiſon. Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon. Chriſte audinos.
Chriſte axaudi nos.
Pater de cælis Deus, Miſerere nobis
Fili Redemptor mundi Deus, miſ.
Spiritus Sancte Deus, miſe.
Sancta Trinitas unus Deus, miſ.
Sancta MARIA, Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, ora,
Sancta Virgo Virginum, ora,
Sancte Michàél ora,
Sancte Gábriel ora,
Sancte Raphael ora,
Omnes ſancti Angeli & Archangeli orate pro nobis.
Omnes ſancti beatorum ſpirituum ordines. orate,
Sancte Ioannes Baptiſta ora,
Omnes ſancti Patriarchæ & Prophetæ, orate pro nobis.
Sancte Petre, ora,
Sancte Paule ora,
Sancte Andrea ora,
Sancte Ioannes ora,
Omnes ſancti Apoſtoli & Evangeliſtæ. orate pro nobis.
Omnes ſancti Diſcipuli Domini, orate pro nobis.
Sancte Stephane ora,
Sancte Laurenti ora,
Sancte Vincenti ora,
Omnes ſancti Mártyres orate,
Sancte Silveſter ora,

KYrie eleyſon, Chryſté eleyſon.
Kyrie eleiſon, Chryſte uſłyſz nas. Chryſte wyſłuchay nas.
Oycze z niebá Boże, Zmiłuy ſię,
Synu odkupićielu świátá Boże, zmi
Duchu święty Boże, zmiłuy
Swięta Troyco iedyny Boże, zmi,
Swięta MARYA, Modl ſię zá námi.
Swięta Boża rodźićielko, modl,
Swięta Pánno nád Pánnámi, modl,
Swięty Michále modl,
Swięty Gábryelu modl,
Swięty Ráphále modl,
Wſzyſcy święći Anieli y Archánieli, modlćie ſię zá námi.
Wſzyſtkie święte błogoſłáwionych duchow ſtany, modlćie,
Swięty Ianie Chrzćićielu, modl,
Wſzyſcy święći Pátryárchowie y Prorocy, modlćie ſię zá
Swięty Pietrze modl,
Swięty Páwle modl,
Swięty Andrzeiu modl,
Swięty Ianie modl,
Wſzyſcy święći Apoſtołowie y Ewángeliſtowie, modlćie,
Wſzyſcy święći Uczniowie Páńſcy modlćie ſię zá námi.
Swięty Stephánie modl,
Swięty Wáwrzyńce, modl,
Swięty Wincenty, modl,
Wſzyſcy śś. Męczennicy, modlćie,
Swięty Sylweſtrze modl,

San-

Sancte Gregori ora,
Sancte Auguſtine ora.
Omnes ſancti Pontifices & Confeſſores orate pro nobis,
Omnes ſancti Doctores, orate,
Sancte Antoni ora,
Sancte Benedicte ora,
Sancte Dominice ora,
Sancte Franciſce
Omnes ſancti Sacerdotes & Levitæ, orate pro nobis.
Omnes ſancti Monachi & Eremitæ, orate pro nobis.
Sancta Maria Magdalena, ora,
Sancta Agnes ora,
Sancta Cæcilia ora,
Sancta Agatha ora,
Sancta Anaſtaſia ora,
Omnes ſanctæ Virgines & Viduæ, orate pro nobis.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei, Intercedite pro nobis.
Propitius eſto Parce nobis Domine.
Propitius eſto Exaudi nos Domine.
Ab omni malo Libera nos Domine
Ab omni peccato Libera,
A morte perpetua, Libera,
Per myſterium ſanctæ incarnationis tuæ, Libera nos Domine.
Per adventum tuum libera,
Per nativitatem tuam, libera,

Swięty Grzegoru modl,
Swięty Auguſtynie modl,
Wſzyſcy święći Biſkupi y Wyznawcy, modlćie zá námi.
Wſzyſcy śś. Doktorowie, modlćie,
Swięty Antoni modl,
Swięty Benedykćie modl,
Swięty Dominiku modl,
Swięty Fráncíſzku modl,
Wſzyſcy święći Kápłáni y Lewitowie, modlćie ſię zá námi.
Wſzyſcy święći Zakonnicy y Puſtelnicy, modlćie ſię zá námi.
Swięta Márya Magdáleno, modl,
Swięta Iàgniſzko modl,
Swięta Cecylia modl,
Swięta Agáto modl,
Swięta Anáſtázya modl,
Wſzyſtkie święte Pánny y wdowy, modlćie ſię zá námi.
Wſzyſcy święći y święte Boże, Przyczyńćie ſię zá námi.
Bądź nam miłoſćiw Odpuść nam Panie.
Bądź nam miłoſćiw Wyſłuchay nas Panie.
Od wſzego złego Wybaw nas P.
Od wſzelkiego grzechu wybaw,
Od śmierći wieczney wybaw,
Przez táiemnicę Swiętego Wćielenia twego, wybaw nas
Przez przyśćie twoie wybaw,
Przez Národzenie twoie wybaw,

Per baptiſmum & ſanctum ieiunium tuum, libera,
Per crucem & paſſionem tuam, Libera nos Domine
Per mortem & ſepulturam tuam, Libera nos Domine.
Per ſanctam reſurrectionem tuam, Libera nos Domine.
Per admirabilem aſcenſionem tuam, Libera nos Domine.
Per adventum Spiritus Sancti Paracleti, Libera nos Domine.
In die iudicii libera,
Peccatores Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, te rogamus,
Vt Eccleſiam tuam ſanctam regere & conſervare digneris, te roga.
Vt domnum Apoſtolicum & omnes Eccleſiaſticos ordines in ſancta Religione conſervare digneris, te rogamus audinos.
Vt inimicos ſanctæ Eccleſiæ humiliare digneris, te rogamus,
Vt Regibꝰ & Principibus Chriſtianis pacē & veram concordiam donare digneris, terogamus audinos
Vt noſmetipſos in tuo ſancto ſervitio confortare & conſervare digneris, te rogamus,
Vt omnibus benefactoribus noſtris ſempiterna bona retribuas, te rogamus audi nos,
Vt fructus terræ dare & conſervare digneris, te rogamus.

Przez Chrzeſt y święty poſt twoy, wybaw nas Pánie.
Przez krzyż y mękę twoię, Wybaw nas Pánie
Przez śmierć y pogrzeb twoy, wybaw nas Pánie
Przez święte Zmartwychwſtánie twoie wybaw nas Pánie
Przez cudowne niebowſtapienie twoie wybaw nas Pánie.
Przez Duchá świętego poćieſzyćiela zeſłánie, wybaw nas Pánie.
W dźień Sądny wybaw,
My grzeſznicy Ciebie prośi wyſłu:
Abyś nam odpuśćił, wyſłu,
Abyś Kośćioł twoy rządźić y záchować raczył, wyſłuchay,
Abyś namieſtniká Apoſtolſkiego y wſzyſtkie Kośćielne urzędy w Roliy świętey záchować raczył. wyſłuchay nas Pánie.
Abyś nieprzyiaćioły Kośćioła ś. poniżyć raczył wyſłuchay,
Abyś Krolom y Kśiążętom Chrześćiáńſkim pokoy y prawdźiwą zgodę dárować raczył, wyſłu:
Aby nas ſamych w twoiey świętey ſłużbie umacniáć y záchować raczył, wyſłuchay nas.
Abyś wſzyſtkim dobrodźieiom nánáſzym wiecznemi dobrámi nágrodźił, wyſłuchay nas
Abyś urodzay źiemſki dáć y cále záchować raczył. wyſłu: Vt

Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rogamus.

Abyś wszystkim wiernym zmárłym wieczny odpoczynek dárować raczył, wysłuchay.

Vt nos exaudire digneris, te rogamus audi nos.

Abyś nas wysłuchać raczył, Wysłuchay nas Pánie

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine

Báránku Boży ktory gładźisz grzechy świátá, Odpuść nam P.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine

Báránku Boży ktory gładźisz grzechy świátá, Wysłuchay nas P.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi Miserere nobis,

Báránku Boży ktory gładźisz grzechy świátá Zmiłuy się nád.

Chriſte audi nos. Chriſte exaudi nos.

Chryſte usłysz nas. Chryſte wysłuchay nas

Tu Kántorowie záczną tonem Solemnym, y śpiewáią. Kyrie eleison, *iáko iest zwyczay ná Mśey. A w tym Celebráns z Ministrámi w białym ápparaćie przytępuie do Ołtarzá, y z mowiwszy Psalm.* Iudica me Deus, *y z* Gloria Patri, *czyni Spowiedź powszechną, iáko iest zwyczay, potym przystąpiwszy pocáłuie Ołtarz, y kádzi według zwyczáiu, áskoro przestáną śpiewáć w chorze* Kyrie eleison, *záczyna tonem Solemnem* Gloria inexcelsis Deo, *iáko było w wielki Czwartek, ná kárćie* 80 *y dzwonią we wszystkie dzwony. Potym Káplán mowi.*

℣. Dominus vobiscum, Et cum spiritu tuo. Oremus

Oratio.

Deus, qui hanc sacratissimam &c.

℣. Pan z wámi. ℟. Y z duchem.

Modlmy się. *Modlitwá.*

BOże, ktory tę Naświętszą noc, chwałą Zmartwychwstánia Páńskiego oświecasz, záchowáy w tym nowym sług twoich rodzáiu, przysposobienia twego Duchá, ktoregoś im dał: áby ćiałem y myślą odnowieni, czystáć usługę oddawáli. Przez Páná nászego &c.

Lectio Epistolæ B. Pauli Apostoli ad Colossenses cap: 3.

Fratres: Si consurrexistis.

Lectia z listu Páwłá S. do Kolloſan. cap. 3

BRaćia: ieśliśćie wespoł powstáli z Chrystusem, co wzgorę iest szukayćie: gdźie Chrystus iest ná práwicy Bożey siedzący. Co wzgorę iest miłuyćie, nie co ná ziemi. Abo wiemeśćie umárli, y żywot wász skryty iest w Bogu z Chrystusem. Gdy się Chrystus żywot wász okaże,

że, tedy y wy okazećie ſię w chwale.

Skończywßy Epiſtołę, Celebrans záczy na Alleluia: *co potrzykroć czyni, coraz wyżey, y zá káżdym rázem chor mu odpowieda tymże tonem. Potym chor ſpiewa* Confitemini &c.

ỹ. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in ſæculum miſericordia eius. *Tractus.*

Wyznawayćie Páná, bo dobry: bo ná wieki miłoſierdźie iego

Potym mowia Trákt.

Laudate Dominum omnes gentes: & collaudate cum omnes populi.

Chwalćie Páná wſzyſcy Pogánie: y wychwalayćie go wſzyſtkie narody.

ỹ. Quoniam confirmata eſt ſuper nos miſericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Bo ſię umocniło nád námi miłoſierdźie iego: á prawdá Páńſka trwa ná wieki.

Ná Ewángelia nie zápáláia świec Akolići, ále tylko kádzenia zážywáia: tákże benedykcya prośi Dyákon.

Ewángelia według S. Mátheuſſa w Rozdźiale 28.

AW wieczor Sobotni, ktory záświta ná dźień, pierwſzy ſzábátu, przyſzłá Márya Mágdálená, y drogá Márya oglądáć grob. A oto ſię ſtało wielkie drzenie źiemie. Abowiem Anniol Páński zſtąpił z nieba: y przyſtąpiwſzy odwálił kámień y ſiedźiał ná nim. A było weyrzenie iego iáko błyſkáwicá: á odźienie iego iáko śnieg. A od boiáźni iego ſtroże przeſtráſzeni ſą, y ſtali ſię iákoby umárli. A odpowiedáiąc Anniol rzekł Niewiáſtom: Nieboyćie ſię wy bowiem iż Iezuſa ktory ukrzyżowány ieſt ſzukaćie. Niemáſz go tu: ábowiem powſtał iáko powiedźiał, chodźćie á ogladayćie mieyſce, gdźie był położony Pan. A prędko idąc, powiedźćie uczniō iego, iż powſtał: á oto uprzedźi was do Gállieiey, tám go uyrzyćie: otom wam przepowiedźiał.

Nie mowia Credo, *ále ſkończywßy Ewángelia Kapłan mowi* Dominus vobiſcum. *Potym* Oremus. *Offertorium nie mowia ná* Lavabo. *Kapłan mowi* Gloria Patri. *Secreta.*

Suſcipe quæſumus Domine.

Modlitwá ktora cicho Kapłan mowi.

PRzyimi prośiemy ćię Pánie modlitwy ludu twego, z obiátámi ofiar, áby Wielkonocnemi poświęcone

cone Sákrámentámi, ſtáły ſię nam lekárſtwem ná doſtąpienie wieczno ść. Przez Páná náſzego &c.

Prephatio.

ZAprawdę ſłuſzna y ſpráwiedliwa rzecz ieſt, godna y zbáwienna, ćiebie Páná, káżdego momentu czáſu, ále oſobliwie tey teráźnieyſzey nocy, chwalebniey opowiádáć: ktorey Chryſtus Wielkonocna ofiárą ieſt ofiárowany. On álbowiem ieſt prawdźiwym bárankiem, ktory gładźi grzechy świátá. Ktory śmierć náſzę śmiercią ſwoią zepſował, á żywot Zmartwychwſtáiącym náprawił. Y dla tego z Aniołami y Archániołami, z Tronámi y Pánſtwy, y ze wſzyſtkim orſzakiem woyſká niebieſkiego, pieśń chwały twoiey ſpiewamy bez przeſtánku mowiąc.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni ſunt cæli & terra gloria tua, Hoſanna in excelſis. Benedictus qui venit in nomine Domini, Hoſanna in excelſis.

Swięty, Swięty, Swięty Pan zaſtępow. Pełne ſą niebioſa y źiemiá chwały twoiey, Hoſanná ná wyſokośćiách. Błogoſłáwiony ktory przyſzedł w imię Páńſkie. Hoſanná ná wyſokośćiách.

Mowią Pax Domini, *ále pocáłowánia nie dáią*. Agnus Dei *nie mowią, áni poſt communionem*.

Po przyięciu Naświętßego Sákrámentu, ná Nießpor w chorze Antyphonę záczynáią. Alleluia, alleluia, alleluia.

Pſalm

LAudate Domínum omnes Gentes: laudate eum omnes populi. Quoniam confirmata eſt ſuper nos miſericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. Sicu erat &c.

Pſalm

Chwalćie Páná wſyſcy Pogánie: chwalćie go wſzyſtkie narody.

Bo ſię umocniło nád námi miłoſierdźie iego: á prawdá Páńſka trwa ná wieki.

Chwałá Oycu, y Synowi, y Duchowi ś. Iáko byłá ná &c.

Alleluia, alleluia, Alleluia.

Kapitulum áni Hymnu nie mowią, ále záraz Celebráns záczyna Antyphonę ná Mágnificat. Veſpere autem

Ant: Veſpere autem Sabbati, *Et* A w wieczor Soboty, *Y dáley chor*

pro-

prosequitur chorus, quæ luceſcit in prima ſabbati, venit Maria Magdalene & altera Maria videre ſepulchrum, alleluia.

Deinde Cantatur Canticum

B. Mariæ Virginis *Lucæ 1. e.*

MAgnificat: anima mea Dominum.

Et exultavit ſpiritus meus: in Deo ſalutari meo.

Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens eſt: & ſanctum nomen eius.

Et miſericordia eius à progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordi ſui.

Depoſuit potentes de ſede: & exaltavit humiles.

Eſurientes implevit bonis: & divites dimiſit inanes.

Suſcepit Iſrael puerum ſuum: recordatus miſericordiæ ſuæ.

Sicut locutus eſt ad Patres noſtros: Abráham, & ſemini eius in ſæcula.

Gloria Patri & Filio, &c.

Kádzenie bywa táko inſzego czáſu ná Nieſpor, potym powtorzyć Antyphonę.

Ant: Veſpere autem ſabbati, quæ luceſcit in prima ſabbati, venit Maria Magdalene, & altera Maria videre ſepulchrum alleluia.

ſpiewa, ktora záświta ná dźień pierwſzy ſzábátu, przyſzła Márya Mágdálená y druga Márya oglądáć grob. álleluia.

Pieśń B. Máryey Pánny

Luc 1. e.

WIelbi: duſzo moiá Páná.

Y rozrádował ſię duch moy: w Bogu zbáwićielu moim.

Iż weyrzał ná niſkość ſłuzebnicy ſwoiey: ábowiem oto od tąd błogoſłáwioną mię zwáć będą wſzyſtkie narody.

Abowiem uczynił mi wielkie rzeczy ktory możny ieſt y ś. imie iego.

A miłośierdźie iego od narodow do narodow: boiącym ſię iego.

Vczynił mocą ramieniem ſwoim: rozproſzył pyſzne myśla ſercá ich.

Złożył mocárze z ſtolice: á podwyżſzył niſkie.

Łáknące nápełnił dobrámi: á bogacze z niſzczem puścił.

Przyiął Izráelá ſługę ſwego wſpomniawſzy ná miłośierdźie ſwoie.

Iáko mowił do Oycow náſzych: Abráhámowi, y naśieniu iego ná wieki.

Chwałá Oycu y Synowi.

A w wieczor ſoboty, ktora záświta ná dźień pierwſzy Szábátu, przyſzłá Márya Mágdálená y druga Márya oglądáć grob, alleluia. Po-

Potym Celebrans mowi.

℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum.

Oremus.

Spiritum nobis Domine.

Modlmy ſię.

WLey w nas Pánie twoiey miłoſći duchá, y ktorycheś Sákrámentámi Wielkonocnemi nákarmił twoim miłoſierdźiem uczyń zgodnemi. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa Syná twego, ktory z toba żyie &c.

℣. Pan z wámi. ℟. Y z duchem

Potym mowi Dominus vobiſcum. Et cum. *á Dyákon obroćiwſzy ſię do ludźi mowi.* Ite miſſa eſt, alleluia alle. ℟ Deo gratias alleluia alle. Idźćie iuż ſię ofiárá ſkończyłá, alleluia alleluia. ℟. Bogu dźięki álleluia alleluia. *A Kápłan zmowiwſzy modlitwę,* Placeat &c. Niech ći ſię podoba Troyco Przenayświętſza, *daie błogoſłáwieńſtwo zwyczáyne.*

Ci ktorzy nie ſą álbo nie byli w chorze, ták Nieſpor dźiśieyſzy mowią: zmowiwſzy Pater noſter, *y* Aue Maria, *záczynáia Nieſpor od Antyphony,* Alleluia alleluia. *y Pſalm.*

Pſalm 116.

CHwalćie Páná wſzyſcy Pogánie: chwalćie go wſzyſtkie narody.

Bo ſię umocniło nád námi miłoſierdźie iego: á prawdá Páńſká trwa ná wieki.

Chwałá Oycu y Synowi y Duchowi świętemu.

Iáko byłá ná początku &c.

Kápitulum, Hymnu nie mowią áni nierſzu.

Antiphoná

Veſpere, A w wieczor Soboty ktora záświta ná dźień pierwſzy ſzábátu, przyſzłá Márya Mágdálená, y druga Márya oglądác grob. Alleluia. Wley w nas Pánie &c.

Potym. Dominus vobiſcum. Et cum: Pan z wami. Y z duchem twoim. Błogoſławmy Pánu, álleluia álleluia. Bogu dźięki, álleluia álleluia. *Potym* Pater noſter, *y nic więcey.*

NA KOMLETĘ

Lector záczyna. ℣. Rozkaſz Pánie błogoſłáwić *Benedictio.* Noc ſpokoyna y koniec doſkonáły niechay nam da Pan Wſzechmocny, Amen.

Lekcya krotka, 1 Petr: 5. c.

BRáćia: trzezwemi bądźćie á czuyćie: bo przećiwnik wáſz diaboł, iáko lew ryczący krąży ſzu

Z ká-

káiąc kogoby pożárł, ktoremu ſię ſprzećiwiayćie mocni w wierze. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi. ℟. Bogu dźięki.

℣. Adiutorium noſtrum, &c.

Potym mowią Konfeſyą zwyczáyną: A ſkończywſzy Abſolucyą mowią.

℣. Náwroć nas Boże Zbáwićielu náſz. ℟. A odwroć gniew twoy od nas. ℣. Boże weyrzy ná wſpomożenie moie. ℟. Pánie pośpieſz ku rátunku memu. Chwałá Oycu.

Więcey nie mowią Lauſtibi Dńe. *ále miáſto niego.* Alleluia. *Potym bez Ant: Pſalmy zwyczáyne mowią, iáko wyżey.*

Kápitulum, Hymnu, nie mowią, Antyphoná, Veſpere autem.

Canticum Simecnis: Lucæ 2. c.

Nunc dimitis ſervum tuum, &c.

TEraz opuſzczaſz ſługę twego Ponie: według ſłowá twego w pokoiu.

Gdyż oczy moie: oglądáły zbáwienie twoie.

Ktoreś zgotował: przed oblicznośćią wſzyſtkich ludźi.

Swiátłość ná obiáwienie Pogánow: y chwałę ludu twego Izráelſkiego. Chwałá Oycu &c.

Veſpere autem *powtorzyć.*

℣. Pan z wámi, ℟ Y z duchem.

Modlmy ſię.

NAwiedz prośiemy ćię Pánie mieſzkánie to, á wſzyſtkie záſadzki od pądź nieprzyiaćielſkie od niego. Niechay Aniołowie twoi święći w nim mieſzkáią, ktorzyby nas w pokoiu ſtrzegli, á błogoſłáwieńſtwo twoie niech będźie nád námi. Przez Páná, &c,

℣. Dominus vobiſcum. Et cum.

℣. Błogoſławmy Pánu. ℟. Bogu dźięki. *Benedictio,* Niech nas błogoſławi, y niechay ſtrzeże, Wſzechmocny Pan, Oćiec Syn y Duch święty. Amen. *Antyph.* Regina cæli.

KRolowa niebieſka weſel ſię, álle. Abowiem ktoregoś záſłużyłá nośić, álleluia.

Zmartwychwſtał iáko powiedźiał, alleluia.

Modl ſię zá námi do Bogá álle.

℣. Weſel ſię y ráduy ſię Panno Márya, álleluia.

℟. Abowiem Pan Zmartwychwſtał, álleluia.

MODLITWA.

BOże ktoryś przez Zmartychwſtánie Syná twego, Páná náſzego IEzuſa Chryſtuſa, świát uweſelić raczyłeś: ſpraw prośiemy, ábyśmy przez iego rodźićielkę Pánnę Máryą, wiecznego weſela doſtąpili. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego. ℟. Amen.

℣. Boſkie wſpomożenie niech záwſze

wsze mieszka z námi. ℟. Amen. *Potym mowiąc cicho,* Pater noster, Aue Maria, y Credo. *Bo nigdy nie klękáia przez wszystek czás Wielkonocny, mowiąc tę Antyphonę.*

PROCESSYA

Ná weśćiu Iutrzenki. Niedźiele Zmartwychwstánia Páńskiego.

W Dźień Zmartwychwstánia Páńskiego odprawiwszy Iutrznią, przed weśćiem Iutrzenki. Mßa z uroczystośćia ná część Zmartwychwstánia Páńskiego śpiewáć będą: przy ktorey dwie hostye konsekruią, iednę dla Mßey świętey, á drugą żeby ią w Processyey nieśiono. Ieśliby nie było Hostyey konsekrowáney w samey puszce, po wzięćiu krwie Páńskiey, niech Hostyą do niey włoża, pierwey niż Kápłan pálce omyie, ktorą niech w pośrodek Ołtarzá postáwi. Kápłan zás ile rázy przyśtępuie do Ołtarzá, ábo trochę odśtępuie, przed Nás: Sákrámentem klęka, y gdy śię do ludźi obraca, nie podáie tyłu Naświętßemu Sákrámentowi, ále śię obraca ná rogu Ewángeliey, do rogu Epiśtoły.

Skończywßy Mßa święta, y Brácia do Kośćiołá zgromádźiwßy zwyczáynym sposobem: á gdy tám z zápalonemi świecámi klęczec będą, wßystkie też inße rzeczy pogotowawßy,, Kápłan zdiawßy z śiebie Ornat, bierze kapę ná śię, á przed środkiem Ołtarzá śtoiąc, kádźidło do trybularzá kłádźie, nic nie mowiąc y nie benedykuiąc go. A wziąwßy Thurybularz z rąk Dyákoná, ktory łáńcußkow y ręki Celebruiącego cáłowáć nie będźie (co Przed Nás: Sákrámentem odkrytem ábo ná Ołtarzu postáwionym, záwße trzebá będźie záchowáć) ukleknąwßy Naśw: Sákrament z rewerencyą kádźi, á tym czásem Antyphony niżey położone śpiewáią.

Exurge Domine in requiem tuam, tu & arca sanctificationis tuæ, alleluia, alleluia.

Powstań Pánie do pokoiu twego, ty y skrzyniá poświęcenia twego, álleluia, alleluia.

Exurge gloria mea, exurge psalterium, & cithara, alleluia.

Powstań chwało moiá ocuć śię, hárfo, y cytharo, álleluia.

Cantores, Exurgam diluculo.

Kánt: śpiew: Powstań ná świtániu.

Conventus, Alleluia, alleluia.

A Konwent, Alleluia, alleluia.

Skończywßy Thurifikowánie, Subdyákon welom białe ná ßyię Kápłanowi kłádźie, po-

tym Dyákon ſtoiąc, Naswięţſy Sákrament Káplánowi ieſzcze klęczącemu podáie; ktory wźiąwſzy go wſtáie. A gdy Kántorowie ſpiewáią Exurgam diluculo, y chor odpowie Alleluia. obroca ſię do ludźi. A Bráćia winczuiąc Nachwalebnieyſzey Pánnie tego, że Syn iey Zmartwychpowſtał ták Antyphonę ſpiewáią.

KEgina cæli lætare, alleluia.
Quia quem meruiſti portare, alleluia.
Reſurrexit ſicut dixit, alleluia.
Ora pro nobis Deum, alleluia.

KRolowa niebieſka weſel ſię, álle.
Abowiem ktoregoś záſłużyłá nośić, álleluiá.
Zmartwychwſtał iáko powiedźiał, álleluiá.
Modl ſię zá námi do Bogá álle.

Gdy Antyphonę ſpiewáią, Káplan będźie ſtał z Naśw: Sákramentem ku ludźiom, á drudzy będą klęczeć. Odſpiewawſzy Antyphonę, ruſza ſię Proceſsya z mieyſca, gdy Kántorowie záczną ſpiewáć Hymn, Aurora cælum, ktory Konwent ſpolnie dáley ſpiewa y odpráwuie.

Proceſsya záś tym ſpoſobem będźie ſporządzona. Wprzod idźie Brát ktory w kompży Krzyż nioſąc, w poſrod dwoch Akolitow z świecámi zápalonemi: potym Konwent według zwyczáiu; náoſtátku Káplan pod Báldachinem z Náś: Sákrámentem, między Miniſtrámi z obu ſtron kráie kapy trzymáiąc, y Káplána powáżnie á ſkromnie w nieśieniu rátuiąc. Báldáchin ieżeli nie było świeckich, ktorzyby go nieść mogli, ponieſą go Káplani zwyczáynie ubráni w Hábit, ábo ieżeli ſię ták podoba, w álbách y Dálmatykách, iáko ſię Przeorowi naprzyſłoyniey zdáło. Co wſzyſtko do wſzyſtkich ſpolnie proceſsyi należy, w ktorych Naśw: Sákrament noſza. Gdy záś Báldáchyn Bráćia náśi nioſą nie ma bydź żaden świecki między niemi nioſący go, chybá żeby był Práłatem, ábo człowiekiem tákim, ktorego nie przepuśćić byłoby przećiw obyczáiom dobrym.

Ieżeliby były Ołtarze, ná ktorychby Naśw: Sákrament mogł bydź poſtáwiony, przy pierwſzey, wtorey, y trzećiey ſtácyey, Káplan do ſtopniow Ołtarzá przyſtępuie, á Dyákon po práwey ſtronie klęcząc, bierze z rąk ſamego Káplána Naśw: Sákrament, y na Ołtarzu go ſtáwia, á Káplan ukleknie, ſkąd ſtoiąc y kádźidłá do Thuribularzá bez benedikowánia wſypawſzy, znowu ukląknawſzy trzy rázy Thurifikuie Naśw: Sakrament uczyniwſzy przed tym, y po kádzeniu (weſpoł z Miniſtrámi brzegi przednie kápy podnoſącemi) iáko nánizſza inklinácya głowa. Potym Dyákon wſtáie, y ukląknawſzy wprzod, bierze puſzkę iáko y pierwey, y ſtoiąc podáie Káplánowi.

Skończywſzy Hymn, ábo reſponſorya kozdey z oſobná ſtácyey niech mowią ieden z niżey położonych wierſz. A ten ktory Celebruie ſtoiąc, (gdy drudzy klęczą) iednę

ták

także Orácya niech mowi; ktora odprawiwszy; do drugiey ſtácyey niech Proceſsya poſtępuie.

HYMNUS.

AUrora cælum purpurat,
Æther reſultat laudibus:
Mundus triumphans jubilat,
Horrens avernus infremit.
Rex ille dum fortiſſimus.
De mortis inferno ſpecu
Patrum Senatum liberum
Educit ad vitæ jubar.
Cuius ſepulchrum plurimo
Cuſtode ſignabat lapis
Victor triumphat, & ſuo
Mortem ſepulchro funerat.
Sat funeri, ſat lachrymis,
Sat eſt datum doloribus:
Surrexit extinctor necis,
Clamat coruſcans Angelus.
Ut ſis perenne mentibus
Paſchale IESU gaudium;
A morte dira criminum
Vitæ renatos libera.
Deo Patri ſit gloria
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In ſempiterna ſæcula, Amen.

℣. In reſurrectione tua Chriſte, alleluia.

℟. Cæli & terra lætentur, alle.

Oremus.

DEus, qui hodierna die, per Vnigenitum tuum, æternitatis no-

HYMN.

ZOrza prowádźi dźień biały.
Dwor niebieſki ſpiewa chwały:
Swiát wſzyſtek pełen rádości
Piekło wyie od żałości.
Gdy Chryſtus niezwyćiężony
Śmierć ztárł y odiął iey plony
Podeptał odchłáni one
Wyzwolił więźnie zamknione.
On kámieniem przywálony
Zbroyną ſtrażą opátrzony (go
Powſtał Zmartwychdniá trzećie-
W pościech triumphu ſławnego.
Gdy tedy więźniá ſwoiego
Zbyli płáczu piekielnego
Przyſzłá nowiná weſoła
Wſtał Pan Zmartwych Anioł wo
W te Wielkonocne rádości
Boże z tey dobrotliwości
Spraw, by nam nie dokuczáłá
Smierć żadney ſrogá ſtrzałá.
Tobie z umárłych żywemu
Chwałá bądź Bogu wiecznemu,
Y z Oycem y z Duchem ś.
Wczáśie nigdy nie roziętym.
Zmartwychwſtánie twoie Chriſte, álleluia.
Niebo y źiemię uweſela, álle.

Modlmy ſię.

BOże, ktory dźiśieyſzego dniá przez iednorodzonego Syná two

bis

bis aditum, devicta morte reseraſti: vota noſtra, quæ præveniendo aſpiras, etiam adiuvando proſequere. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

HYMNUS

REx ſempiterne cælitum,
Rerum Creator omnium
Æqualis ante ſæcula
Semper Parenti Filius.
Naſcente qui mundo Faber
Imaginem vultus tui
Tradens Adamo, nobilem
Limo jugaſti ſpiritum.
Cum livor, & fraus dæmonis
Fædaſſet humanum genus:
Tu carne amictus peditam
Formem reformas Artifex.
Qui natus olim è Virgine,
Nunc è ſepulchro naſceris,
Tecumque nos à mortuis
Iubes ſepultos ſurgere.
Qui Paſtor æternus gregem
Aqua lavas Baptiſmatis:
Hæc eſt lavacrum mentium:
Hæc eſt ſepulchrum criminum.
Nobis diu qui debitæ
Redemptor affixus Cruci,
Noſtræ dediſti prodigus
Pretium ſalutis ſanguinem.
Ut ſis perenne mentibus
Paſchale IESU gaudium;
A morte dira criminum

icgo, zwyćiężywſzy śmierć, drzwi do wieczności otworzyłeś nam ſłuby náſze, ktore poprzedzáiąc nas wlewas wſercá náſze rátuiąc też nas w onych przyſtępuy. Przez tegoż.

HYMN.

KRolu z wiekow kroluiący
Stworco świátá wſzechmogący.
Ktoryś ieſzcze zprzedwieczności
Syn zOycem był w ſwey iedności.
Tyś z początku świátá tego
Adámá ſtworzył pierwſzego.
Ktoregoś duchem ozdobnym
Obdárzył, ſobie podobnym.
Tego ſzátan zwiodł nędznego
Zdraycá narodu ludzkiego
Aleś poſtáć iego przyiął
Abyś mu go z mocy wyiął.
Ciebie z Pánny urodzony
Lęka ſię świát ná ſwe ſtrony
Przez ćię y my wierzym ſtále
Ze wſtániem ku wieczney chwale
Tyś nas przez Chrzeſt z grzechow
Czártowſką władzą uſkromił (o
A wyzwoliwſzy z więźienia (myl
Uſpokoiłeś ſumnienia.
Tyś raczył wytrwáć krzyż ſrogi
By nie zginał człek ubogi.
Odkupiłeś zdrowie iego
Wylawſzy ſwa krew dla niego.
Proſim ćię Pánie wſzecgmocny
W ten czás ś. Wielkonocny
Rácz nas uchronić káżdego

Vitæ

Vitæ renatos libera.
Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui è mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In sempiterna sæcula, Amen.
℣. Surrexit Dominus de sepulchro, alleluia.
℟. Qui pro nobis pependit in ligno, alleluia. Oremus.

DEus, qui in Filii tui humilitate jacentem mundum erexisti: fidelibus tuis perpetuam concede lætitiám; ut quos perpetuæ mortis eripuisti casibus, gaudiis facias perfrui sempiternus. Per eundem Christum Dominum nostrum, Amen.

HYMNUS

AD regias Agni dapes,
Stolis amicti candidis
Post transitum maris rubri
Christo canamus Principi.
Divina cuius Charitas
Sacrum propinat sanguinem,
Almique membra corporis
Amor Sacerdos immolat.
Sparsum cruorem postibus
Vastator horret Angelus:
Fuitque divisum mare:
Merguntur hostes fluctibus.
Iam Pascha nostrum Christus est,
Paschalis idem victima,
Et pura puris mentibus
Sinceritatis azyma.

Przypadku niebeśpiecznego.
Chwałá tobie Chryste Pánie
Zá twe ś. Zmartwychwstánie
ZOycem y zDuchem społecznie
Teraz y záwsze y wiecznie, A.
℣ Powstał Pan z grobu, álleluia.
℟. Ktory dla nas wiśiał ná drzewie, álleluia. Modlmy się.

BOże, ktoryś w pokorze Syná twoiego, świát w upádku swoim leżący podzwignął: Wiernym twoim ustáwiczney uzycz rádości: ábyś tych ktorycheś z śmierći wieczney wyrwał upadkow, wiekuistego wesela záżywánia nábáwił. Przez tegoż Chrystusá &c.

HYMN.

PRzy tym Báránká iedzeniu
Opátrzni w białym odźieniu
Przebywszy brod czerwonego
Morza chwalimy Páná swego.
Ktorego my uwielbionym
Ciáłem ná krzyżu pieczonym
Y krwią przenaświątsza iego
Zywiem, ku ćći Bogá swego.
Ten wieczor bronił nas zgołá
Od burzacego Aniołá
Ten złożył z kárku nászego
Iárzmo krolá okrutnego.
Wielkanoc nászá Chrystus Pan
Báránek iuż ofiárowan
Iego ćiáło niezmázáne
Krom kwásu ofiárowáne

O VE-

O vera cæli Victima
Subiecta cui sunt tartara,
Soluta mortis incula
Recepta vitæ præmia.
Victor subactis inferis
Trophæa Christus explicat
Cæloque aperto subditum
Regem tenebrarum trahit.
Ut sis perenne mentibus
Paschale IEsu gaudium:
A morte dira criminum
Vitæ renatos libera.
Deo Patri sit gloria
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In sempiterna sæcula. Amen.

O obiáto godna chwały
Przez ćię piekłá zupadáły
Przez ćię człowiek odkupiony
Od śmierći w żywot wrzucony.
Gdy Chrystus śmierći pozbywszy
Z czártem woynę odprawiwszy,
Tyráná więźieniem skroćił
Ray otworzył niebo wroćił.
Prosim ćię Panie wszechmocny
W ten czas św: Wielkonocny
Rácz nas uchronić káżdego
Przypadku niebeśpiecznego
Tobie bądź chwałá samemu
Pánu Zmartwych powstáiącemu,
Co z Oycem y zDuchē wiecznie
Krolujesz Boże społecznie. A.

℣. Crucifixus surrexit à mortuis, alleluia.
℟. Et redemit nos, alleluia.

℣. Ukrzyżowány powstał od umárłych, alleluia.
℟. Y odkupił nas. alleluia.

Oremus.

DEus, qui pro nobis Filium tuum Crucis patibulum subire voluisti: ut inimici à nobis expelleres potestatem; concede nobis famulis tuis, ut resurrectionis gratiam consequamur. Per eundem Christum Dominum nostrum, Amen.

Modlmy się.

BOże, ktoryś chćiał, áby Syn twoy szubienicę krzyżową zá nas podiął, żebyś władzą czártowską z nas wypędźił: użycz nam tego sługom twoim, ábyśmy łáski Zmartwychwstánia dostąpili. Przez tegoż Chrystusa Páná nászego. Amen.

Potym záczynáia Kantorowie Hymn. Te Deum Laudamus, *ktorzy Bráćia drudzy ná przemiány aż do skończenia iego, ábo áż Naświętszy Sákrament do Tábernáculum schowáia, śpiewáia y kończa.*

Gdy do Káplice wielkiey przyida, Kapłan z Ministrámi do stopniow Ołtarzá przystępuie. Dyákon po práwey stronie z powinna rewerencya uklęknawszy, bierze z ręku samego Kápłaná stoiacego Naświętszy Sákrament, y ná Ołtarzu go stáwia, nátychmiast

Ká-

Kápłan uklęknawſzy, iako ſię wyżey námieniło trzy razy Thuryfikuie go: potym do Ołtarzá wſtępuie, y wźiawſzy puſkę z Naświętſzym Sákrámentem, á obiemá rękomá trzymáiąc, y ku ludźiom ſię obroćiwſzy znák krzyżá świętego z nią czyni, nic nie mowiąc. Co odpráwiwſzy, znowu ią ſtawia ná Ołtarzu, y ná koláná upada: á Naświętſzy Sákrament do Thabernáculum chowa. Potym ná środek Ołtarzá powroćiwſzy, y wierſz Hymnu ktory ná ten czas ſpiewáia ſkończywſzy, ábo też wſzyſtek Hymn, Kántorowie mowią. ℣. Dicite in nationibus, *A Kapłan mowi Orácyą.* Spiritum nobis, *niżey położona: co odpráwiwſzy według zwyczáiu z Pſalmem,* Deus miſereator, *do Konwentu powracáią.*

HYMNUS

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi cæli, & univerſæ poteſtates.

Tibi Cherubim & Seraphim: inceſſabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.

Pleni ſunt cæli & terra: maieſtatis gloriæ tuæ.

Te glorioſus Apoſtolorum chorꝰ

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum: ſancta confitetur Eccleſia.

Patrem immenſæ maieſtatis.

Venerandum tuum verum, & unicum Filium.

Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

HYMN

CIebie Boże chwalemy: ćiebie Pánem wyznawamy.

Tobie Oycu wiecznemu: wſzyſtek okrąg źiemſki cześć oddawa.

Tobie wſzyſcy Aniołowie: tobie niebioſa y wſzyſtkie mocárſtwá.

Tobie Cherubinowie y Seráphinowie, nieprzeſtáynym głoſem ſpiewá

Swięty, Swięty, Swięty. Pan (ią. Bog zaſtępow.

Pełne ſą niebioſa y źiemia: Máieſtatu chwały twoiey.

Ciebie chwalebny chor Apoſtolſki

Ciebie chwalebny poczet Prorocki.

Ciebie świetne woyſko wielebnych Męczennikow wyznawa.

Ciebie też po wſzyſtkiem świećie: święty Kościoł wyznawa.

Oyca nieźmiernego máieſtatu.

Chwalebnego też y prawdźiwego: á iedynego Syná twego,

Y Duchá ś. Pocieſzyćielá.

Tu Rex gloriæ Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna cælorum.

Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris.

Judex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus tuis famulis subveni: quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine: & benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos: & extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum: & in sæculum sæculi.

Dignare Domine die isto, sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum speravimus in te.

In te Domine sperawi: non confundar in æternum.

Tyś iest Krol chwały o P. Chryste.

Tyś iest Syn Bogá Oycá wiekuisty.

Ty máiąc przyiąć człowieczeństwo náſze, dla wybáwienia naſzego nie brzydźiłeś ſię w pánieńſkim żywocie mieſzkániem.

Ty ſkruſzywſzy żądło śmierći otworzyłeś wierzącym kroleſtwo niebieſkie.

Ty ná práwicy Bożey śiedźiſz w chwale Oycá twego. (ſadźić

Skąd wierzemy że nas przydźieſz

Przetoż ćię prośiemy, ráczwſpomoc ſługi twoie: droga krwią twoia odkupione.

Y rácz nas ztwemi świętemi chwały wieczney obdárzeniém opátrzyć.

Zbawże lud twoy Pánie: y błogoſław dźiedźictwu twoiemu.

A rządz ie: y podwyższay ie áż ná wieki. (ćiebie

Ná káżdy dźień błogoſławimy

Y chwalemy imię twoie ná czás wieczny: y ná wieki wiekow.

Ráczże tego dniá Pánie, uchować nas grzechu káżdego.

Zmiłuy ſię nád námi Pánie; zmiłuy ſię nád námi.

Niechay będźie miłoſierdźie twoie Pánie nád námi: gdyż w tobie nádźieię pokładamy.

W tobiem Pánie nádźieię położył: niechże nie będę pochańbion ná wieki. ℣. Di-

℣. Dicite in nationibus, alleluia.

℟. Quia Dominus regnavit à ligno, alleluia.

Oremus.

SPiritum nobis Domine tuæ charitatis infunde, ut quos Sacramentis Paschalibus faciasti, tua facias pietate concordes.

DEus, qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Iesu Christi mundum lætificare dignatus es: præsta quæsumus, ut per eius genitricem Virginem Mariam, perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eundem Christum Dominum nostrum, ℟. Amen.

℣. Powiedzćie narodom wszędźie, álleluia.

℟ Ze Bog od drzewá Krolem będźie álleluia.

Modlmy się.

DUchá miłośći twoiey Pánie do sercá nászego wley, ábyś tych ktorycheś táiemnicámi Wielkonocnemi náśycił, z dobroći twoiey zgodnych uczynił.

BOże, ktoryś przez Zmartwychwstánie Synà twego Pánà nászego Iezusa Chrystusa, świát uweselić ráczył: spraw prośiemy, ábyśmy przez iego Rodzićielkę Pánnę Máryą, wiecznego wesela dostąpili. Przez tegoż Chrystusa, &c. A.

NIEDZIELA
ZMARTWYCHWSTANIA PANSKIEGO.

NA IVTRZNIĄ.

Pater noster, Aue Maria, y Credo, *potym głośem mowić.*

PAnie otworz wárgi moie,

℟ A ustá moie opowiádáć będą chwałę twoię,

℣. Boże pośpieśz się ku wspomożeniu memu,

℟ Pánie pokwap się ku rátunkowi memu,

℣ Chwałá Oycu y Synowi, &c,

℟ Iáko byłá ná początku, ták y teraz y ná wieki wiekom, Amen, Alleluia.

Inuitatorium.

Surrexit Dominus vere, &c, Wstał Pan prawdziwie, * Alleluia *y powtarzáią*, Powstał Pan, &c,

Psalmus 94.

Venite exultemus Domino.

POdźćie ráduymy się Pánu, śpiewaymy Bogu Zbáwićielowi nászemu, uprzedzmy oblicze iego z wyznawàniem, á Psalmámi śpiewaymy mu.

Wſtał Pan prawdziwie Alleluia. Abowiem Bog wielki Pan: y Krol wielki náde wſytkie Bogi: bo nieoddali Pan od ſiebie ludu ſwego, bo w ręce iego ſą wſzyſtkie kráie ziemie, y gor wyſokośći iego ſą. Alleluia.

Bo iego ieſt morze, á on ie uczynił: a ſuchą otworzyły ręce iego, podźćie pokłońmy ſię y upadaymy przed Bogiem, płáczmy przed Pánem ktory nas ſtworzył, ábowiem on ieſt Pánem Bogiem naſzym, á my ludem y owcámi páſtwiſka iego.

Wſtał Pan prawdziwie, Allel:

Dziś ieśli głos iego uſłyſzyćie: nie zátwárdzayćieſz ſerc waſzych iáko w draznieniu wedle dniá kuſzeniu ná puſzczy, kędy mię kuśili Oycowie wáſzy, doświadczáli mię y uyrzeli uczynki moie, Alleluia.

Czterdzieśći lat gniewałem ſię ná ten narod: y rzekłem, záwſze ći błądzą ſercem: á ći poznali drog moich: iakom przyśiągł w gniewie moim ieśli wnidą do pokoiu mego.

Wſtał Pan prawdziwie, Allel:

Chwałá Oycu, y Synowi, y Duchowi świętemu.

Iáko byłá ná początku, &c.

Alleluia. Wſtał Pan prawdziwie, Alleluia.

Ná Nocturn Antyphoná.

Ego ſum qui ſum.

Ia ieſtem ktorym ieſt, á rádá moiá nie ieſt w rádzie niezbożnych, ále w Zakonie Páńſkim wola moiá ieſt. Alleluia.

Pſalm. 1.

Beatus vir, qui non abijt,

BŁogoſłáwiony mąż ktory niechodził w rádźie zniezbożnych y ná drodze grzeſznych nie ſtał, y ná ſtolicy zárázliwośći nie śiedział.

Ale w Zakonie Páńſkim ieſt wola iego: á w Zakonie iego będzie rozmyslał wednie y w nocy.

Y będzie iáko drzewo wſadzone nád ſtrumieni wod: ktore ſwoiey owoc da czáſu ſwego.

A liſcie iego nie opádnie: y wſzyſtko cokolwiek czynić będzie po ſzcześći ſię.

Nie tak niezbozni nie ták, ále ſą iáko proch ktory wiátr rozmiáta z ziemie.

Przetoż nie powſtáną niezbożnicy ná ſądzie: á grzeſznicy w zebrániu ſpráwiedliwych.

Abowiem znaPan drogę ſpráwiedliwych: ále drogá niezbożnych zginie,

Chwa-

Chwałá Oycu, y Synowi, &c.
Iáko była ná początku, &c.

Ant: Ia ieſtem ktorym ieſt, á rádá moiá nie ieſt w rádzie niezbożnych, ále w Zakonie Páńſkim wola moiá ieſt Alleluia.

Ant: Poſtulaui Patrem.
Zadałem od Oycá mego Alleluia, dałmi Pogány Alleluia, dziedzicznem práwem, Alleluia.

Pſalm 2.

Quare fremuerunt gentes.

CZemu ſię wzburzyli pogáni, á ludzie myślili prozne rzeczy.

Powſtáli Krolowie ziemſcy, á Kśiążętá zeſzli ſię ſpołem: przećiw Pánu y przećiw Chryſtuſowi iego.

Potárgaymy práwi zwiąſki ich: á rzućmy z ſiebie iárzmo ich.

Lecz ten ktory mieſzka wniebieſiech ná śmieie ſię z nich: Pan urągáć im będzie.

Tedy będzie mowił do nich w gniewie ſwoim: á w zápáleczywośći ſwey rozgromi ie

A iam ieſt poſtánowion Krolem od niego nád Syonem gorá świętá iego: opowiádáiąc przykazánie iego.

Pan rzekł do mnie: Tyś ieſt Synem moim, iam ćiebie dziś zrodził

Zaday do mnie á dám ći Pogány zá dziedzictwo twoie: á zá oſiádłość twą kráie ziemie.

Będzieſz ie rządził laſką żelázną, á iáko naczynie gárncárſkie pokruſzyſz ie.

A teraz Krolowie rozumieyćie uczćie ſię wy co ſądzićie ziemie.

Słuśćie Pánu z boiáźnią: á ráduyćie ſię mu ze drzeniem.

Trzymayćie náukę Chryſtuſową by ſię gnać nierozgniewał Pan: á byśćie nie pogineli z drogi ſpráwiedliwośći.

Gdyby ſię z prętká zápalił gniew iego: błogoſłáwieni wſzyſcy ktorzy w nim vfaią.

Chwałá Oycu, y Synowi, &c.

Ant: Zádałem od Oycá ſwego, Alleluia, dał mi Pogany Alleluia, dziedzicznym práwem, Alleluia.

Ant: Ego dormiui.

Iam ſpał, y twárdom záſnął: y wſtałem bo Pan przyiął mię. Alleluia, Alleluia.

Pſalm 3.

Domine quid multiplicati.

PAnie precz ſię namnożyło tych ktorzy mię trapią: wiele ich powſtáło przećiwko mnie.

Wiele ich mowią duſzy moiey: Nie mać ten zbáwienia w Bogu ſwoim.

Ieno ty Pánie ieſteś obrońcá moy: chwa-

chwałá moiá y ktory podwyższaż głowę moię.

Głosem moim wołałem do Páná: y wysłuchał mię zgory świętey swoiey.

Iam záśnął y spałem: y wstałem bo Pan obronił mię.

Nie będę się bał tyśiacu ludu około mnie lezacego: Powstań Pánie, wybaw mię Boże moy.

Boś ty pobił wszystkie sprzećiwiáiące mi się bez przyczyny: pokruszyłeś zęmby grzesznikow.

Páńskie iest wybáwienie: á nád ludem twoim błogosławieństwo twoie.

Chwałá Oycu, y Synowi, &c.

Ant: Iam spał y twárdom zásnął, y wstałem bo Pan przyiął mię. Alleluia, Alleluia.

℣ Powstał Pan ż grobu, Allel:

℟ Ktory dla nas wiśiał ná drzewie: Alleluia. Pater noster.

Absolutio.

Exaudi Domine Iesu Chri:

WYsłuchay Pánie Iezu Chryste modlitwę sług twoich, y zmiłuy się nád námi, ktory z Oycem y z Duchem świętym żywiesz y krolujesz ná wieki wiekow, ℟. Am.

℣ Roskasz Pánie błogosławić,

Benedictio

To czytánie Ewángeliey, niech nam będzie ku zbáwieniu y obronie, ℟ Amen.

Lectia S. Ewángelicy według Swiętego Márká.

Lectio j. cap. 16.

Won czás Márya Mágdálena, y Marya Iákobowá, y Sálome, nakupiły wonnych oleykow, áby przyszedszy námázáły Iezusa, y Dáley,

Homilia S Grzegorza Papieża.

Homilia 21. in Euang:

SŁyszeliśćie Bráćia namileyszy, iż święte Niewiásty ktore Páná náśládowáły, z máśćiámi do grobu przyszły, y temu ktorego żywego kochały, iuż vmárłemu chęći ludzkośći usługę oddaią. Lecz ta rzecz ktora się stáłá, znáczy, iże nam potrzebá coś ezynić w Kośćiele świętym. Ták bowiem potrzebá á żebychmy słuchali co się stáło, iákobyśmy oraz myślili co tez y my ehcąc ich náśládować, mieli czynić: y my tedy wierząc w tego ktoty dla nas śmierć podiął, ieżeli będąc wonią rozmáitych cnot nápełnini, zopini dobrych vczynkow Páná szukaymy, do grobu iego z máśćiámi przychodzimy. Te tedy Niewiásty widziáły Anioła, ktorego z máśćiámi przyszły: ábowiem te tylko dusze nie-

niebieſkich obywátelow widzą, ktore z wonnoſćią cnot przez świátobliwe prágnienia przychodzą. A ty Panie zmiłuy ſię nád námi.

℟. Bogu dźięki

℟. Anioł Páńſki ſtąpił z nieba, y przyſtąpiwſzy odwalił Kámień, y uśiadł ná nim, y rzekł Niewiáſtom: Nieboy ćie ſię wiem bowiem że Iezuſa ſzukaćie, iuż zmartwych wſtał, podźćie á obaczćie mieyſce gdzie był położony Pan, Alleluia. A wſzedſzy do grobu, widziały młodzieńcá ſiedzącego po práwey ſtronie, przybránego wſzátę białą, y zdumiały ſię ktory iem rzekł: Nieboyćie ſię. ℣. Chwałá Oycu,

℟. Anioł Páńki

℣. Roſkaż Pánie błogoſłáwić,

Benedictio. Pomoc Páńſka niechay mieſzka z námi, ℟. Amen

Lektia ij.

TRzebá nam ieſzcze uważáć co to ieſt, że Anioła ná práwey ſtronie ſiedzącego widzą. Coz bowiem innego przez lewą ſtronę tylko żywot teráźnieyſzy, á przez práwą ſtronę żywot wieczny rozumieć ſię ma? ſkąd w pieśniach Sálomonowych napiſano. Lewa ręká iego pod głową moią, á Práwicá iego obłapi mię. A że Zbáwićiel náſz iuż był teráźnieyſzego wieku śmiertelności dopędził, ſłuſzuie Anioł ktory wieczny iego żywot opowiádáć był przyſzedł, ná práwey ſtronie ſiedział, ktory w ſzátę białą przybrány pokazał ſię, bo uroczyſtości náſzey weſele oźnáymił. Białość bowiem ſzáty, iaſność náſzey uroczyſtości znáczy. Náſzey mamy mowić czyli iego? Ale mamyli przyznáć prawdę, mowmy, y iego y náſzey. Ono bowiem Zmartwychwſtanie Zbáwićielá náſzego, y náſza uroczyſtoſćią było, bo nas do nieśmiertelności przyprowádziło: y Anielſką uroczyſtoſćią było: bo powoływáiąc nas do niebieſkiego żywotá, ich lidzbę nápełniło. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi.

℟. Bogu dzięki.

℟. Gdy minął Szábat, Márya Mágdalená, y Márya Iákobowá, y Sálome, nákupiły wonnych oleykow:* Aby przyſzedſzy IEZUSA námáśćiły, Alleluia.

℣. A bárzo ráno pierwſzego dniá ſzábátu przyſzły do grobu: gdy iuż weſzło ſłońce. * Aby

℣. Rozkaſz Pánie błogoſławić.

Benedictio Do towárzyſtwá obywátelow niebieſkich, niech nas doprowádzi Krol Anielſki.

℟. Amen.

Lektia

Lectia iij.

WIch tedy y náſzey vroczyſtośći, Anioł w białych ſzátách ukazał ſię, bo gdy my przez zmartwychwſtanie Páńſkie do niebieſkich wyſokośći przyprowádzeni bywamy, niebieſkiey Oyczyzny ruiny náprawuią ſię. Ale co do przychodzacych? Niewiaſt mowi ſłuchaymy, nie boyćie ſię. Iákoby właśnie chćiał rzec niech ſię ći boią, ktorzy niemiłuią przyśćia obywátelow niebieſkich; niech ſię obawiáią, ktorzy ćieleſnemi żądzámi przyćiśnieni będąc, do towárzyſtwá ich doſtáć ſię deſperuia. Wy záś czemu ſię obawiaćie, ktore waſzych ſpoł obywatelow widzićie? y dla tego Mátheuſz S. Anioła ktory ſię ukazał opiſuiąc mowi: A było weyrzenie iego iáko błyſkáwicá, á odzienie iego iáko śnieg. W błyſkáwicy bowiem ſtrách boiáżni ieſt, w śniegu záś łágodność białości. A ty Panie zmiłuy ſię nád námi, ℟ Bogu dzięki.

Hymn Swiętego Ambrożego, y S. Auguſtyna.

CIebie o Boże chwalimy, ćiebie Pánem bydź wyznawamy,

Tobie Oycu wiekuiſtemu: wſzyſtek okrąg ziemſki cześć oddawa,

Tobie wſzyſcy Aniołowie, tobie niebioſa y wſzyſtkie Mocárſtwá,

Tobie Cherubinowie y Seráphinowie, nieprzeſtáynym głoſem ſpiewáią,

Swięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zaſtępow,

Pełne ſą niebioſa y ziemiá máieſtátu chwały twoiey,

Ciebie przeſławny chor Apoſtolſki,

Ciebie chwalebny poczet Prorocki,

Ciebie świetne woyſko wielebnych Męczennikow wyſławia,

Ciebie po wſzyſtkim świećie, ś. Kościoł wyznawa,

Oycá niezmiernego máieſtatu,

Chwalebnego też y prawdziwego, á iednorodzonego Synà twego

Y Duchá S. poćieſzyćielá,

Tyś ieſt Krol chwały, o Chryſte Páńie,

Tyś ieſt Syn Bogá Oycá wiekuiſty,

Ty máiąc wziąć człowieczeńſtwo náſze dla wybáwienia náſzego: nie ſtrachałeś ſię w Páńieńſkim żywoćie mieſzkáć,

Ty ſkruſzywſzy żądło śmierći, otworzyłeś kroleſtwo Niebieſkie wierzącym.

Ty náprawicy Bożey ſiedziſz, w chwale Oycá ſwego.

Wierze-

Wierzemy temu iż nas przyidziesz sądzić.

Przetoż prosimy ciebie, rácz porátować sługi twoie, drogą krwią twoią odkupione.

A rácz nas z twemi świętemi chwały wieczney obdárzeniem opátrzyć.

Zbawże lud twoy Pánie, y rácz błogosłáwić dziedzictwu twoiemu.

A rządź ie y podwyższay ie áż ná wieki.

Ná káżdy dzień błogosłáwimy ciebie.

I chwalemy Imię twoie ná czás wieczny y ná wiekow.

Zmiłuy się nád námi Pánie zmiłuy się nád námi.

Niech się wsławi miłosierdzie twoie Pánie nád námi, gdyż w tobie nádzieię pokładamy.

W tobiem Pánie nádzieię położył, niedayże mię ná wieczne pochánbienie.

NA LAVDES

℣. Boże pośpieszy się ku wspomożeniu memu. (mu.

℟. Pánie pokwap się ku rátunku me

℣. Chwałá Oycu y Synowi &c.

℟. Iáko byłá ná początku &c. álle.

Ant: Angelus autem Dñi.

Anioł Páński zstąpił z niebá y przystąpiwszy odwálił kámień y siedźiał ná nim. álleluia, álleluia.

Psalm 92.

Dominus regnavit &c.

PAn krolował oblokł się w ozdobę: oblokł się Pan mocą y przepasał się.

Abowiem umocnił okrąg świátá: ktory się nie poruszy.

Zgotowána stolicá twoiá od onego czásu: ty iesteś od wieku.

Podniosły rzeki Pánie: podniosły rzeki głos swoy.

Podniosły rzeki náwálności swoie: od szumu wod wielkich.

Dźiwne náwálności morskie dźiwny ná wysokościách Pan.

Swiádectwá twoie okazały się bydź bárzo wiáry godne: domowi twemu Pánie przystoi świątobliwość ná długość dni.

Chwałá Oycu y Synowi, &c.

Ant: Anioł Páński zstąpił z niebá, y przystąpiwszy odwálił kámień y siedźiał ná nim, álleluia, álleluia.

Ant: Et ecce terræ motus.

A oto stáło się wielkie trzęśienie źiemie. Anioł bowiem Páński zstąpił z niebá. álleluia.

Psalm 99.

Iubilate Deo omnis terra.

WYkrzykayćie Bogu wszystká źiemo: służćie Panu z weselem.

Wchodźćie przed obliczność iego z rádością.

Wiedzćie iż Pan ſam ieſt Bog on nas uczynił á nie my ſami ſiebie.

Ludu iego y owce páſtwiſká iego: wchodzćie w bramy iego w wyznawániu do ſieni iego z pieśniámi wyznawaycie mu.

Chwalćie imię iego boć ſłodki ieſt Pan: ná wieki miłoſierdźie iego, á od rodzaiu do rodzáiu prawdá iego.

Chwałá Oycu y Synowi, &c.

Ant: A oto ſtáło ſię wielkie trzęſienie źiemie, Anioł bowiem Páńſki z ſtąpił z niebá. álleluia.

Ant: Erat autem.

A wey zrzenie iego było iáko błyſkáwicá, á odźienie iego iáko śnieg álleluia, álleluia.

Pſalm 62.

Deus Deus meus, &c.

BOże Boże moy: do ćiebie czuię ná świtániu.

Prágnęłá ćię duſzá moiá: iáko rozmáićie tobie ćiáło moie.

W źiemi puſtey niezdrożney y bezwodney iáko wświątnicy ſtałem ſię przed tobą: ábych widźiał moc twoię y chwałę twoię.

Iż lepſze ieſt miłoſierdźie twoie niżli żywoty: wárgi moie będą ćie chwalić.

Ták ćie błogoſławić będą zá żywotá mego: á wimę twoie będę podnoſił ręce moie.

Iáko ſadłem y tłuſtoſćią niech będźie nápełniona duſzá moiá: á wárgi weſołoſći będą wychwaláć uſtá moie.

Ieślim ná ćię pamiętał ná łożu moim: ráno będę rozmyślał o tobie boś był pomocnikiem moim.

Y wzaſłonie ſkrzydeł twoich rozráduię ſię, przylgnęłá duſzá moiá do ćiebie broni mię práwicá twoiá.

A oni prozno ſzukáli duſze moiey wnidą wniſkoſći źiemie: będą podáni w ręce mieczá, częśćiámi liſzek będą.

Ale krol będźie ſię weſelił w Bogu: y chlubić ſię będą wſzyſcy ktorzy nań przyśięgáią: bo zátkáne ſą uſtá mowiących niepráwoſći.

Pſalm 66.

NIech ſię nád námi Bog zmiłuie y błogoſławi nam: niech roświeći oblice ſwe nád námi á lituie ſię nád námi.

Zebyśmy poználi ná źiemi drogę twoię: między wſzemi narody zbáwienie twoie.

Niech ćie wyznawáią ludźie Boże: niech ćię wyznawaią wſzyſcy ludźie.

Niech ſię ráduią y weſelą narodowie: iż ſądźiſz ludźie ſpráwiedliwe, á narody ná źiemi ſpráwuieſz.

Niech że ćię wyznawáią ludźie

Boże

Boże niech ćię wyznawáią wſzyſcy ludźie: źiemia dáłá ſwoy owoc.

Niech nas błogoſłáwi Bog Bog náſz niech nam błogoſłáwi Bog: á niech ſię go boią wſzyſtkie kráie źiemie. Chwałá Oycu, &c.

Ant: A weyrzenie iego było błyſkáwicá á odźienie iáko śnieg, álleluia, álle. *Ant:* Præ timore, &c.

A od wielkiey boiáźni ſtrwozyli ſię ſtroże y ſtáli ſię iáko umárli, álleluia. *Pieśń trzech młodzieńcow.*

Benedicite omnia opera Dńo.

BŁogoſławćie wſzyſtkie ſpráwy Páńſkie Páná: chwalćie y wywyżſzayćie go ná wieki.

Błogoſławćie Aniołowie Páńſcy Páná: błogoſławćie niebioſa Páná.

Błogoſławćie wody wſzyſtkie ktore ſą ná niebie Páná: błogoſławćie wſzyſtkie mocy Páńſkie Páná.

Błogoſławćie ſłońce y mieśiącu P. błogoſła: gwiazdy niebieſkie Páná.

Błogoſławćie wſzelki dzdzu y roſo Páná: błogoſławćie wſzyſtkie wiátry Boże Páná.

Błogoſławćie ogniu y goraco Páná: błogoſła: źimno y láto Páná.

Błogoſławćie roſy y ſrzony Paná: błogoſła: mrozy y źimná Páná.

Błogoſławćie lody y śniegi Pánu: błogoſławćie nocy y dni Pánu.

Błogoſławćie świátłość y ćiemności Pánu: błogoſławćie błyſkáwice y obłoki Pánu.

Niech błogoſł: źiemiá Páná: niech chwali y wywyżſza go ná wieki.

Błogoſławćie gory y págorki Pánu błogoſławćie wſzyſtko rodzące ná źiemi Pánu.

Błogoſławćie zrzodłá Pánu: błogoſławćie morza y rzeki Pánu.

Błogoſł: wielorybowie y wſzyſtko co ſię rucha w wodách Pánu: błogoſła: wſzyſcy ptacy powietrzni Pánu

Błogoſławćie wſzyſtkie beſtye y bydło Pánu: błogoſławćie ſynowie ludzcy Pánu.

Niech błogoſł: Izráel Páná niech go chwali y wywyżſza ná wieki.

Błogoſławćie Káplani Páńſcy P: błogoſławćie ſłudzy Páńſcy Páná.

Błogoſławćie duchowie y duſze ſpráwiedliwych Páná: błogoſławćie święći á pokornego ſercá Páná.

Błogoſławćie Ananiuſzu Azáryaſzu Miſaelu Pánu: chwalćie y wywyżſzayćie go ná wieki.

Błogoſławmy Oycu y Synowi z Duchem ś: chwalmy y wywyżſzaymy go ná wieki.

Błogoſła: ieſt Pánie ná utwierdzeniu niebá: y chwalebny y uwielbiony y wywyżſzony ná wieki.

Ant: Od wielkiey boiáźni ztrwożyli ſię ſtroże y ſtáli ſię iáko umárli, álleluia.

Ant: Reſpondens autem.

Odpowiedáiąc Anioł rzekł niewiáſtom: nieboyćie ſię wy bowiem iż IEZUſa, ktory ieſt ukrzyżowány ſzukaćie, álleluia.

Pſalm 150.

Laudate Dominum de cælis.

CHwalćie Páná ná niebieśiech, chwalćie go ná wyſokośći.

Chwalćie go wſzyſcy Aniołowie iego: chwalćie go wſzyſtkie woyſká iego.

Chwalćie go ſłońce y mieśiącu: chwalćie go wſzyſtkie gwiazdy y świátłośći.

Chwalćie go niebioſa nád niebioſy: y wody ktore ſą ná niebie niech imię Páńſkie chwalą.

Abowiem on rzekł y uczynione ſą: on roſkazał y ſtworzone ſą.

Poſtánowił ie ná wieki, y ná wiek wieku: uſtáwę dał y nie przeminie.

Chwalćie Páná: ná ziemi ſmokowie y wſzyſtkie przepáśći.

Ogniu, grádźie, śniegu ledźie, y wietrze gwałtowny: ktore czynią ſłowo iego.

Gory y wſzyſtkie págorki: drzewá owoc dáiące y wſzyſtkie Cedry.

Zwierzętá y wſzyſtko bydło rzeczy płazáiące y ptáſtwo ſkrzydláſte

Krolowie ziemſcy y wſzyſcy narodowie: kśiążętá y wſzyſcy ſędźiowie ziemſcy.

Młodźieńcy y Pánienki ſtárzy y młodźi, niech imię Páńſkie chwalą: bo wywyżſzyło ſię imię iego ſamego.

Wyznánie iego ná niebie y ná ziemi: y wywyżſzył rog ludu ſwego.

Chwałá wſzyſtkim świętym iego: Synom Izráelſkim, ludźiom przybliżáiącemu ſię do Páná.

Pſalm 149.

SPiewayćie Pánu pieśń nową chwałá iego wzgromádzeniu świętych.

Niech ſię weſeli Izráel w tym ktory go ſtworzył; á Synowie Syońſcy niech ſię ráduią w krolu ſwoim.

Niechay imię iego chwalą wſpiewániu ſpołecznym: ná bębnie y ná Arfie niechay mu gráią.

Bo ſię kocha Pan w ludu ſwoim y podwyżſzy ćiche ku zbáwieniu.

Rozweſelą ſię święći w chwale rozráduią ſię włożnicách ſwoich.

Wyſławiánia Bogá w gárdlech ich: á miecze z obu ſtron oſtre w rękách ich.

Aby czynili pomſtę nád pogány ſkaránie między narody.

Aby powiązáli krole ich pętámi á ſzláchtę ich okowámi zeláznemi.

Aby uczynili o nich práwo nápiſane: táć ieſt chwałá wſyſtkich świętych iego.

Pſalm

Psalm 150.

CHwalćie Páná w świętych iego: chwalćie go ná utwierdzeniu mocy iego.

Chwalćie go w mnoznośćiách ie go: chwalćie go według mnoſtwá wielkośći iego.

Chwalćie go głoſem trąby: chwal ćie go ná árfie y cytrze.

Chwalćie go ná Cymbałách głoſnych, chwalćie go ná cymbalech krzykliwych: wſzelki duch niechay Páná chwali.

Chwałá Oycu y Synowi, &c.

Ant. Odpowiedáiąc Anioł rzekł niewiáſtom: nie boyćie ſię bowiem iż Iezuſa ktory ukrzyżowány ieſt ſzukaćie, álleluia.

Kápitulum, Hymnu, y Wierſſu nie mowia, ale miaſto tego wſſyſtkiego, Ant: tę.

Hæc dies, quam fecit Dńus.

Ten dźień ieſt, ktory uczynił Pan: ráduymy ſię y weſelmy weń.

Ná Benedictus Antyphona.

Et valde una ſabatorum.

Y bárzo rano w dźień ieden ſobotni przyſzły do grobu iuż po wſchodźie ſłońca, álleluia.

Pieśń Záchárýaſſowá.

Benedictus Dominus Deus &c.

BŁogoſłáwiony P. Bog Izráelſki: iż náwiedźił y uczynił odkupienie ludu ſwego.

Y podnioſł rog zbáwienia nam: w domu Dawidá ſłużebniká ſwego.

Iáko mowił przez uſtá ſwętych: ktorzy od wiekow byli prorokow ſwoich.

Wybáwienie od nieprzyiaćioł náſzych, y z ręki wſzyſtkich ktorzy nas nienáwidzą.

Aby uczynił miłośierdźie z Oycy náſzemi: y wſpámiętał ná teſtáment ſwoy święty.

Przyśięgę ktorą przyśiągł Abrahámowi Oycu náſzemu, że nam to dáć miał.

Iżbyśmy wybáwieni z ręki nieprzyiaćioł náſzych: bez boiáźni mu ſłużyli.

W świątobliwośći y ſpráwiedliwośći przed niem: po wſzyſtkie dni náſze.

A ty dźiećiątko prorokiem naywyżſzego będźieſz názwáne: bo poydźieſz przed oblicznośćia Páńſką, ábyś zgotował drogi iego.

Iżbyś dał náukę zbáwienia ludowi iego: ná odpuſzczenie grzechow ich.

Dla wnętrznośći miłośierdźia Bogá náſzego: przez ktore náwiedźił nas wſchod z wyſokośći.

Aby zá świećił ſiedzącym w ćiemnośćiach y w ćieniu śmierći: ku wyproſtowániu nog náſzych ná drogę pokoiu. Chwa-

Chwałá Oycu y Synowi, &c.

Ant: Y bárzo ráno w dźień ieden sobotni przyszły do grobu, iuż po wschodźie słońcá, Alleluia.

Modlitwá.

BOże, krory dźiśieyszego dniá przez iednorodzonego Synátwo iego, zwyćięzywszy śmierć drzwi do wieczności otworzyłeś nam, ślu by nasze, ktore poprzedzáiąc nas, wlewasz w sercá nász, rátuiąc też nas w onych postępuy. Przez tegoż Páná, &c.

℣. Pan z wámi. ℟. Y z Duchem &c.

℣. Błogosławmy P. ℟. Bogu. álle:

Ták mowią ná Niesporze y ná Laudes tylko, áż do Niesporu Sobotniego Niedźiele białey, odiawszy.

℣. Wiernych dusze przez miłosierdźie Boże niech odpoczywáią wpokiu, ℟. Amen.

NA PRYMĘ

Po Deus in adiutorium, y Gloria Patri, *mowią Psálmy*, Boże w imię twoie zbaw mię. Błogosławieni nie pokaláni w drodze. Uczyń dobrze słudze twemu, &c. *iáko wyżey ná kár. ćie, á Psalmy skończywszy mowią Ant.*

Hæc dies quam fecit Dńus.

Ten dźień iest, ktory uczynił Pan weselmy się y ráduymy się weń potym.. *Modlitwá.*

PAnie Boże wszechmogacy, ktoryś nas do początku tego dniá przyprowádźił, twoią pomocą dniá dźiśieyszego, zbaw nas, á żebyśmy dniá tego, do żadnego nie skłaniáli się grzechu, ále záwsze do czynienia twoiey spráwiedliwości, obrácáły się mowy nász, myśli, y uczynki były prostowáne. Przez Páná nászego, &c.

℣. Pan z wámi. ℟. Y z Duchem ś.

℣. Błogosławmy P. ℟. Bogu dźięki.

Potym w chorze czytáią Martirologium. Potym Hebdomádarius mowi.

℣. Pretiosa in conspectu Dńi.

℣. Drogá przed oblicznością Páń

℟ Smierć świętych iego. (ska

Potym mowią prosto bez Oremus *modlitwę.*

Sancta Maria & omnes sancti.

SWięta Márya y wszyscy święći, niech się przyczynią zá námi do Páná, ábyśmy od niego záslużyli bydź porátowánemi y zbáwionemi, ktory żyiesz y kroluiesz, ná wieki wiekow, ℟. Amen.

℣. Boże weyrzy ku wspomożeniu memu. ℟ Pánie pospiesz się ku rátunku memu. *Y mowią ten Wiersz trzy rázy, poostátniem przydáią* Chwałá Oycu, y Synowi &c.

Kyrie eleison. Chryste eleison. Kyrie eleison. Pater noster, *cicho.*

℣. Y niewodź nas ná pokusy.

℟. Ale

℟. Ale nas zbaw ode złego.

Respice in servos tuos Dne.

℣. Weyrzy ná sługi twoie twoie Pánie, y ná robotę twoię, á prowadź Syny ich. ℟. Y niech będźie iásność Páná Bogá nászego nád námi, á sprawy rąk nászych utwierdzay, y dźieło rąk nászych prostuy. ℣. Chwałá Oycu y Synowi &c.

Modlmy się.

Dirige & sanctificare regere,

RAcz Pánie rządźić y poświącáć, rácz rządźić y prostowáć, Pánie Boże Krolu niebá y źiemie dźiś sercá y ciáłá nász, zmysły y uczynki w przykazániu twoim, y w dźieiách mándatow twoich, á żebyśmy tu y w wieczności, zá pomocą twoią zbáwionemi y wolnemi bydź zásłużyli, Zbáwićielu świátá. Ktory żyiesz y krolniesz, &c. ℟. Amen.

℣. Rozkaż Pánie błogosławić.

Benedictio. Dni y sprawy nász niech w pokoiu sporządza Pan wszechmogący. ℟ Amen.

Lekcya krotka.

Si consurexistis cum Christo.

JEśliście powstáli z Chrystusem co wzgorę iest szukayćie: gdźie Chrystus iest ná práwicy Bożey śiedzący. Co wzgorę iest miłuyćie nie co ná źiemi. A ty Pánie zmiłuy się nád námi.

℣. Adiutorium nostrum &c.

℣. Wspomożenie nász w imięniu Páńskim.. ℟. Ktory stworzył niebo y źiemie. ℣. Błogosławćie. ℟ Bog. *Benedictio.* Pan nas niech błogosłáwi, y od wszelkiego złego niech nas broni, y do żywotá niech nas záprowádźi wiecznego, á wiernych dusze przez miłośierdźie Boże, niech odpoczywaią w pokoiu. ℟ Amen.

Ná Tercya, Sextę, y Nonę, po Deus in adiutorium *y* Gloria Patri, *mowią Psalmy, iáko wyżey ná kárćie, záwsze ná koncu mowią tę Antiph.*

Hæc dies quam facit Dnus.

Ten dźień iest ktory Pan uczynił, ráduymy się y weselmy weń.

Modlitwá.

Deus qui hodierna die &c.

Modlitwá.

BOże ktory dźiśieyszego dnia przez iednorodzonego Syna twoiego, zwyćięzywszy śmierć, wstęp nam do wieczności otworzyłeś, śluby nasze ktore poprzedzáiąc dáiesz do serc nászych, rátuiąc też nas postępuy. Przez Páná nászego IEzusa Chrystusa, ktory z tobą żywie y krolule w iedności Duchá świętego ná wieki wiekow.

℟. Amen.

AD

AD MISSAM

Statio ad Sanctam Mariam maiorem.

INTROITUS

RESurrexi, & adhuc tecum sum, alleluia, posuisti super me manum tuam, alleluia: mirabilis facta est scientia tua, alleluia, alleluia.

Psalmus.

Domine probasti me, & cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam, & resurrectionem meam.

℣. Gloria Patri &c.

Oremus.

Deus qui hodierna die.

Modlmy się.

BOże ktory dniá dźiśieyszego przez iednorodzonego Syna

NA MSZĄ

Statia ad Sanctam Mariam Maiorem.

INTROIT.

POwstałem ći, á ieszczem iest z tobą, álleluia, położyłeś ná mię rękę twoię, álleluia: dźiwna stáłá się mądrość twoiá ktoraś mię stworzył álleluia, álleluia.

Pánie doświádczyłeś mię y poznałeś mię: tyś doznał śiedzenia moiego y wstánia moiego.

Chwałá Oycu y Synowi.

twego, zwyćięzywszy śmierć otworzyłeś nam wstęp do wieczności: śluby nászе ktore poprzedzáiąc wlewasz w sercá nászе rátuiąc tez postępuy. Przez Pána, &c.

Lectio Epistolæ Beati Pauli Apostoli ad Corinthios.

FRatres: Expurgate vetus fermentum, ut sitis nová conspersio, sicut estis azymi. Etenim Pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epulemur; non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ & nequitiæ; sed in azymis sinceritatis & veritatis.

Graduale. Hæc dies, quam fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea. ℣. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius, alleluia alle.

Lekcya z Listu B. Páwłá Apostołá do Korynthow.

BRáćia: Wyczyszczayćie stáry kwàs, ábyśćie byli nowym záczynieniem, iáko przaśni iesteśćie. ábowiem Paschá nászа ofiarowány iest Chrystus. A ták obchodźmy święto nie wstárym kwáśie, áni w kwaśie złośći y przewrotności, ále wuczynkach szczyrośći y prawdy.

Gráduał. Ten iest dźień ktory uczenił Pan, weselmy się y ráduymy się weń. ℣. Wyznawayćie Pánu bo dobry: bo ná wieki miłośierdźie iego. álleluia, álleluia.

℣. Pa-

℣. Pascha nostrum immolatus est Christus.

Sequentia:

VIctimæ Paschali laudes immolant Christiani. Agnus redemit oves: Christus innocens Patri reconciliavit peccatores. Mors & vita duello conflixere mirando: dux vitæ, mortuus regnat vivus. Dic nobis Maria, quid vidisti in via? Sepulchrum Christi viuentis, & gloriam vidi resurgentis. Angelicos testes sudarium & vestes. Surrexit Christus spes mea: præcedet vos in Galileam. Scimus Christum surrexisse à mortuis verè: tu nobis victor Rex miserere, Amen, Alleluia.

℣ Páschá nászá ofiárowány iest Chrystus,

Sequentia.

OFierze Wielkonocney chwałę niech oddáia Chrześćiánie. Báránek odkupił owce: Chrystus niewinny Oycu przeiednał grzeszniki Smierć z żywotem poiedynkie potykáłá się przedziwnym wodz żywotá vmárły, kroluie żywy. Powiedz nam Márya coś ná drodze widziáłá. Anielskie świádectwo, prześćirádło y insze odzienie. Powstał Chrystus nádzieiá moiá. Poprzedzi was do Gálileiey. Wiemy że Chrystus Pan od vmárłych powstał prawdziwie. Ty zwyćięzco Krolu zmiłuy się nád námi. A. Al:

Tę Sequentia mowią aż do Soboty Przewodney, Sobotę zámykáiąc.

Sequentia Sancti Euangelij secundum Marcum.

In illo tempore, Maria Magd:

Náśłępowánie S. Ewángeliey według S. Márka.

ONego czásu: Márya Magdálená y Márya Iákobowá y Sálome, ná kupiły wonnych oleykow, áby przyszedszy námázáły IEZVSA. A barzo ráno pierwszego dniá z szábátow przyszły do grobu: gdy iuż weszło słonce. Y mowiły miedzy sobą: kto nám odwáli kámień odedrzwi grobowych? á poyrzawszy obaczyły odwálony kámień: ábowiem był bárdzo wielki. A wszedszy wgrob, uyrzały młodzieńcá siedzącego po prawey stronie ubránego wszáte białą: y zdumiáły się, ktory im rzekł: nielękay ćie się, Iezusa szukaćie Nazaráńskiego ukrzyżowánego, wstał nie mász go tu: oto mieysce gdzie go położono: ále idzćie powiedzćie vczniom iego y Piotrowi, iż was uprzedza do Gálileiey, tám go oglą-

 daćie

daćie iako wam powiedział, Credo. *na kárćie 26*

offertor: Terra tremuit, & quieuit, dum resurgeret in iudicio Deus, Alleluia.

Ziemiá zadrzáłá y vspokoiła się, kiedy Bog powstał ná sąd.

Modlitwá Sekretna.

Suscipe quæsumus Domine.

PRzyimi prośimy Pánie prożby ludu twego z ofiárámi obiát, áby Wielkonocnemi poświęcone Táiemnicámi, zá robotą twoią dopomogły nam do zdrowia wiecznośći. Przez Páná nászego IEZUSA Chrystusa &c.

Prefatio álbo Przemowá.

ZAprawdę godna y spráwiedliwa słuszna y zbawienna rzecz iest, ćiebie záiste Pánie wszelkiego czásu, ale nayosobliwiey dniá dziśieyszego chwalebniey wysławiáć. Kiedy Páschá nászá Chrystus ofiárowány iest. On bowiem iest prawdziwym báránkiem, ktory zniosł grzechy świátá: ktory śmierć násze umieráiąc zepsował, y żywot zmartwychwstáiąc nápráwił. Y dla tego z Aniołámi y Archániołámi z Tronámi y Páństwámi, y ze wszystkim woyskiem niebieskich zastępow Hymn chwały twoiey spiewaymy mowiąc:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cæli & terra gloria tua, Hosanna in excelsis. Benedictus qui uenit in nomine Domini, Hosanna in excelsis.

Swięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zastępow. Pełne są niebiosa y ziemiá chwałey twoiey. Hosanná ná wysokośći. Błogosłáwiony ktory przyszedł w imię Páńskie Hosanná náwysokośćiách.

Infra actionem.

Communicantes & diem.

SPołecznie dzień naświętszy obobchodząc zmartwychwstánia Paná nászego Iezusa Chrystusa według ćiáłá: tudziesz y pámiątkę z uczćiwośćią czyniąc przenachwalebnieyszey záwsze Dziewice Máryey Rodzićielkiey tegoż Bogá y Páná nászego Iezusa Chrystusa, ále y błogosłáwionych Apostołow, y Męczennikow twoich, Piotrá y Páwłá, Iendrzeiá, Iákobá, Iana, Thomaszá. Iákubá, Philippá, Bártłomieiá, Mátheuszá, Symoná, y Thádeuszá, Liná, Cletá, Clemensa, Xista, Korneliusa, Cypryaná, Wáwrzyncá, Chryzogoná, Ianá y Páwłá, Kosmy y Dámiáná, y wszystkich świętych twoich, dla ktorych zasług y modlitw day nam to, abyśmy we wszystkim obroną pomocy twoiey

byli

byli vmocnieni. Przez tegoż Christusa Paná nászego, Amen.

Sequitur.

TE tedy ofiáry sluby násze, ále y wszytkiey czeladki twoiey: ktorą tobie ofiáruiemy. za tych takze, ktorym dałeś że śie odrodzili z wody y z Ducha S. dáruiąc im odpuszczenie wszystkich grzechow, prośimy Pánie ábyś łáskáwie przyiał, y dni násze w twym pokoiu sporządzał, y od wiecznego nas potępięnia wyrwał, á miedzy trzodę wybránych twoich policzyć roskazał Przez tegoż Chrystusá Páná nászego, Amen.

Ktorą ofiárę ty Boże we wszystkim prośimy błogo ✠ sławioną przypu ✠ szczoną stałą ✠ wszumną y przyiemną rácz uczynić, áby się nam stáło ćiá ✠ ło y kr ✠ ew namilszego Syná twego Paná nászego Iezusa Chrystusa.

Ktory dniem przedtym ániżeli dla nászego y wszystkich zbáwięnia ućierpiał, wziął chleb. *á ostátek iáko w Kánonie.*

Commm: Pascha nostrum immolâtus est Christus, Alleluia. itaque epulemur in azymis sinceritatis & ueritatis, alleluia, alleluia, alleluia.

Wielkanoc nászá ofiárowan iest Chrystus, alleluia, á przeto pożywaymy to wpraśnikách szczerości y prawdy, álleluia, álleluia.

Modlitwá. po Kommuniey

Spiritum nobis Domine, &c.

WLey nam Pánie Duchá twoiey miłośći, áby ktorych Sákrámentámi Wielkonocnemi násyćiłeś, pobożnośćią twoią uczyniłeś zgodliwemi. Przez Páná nászego Iezusa Chrystusa, &c.

Potym. Pan zwámi mowią. Ite Missa est. Alleluia, Alleluia.

℟. Deo gratias, Alleluia, Allel:

℣. Idzćie, iuż ofiárá skończyła się. Alleluia, Alleluia.

℟ Bogu dzięki. Alleluia, Allel:

Miedzy octawą Wielkonocy: o żadnym Swięćie duplicy ábo semiduplicy niemowią, ále aż po octawie są de simplicibus, po trzech dniách bywa tylko Kommemorácya

NA NIESZPOR.

Pater noster, Aue Maria.

Boże ku wspomożeniu memu weyrzy.

Pánie pokwap się ku rátunku memu.

Chwałá Oycu y Synowi y Duchowi świętemu.

Iáko byłá nà początku, tak y teraz, &c. Alleluia.

Ant: Angelus autem Dńi

Anioł Páński z stępował z niebá y prystąpiwszy odwalił kámień, y śie-

śiedział ná nim. Alleluia, Alleluia.

Pſalm. 109.

Dixit Dominus Domino meo.

RZekł Pan Pánu memu: śiedź po práwicy moiey.

Iż położę nieprzyiaćioły twoie: podnożkiem nog twoich.

Łáſkę mocy twoiey wypuśći Pan z Syonu: Pánuy w pośrzod nieprzyiaćioł twoich,

Przy tobie przodkowánie w dzień możności twoiey wiáſnośćiách świątości: z żywotá przed iutrzenką zrodziłem ćię.

Przyśiągł Pan, á nie będzie mu żal: ty ieſteś Kapłánem ná wieki według porżądku Melchiſedechowego.

Pan po práwicy twoiey: poraźił wdzień gniewu ſwego Krole.

Będzie ſądził narody, nápełni upaśći: po tłucze głowy wielu ná ziemi.

Z ſtrumienia ná drodze pić będzie: dla tego wywyżſy głowę.

Chwałá Oycu y Synowi y Duchowi ś.

Iáko byłá &c.

Ant: Anioł Páński z ſtępował z niebá: y przyſtąpiwſzy odwalił kamień, y śiedział ná nim. Alleluia, Alleluia.

Ant: Et ecce terremotus.

A oto drzenie ziemie ſtáło ſię wielkie, Anioł bowiem Páński zſtąpił z nieba, Alleluia.

Pſalm 110.

Confitebor tibi Domine.

BĘde ćię wyſławiał Panie wſzyſtkim ſercem moim: w rodźie ſpráwiedliwych, y w zgromádzeniu.

Wielkie ſpráwy Páńſkie: doświádczone we wſzyſtkim upodobániu iego.

Chwały y wielmożności pełne ieſt dźieło iego: á ſpráwiedliwość iego trwa ná wieki wiekow.

Vczynił pámiątkę dziwow ſwoich miłośierny á lutośćiwy Pan: dał pokarm tym ktorzy ſię go boią.

Pámiętáć będzie wiecznie na przymierze ſwoie: moc uczynkow ſwoich oznáymi ludowi ſwemu,

Aby im dał dziedźictwo pogánow: uczynki rąk iego ſą ſzczerą prawdá y ſąd.

Pewne ſą wſzyſtkie przykazánia iego: utwierdżone ná wieki wieczne, uczynione w prawdzie y w práwości.

Poſłał odkupienie ludowi ſwemu: poſtánowił ná wieki przymierze ſwoie.

Swięte y ſtráſzne ieſt imię iego

począ-

początek mądrości iest boiaźń Páńska.

Rozum dobry tym wszystkim ktorzy się w niey ćwiczą: chwałá iego trwa áż ná wieki.

Chwałá Oycu y Synowi &c.

Iáko byłá ná początku, &c.

Ant: A oto drzenie ziemie stáło się wielkie, Anioł bowiem Páński stąpił z niebá. Alleluia.

Psalm 111.

Beatus uir, qui timet Dominum

BŁogosłáwiony to mąż, ktory się boi Páná: á kocha się wielce w przykazániu iego.

Rożne ná ziemi będzie nasienie iego: narod práwych będzie błogosłáwiony.

Sławá y bogáctwá w domu iego: á sprawiedliwość iego trwa ná wieki wiekow.

Weszłá wćiemnościách świátłość práwym: miłośćiwy, miłosierny. y sprawiedliwy.

Roskoszny człowiek ktory się z lituie y pożycza: będzie miárkował mowy swoie z rozsądkiem, bo náwieki nie będzie poruszon,

W wieczney páměiątce będzie sprawiedliwy: nie będzie się bał posłuchu złego.

Gotowe serce iego nádzieię mieć w Panu umocnione iest serce iego: nieporuszy się aż wzgárdzi nieprzyiaćioły swemi.

Rozproszył dał ubogiem, sprawiedliwość iego trwa ná wiek wiekow: rog iego wywyższy się w chwale.

Grzesznik uyrzy y będzie się gniewał: będzie zgrzytał zębomá swemi á będźie schnął. żądzá niezbożnych zágimie,

Chwałá Oycu, &c.

Ant: Weyrzenie iego było iáko błyskáwicá, á odzienie iego iáko, śnieg Alleluia, Alleluia.

Ant: Pre timore.

Dla boiáźni iego przelękli się stroże, y stáli się iáko umárli állel:

Psalm 112.

Laudate pueri Dominum,

CHwalćie dzieći Páná: chwalćie imie Páńskie.

Niechay będzie imię Páńskie błogosłáwione: od tad y áż nawieki,

Od wschodu słońcá áż do zachodu: chwalebne imię Páńskie,

Wysoki nád wszystkie narody Pan: á nád niebiosa chwałá iego,

Ktoż iáko Pan Bog nász ktory mieszká ná wysokościach: a ná niskie rzeczy pátrzy ná niebie y na ziemi.

Podnoszący z ziemie nędznego: á zgnoiu wywyższáiąc vbogiego.

Aby

Aby go posadził z Książęty ludu swego.

Ktory czyni iż niepłodna mieszka w domu: mátká Synow weselá,

Chwała Oycu &c.

Ant: Dla boiázni iego przelękli się stroże, y stali się iáko umárli, Alleluia.

Ant: Respondens autem.

Odpowiádáiąc tedy Anioł, rzekł Niewiástom. nie boyćie się wiem bowiem że Iezusa szukaćie, Allel:

Psalm 113.

In exitu Israel de Egipto.

GDy wychodził lud Izraelski z Egiptu: w dom Iákobow zdomu pogáńskiego.

Stał się lud Iudzki poświęcenie iego: Izráel moc iego.

Morze uyrzáło y ućiekło: Iordan wrocił się názad.

Gory skakáły iáko báráni: á págorki iáko iágnięta.

Cożći się stało morze żeś ućiekło: y tobie Iordanie żeś się nazad wrocił.

Gory wyskoczyły iáko báráni: á págorki iáko iágnięta.

Ob oblicza Pánskiego zádrzáłá ziemiá: od oblicza Bogá Iákubowego.

Ktory obrocił opokę w wodę ieziorá: á skáłę wzrzodłá wodne.

Nie nam Pánie nie nam: ále imięniowi twemu day chwałę

Dla miłośierdzia twego, y dla prawdy twoiey: áby snać nierzekli pogánie, gdzie iest Bog ich

A ono Bog nász na niebie: wszystko cokolwiek chćiał uczynił,

Bálwány Pogáńskie srebro y złoto: robotá rąk człowieczych.

Vstá máią á niemowią: oczy máią á nie widzą.

Vszy máią á nie słyszą: nozdrzá máią á niepowoniáią.

Ręce máią á niebędą macáć: nogi máią á niebędą chodzić áni wołáć będą gárdłem swoim.

Niech im podobni będą ktorzy ie czynią: y wszyscy ktorzy w nim vfaią.

Dom Izráelski nádzieię miał w Pánu. pomocnikiem ich y obrońcą ich iest.

Dom Aaronow nádzieię ma w Pánu. pomocnikiem ich y obrońcą ich iest,

Pan pámiętał ná nas: y błogosłáwił nam.

Błogosłáwił domowi Izráelskiemu: błogosłáwił domowi Aaronowemu,

Błogosłáwił wszystkim ktorzy się boią Páná: małym z więtszymi:

Niech

Niech przyczyni Pan ná was: y náſyny wáſze.

Błogoſłáwieni wy od Páná: ktory ſtworzył niebo y ziemie.

Niebo nád niebioſy Pánu: á ziemie dał Synom człowieczym.

Nie umárli będą ćie chwálić Pánie: áni wſzyſcy ktorzy zſtępuią do piekłá.

Ale my ktorzyśmy zywi błogoſłáwiemy Pánu: od tego czáſu áż ná wieki.

Chwałá Oycu.

Ant: Odpowiádáiąc tedy Anniol rzekł Niewiaſtom: nie boycie ſię wiem bowiem iż Iezuſa ſzukacie Allelluia.

Y ták mowią áż do Nieſporu Sobotniego. Potym Antiphone.

Hæc dies quam fecit Dominus.

Ten dzien ieſt ktory Pan uczynił weſelmy ſię y ráduymy ſię weń.

Antiphoná ná Mágnificat.

Et reſpicientes.

Y pátrząc obaczyły odwálony kámień, był záiſte bárzo wielki, Alleluia.

Modlitwa.

BOże ktory dniá dziśieyſzego przez iednorodzonego Syná twego zwyćięzywſzy śmierć, otworzyłeś nam wſtęp do wieczności śluby náſze ktore poprzedzáiąc wleważ w ſercá náſze, ráczą też poſtępuy, ábychmy ie wykonáli. Przez tegoż Páná náſzego.

NA KOMPLETĘ.

Rzekſzy. Iube Domine, Brácia czuynemi bądźćie. ℣. Adiutorium Wſpomożenie náſze, Pater noſter *y powſzechna ſpowiedź y ábſolucya, potym.*

Náwroć nas Boże Zbáwićielu náſz.

Boże poſpieſz ſię ku wſpo: &c.

Chwałá Oycu.

Alleluia mowią Pſalmy iáko wyżey, ktore ſkończywſzy mowią

Alleluia, Allel: Allel: Allel:

Pieśń Symeonowa.

Nunc dimittis ſeruum tuum.

TEraz rozwięzuieſz ſługę twego Pánie: w pokoiu według ſłowá twego.

Gdyż oczy moie: oglądáły zbáwięnie twoie.

Ktoreś zgotował: przed obliczności wſzyſtkich narodow.

Swiátłość ná obiáwięnie pogánow: y chwałę ludu twego Izraelſkiego.

Chwałá Oycu.

Potym Ant: Tęn dzień ieſt ktory uczynił Pan, ráduymy ſię y weſelmy weń.

℟. Pan

℣. Pan zwámi. ℟. Y z Duchem twoim.

Modlmy ſię. Oratia.

NAwiedz prosimy Pánie mieſzkánie to, y wſzyſtkie zdrády nieprzyiaćielſkie precz odniego odpadź. Aniołowie twoi święći niech w nim mieſzkáia, ktorzy nas w w pokoiu niech ſtrzegą, y błogoſławieńſtwo twoie niech nád námi záwſze będźie. Przez Páná náſzego Iezuſa &c.

℣. Pan zwámi, Y z Duchem twoim.

℣. Błogoſławmy Pánu, ℟. Bogu dzięki.

Benedictio. Niech błogoſławi y ſtrzeże nas wſzechmocny y miłoſierny Pan Oćiec, y Syn y Duch święty. ℟. Amen.

Ant: Regina cæli lætare, Alleluia, Krolowa niebieſka weſel ſię. Alleluia. Abowiem ktoregoś záſłużyła nośić, Alleluia. Powſtał od vmarłych iáko powiedźiał, Alleluia. Modl ſię zá námi do Bogá Alleluia.

℣. Weſel ſię y ráduy ſię Pánno Márya, Alleluia.

Modlitwá.

BOże ktoryś przez zmartwychwſtánie Synà twego Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa świát uweſelić ráczyłeś, day nam prosimy áby przez Rodzićielkę iego Pánnę Máryą, otrzymáliśmy weſele żywotá wiecznego. Przez tegoż Chryſtuſa Páná náſzego. Amen.

℣. Boſki rátunek niech známi mieſzka, Amen.

Potym cicho mowią, Pater noſter, Aue Márya y Credo, *Tenże ſpoſob mowienia Godzin záchowuie ſię áż do Nieſporu Soboty Przewodney.*

WPONIEDZIAŁEK

Ná Iutrznia Antyphony y Pſálmy ná Nocturn y ná Laudes mowią iáko wyżey w dzień Wielkonocny przez wſzytkę Oktawę.

℣. Powſtał Pan z grobu, álleluia. ℟. Ktory wiſiał na krzyżu, alle.

Pater noſter, &c.

Abſolutio. Exaudi Domine.

WYſłuchay Pánie Iezu Chryſte prożby ſług twoich y zmiłuy ſię nád námi, ktory żyieſz y krolieſz ná wieki wiekow. ℟. Amen.

℣. Rozkaż Panie błogoſławić.

Benedictio. Ewángeliey świętey czytánie niech nam będźie zbáwieniem y obroną. ℟. Amen.

Lekcya Swiętey Ewángeliey według Swiętego Łukaſzá.

Onego

ONego cżáſu dwáy zUczniow Iezuſowych, ſzli tegoż dniá do miaſteczká, ktore było ná ſześćdźieſiąt ſtaian od Ieruzalem ná Imię Emáus, y oſtátek.

Homilia S. Grzegorzá Papiezá.

Homilia 23. in Evangelio.

SŁyſzeliśćie Bráćia namilſzy iáko dwiemá Uczniom idącym w drogę poprawdźieć nie wierzącym: álę przećię o ſobie mowiącym Pan pokazał ſię: álę im poſtáći, ktoraby poználi nie pokazał. To tedy uczynił powierzchownie Pan w oczách ćieleſnych, co ſię u nich dźiało w oczách ſerdecznych. Oni bowiem we wnątrz u ſiebie ſámych y kochali y wątpili: im záś Pan y powierzchownie przytomny był y czymby był nie pokazał im, o ſobie tedy rozmawiáiącym obecność ſwą pokazał, álę o ſobie wątpiący poznánia ſiebie poſtáć ſkrył. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi. ℟. Bogu dźięki.

℟. Márya Mágdálená y druga Márya ſzły ràno do grobu. * Iezuſa ktorego ſzukaćie nie máſz go tu: wſtał iáko powiedźiał, poprzedźi was do Gálileiy, tám go obaczyćie. álleluia álleluia. ℟. Y bárzo ráno w dzień ieden Sobotni przychodzą do grobu, iż po wſchodźie ſłońcá y wſzedſzy obaczyły młodźieńcá ſiedzącego po práwey ſtronie, ktory im rzekł: * Iezuſa ktorego.

℣. Kaſz Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Pomoc Boſka niech záwſze mieſzka z námi. ℟. Amen.

Lekcya ij.

ROzmáwiáłći w prawdźie z niemi: zátwárdzenie rozumu ſtrofował, piſmá świętego táiemnice ktore o nim było, otworzył, przećię iednák że ieſzcze w ſercách ich pielgrzymem był według wiáry, pokázował ſię iákoby miał dáley iść

Nie tędy proſta y ſzczera prawdá, przez dwoiákość nie uczynił álę tą kim ſię w ćiele ſtáwił iákim u nich był w ſercu. Potrzebá bowiem ich było doświádczyć, ieżeli ći ktorzy go ieſzcze ácz iáko Bogá nie miłowáli, przynamniey iáko pielgrzymá miłować mogli. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi. ℟. Bogu dźięki.

℟. Powſtał Páſterz dobry ktory duſzę ſwoię położył zá owce ſwoie y zá trzodę ſwoię raczył umrzeć. * Alleluia, álleluia, álleluia. ℣. Abowiem Páſchá náſzá ofiarowány ieſt Chryſtus álleluia. Chwałá Oycu y Synowi &c. * Alleluia.

℣. Kaz Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Do towárzyſtwá mieſzczan

niebieſkich niech nas przyprowádźi Krol Anielſki, Amen.

Lekcya iij.

ALe że niemogli bydź bez miłośći ći z ktoremi prawdá ſzłá: iáko Pielgrzymá do goſpody proſzą. Czemu tedy mowiemy, proſzą, ponieważ tám nápiſano przymuſili go? Z ktorego záprawdę przykłádu poznawamy że pielgrzymowie do goſpody nietylko máią bydź zápraſzáni, álę y przymuſzáni. Gotuią tedy ſtoł chleb y pokarm ofiáruią, y Bogá, ktorego z tłumáczenia piſma świętego nie poználi, w łamániu go chlebá poználi. Słuchá iąc tedy náuki Chryſtuſowey, nie byli oświeceni, czyniąc dobrze, oświeceni byli, bo iáko nápiſano ieſt: Nie ći ktorzy ſłucháią Zakonu ſprá wiedliwemi ſą u Bogá, álę ći ktorzy czynią zakon uſpráwiedliwieni będą. Ktokolwiek ſłyſzáne rzeczy rozumie niech ſię poſpieſzy te rzeczy ktore uſłyſzał áby uczynkámi wypełnił. Oto Pan nie był poznány kiedy był karmiony. Ty tedy Páńie zmiłuy ſię nád námi. ℟. Bogu dźięki. *Te Deum laudamus.*

Ná Laudes y ná inſzych godźinách wſzyſtko mowia iáko wyżey w dźień Wielkonocny. Ná Benedictus *Antiph:* IEZUS junxit.

JEzus przyſtąpił ſię do Uczniow ſwoich w drodze, y ſzedł z nimi: oczy ich były zátrzymáne áby go nie poználi y ſtrofował ich mowiąc: O głupi y zátwárdźiáłego ſerca do wierzenia tym rzeczom co powiedźieli Prorocy. Alleluia.

Modlitwá.

BOże ktoryś uroczyſtoścćią wielkonocna świętá zbáwienie lekárſtwá przyniosł lud twoy proſiemy niebieſkim dárem iákoś poczáł chćiey uraczyć, áby doſkonáley wolności godni byli doſtąpić y żywot otrzymáć wieczny. Przez Pánâ náſzego, &c.

AD MISSAM

Statio ad Sanctum Petrum.

INTROITUS.

INtroduxit vos Dominus in terram fluentem lac & mel, alleluia. Et ut lex Domini ſemper ſit in ore veſtro, alleluia, alleluia.

NA MSZA

Stácya u Swiętego Piotrá.

INTROIT.

WProwádźił nas Pan do źiemie o pływáiącey mlekiem y miodę, alleluia. Y żeby przykazánie Páńſkie záwſze było w uſtách náſzych, álleluia, álleluia. *Pſalm.*

Psalm. Confitemini Domino & invocate nomen eius: * anuntiate inter gentes opera eius.

℣. Gloria Patri & Filio. &c.

Psalm. Wyznawayćie Pánu y używáyćie imienia iego: opowiedayćie między narody uczynki iego.

Chwałá Oycu, y Synowi, &c.

Oratio.

Deus qui solennitate.

BOże ktory uroczyſtośćią Wielkonocną, świátu lekárſtwá zbáwienia przyniosłeś; lud twoy prośiemy niebieſkim dárem iákoś począł racz ubłogosłáwić, áby y doſkonáłey wolności godźien był do ſtąpić y żywot otrzymał doſkonáły. Przez Páná náſzego, &c.

Lectia z Dźieiow Apoſtolſkich. cap. 10. f.

ONych dni ſtánąwſzy Piotr w pośrodku ludu rzekł; Mężowie Bráćia: wy wiećie ktore ſię ſtáło ſłowo po wſzyſtkim Zydoſtwie: Bo począwſzy od Gálileiy po Chrzćie, ktory Ian opowiedał: Iezuſa onego z Názárethu iáko pomázał Bog Duchem Swiętym y mocą ktory chodząc czynił dobrze y uzdrawiáiąc wſzyſtkie opánowáne od diabłá: ábowiem z nim był Bog. A my ieſteśmy świádkámi wſzyſtkiego co czynił w kráinie żydowſkiey y w Ieruzalem, ktorego zábili záwieśiwſzy ná drzewie. Tegoć Bog wzbudźił dniá trzećiego y dał go żeby był obiáwiony, nie wſzyſtkiemu ludowi ále świádkom przed tym zgotowánym od Bogá: ná ktorymeśmy z nim poſpołu iedli y pili, potym gdy wſtał od umárłych, y rozkazał nam powiádáć ludowi y świádczyć iż on ieſt ktorego Bog náznáczył ſędźią żywych y umárłych. Temuć wſzyſcy Prorocy świádectwo wydáią, y káżdy weźmie grzechow odpuſzczenie, przez Imię iego, ktokolwiek weń uwierzy.

Graduale. Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

℣. Dicat nunc Iſráel quoniam bonus: quoniam in ſeculum miſericordia eius, alleluia, alleluia.

℣. Angelus Domini deſcendit de cælo & accendens revolvit lapidem & ſedebat ſuper eum.

Graduał. Ten dźień ktory uczynił Pan weſelmy ſię y ráduymy ſię weń.

℣. Niechay teraz powie Izráel że dobry: że ná wieki miłośierdźie iego, alleluia. alleluia.

℣. Anioł Páńſki z ſtąpił z niebá y przyſtąpiwſzy odwálił kámień y śiedział ná nim.

Sequentia.

VIctimæ Páschali laudes immolant Christiani. Agnus redemit oves: Christus innocens Patri reconciliavit peccatores. Mors & vita duello conflixere mirando, dux vitæ mortuus regnat vivus. Dic nobis Maria quid vidisti in via. Sepulchrum Christi viventis & gloriam vidi resurgentis; Angelicos testes sudarium & vestes: Surrexit Christus spes mea: precedet vos in Galileam. Scimus Christum surrexisse à mortuis vere: Tu nobis victor Rex miserere, Amen. alleluia.

Sequentia.

OFierze Wielkonocney, chwałę niech oddawáią Chrześćiánie. Báránek odkupił owiec: Chrystus niewinny Oycu przeiednał grzeszniki. Smiercy żywotem poiedynkiem potykáła sie przedźiwnym wodz żywotá umárły krolnie żywy. Powiedz nam Márya coś ná drodze widźiáła. Anielskie świádectwo prześćieradło y insze odźienie. Powstał Chrystus nádźieią moią: Poprzedźi was do Gálileiy. Wiemy że Chrystus Pan od umárłych powstał prawdźiwie. Ty zwyćięsco krolu zmiłuy się nád námi, Amen. alle.

Náśtępowánie Swiętey Ewángelii według S. Łukaśá Cap: 24.

ONego czásu: dwáy z uczniow Iezusowych szli tegoż dniá do miasteczká, ktore było ná sześćdźieśiąt stáion od Ieruzalem ktorego imię Emáus, á ći rozmawiáli z sobą o tym wszystkim co się stało: Y stáło się: gdy rozmawiáli y społu się pytáli, że sam Iezus przybliżywszy się szedł pospołu z niemi. A oczy ich były zátrzymáne, żeby go nie poználi: rzekł do nich. Coż to są zá rozmowy ktore idąc maćie między sobą á iesteśćie smętni? A odpowiedáiąc ieden ktoremu imię Kleophás rzekł mu. Tyś sam przychodniem w Ieruzalem á nie wieśz co się w nim w te dni dźiało. Rzekł im: Co? á oni rzekli o Iezusie Názáreńkim, ktory był mąż, Prorok mocny w uczynku y w mowie przed Bogiem y wszystkim ludem: A iáko Arcykápłani y Przełożeni náśi wydáli go ná śmierć y ukrzyżowáli go. A mychmy się spodźiewali iż on miał odkupić Izráelá: á ku temu wszystkiemu iuż to dźiś trzeći dźień, iáko się to stáło. Ale y niewiásty niektore z nászych przestrászyły nas, ktore rániuczko były u grobu, á nienáłazszy ćiáłá iego przy-

przyszły powiedaiąc iż y widzenie Anielkie widźiały ktorzy powiedáią iż żyie. Y poszli byli niektorzy z nászych do grobu, y ták ználeźli iáko niewiásty powiedźiały: ále samego nie nálázły. A on rzekł do nich: O głupi á leniwego serca ku wierzeniu temu wszystkiemu co powiedźieli Prorocy. Y zaż nie było potrzeba, áby to był cierpiał Chrystus, y ták wszedł do chwały swoiey? A począwszy od Moyzeszá y wszystkich Prorokow wykładał im we wszystkich Pismách co o nim nápisano było. Y przybliżyli się ku miasteczku do ktorego szli: á on okázował iákoby dáley miał iść. Y przymusili go mowiąc: zostań z námi, boć się iuż kwieczoru y dźień się iuż ku zachodu náchylił. Y wszedł z niemi. Y stáło się gdy z niemi siedźiał u stołu, wźiąwszy chleb błogosławił, á złamawszy podawał im. Y otworzyły się oczy ich, y poználi go, á on zniknął z oczu ich. Y mowili między sobą. Iżali serce nász nie paláło w nas gdy mowił w drodze y pismá nam otwierał. A wstawszy teyże godźiny wrocili się do Ieruzalem, Y ználeźli zgromádzonych iedenaśćie y tych ktorzy z niemi byli powiedaiących. Iż wstał Pan práwdźiwie y ukazał się Szymonowi. A oni powiedáli. Co się dźiało w drodze, á iáko go poználi w łámániu chlebá. Credo.

Offert. Angelus Domini descendit de cœlo, & dixit mulieribus: Quem queritis, surrexit sicut dixit. Alleluia.

Offert: Anioł Páński zstąpił z niebá y powiedźiał niewiástom Iezusa szukaćie powstał iáko powiedźiał. Alleluia.

Secreta.

Suscipe quæsumus Domine.

PRzyimi prosiemy ćię Pánie prożby ludu twego z ofiárámi obiat, áby wielkonocnemi poświęcone Sákrámentámi zá twoią pomocą pomogły nam do lekárstwá wiecznośći. Przez Páná nászego &c.

Communio.

Surrexit Dominus, & apparuit Petro, alleluia.

Communio.

Wstał Pan, y pokazał się Piotrowi. Alleluia.

Post

Poſt Communionem.

Spiritum nobis Domine.

WLey nam Pánie duchá miłośći twoiey, áby ktorych Sákrámentámi náſyćileś Wielkonocnemi, pobożnośćią twoią uczyniles zgodnemi Przez Páná náſzego Ieſtuzuſa Chryſa, &c.

NA NIESZPOR

Wſyſtko iáko w Niedzielę, oprocz Antyphony y modlitwy ktore niżey położone ſą.

Ná Magnificat Antyph:

Qui ſunt hi ſermones,

Coż ſą zá rozmowy ktore idac maćie między ſobą, á ieſteśćie ſmętni. alleluja.

Oratio

Deus, qui ſolemnitate Paſhali.

Modlitwá

BOże, ktoryś uroczyſtośćią Wielkonocnego świętą, lekárſtwo przyniosł, lud twoy prośiemy dárem niebieſkim rácz ubłogoſławić áby y doſkonáley wolności godźien był doſtąpić y żywot otrzymáć wieczny. Przez Páná &c.

WE WTOREK

Ná Iutrznia Invitátoryum, Antyphony, Pſalmy, ná Nocturn y ná Laudes, wſyſtko iáko wyżey w Niedźielę.

℣. Powſtał Pan prawdźiwie, alle.

℟. Y pokazał ſię Synowi, alle.

Abſolutio.

Ipſius pietas & miſericordias.

TEgo pobożność y miłośierdźie niech nas porátuie, ktory z Oycem y z Duchem świętym żyie y krolule ná wieki wiekow. Amen.

℣. Rozkaz Pánie błogoſławić.

Benedictio. Czytánie świętey Ewángeliey, niech nam będźie zbáwieniem y obrona. ℟. Amen.

Lectia Swiętey Ewángeliey według S. Łukaſzá cap: 24.

ONego czáſu: ſtánął IEZUS wpoſrodku Vczniow, y mowił im Pokoy wam, ia ieſtem. Nie boyćie ſię. Y oſtátek.

Homilia Swiętego Ambrożego Biſkupá lib: 10. tłumáczenia ná Łukaſzá S. cap: 4. przed końcem.

DZiwna rzecz ieſt: iáko natura ćieleſna (to ieſt ćiało Chryſtuſowe) przez ćiało do przeniknienia nie ſpoſobne (to ieſt przez drzwi zámknione) mogła przeniknąć niewidomym prześćiem widomym widzeniem, ſnádna do do-

ty-

tykánia, trudna do poięćia. Nákoniec zátwozeni uczniowie, rozumieli ze duchá widźieli. Y dla tegoć Pan áby nam Obraz Zmartwychwstánia pokazał: Dotykayćie ſię práwi, y przypátruyćie, bo duch nie ma ćiáłá áni kośći, iáko widźićie ze ia mam. Nie przez ćieleſną tedy náturę, ále przymiot Zmartwychwſtánia, bezdrozne drzwi zámknione przeniknął. Abowiem czego ſię potykamy ćiáło ieſt, co máiącym ćiáło ieſt. Ty záś Pánie zmiłuy ſię nád námi. Bogu dźięki.

Moc wielka dawáli Apoſtołowie. * Swiádectwo Zmartwychwſtánia Iezusa Chryſtuſa Páná náſzego, álleluia álleluia. ℣. Nápełnieni záiſte duchem świętym, mowili z ufnośćią ſłowá Boże. * Swiádectwo.

℣. Kaſz Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Rátunek Páński niech záwſze mieſzka z námi. ℟. Amen.

Lekcya ij.

W Ciele tedy powſtániemy. Bywa bowiem wśiane ćiáło bydlęce, á powſtánie ćiáło duchowne, ále to ſubtelnieyſze, owo pierwſze grubſze, iáko to ktore ieſzcze podlega zmáźie ćieleſney. Iákoſz bowiem (ćiáło Chryſtuſowe) nie było ćiáłem, ná ktorym były znáki ran znáki blizn, ktorych P. dopuśćił ſię dotykáć. Przez co nietylko wiárę utwierdza, ále też nabożeńſtwo pobudza, ze rány dla nas podięte, ráczey wolał do niebá wniść, á niżeli ie znieść: áby Bogu Oycu zapłatę wolnośći prezentował Tákiego ſo bie Oćiec ná práwicy ſadza, znák tryumphálny zbáwienia, náſzego męki przyimuiąc. tákich nam tám męczennikow blizn ſwoich koronę ábo wienie: pokazał. Ty záś Pánie zmiłuy ſię nád námi. Bogu dźięki.

℟. Zuſt roztropnego wypływa miod. álleluia. Słodkość miodu ieſt pod ięzykiem iego, álleluia. * Plaſtr miodu rozpływáiący wárgi iego, álleluia, álleluia. ℣. Mądrość odpoczywa w ſercu iego, y roztropność w mowie uſt iego. * Plaſtr miodu. ℣. Chwałá Oycu, * Plaſtr &c.

℣. Każ Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Do towárzyſtwá mieſzczán niebieſkich, niech nas przyprowádźi krol Anielſki, Amen.

Lekcya iij.

A Ponieważ tá mowá náſzá do tedo przyſzłá, obaczmy iáką łáſką według Ianá uwierzyli Apoſtołowie, ktorzy ſię urádowáli: według Łukaſza świętego, iáko niewierni byli ſtrofowáni: tám Duchá ś. przyięli, tu im w mieśćie kazą mieſzkáć, y ták długo, ażby mocą przy-

przyobleczeni byli zwyſokości. Y widźi mi ſię że Ian święty iáko Apoſtoł więtſzych y częſtſzych rzeczy dotknął Łukaſz záś święty náſtępuiące y ludzkiem bliſkie námienił: tęn okoliczności záżył Hiſtoryczny, á ow krotkiego zebrania: bo y o Ianie wątpić ſię nie może, ktory świádectwo wydał o rzeczách tych, przy ktorych ſam był, y prawdźiwe ieſt świádectwo iego: y o Łukaſzu tákże świętym, ktory Ewángeliſtą záſłużył być: niedbálſtwá ábo klamſtwa, ſuſpicyey żadney nie godźi ſię mieć. Y dla tegoć obudwu rozumiemy że byli prawdźiwemi: nie roznośćią ſentencyey, ále roznośćią oſob rozdźielonemi. Bo chociázći Łukaſz święty powiáda, że wprzod nie wierzyli Apoſtołowie, ktorzy że potym uwierzyli pokázuie: záczym ieżeli i pierwſze rzeczy będźiemy upátrować, przećiwne mi ſobie ſą: ieżeli náſtępuiące, pewną rzecz że ſię z ſobą zgadzáią. Ty záś Pánie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dźięki.

Te Deum Laudamus.

Ná Laudes y ná mſſe godziny wſzyſtko mowia iáko w Niedźielę Wielkonocną.

Ná Benedictus Antiph.

Stetit IEsus in medio.

Stánął IEZUS wpośrodku uczniow ſwoich, y rzekł im: Pokoy wam. álleluia, álleluia.

Oratio

Deus, qui eccleſiæ tuæ.

Modlitwá.

BOże, ktory kościoł twoy nowym záwſze potomſtwem rozmnażaſz, day ſługom twoim aby Sákrament żyiąc trzymáli, ktory przez wiárę wźięli. Przez Páná, &c.

AD MISSAM

Statio ad Sanctum Paulum.

INTROITUS

AQua ſapientiæ potavit eos, alleluia. firmábitur in illis, & non flectetur, alleluia, & exaltabit eos in æternum, alleluia, alleluia.

Pſalm. Confitemini Domino, & invocate nomen eius: annuntiate inter gentes opera eius.

℣. Gloria Patri, &c.

NA MSZA

Stácya u Swiętego Páwłá.

INTROIT.

WOdą mądrości nápoił ich, álleluia. będźie ugrontowány w nich y nákłoni ſię, álleluia, y wywyższy ie ná wieki, álleluia, álleluia.

Wyznawayćie Pánu, y wywyższayćie imię iego: opowiedayćie między narody ſpráwy iego.

℣. Chwałá Oycu &c, *Ora-*

ORATIO.

Deus qui Ecclesiæ tuæ,

Modlitwá.

BOże ktory Kościoł twoy nowym záwsze roskrewiasz Potomstwem, day sługom twoim áby Sákrament żyiąc trzymáli, ktory przez wiárę wzięli. Przez Pána nászego IEZUSA, &c.

Lectia z dzieiow Apostolskich. cap: 13. c.

WOne dni powstawszy Páweł, y ręką milczenie uczyniwszy, rzekł: Mężowie Bráćia Synowie narodu Abráhámowego, y ktorzy miedzy wámi boią się Bogá, wam ći iest posłáne słowo zbáwienia tego. Abowiem mieszkáiący w Ieruzálem, y Kśiążętá iego nieznáiący tego IEZVSA, y głosow Prorockich, ktore przez káżdy szábat czytáne bywáią: osądziwszy go wypełnili ie: á nie nálaszy w nim przyczyny żadney śmierći, uprosili u Piłatá áby go zábili. A gdy wykonáli wszytko co o nim napisano było, ziawszy go z drzewá, włożyli go do grobu. Lecz Bog wzbudził go od umárłych dniá trzećiego, ktory się ukázował przez wiele dni tym ktorzy z nim pospołu przyśli byli z Galileiey do Ieruzálem, ktorzy aż dotąd są świádkámi tego do ludu. Y my opowiádamy wam tę obietnice ktora się Oycom nászym stáłá że ią Bog wypełnił dziatkom nászym wzbudziwszy IEZUSA.

Grad: Hæc dies, quàm fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

℟. Dicant nunc, qui redempti sunt à Domino: quos redemit de manu inimici, & de regionibus cõgregauit eos. Alleluia all:

℣. Surrexit Dominus de sepulchro qui pro nobis pepẽdit in ligno

Sequentia:

VIctimæ Paschali laudes immolant Christiani. Agnus redemit oves: Christus innocens Patri reconciliavit peccatores. Mors & vi-

Grad: Ten dzień iest ktory vczynił Pan, ráduymy się y weselmy się weń

℣. Niechay mowią teraz ktorzy odkupieni są od Páná: ktorych wybawił z ręku nieprzyiaćielskich y z kráin zgromádził ich, Allel: all:

℣. Powstał Pan z grobu ktory dla nas wiśiał ná drzewie.

Sequentia.

OFierze Wielkonocney chwałę niech oddáią Chrześćiánie. Báránek odkupił owce: Chrystus niewinny Oycu przeiednał grzesznikí

Śmierć

ta duello conflixere mirando: dux vitæ, mortuus regnat vivus. Dic nobis Maria, quid vidisti in via? Sepulchrum Christi viuentis, & gloriam vidi resurgentis. Angelicos testes sudarium & vestes. Surrexit Christus spes mea: præcedet vos in Galileam. Scimus Christum surrexisse à mortuis vere: tu nobis victor Rex miserere, Amen, Alleluia.

Smierć z żywotem poiedynkiē potykáłá się przedziwnym wodz żywotá vmárły, kroluie żywy. Powiedz nam Márya coś ná drodze widziáłá. Anielskie świádectwo, prześćiádło y insze odzienie. Powstał Chrystus nádzieiá moiá. Poprzedzi was do Gálileiey. Wiemy że Chrystus Pan od vmárłych powstał prawdziwie. Ty zwyćięzco Krolu zmiłuy się nád námi. A. Al:

Náśćiowánie Ewangeliey S, według Łukáśá S. cap: 24.

ONego czásu stánął IEZUS w pośrzodku Vczniow swoich y rzekł im: Pokoy wam iamći iest, nie boyćie się. A przelęknawszy się y przestrászeni będąc, mniemáli iż Duchá widzieli: rzekł im czemu się zá trwożyli, á mysli wstępuią do sercá wászych? Oglądayćie ręce moie y nogi, zećiem ia tenże iest dotykayćie się y przypátruyćie: boć Duch nie ma ćiáłá áni kości, iáko widzićie że ia mam. A gdy oni ieszcze niewierzyli y dziwowáli się od rádości, rzekł im: maćie tu co ieść? á oni mu dáli sztukę ryby pieczoney, y plastr miodu. A gdy iadł przed niemi, wziawszy ostátki dał im, y rzekł do nich: teć są słowa ktorem mowił do was będąc ieszcze z wámi: iż się miáło wypełnić wszystko co nápisano w Zakonie Moyżeszowym y w Prorockich y w Psalmiech o mnie, tedy im zmysł otworzył żeby rozumieli Pisma Rzekł im: iż ták iest napisano y ták było potrzebá, aby Chrystus ućierpiał y wstał od umárłych dniá trzećiego, ażeby było przepowiádána w Imie moię pokutá y odpuszczenie grzechow po wszystkich Narodziech poczawszy od Ieruzálem. Credo.

Offert. Innotuit de cœlo Dominus & Altissimus dedit vocem suam, & aperuerunt fontes aquarum, Allel.

Offertor: Zagrzmiał z Niebá Pan, y Naywyższy dał głos swoy y pokazáły się zrzodła wody, Allel:

Sekre-

Sekreta.

PRzyimi Pánie wiernych prośby z ofiárámi obiat, áby przez te vsługi nabożeńſtwá prześlichmy do chwały niebieſkiey. Przez Pána náſzego Iezuſa &c.

Communio. Si reſurrexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt quærite, ubi Chriſtus eſt in dextera Dei ſedens Alleluia: quæ ſurſum ſunt ſapite, Alleluia.

Ieżeliśćie weſpoł powſtáli z Chryſtuſem, co wzgore ieſt ſzukayćie, gdzie Chryſtus ieſt náprawicy Bożey ſiedzący: co wzgorę ieſt miłuyćie. Alleluia.

Modlitwá po Kommuniey.

POzwol prośimy wſzechmocny Boże, áby przyięćie Wielkonocnego Sakrámentu záwſze w ſercách náſzych trwáło. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z toba żyie &c.

NA NIESZPOR

Wſzyſtko iáko w Niedzielę Wielkonocna, oprocz Antyphony y modlitwy niżey położoney.

Ná Mágnificat Antyphoná

Obaczćie ręce moie y nogi moie iż ia ſam ieſtem, Alleluia, Allelu.

Modlitwá.

BOże, ktory Kośćioł twoy nowym záwſze potomſtwem rozkrzewiaſz, pozwol ſługom twoim, áby Sákrament żyiąc trzymáli, ktory przez wiárę poięli. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z toba &c.

WE SRODE

℣. Vrádowáli ſię uczniowie, Alleluia.

℟. Obaczywſzy Páná Allel.

Pater noſter.

Abſolutia. A uinculis.

Od okow grzechow náſzych niech nas rozwiąże wſzechmocny y miłośierny Pan. Alleluia.

℣. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić.

Benedictio. Ewángeliey świętey czytánie, niech nam będzie zbáwieniem y obroną. ℟ Amen.

Lectia S. Ewángeliey według Ianá Swiętego.

Lectio j. cap: 21.

ONego czásu: obiáwił się powtore IEZUS vczniom swoim, przy morzu Tyberyáckim, á obiáwił się ták: byli wespoł Symon, Piotr, y Thomasz, ktory názywa się Didimus. Y dáley Homilia S. Grzegorzá Pápieżá.

Homilia 24 ná Ewángelie

CZytanie Ewangeliey świety ktora teraz czytano w uszách waszych, Brácia moi, nákłánia umysł do pytánia: ále tym záraz nákłániániem swoim potrzebe cnoty dyskretniey ná mienia. Może bowiem pytano bydź: czemu Piotr ktory rybitwem był przed náwroceniem do łowienia ryb ponáwroceniu wrocił się: á ponieważ prawdą powiedziáłá, żaden przykłádáiąc rękę swoie do pługu, y ná wstecz pátrząc, sposobny nie iest do krolestwá Bożego, czemu powrocił się do tego co opuścił? ále ieżeli dyskrecyey záżyiemy, prędzey zrozumiemy. Rzemiesło ktore przed náwroceniem było bez grzechu, do tego się ponawroceniu powrocić winy żadney nie było. Ty záś Panie zmiłuy się nád námi ℟. Bogu dzięki, ℟. Oto zwyćięzył Lew z pokolenia Iudzkiego, korzeń Dawidow, aby otworzył księgę y rozwiazał siedm icy pieczęci. * Alleluia. Alleluia, Alleluia. ℣. Godzien iest báránek ktory iest zábity wziąć moc y męstwo, y cześć y chwałę y błogosłáwienstwo, * Alleluia.

℣ Roskasz Panie błogosłáwić.

Benedictio, Rátunek Páński niech záwsze mieszka znami. ℟ Amen.

Lectia ij.

WIemy że Piotr rybitwem, Mátheusz záś Celnikiem był: y po náwroceniu swoim był łowienia ryb Piotr powrocił się, á záś Mátheusz do wybieránia cłá niepowrocił się: bo insza rzecz iest pożywienia przez łowienie ryb szukáć, á insza przez zyski celnice pieniądze pomnażáć. Są bowiem niektore rzemiosła, około ktorych záledwie ábo poprostu nigdy bez grzechu robione bydź niemogą. Te tedy ktore to do grzechu ciągną, do tych nie potrzebá áby się umysł nasz wracał. Ty tedy Panie zmiłuy się nád námi. ℟. Bogu dzięki. ℟. Iam iest máćicą winna, á my látoroslámi * Kto mieszka we mnie á iá w nim, ten przynosi pożytek wielki, Alleluia, Alleluia.

℣. Iáko umiłował mię Oćiec, y ia umiłowáłem was. * Kto mieszka Chwałá Oycu. * Kto mieszka.

℣. Roskasz Panie błogosłáwić.

Benedictio. Do towárzystwá mieszczan

ſzczan niebieſkich, niechay przyprowádzi nas Krol Anielſki, Am.

Lekcya iij

MOże też ieſzcze bydź pytano: czemu kiedy uczniowie na morzu prácowáli, po zmártwychwſtániu Pán ná brzegu ſtánął, ktory przed Zmartwychwſtániem ſwoim przed uczniámi ſwoiemi po náwáłnościách morſkich chodził, ktorey rzeczy przyczynę prętko poznamy, ieżeli ſame ktora ná ten czás byłá przyczyná uważamy. Cos bowiem morze, tylko teráźnieyſzy świát znáczy, ktory ſię náwáłnościami przypadkow, y wodámi: żywotá ſkáżitelnego mieſza y rozbija? co przez umocnienie brzegu morſkiego, tylko oná wieczność pokoiu wiecznego znáczy ſię. Ze tedy uczniowie ieſzcze náwáłnościom śmiertelnego żywotá podlegli byli, ná morzu prácowáli. Ze ſam Odkupiciel náſz iuż ſkázitelność ćiáłá przeſzedł po zmartwychwſtániu ſwoim, ná brzegu ſtánął. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi

℟. Bogu dzięki. Te Deum lau:

Ná Benedictus Antyphoná.

Zápuśćie ná práwą ſtronę łodki ſieć, á znaydziećie, Alleluia.

Modlitwa.

BOże ktory nas zmartwychwſtániàPáńſkiego doroczną uroczyſtośćią rozweſelaſz: day miłoſierny, áby przez doczeſne święta, ktore odprawuiemy: záſłużylichmy przyść do weſela wiecznych. Przez Páná náſzego, &c.

Ná Magn: Anty:

Rzekł Pan IEzus uczniom ſwoim. przynieśćie z ryb ktoreśćie teraz ułowili. Wſtąpił tedy Symon Piotr, y wyćiągnął ſieć ná ziemie, pełną wielkich ryb, Alleluia.

WE CZWARTEK

℣. Powſtał Pan z grobu, Allel:

℟. Ktory dla nas wiſiał ná krzyżu, Allel: Pater noſter.

Abſolutia Exaudi.

Wyſłuchay Pánie Iezu Chryſte proźby ſług twoich, y zmiłuy ſię nád námi, ktory z Oycem y z Duchem ś. żyieſz y krolulieſz ná wieki wiekow, Amen.

℣. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić.

Benedictio. Ewángeliey czytanie niech nam będzie zbáwięniem y obroną, ℟. Amen.

Lectia świętey Ewángeliey według Ianá Swiętego.

Lectio ij cap. 20.

ONego czáſu: Márya ſtałá u grobu

bu żewnątrz płáczac: gdy tedy płákáłá, náchyliłá ſię y zayrzáłá do grobu, y obaczyłá dwuch Aniołow w bieli ſiedzących. Y dáley,

Homilia S. Grzegorzá Pápieżá.

Homilia 25 ná Ewángelie.

MArya Mágdálená ktora byław Mieśćie grzeſznicą kochaiąc prawdę, omyłá łzámi mákuły grzechowe, y głos prawdy wypełnił ſię ktory powiedział: odpuſzczone ſą icy grzechy wielkie, bo umiłowáłá wielce: ktora bowiem wprzod zimna była grzeſząc, potym kochaiąc mężnie gorzáłá. Abowiem ſkoro przyſzłá do grobu, y támćiáłá Páńſkiego nie nálázłá, że było ukrádzione wierzyłá, y toż uczniom oznáymiłá, ktorzy przyſzedſzy obaczyli że ták ieſt, iáko niewiáſtá powiedziáłá, uwierzyli: záczym záras o nich nápiſano: odeśli tedy vczniowie do ſiebie, y potym przydano, á Márya ſtała vgrobu zewnątrz płáczac. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi. ℟. Bogu dzięki.

℟. Wzięto Páná moiego, á niewiem kędy go położono: mowią icy Aniołowie, Niewiáſty czego płáczećie, powſtał iáko powiedział * Poprzedzi was do Gálileicy, tám go będziećie ogládáć. Alleluia, álleluia ℣. Kiedy tedy płákáłá, nákłániáłá ſię y záyrzałá do grobu, y obaczyłá dwu Aniołow ſiedzących w bieli, ktorzy icy mowią: * Poprzedzi was.

℣. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Pomoc Boſka niech zá wſze mieſzka známi. ℟. Amen.

Lectia ij.

WKtorey rzeczy potrzebá uważyć niewiáſty tey iáko wielki gwałt miłośći roſpalił był, ktora od grobu Páńſkiego chociaż uczniowie odeśli, nie odchodziłá. Szukáłá ktorego nie nálázłá, płákáłá ſzukáiąc, y miłośći ſwey ogniem podpalona, przećiwko temu ktorym że go ukrádziono wierzyłá prágnieniem gorzała. Záczym przydáło ſię że go ſámá ná tenczás ogládáłá, ktora zoſtáłá była, áby ſzukáła: á to dla tego że cnotá dobrego uczynku trwáłość ieſt, y głoſem prawdy powiedziáno. Kto wytrwa aż do końcá, ten zbáwion będźie. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi. ℟ Bogu dzięki.

℟. Powinſzuyćie mi wſzyſcy ktorzy kochaćie Pána, że ktoregom ſzukáłá, pokazał mi ſię * Y kiedym płákáłá w grobie, widziáłam Páná, Alleluia, Alleluia. ℣. Kiedy odeśli uczniowie nie odſtępowáłam,

łam, y miłości iego ogniem rozpalona prágnieniem gorzałam. * Y kiedym płákała. Chwała Oycu. * Y kiedym.

℣. Rozkasz Pánie błogosławić. *Benedyctio.* Do towárzystwá mieszczan niebieskich, niech nas przyprowádzi Krol Anielski. ℟ Am.

Lectia iij.

MArya tedy kiedy płákała nákłoniłá się y záyrzała do grobu. Záprawdę iuż grob oczymá widziała, iuż że Pan był ukrádziony opowiedziała: coż tedy iest że się powtore nákłánia powtore widzieć prágnie? Ale kochaiacy nie dosyć było raz záyrzeć, bo gwałt miłości intencyą pomnaża szukánia, szukała tedy pierwey, y nie nálázła, trwała áby szukała: záczym przytrafiło się ználázła, y stáło się, że prágnienia przedłużone rosły, y rosłace uspokoiły się że ználázły. Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi. ℟. Bogu dzięki.

Te Deum laudamus.

Antyphona ná Benedictus,

Márya stała u grobu płácząc, y obaczyła dwu Aniołow w bieli siedzących, y prześćirádło ktore było nad głową Iezusową, Alleluia.

Modlitwa.

BOże, ktory rożność narodow w wyznániu imienia twego zgromádziłeś: day by odrodzonych z źrodła Chrztu świętego iedna była wiára zmysłow y pobożność spraw Przez Páná nászego, &c

Ná Mágn: Antyph:

Wzięto Páná mego, a nie wiem gdzie go położono, ieślis go ty wziął powiedz mi, Alleluia, á ia go wezme Alleluia.

NA PIATEK.

℣ Powstał Pan prawdziwie Alle: ℟ Y pokazał się Symonowi, Al: Páter noster, *Absolutio.* Ipsius

Tego pobożność y miłosierdzie niechay nas poratuie, ktory z Oycem y z Duchem świętym żyie y krolule ná wieki wiekow, ℟ A.

Rozkasz Panie błogosławić. *Benedictio.* Czytánie ś Ewángelicy niech nam będzie zbáwięniem y obroną. ℟. Amen.

Lectia S. Ewángeliey według Mátheusza S.

Lectio j. cap: 28.

ONego czásu: Iedenaśćie uczniow odeśli do Gálileiey ná gorę, gdzie im postánowił Pan Iezus. I dáley.

Homi-

Homiliá S. Hieronymá Kápłáná.

z Kćięgi 4. tłomáczenia ná Mátheuſza świętego ná końcu

PO zmartwychwſtániu Páná IEZUSA Vczniowie ná gorze Galileyſkiey oglądáli, y tam mu niſki pokłon oddáli: choćiaſz niektorzy wątpili; ále wątpienie ich naſze pomnaża wiárę. Ná tęn czás iáwniey pokazono Tomaſzowi, y bog włocznią zrániony, y ręce przebite gwozdziámi. Przyſtąpiwſzy P. IEZUS, powiedział im mowiąc: Dána mi ieſt wſzelka władza ná niebie y ná ziemi. Temu dana ieſt moc, ktory trohe przed tym ukrzyżowany był, ktory pogrzebiony w grobie, ktory umárły leżał, ktory potym od umárłych powſtał. Ná niebie zaś y ná ziemi władza dána ieſt, áby ktory przed tym krolował w niebie przez wiárę wierzących, krolował y na ziemi. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi,

℟ Bogu dźięki.

℟. Powſtawſzy tedy Iezus Pan naſz: ſtánąwſzy wpośrzodku Vczniow ſwoich rzekł: * Pokoy wam, Alleluia, urádowáli ſię uczniowie obaczywſzy Páná Alleluia

℣. Iednego tedy dniá Sobotniego kiedy drzwi były zámknione, gdzie byli Vczniowie zgromádzeni, przyſzedł IEZUS y ſtánął wpośrodku ich, y rzekł im: * Pokoy wam.

℣. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić.

Benedictio, Wſpomożenie Boſkie niech záwſze mieſzka známi, A.

Lectia i j.

IDąc tedy náuczayćie wſzyſtkie narody, Chrzcząc w imie Oycá y Syná, y Duchá świętego. Naprzod náuczáią wſzyſtkie narody, potym náuczone chrzczą wodą. Nie może bowiem bydź áby ćiáło przyięło Sákráment chrztu, ieżeli wprzod duſzá nie przyimie prawdy wiáry. Bywáią záś chrzczeni w imie Oycá y Syná, y Duchá świętego, áby ktorych iedno ieſt Boſtwo, iedna byłá y ſzczodrobliwość, y imię Troyce Przenaświętſzey iednym ieſt Bogiem. Ty tedy Panie zmiłuy ſię nád námi ℟. Bogu dzięki.

℟, Wyczyſzczayćie ſtáry kwas, á żebyśćie byli nowym záczynieniem. Abowiem Páſchá náſzá ofiarowány ieſt Chryſtus. * A przeto pożywaymy w Pánu, Alleluia.

℣ Vmárł dla grzechow náſzych, y powſtał od umárłych dla uſpráwiedliwienia náſzego. A przeto pożywaymy. Chwałá Oycu.

* A przeto pożywáymy.

℣. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić.

Benedi-

Benedictio. Do towárzyſtwá mieſzczan niebieſkich, niechay przyprowádzi nas Krol Anielſki, Am.

Lekcya iij.

NAucżáiąc ich záchowywáć wſzyſtko cokolwiek wam rozkazałem- Porządek oſobliwy roſkazał Apoſtołom, áby wprzod náuczáli wſzyſtkie narody: potym Sákrámentem wiáry chrzćili ich, powierze záś y Chrzćie co było trzebá záchowywáć przykázowáli. A żeby chmy zaś nie rozumieli że tu podłe rzeczy ſą y małe, przydał. Wſzyſtkie rzeczy ktoremkolwiek wam roſkazał, áby ktorzykolwiek vwierzyli, ktorzyby w Imie Troyce Przenaświęt: ochrzceni byli wſzyſtkie rzeczy czynili, ktore im roſkázuią. A oto ia zwámi iezdem áż do ſkończenia świátá: ktory aż do ſkończenia świátá obiecał ſię bydź z Uczniámi ſwoiemi, pokazał że y oni będą zawſze żyć, y że on nigdy wierzących nie miał odſtąpić.

Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi

℟. Bogu dzięki. Te Deum lau:

Ná Benedictus Antyphoná.

Iedenaśćie Vczniow w Gálileicy obaczywſzy Páná pokłon mu oddáli, Alleluia.

Modlitwa.

WSzechmocny wieczny Boże ktory Wielkonocny Sákrament, ná przymierze przeiednánego narodu ludzkiego dałeś; day umyſłom náſzym, áby co wyznániem obchodzimy náśládowálichmy ſkutkiem- Przez Páná &c.

Ná Mágn: Antyph:

Dána mi ieſt wſzelka moc na niebie y ná ziemi, Alleluia.

W SOBOTĘ BIAŁĄ

℣. Vćieſzyli ſię Vczniowie Alleluia.

℟. Obaczywſzy Páná, Alleluia.

Pater noſter.

Abſolutio. A uinculis.

Od zwiąſkow grzechow náſzych niech nas rozwiąże Wſzechmocny y miłoſierny Pán.

℟. Amen.

℣. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić.

Benedictio. Ewángeliey ś. czytanie niech nam będzie zbáwięniem y obroną, ℟. Amen.

Lectia świętey Ewángeliey według Ianá Swiętego.

Lectio j. cap. 20.

ONego czásu: w dzień ieden Sobotni, Márya Mágdálena przyszłá ráno, kiedy były ieszcze ćiemności przyszłá do grobu. Y dáley.

Homilia zo. ná Ewángelie.

CZytánie Swiętey Ewángeliey: ktoreśćie teraz słyszeli Bráćia; bárzo według powierzchowney Historyey iest iásna, przeto o samey iey táiemnicách krotko się nam potrzebá pytáć. Márya Mágdálená, kiedy były ieszcze ćiemności, przyszłá do grobu. Według Historyey naznáczona iest godźiná, według rozumnego záś rozumienia znáczy się rozumienie szukáiącego ábo pytáiącego. Márya bowiem twórce wszytkich rzeczy, ktorego w ćiele vmárłego widziáłá szukáłá w grobie, á że tego nie ználázłá, że był ukradziony wierzyłá. Ieszcze tedy były ćiemności, kiedy przyszłá do grobu; poszła co prędzey Vczniom oznáymiłá: ále ći nád insze Vcznie prędzey poszli, ktorzy nád insze goręcey Chrystusa kochali. To iest Piotr y Ian.

Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi.

℟. Bogu dźięki.

℟. Chrystus powstawszy od umárłych iuż nieumiera, śmierć iuż nad nim nie będzie więcey pánowáła. Iuż bowiem umárł za grzech umárł raz. * Ze zaś żyie, żyie Bogu. Alleluia. Alleluia.

℣. Vmárł raz dla grzechow nászych, y powstał dla usprawiedliwienia nászego. * Ze zás żyie, żyie Bogu, Alleluia, Allel:

℣. Roskasz Pánie błogosławić.

Benedictio:

Rátunek Boski niech záwsze mieszka známi. ℟. Amen.

Lectia ij.

BIegli tedy dwáy wespoł, ále Ian poprzedził Piotrá: pierwszy przyszedł do Grobu: y nieważył się wnisć. Posledniey szy tedy przyszedł Piotr y wszedł. Co Bráćia, co bieg ten znáczy? czyli to ták subtelne Ewángelisty opisanie, iest bez Táiemnice? bynámniey. Ani by bowiem Ian święty wspominał tego że y poprzedził Piotrá, y niewszedł kiedyby nie wierzył że w tym iego strachániu nie było táiemnice. Co tedy przez Ianá Synágogá? Coż przez Piotrá znáczyło się tylko Kościoł.

Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi ℟. Bogu dzięki. ℟. Ch

℟. Ci ſą Bárankowie nowi ktorzy opowiedzielić. Alleluia. Teraz przyśli do zrodeł. * Nápełnieni ſą iáſnośćią, Alleluia. Alleluia.

℣. Przed oblicznośćia Bárankà przyobleczeni ſą w odzienie białe, y Pálmy w rękách ich. * Nápełnieni ſą iáſnośćia. Alleluia, Alleluia.

℣. Chwałá Oycu, y Synowi, y Duchowi ś.

* Nápełnieni ſą iáſnośćią, Alleluiá, Alleluia.

℣ Roſkáſz Pánie błogoſłáwić

Benedictio.

Do towárzyſtwá dziedzicow niebieſkich niech nas przyprowádzi Krol Anielſki, ℟. Amen.

Lectio iij.

℣ Nie má ſię nikomu dziwno widzieć, że przez młodſzego Bożnicá, á przez ſtárſzego Kośćioł znáczy ſię: bo chociażći do ćći y chwały Páná Bogá pierwſza ieſt Bożnicá ániżeli Kośćioł Narodow do záżywánia, przećię świátá pierwſze ieſt zgromádzenie narodow, ániżeli Bożnicá: iáko Páweł święty świadczy, ktory mowi: że nie pierwey to co ieſt Duchownego, ále co bydlęcego. Przez Stárſzego tedy Piotrá znáczy ſię Kośćioł narodow, przez młodſzego Ianá Bożnicá Zydowſka. Bieżą weſpoł obádwá, bo od wſchodu czáſu ſwoiego aż do zachodu rowną y ſpolną drogą, ále nie rownym y poſpolitym zmyſłem Pogáńſtwo y Synágogi poſzło. Przyſzłá pierwey Bożnicá do Grobu, ále bynamniey nie weſzłá, boć poprawdzie Zakonu przykazánia poięłá. Proroctwá o wćieleniu y męce Páńſkiey ſłyſżáłá, ále weyrzeć w umárłego Chryſtuſa niechćiáł.

Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi. ℟. Bogu dzięki,

Ná Benedictus Ant:

Biezeli dwáy weſpoł y ow inſzy Vczeń prędzey poprzedził Piotrá y pierwſzy przyſzedł do Grobu, Alleluia.

MODLITWA

DAy prośimy Wſzechmocny Boże, áby ktorzy Swiętá z uczćiwośćią Wielkonocne odprawilichmy, przez te záſłużylichmy doſtąpić weſela wiecznego. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z toba żyie y krolule na wieki wiekow Amen.

Tákim ma bydź czytána vmysłem ta Xięga.

I. AByś miał ſam w ſobie politowánie. *Rom. 8.* Ieśli ábowiem ſpołboleć y ćierpieć będziemy, ſpołem tákże uwielbieni będziemy.

2. Abyś wielu náuczeł ſię rzeczy. *Aug. lib. 3. de Trinit:* Abowiem Chryſtus náſzá ieſt umieiętność. Y krzyż Chryſtuſow, nie tylko ieſt łożeczkiem umieráiącego, ále tez Káthedrą náuczáiącego. *Idem tr. 19. in Ioan.*

3. Abyś pokutował. Pátrzáć będą (ſamże mowi) ná mię, ktorego ſwoim ukłoli grzechami. y płáczliwym lámentować wyrzekániem, iáko nád iednorodzonym. y żáłować będą nád nim, iako żáłować ſię zwykło przy śmierći pierworodnego. *Zach: 12.*

4. Abyś Oycá náśládował. Ponieważ w ćiele ućierpiał Chryſtus; y wy tákowymże bądźćie uzbroieni umyſłem. *1. Petr: 4.*

5. Abyś ſobie zaſług przyczynił. Więcey bowiem z tego iednego, nabożnego y pilnego czytánią záſług; (ániżeli z częſtych poſtow, ábo ćiáłá chociaſz do krwie biczowánia, y codziennego ſpiewánia) przybędzie. *Alber: Magn:*

6. Abyś zá dobrodzieyſtwá Bogu dzięki oddawał. Nikt ábowiem większey nád táką poſługę nie może wyświadczyć wdzięczności. Dla czego mowi do Vczniow To czyńćie na moie pámiątkę. *1. Cor: 11.*

7. Abyś Wiáry przyczyniał. Tu ábowiem wſzyſtkie wątpliwośći twoich odpádną od ćiebie ſcrupuły Każdy kto w niego wierzy, wſtydu nie odnieśie. *Rom. 3.*

8 Abyś podnioſł ſię w nádzieiey Abowiem ſtał ſię nam ſpráwiedliwośćią, y poświęceniem, y odkupieniem. *1. Cor. 1.*

9. Abyś ſnádniey otrzymał, ocokolwiek Bogá prośić będzieſz. Abowiem ieśli o co (mowi ſamże) prośić będźećie Oycá w imię moię da wam. *Ioan: 12.*

****

PVNKTOW SIEDMNASCIE

Rozmyślánia o Mece IEZVSA CHRYSTVSA.

1. WEyzrzy ná twarz Chryſtuſa twoiego, ktory dla zbytniey miłośći, ktora nas ukochał, ſtáć ſię chćiał człowiekiem, wſtáience národzony, w złobie położony, obrzezány, do Egiptu przed Herodem uniesiony.

Raczył bydź dla nas okrzczony, poſtem trapiony, od czártá kuſzony, od miáſtá do miáſtá chodzący, Ewángelią przepowiádáiącey, cudá czyniący, mizernych y chorych wſpomagaiący.

Ktory przez trzydźieśći i trzy lat wiele prac, utrapienia, przykrośći, zdrad y krzywd od nieprzyiacioł poniosł, poki do Ierozolimy, áby zá nas gorzki kielich pełnił, nie pośpieſzył.

2. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twoiego, ktory dniem przed śmiercią ſwoią, z ukochánymi uczniámi ſwemi Bárankà w Ieruzalem pożywał.

Gdźie wſtawſzy od wieczerzy, gdy ſię tuwálnia przepaſał, y wody w miednicę nálał, uczniom nogi umył, y tuwálnią ie ſtárł, z temiż uczniámi, mile rozmawiáiąc.

3. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twego, ktory nie proſzony, táki, y ták wielki Teſtáment uczynił, Ciáłá y Krwie Nayświętſzey Sákrámęt poſtánowił, y zoſtáwił, áby náſtępuiącey w krotce Męki, pámiatkà w Kośćiele wiecznie trwáłá, y tákiego Sákramentu pożytek, ná żywe y umarłe ſpływał.

4. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twoiego, ktory zuczniámi do Ogrodu oliwnego idąc, lękáć ſię y ſmutnym bydź począł, y dla tego rzekł: Smutna ieſt duſzá moiá áż do śmierći, dla náſtępuiącey, bez wątpienia, Męki wielkośći, y okrućieńſtwá.

Tám padſzy ná koláná do Oycá ſię ſwoiego modlił, i ná twarz upadáiąc wſzytkiego ſię ná wolá Oycá ofiárował i oddał, tákiemi ściśnieny ćięſzkośćiámi, ze z iego Ciáłá krwáwy poſt wypłynął, y Anioła ćieſzącego przyiął Syn Boży.

5. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twego, ktory prágnieniem zápalony podięćia zá nas śmierći, głównym ſwoim nieprzyiaćiołom w oczy záſzedł, y wprzod od zdray-

ce

ce Iudaszá pocálowány, od inszych záś uczniow odbiezány, y od niezbożnych żołnierzow iáko Łotr związány, skrępowány, y okrutnie imány.

6. Weyzrzy ná twarz Chrystusa twego do Annaszá Biskupá sromotnie naprzod przywiedźionego, y ktory od niezbożnego Annaszowego sługi, srogi policzek odniosł.

7. Weyzrzy ná twarz Chrystusa twego, ktory od Káifaszá Arcykápłaná, y od zgromádzonego Senatu, iák złoczyńcá przyięty, wiele przykrych y zelżywych poniosł rzeczy, iáko to od fałszywych świádkow oskárzony, zá bluźniercę niesprawiedliwie potępiony, od wielu náśmiany, uplwány, policzkámi, y poszyikámi ubity, y niegodnemi wspomnienia sposobámi przez cáłą noc trapiony, y wyszydzony.

8. Weyzrzy ná twarz Chrystusa twego, ktory od stárszyny żydowskiey do Piłatá ráno poprowádzony, z spuszczoną twarzą przed niewiernym sędźią stánął, y fałszywie oskárzony, ná zárzucone sobie kryminały, pokornie milczeć, niż odpowiádáć, wolał,

9. Weyzrzy ná twarz Chrystusa twego od Piłatá do Herodá Krolá odesłánego, y od żydow ćięszko powtorę oskárżonego. Ale á dwornemu Krolowi proszącem nic nie pozwala, áni żydowstwu o powiáda skárżącemu, zá głupieg ztąd od Herodowych miány, kt rzy go w białey szácie wyszydz nego, y związánego Piłatowi d desłáli.

10. Weyzrzy ná twarz Chryst sa twoiego, ktory ná ratuszu z szá swoich zwleczony, y do słupá prz wiązány, okrutnie biczowány, tá że z całego ciáłá poszárpánego, ob ficie krew wypłynęłá.

11. Weyzrzy ná twarz Chrystus twoiego, ktory po sromotnym Piłatowych żołnierzow biczowá niu, w purpurę obleczony, ćiernio wą koronę ná głowę wtłoczoną, nie bez okrutnego bolu nosi.

Podáią mu trzćinę, ktora nay świętszą głowę bito, y ná pośmiewisko poklękáiąc kłániáią mu się, krolem żydowskim witáią, ná twarz wszelkiego poszánowánia, godną plwáią, y policzki częste świętokradzcy dáią.

12. Weyzrzy ná twarz Chrystusa twego, ktory ćierniowa koronę y szárłatna szátę nosi, ná widok wszystkiego ludu od sędźiego Piłatá wyprowádzony, ktorego záiádle pospolstwo ná krzyż usilnie żąda.

13. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twego, ktorego bez winy, Piłat, z mieyſcá ſądowego, ná krzyż nie ſprawiedliwie dekretuie, ktory ćiężarem krzyżowym obćiążony, y w ſiłach práwie uſtáiący, ná załoſne męki mieyſce, przez miáſto po pychány, niemáiąc od nikogoż politowánia, procz od kilku białychgłow.

14. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twego, ktory z prácowány y zemdlony, ná gorze Kálwáryiſkiey ſtánął, y mirowego z żołćią winá w podánym ſobie kubku zkoſztował, wedle owego: Dali ná pokarm moy żołć, á w prágnieniu moim, poili mnie octem.

15. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twego, ktory przed krzyżowániem z ſzat zwleczony, y nági ná drzewie rozćiągniony, y gozdźiámi przybity, męki krzyżowe ćięſzkie ćierpiał.

16. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twego, ktory w pośrod Łotrow, ná wyniesionym krzyżu wiſząc y ćięſzko prágnąc, zá krzyżowniki ſwoie, y inne bluźnierce Oycá błaga, z Mátką Nayświętſzą z krzyżá rozmawia, nie bez wołánia wielkiego y wylaniałez, Duchá ſwego Oycu ſwemu poleca, śmierći nayprzykrzeyſzey koſztuiąc, áby tenże Káplan, y ofiárá, nam Synom gniewu, Bogá Oycá przeiednał, y świát zgubiony, śmierćia ſwoią odkupił.

17. Weyzrzy ná twarz Chryſtuſa twoiego, ktorego iuż umárłego, práwy bok włocznią otworzony, krew y wodę wylał; ktorego też ćiáło z krzyżá od przyiaćioł złożone, y wprzod drogimi máśćiámi námáſzczone, w białe prześćieráđło uwinione, niż go w grobie położono.

MODLITWA

W ktorey ſię Chryſtuſowá Męká, y śmierć Bogu Oycu ofiáruie.

NIezmierzoney dobroći twoiey dźięki oddáię Oycze wieczny, y tenże naywiękſzy miłośniku ludźi Boże, ktoryś, ábyś nas ſtrácony odkupił, y od mąk wiecznych uwolnił, nayniewinnieyſzego Synā twego, ná męki nayokrutnieyſze, y ná gorzką śmierć dobrowolnie wydał.

O miłości niepoięta! niepokalánego Báránká nád ktorego nic Swiętſzego nie było y zacnieyſzego, nam dárować, y kátować, ábyś śmierć náſzę umieráiąc zepſował, y żywot prawdźiwy, zmartwych powſtáiąc nápráwił.

Ofiáruięmyć tedy Oycze przed wie-

wieczny tego Syná naymilszego, tego Kápłaná, y Biskupá naywyższego, tego Pásterzá naylepszego, y naywiernieyszego, ktory się zá nas stał ofiárowániem, y ofiárę, ná wonność słodkości.

Przez ową twarz świát z Bogiem iednáiąca, miłości twoiey dźięki wieczne powinniśmy, y oddáiemy, y dla oney, odpuszczenia grzechow, y wszytkich łask żądać y spodźiewáć się śmiemy; ábowiem ta twarz stáłá się nam mądrością, sprawiedliwością, poświęceniem, y odkupieniem iey, śinością uzdrowieni iesteśmy, oná iest zá grzechy násze, y całego świáta prawdźiwym y skutecznym błagániem.

Prośimy tedy Oycze przedwieczny ábyś naymilszego Syná twego, y Pośredniká nászego, ofiárę ná krzyżu oddáną, nád ktorą nic tobie milszego, á nam nic pożyteczniey szego bydź nie może, łáskáwie przyiął, iego łzy, stękánie, y wołánie, iego więzy, bicze, ciernie y rány iego krzyż, y śmierć ofiaru iemy tobie, ábyto wszystko duszom nászym, lubo zmázánym, y zránionym, lekárstwem było zbáwiennym.

A żebyśmy prawdźiwego naywiętszey tey Męki pożytku dostáli y tákiem pośrzednikiem cieszyliśmy się, pozwol łáski, ktora do usprawiedliwienia y zbáwienia wszytkich iest potrzebna, to iest ábyśmy nietylko odkupićielá nászego zásługi y obietnice dufáli, ále tez iego przykazánia pełnili drogámi iego y przykłády chodzieli. Przez tegoż Chrystusa Syná twoiego Páná nászego, Amen.

Swiętego Bernardá rozmyślánie y Modlitwá

Ná reprezentowánie CHRYSTVSA vkrzyżowánego wiecznemu Oycu.

Uznay duszo moiá, vznay. Ten iest Bog nasz IEZUS Chrystus, Zbawićiel twoy, iednorodzony Syn Boski, prawdziwy Bog, prawdźiwy Człowiek, ktory sam pod słoncem, bez zmázy znaleźiony iest.

A oto złoczyńcámi nieiáko policzony, i iáko trędowáty zá nayostátecznieyszego z mężow poczytány, y iáko niedonoszony płod, ták porzuczony iest od żywotá Mátki swoiey nieszczęśliwey Synágogi, on ozdobny miedzy synámi ludzkiemi, iák zeszpeconym stał się?

Ten zrániony dla niepráwości nászych, ztarty dla grzechow nászych, stał się cálopaleniem wonności przed obliczem twoim Oycze

cze wieczney chwały, ábyś odwrocił gniew twoy od nas; y vczynił nas wspoł krolúiacemi z soba w wniebie.

Weyrzy Pánie, Oycze święty z świątynie twoiey, y wysokiego nieba mięszkánia, a patrz ná tę święta ofiarę, ktora ci ofiáruie nay wyższy Biskup nász, święte dziecie twoie Pan IEZVS Chrystus za grzechy braci swoich, á bądź miłośćiwy nád wielkośćią złości nászey. O to krew nászego IEZVSA woła do ćiebie z krzyża.

Weyrzy ná twarz Chrystusa twego ktory się aż do śmierći posłuszny stał, niech nieustępuią od oczu twych blizny y rány iego ná wieki, ábyś pomniał, iákieś od niego, zá grzechy nász wziął dosyć-vczynienie.

NiechćiOycze dzięki odda wszelki ięzyk zá obfitość dobroći twoiey, ktoryś iedynemu Synowi serca twego nieprzepuścił, ále dla nas wszystkich wydałeś go ná śmierć, ábyśmy go iáko wiernego Posrzednika przed toba w niebie mieli.

Tegoż S. Bernárda.

Do vkrzyżowánego Chrystusa modlitwá.

POwinienem ćię kochác Pánie IEZV Chryste całym sercem, cáła duszą, wszystkiemi siłámi y twoiemi drogámi chodzić, ktoryś dla mnie vmrzeć raczył, á iákosz się to we mnie stánie, tylko przez ćiebie? niech się spoi z toba dusza moiá, abowiem wszystká iey moc od ćiebie záwisłá.

Y teraz Pánie odkupićielu moy, tákie iáko prawdziwemu Bogu, pokłon moy oddáię, w tobie mam ufność, w tobie mam nádźieię, y iákim mogę prágnieniem do ćiebie wzdycham, wspomoż niedoskonáłość moię.

Ná twoiey Męki znáki chwalebne, ktoremiś zbáwienie moie spráwował, całego siebie nákłániam: Twoiego zwyćięskiego krzyża, Krolewskiey chorągwie, w imieniu twoim, kłániam się. Twoię ćierniową koronę, twoią krwią zárumienione gozdźie, w twoim nayświętszym boku zátopioną włocznią, twoie rány, twoię krew, twoię śmierć, twoy grob Chryste pokornie wielbię y czczę.

W tych znákow mocy, od chytrości szátáná strzez mię, y umocniy mnie, ábym iárzmo przykazań twoich było mi słodkie; y ćięzar krzyżá, ktory zá toba nosić mi kazesz, rámionom dusze moiey niech będźie lekki.

Przykuy do krzyżá twego ręce

moie

moie y nogi moie, y wſzyſtkiego do męki twoiey przyſtoſuy ſługę twego Pánie, ále y do twoiey ożywiáiącey śmierći ſługę twego przy rownay, ſpráwuiąc to we mnie, ábym umárł wedle ćiáłá, żył záś wedle Duchá ſpráwiedliwośći.

Błogoſław duſzo moiá Bogá zbáwićielá moiego, y wielbi imię iego ná wieki.

Pozdrowienie ran Paná IEZVSOWYCH.

WItam ćię złota Głowo IEZVSA, mądrośći
Skárbnico nieprzebrána, zá me wynioſłośći,
I dumę, ćierniem oſtrym okrutnie zránioną,
Przedtym promieńmi; teraz ćierniem otoczoną.
Ach mnie, iamći to ćiebie gdym pyſzno myśliłá,
Złemi myślámi, iáko ćierniem poráníłá.
Witam ćię czoło, ſłońce, gáſzące iáſnośćią,
Teraz zoráne głogiem, zmienione ſinośćią.
Przepuść niewſtydom moim, niech ſię zárumieni
Ná ćien grzechu nie czoło, niech ſię wſtydem mieni,
Witam was śliczne oczu IEZUSA kryſztały,
Ktoreśćie ſercá ludzkie mile przerażáły.
Dla mnieś ćie, dla moich oczu ſą zákryte
Pełne śinośći, záſzłe krwią, ſrogo podbite.
Witam was vſzy, ná głos otwárte káżdego
Bramy drogie, do ſercá IEZUSA moiego.
O gdyby ták otwarte były moie vſzy,
Kiedy twoie nádchnięnia sleſz do moiey duſzy.
Witam was ſłodkie vſtá, zołćią nápoione,
Witam rámioná, ná krzyż ſrodze rośćiagnione.
Witam was ręce, zrodłá dobr, O iák was ſrogi
Gozdz przekopał. Witam was przenayświętſze nogi.
Moie to ręce winne, ktore ſię targnęły
Ná drzewo zákazáne. Nogi iák wosk lgnęły
Do złego, á wyrokow niebieſkich drogámi
Iść niechcąc, ſzły bitemi piekła gośćincámi.

Witay Iezusa boku w ktorym zátopiony.
Ostry grot, wyprowádził krwie potok czerwony.
Tyś Brama Páńska ktora sprawiedliwi wchodzą,
Niech y ia wnidę przez ćię, kiedy kołem chodzą.
Nie zgáśłych planet, świátła, gdzie Bog wieczne pogody
Z widoku swego czyni, tucząc duszne głody.
Witay Iezusa serce miłośći pálaczu
Vspokoienie duszy, ná krzyżowym plácu.
Gorzgośćią nápoione, dla moiey słodyczy
W Márnośćiách, ktoż od żalu iáko Lew nie ryczy.
Przez to ćię serce proszę, niedopuszczay, że mnie
I dla moiey przyczyny, áby nade remnie,
Krew twoiá Przenaświętsza w, la na niebyłá.
Ale mnie do szczesliwey wiecznośći obmyłá.

Bibl Jag

Biblioteka Jagiellońska
stdr0006827